

Heemstede

Begroting 2025

Inhoud

Inhoud	3
Voorwoord.....	5
Begroting in één oogopslag	7
Leeswijzer.....	9
Bestuurlijke hoofdlijn	10
Financiële hoofdlijn.....	14
Programma's.....	29
Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	31
Programma 1 Veiligheid.....	39
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	44
Programma 3 Economie.....	52
Programma 4 Onderwijs	57
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	62
Programma 6 Sociaal Domein	70
Programma 7 Volksgezondheid en milieu.....	83
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....	92
Programma 9 Raad	99
Paragraaf 1 Lokale Heffingen	107
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen.....	116
Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen.....	128
Paragraaf 4 Financiering	134
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	138
Paragraaf 6 Verbonden partijen.....	142
Paragraaf 7 Grondbeleid	157
Paragraaf 8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid.....	158
Financiële begroting.....	159
Bijlagen	175

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2025-2028. Voor 2025 presenteren we een sluitende begroting. We staan er, zeker als we kijken naar de gemeenten om ons heen, financieel goed voor. Daar zijn we trots op. Om financieel gezond te blijven en te kunnen blijven investeren in het dorp, zijn ook voor ons stappen nodig. In de lijn van voorgaande jaren hebben we samen met de gemeenteraad deze stappen gezet om ons voor te bereiden op een financieel duurzame toekomst. Een toekomst waarbij het uitgangspunt is om het voorzieningen- en onderhoudsniveau op peil te houden, zodat alle Heemstedenaren gebruik kunnen blijven maken van bijvoorbeeld de bibliotheek, het zwembad, ons mooie groen en het welzijnswerk in de buurt. We werken volgens eerdere besluiten verder aan de maatschappelijke opgaves en uitdagingen, maar zijn terughoudend met nieuwe speerpunten. Het meerjarenbeeld is echter negatief. Het is daarom niet uitgesloten dat we in de toekomst wederom goed naar onze inkomsten en uitgaven moeten kijken.

Bij de kadernota en de bespreking van de notitie menukaarten heeft de raad de kaders meegegeven voor de begroting 2025. Belangrijke onderwerpen die hier aangekaart zijn door de raad, zoals de beschikbaarheid van jeugdhulp en zorg aan onze inwoners, verkeersveiligheid, regionale mobiliteit en lokale leefbaarheid, opvang voor mensen in nood, het bestrijden van armoede onder onze inwoners en herdenken van de Tweede Wereldoorlog hebben een plek gekregen in deze begroting. Daarnaast zijn er meer opgaves die inzet blijven vragen. We willen Heemstede klimaatbestendig maken en helpen onze inwoners met het verduurzamen van de eigen omgeving. Heemstede is een relatief veilige gemeente. Dit willen we ook zo houden. We zetten in op het versterken van de weerbaarheid van de organisatie en ons bestuur. Het is onze ambitie dat iedereen mee kan doen in een inclusieve samenleving. Met dezelfde rechten, plichten en kansen voor iedereen.

We willen blijven investeren. In onze inwoners, in onze voorzieningen en onderhoud. En in een financieel duurzame toekomst.

Het college van burgemeester en wethouders.

Begroting 2025

in één oogopslag

Wat is een begroting?

In een begroting staan de plannen voor het aankomende jaar en wat het kost.

De begroting vertelt hoeveel geld de gemeente ontvangt en waaraan we dat uitgeven. Hierdoor kunnen we aandacht geven aan wat belangrijk is en zorgen dat geld goed besteed wordt.

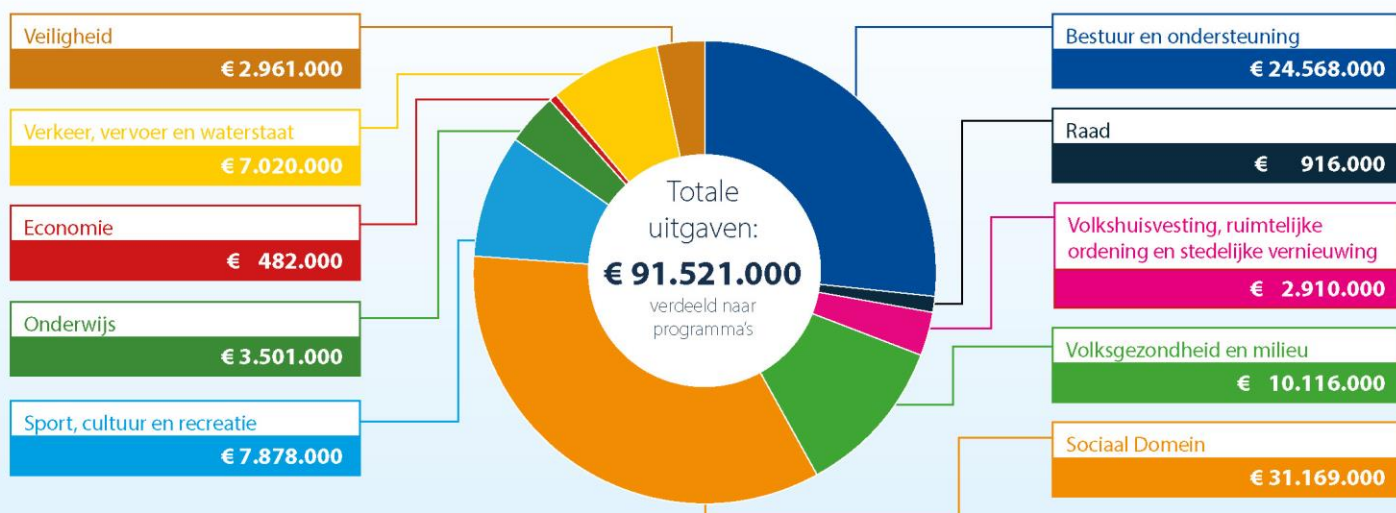
INKOMSTEN

Hoe komt de gemeente aan haar geld?

UITGAVEN

Waar gaat het geld naartoe?

Hoeveel betaalt u in 2025 aan...

	Onroerende zaakbelasting (gemiddelde WOZ-waarde 2024: € 657.000)	€ 539
	Rioolheffing	€ 292
	Afvalstoffenheffing (rolcontainer 240 liter)	€ 456
Totaal		€ 1.287

Bedragen zijn afgerond op een veelvoud van duizend euro. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

Meer weten? Kijk op www.heimstede.nl/begroting

Leeswijzer

De begroting bestaat op basis van het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten uit een beleidsbegroting en een financiële begroting. De beleidsbegroting bevat het programmaplan en de paragrafen, terwijl de financiële begroting ingaat op het overzicht van baten en lasten en bijvoorbeeld de geprognosticeerde balans bevat. De begroting van Heemstede is als volgt opgebouwd:

Bestuurlijke hoofdlijn

In dit hoofdstuk wordt een aantal grote ontwikkelingen geschetst die invloed hebben op onze gemeentebegroting of dit mogelijk op een later moment kunnen gaan hebben.

Financiële hoofdlijn

Hierin wordt in hoofdlijnen aangegeven welke baten en lasten in de begroting zijn opgenomen en hoe het begrotingsresultaat tot stand is gekomen. Daarnaast worden enkele financiële ontwikkelingen en thema's toegelicht en worden de uitgangspunten voor de begroting beschreven.

Programma's

Elk programma bestaat uit de volgende onderdelen .

- Inhoud programma
- Wat willen we bereiken
- Wat gaan we er voor doen
- Hoe gaan we dit meten
- Wat mag het kosten

Wijzigingen in budgetten

De programma's zijn onderverdeeld in taakvelden. Per taakveld voor baten en lasten afzonderlijk vindt een toelichting plaats wanneer de afwijking € 25.000 of meer bedraagt.

Bedragen in dit document

Bedragen in de tabellen van deze begroting worden afgerond. Hierdoor ontstaan er tussen de totaaltellingen en de gedetailleerdere uitwerkingen soms kleine afrondingsverschillen. Bij de tabellen wordt aangegeven welke mate van afronding wordt toegepast (in de regel bedragen maal € 1.000). Een plus bedrag is een nadeel en een min bedrag is een voordeel. Voor de helderheid wordt het ook vermeld bij de tabellen in dit document.

Paragrafen

De paragrafen bevatten op een aantal in het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten voorgeschreven thema's een doorsnede van de begroting. Hiermee wordt informatie weergegeven die veelal programma-overstijgend is.

Financiële begroting

De financiële begroting bevat het overzicht baten en lasten inclusief dekkingsmiddelen, het overzicht incidentele baten en lasten met toelichting, de geprognosticeerde balans, het EMU saldo en het overzicht reserves en voorzieningen. In de bijlage is een overzicht op taakveld opgenomen en het investeringsprogramma.

Bestuurlijke hoofdlijn

Heemstede is een draagkrachtige gemeente, waarin we naar elkaar omkijken. Waar we voor elkaar en onze omgeving zorgen. We hebben een hoog voorzieningen- en dienstverleningsniveau. In 2025 staan we er financieel goed voor. Daar zijn we trots op.

Tegelijk zien ook wij de wereld om ons heen veranderen en onzekerheden op ons afkomen. Landelijke ontwikkelingen beïnvloeden ons als gemeente. We zien ook de wereld om ons heen steeds vaker én sneller veranderen. Dat maakt het lastig om op lange termijn een lijn uit te zetten voor een stabiele financiële toekomst. Het is bijvoorbeeld nog niet zeker hoe de uitkering van het gemeentefonds structureel gaat uitwerken. Het college kiest ervoor bewust te blijven investeren in haar doelstellingen op het gebied van wonen, mobiliteit, de energietransitie, klimaatadaptatie, (jeugd)zorg en de opvang van vluchtelingen. Dat neemt niet weg dat we ons moeten en willen voorbereiden op het maken van keuzes, die nodig zijn voor een stabiele en gezonde toekomst.

Werken aan een stabiele en gezonde toekomst

Voor 2025 presenteren we een sluitende begroting. De basis voor de begroting van 2025 zijn (onder andere) het uitvoeringsprogramma, de notitie menukaarten en de kadernota 2025-2028. In de lijn van voorgaande jaren hebben we met de gemeenteraad stappen gezet om ons voor te bereiden op een financieel duurzame toekomst. Een toekomst waarbij het uitgangspunt is om het voorzieningen- en onderhoudsniveau op peil te houden, zodat alle Heemstedenaren gebruik kunnen blijven maken van bijvoorbeeld de bibliotheek, het zwembad, ons mooie groen en het welzijnswerk in de buurt. Het college werkt hierbij volgens de lijnen van het uitvoeringsprogramma verder aan de maatschappelijke opgaven en uitdagingen. Het uitgangspunt is dat we volgens eerdere besluiten verder werken, maar terughoudend zijn met nieuwe speerpunten en kritisch kijken naar onze uitgaven.

Een veranderende toekomst

We hebben een positief begrotingssaldo van € 813.000. We verwachten in de loop van het jaar echter ook extra middelen nodig te hebben voor de verschillende opgaves die we zien. De inkomsten van de gemeente stijgen niet mee met de stijging van de kosten die we maken. We worden geconfronteerd met hogere kosten door stijging van de (grondstof)prijzen en lonen. De uitvoering van ons investeringsprogramma leidt ertoe dat de gemeente middelen moet aantrekken waarover rente moet worden betaald. Ook zien we binnen het sociaal domein, onder andere in de jeugdzorg en WMO, een forse stijging van de kosten. Heemstede heeft een hoger vergrijzingscijfer dan het Nederlands gemiddelde. We verwachten dat dit impact gaat hebben op de vraag naar voorzieningen en het soort voorzieningen. We willen de toekomstige demografische ontwikkelingen bundelen, zodat we ons beter kunnen voorbereiden op de impact hiervan. Het positieve begrotingssaldo draagt bij aan de benodigde stabiliteit voor de toekomst.

Veilig wonen, werken en leven.

We willen dat Heemstede voor iedereen een aantrekkelijke, groene, duurzame en inclusieve woongemeente is. We werken verder aan onze ambities en woningmarktinstrumenten uit de Woonvisie en de lokale woon-zorgvisie. We zetten in op het realiseren van een flexibele schil voor woningen voor (zorg)doelgroepen, waaronder vluchtelingen en mensen die een beschermde woonplek nodig hebben of juist proberen op zichzelf te gaan wonen.

Toekomstbestendig maatschappelijk vastgoed

Het beheer en de ontwikkeling van ons eigen maatschappelijk vastgoed heeft een steeds grotere impact op verschillende opgaven. Het bezit van vastgoed is voor de gemeente Heemstede geen doel op zich, maar een middel om maatschappelijke en bestuurlijk gewenste doelen te bereiken. We kijken hierbij scherp naar onze huidige vastgoedportefeuille en maken keuzes waar nodig.

Lokaal leefbaar, regionaal bereikbaar

We zetten ons in voor betere verkeersveiligheid en leefbaarheid in het dorp. We werken toe naar een mobiliteitsvisie. Met deze visie wordt samenhang aangebracht in de uitvoering van de wegcategorisering, de doorfietsroutes inclusief het verbeteren van het lokale fietsnetwerk zoals gevraagd door de raad, de vastgestelde Parkeervisie, de plannen voor het OV en diverse mobiliteitsonderzoeken (N201, deelmobiliteit, Vrachtcirculatieplan). De wegcategorisering naar 30 km/uur blijft voor het college onverminderd belangrijk. Voor de verdere uitwerking wachten we het initiatiefvoorstel van de gemeenteraad hierover af. We blijven ons regionaal inzetten voor oplossingen in knelpunten in het doorgaand verkeer om daarmee de leefbaarheid van ons dorp te vergroten.

Parkeren

In 2025 vindt de laatste uitwerking van de Parkeervisie plaats, met goedkeuring door de raad. In deze visie werken we onder andere toe naar het herijken van betaald en vergund parkeren. We constateren daarnaast dat rondom parkeren de basis op orde moet te worden gebracht. Dit bestaat onder andere uit het actualiseren van wet- en regelgeving en verdere digitalisering van parkeerrechten. Ook moet de parkeerautomaten weer opnieuw (verplicht) worden aanbesteed.

Veiligheid

De gemeente Heemstede is een (relatief) veilige gemeente en dit willen wij zo houden. We investeren in veiligheid en focussen ons op de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Om ondermijning te voorkomen, moeten we als gemeentelijke organisatie en bestuur weerbaar zijn. Weerbaar tegen criminele beïnvloeding. We stellen een ondermijningsbeeld op. Aan de hand van dit beeld zullen in 2025 verdere acties worden bepaald. We werken hierbij samen met onze partners zoals het RIEC en de Provincie Noord-Holland. Bewustwording, informatiebeveiliging, integriteit, veilige publieke taakuitvoering, bestuurlijke aanpak-beleid en communicatie zijn onderdelen.

We investeren in de zichtbaarheid en inzetbaarheid van onze handhavers.

Klimaatbestendig Heemstede

We spannen ons in om de klimaatopgave te volbrengen en hebben daarbij aandacht voor ingrijpende aanpassingen in onze energievoorziening, ruimtelijke omgeving en in ons gedrag. We werken samen met inwoners, organisaties en ondernemers aan een klimaatneutraal Heemstede. Dit doen we door in te zetten op de energietransitie: we willen energie besparen en duurzame energie opwekken. Hierbij moeten we rekening houden met netcongestie. Dit probleem kan Heemstede niet alleen oplossen, maar hierin trekken we samen met alle stakeholders op. We richten gebieden en wijken klimaatbestendig in. Een klimaatbestendig Heemstede betekent dat alle projecten in de openbare ruimte zodanig worden uitgevoerd dat ze water robuust en hittebestendig zijn.

Energie- en warmtetransitie

We helpen onze inwoners met het verduurzamen van de eigen omgeving. We zetten in op het versneld isoleren van onze gebouwde omgeving. Daarbij is soortenmanagement een verplichting voor inwoners die willen verduurzamen. Soortenmanagement geeft inzicht in de aanwezigheid van beschermde soorten die in woningen en gebouwen nestelen en verblijven. We ondersteunen onze inwoners hierbij. We zetten ook in op de warmtetransitie. We onderzoeken welke warmtebron het beste ingezet kan worden in welk gebied als alternatief voor aardgas. Met de opbrengst uit het burgerberaad Afval kunnen we, samen met de raad, toewerken naar een nieuw afvalstelsel. Na een besluit van de raad gaan we een nieuw afvalinzamelsysteem gefaseerd invoeren. We gaan inwoners goed informeren over de nieuwe situatie en laten de implementatie zo soepel mogelijk verlopen.

We zorgen voor elkaar

Het is onze ambitie dat iedereen mee kan doen in een inclusieve samenleving. We stellen een inclusie agenda op in lijn met de verplichting vanuit het VN-verdrag Handicap. We kiezen voor een bredere benadering waarbij we de volgende uitgangspunten hanteren: gelijkheid, solidariteit, autonomie en

participatie. Een inclusieve samenleving, met dezelfde rechten, plichten en kansen voor iedereen is nog niet voor iedereen vanzelfsprekend. Het vergt inzet van iedereen in ons dorp om een rechtvaardig bestaan voor al onze inwoners te realiseren, hierbij is het nodig om te werken aan bewustwording, ontmoeting en toegankelijkheid.

Van zorg naar welzijn

We versterken de beweging van zorg naar welzijn. Er wordt gewerkt aan de lokale uitvoering van de twee landelijke akkoorden om deze beweging te stimuleren: het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond Leven Akkoord (GALA). Bijvoorbeeld door het voortzetten van de pilot om de samenwerking tussen huisartsen, het Loket en het welzijnswerk te verbeteren, volgens de werkwijze 'Welzijn op Recept'. Huisartsen verwijzen mensen met psychosociale klachten door naar welzijnscoaches. In plaats van het (alleen) voorschrijven van medicatie, worden mensen via het welzijnswerk breder ondersteund in hun sociaal maatschappelijk leven. Vaak levert dit een verbetering van de gezondheid en het welzijn van onze inwoners op.

We stellen een nieuw WMO beleidsplan op waarin we opnieuw bezien hoe we onze inwoners kunnen blijven helpen met een groeiende vraag naar zorg en ondersteuning en een vergrijzende bevolking,. De lokale woonzorgvisie helpt bij het realiseren van voldoende passende huisvesting voor mensen met een ondersteuningsvraag.

Jeugd en jeugdhulp

De vraag naar jeugdhulp blijft stijgen. Dit vraagt om een gerichte aanpak. We doen dit niet alleen, maar samen met onze jeugdhulppartners, de regio en met het rijk. We zetten met de regio en via de Hervormingsagenda jeugd stappen om de knelpunten in de jeugdhulp structureel aan te pakken en om de jeugdzorg financieel gezond te houden. Het college voelt zich hierin gesteund door de gemeenteraad. We zetten meer in op preventie en het 'normale leven'. Wat is normaal en wat hoort bij de ouders te liggen in de zorg voor de kinderen en wanneer is er toch jeugdhulp nodig? We moeten met elkaar dit gesprek gaan voeren en zetten in op meer preventieve maatregelen. Als er toch jeugdhulp nodig is, zijn meer kleinschalige woonvoorzieningen, meer specialistische GGZ en collectieve jeugdhulp binnen het speciaal onderwijs nodig in onze regio om wachttijden terug te dringen en gericht hulp in te kunnen zetten.

Sport

Sport behoort tot de belangrijkste sociale activiteit van veel Heemstedenaren. Dit geldt zowel voor jeugd als volwassenen. Sport brengt mensen bij elkaar en is ook een belangrijk middel om al onze inwoners weerbaar en gezond te houden. In de Nota Sport en Bewegen brengen we in kaart hoe we de toekomst van onze sportinfrastructuur en sportverenigingen kunnen bestendigen en waar mogelijk versterken.

Cultuur & erfgoed

Heemstede heeft daarnaast een uitgebreid cultuuraanbod. Inwoners kunnen van cultuur genieten, maar ook actief culturele activiteiten ondernemen. Dit willen we behouden. Cultuur beleven én zelf cultuur maken verbindt en kunstuitoefening draagt bij aan de mentale gezondheid. In 2025 stellen we een nieuwe cultuurnota op, waarin we de ambities voor het cultuurbeleid voor de komende jaren vastleggen. We zetten in op behoud van ons erfgoed. Het erfgoed van Heemstede is op enkele plekken beschermd als rijks-, provinciaal of gemeentelijk monument. In de Erfgoedvisie 2024 beschrijven we hoe, en waar, we ons erfgoed in stand houden. We werken aan de implementatie van de Erfgoedvisie in 2025.

Opvang

De groep mensen die met spoed een dak boven het hoofd nodig heeft, wordt groter. In 2025 gaan we verder met het realiseren van flexwoningen in Heemstede. Deze flexwoningen zijn onder andere voor het huisvesten van Oekraïners, en worden op termijn ingezet voor andere doelgroepen. De opgave voor asielzoekers gaan we realiseren met locaties van circa 50 plekken. Op dit moment vindt onderzoek plaats naar geschikte locaties voor asielopvang. Begin 2025 wordt het locatieonderzoek inclusief beheer en begeleiding voorgelegd aan de raad. Eventuele financiële consequenties worden hierin meegenomen.

Samen richten we Heemstede in

We betrekken steeds vaker onze inwoners bij belangrijke opgaves en laten hen meedenken waar het kan. Dit doet we via verschillende vormen van participatie. We willen dat inwoners zich betrokken voelen bij wat er in hun omgeving gebeurt en vergroten met participatie het draagvlak van beslissingen die we nemen.

Een belangrijk instrument waarmee we hebben gewerkt is, is het burgerberaad. Door te experimenteren hiermee en vervolgens te evalueren, ontdekken we of deze nieuwe vorm van participatie werkt en op welke manier dit instrument een waardevolle toevoeging aan participatie is.

We gaan de inrichting van ons gemeentehuis verbeteren om deze meer gastvrij te maken voor onze inwoners. Passend bij onze nieuwe visie op dienstverlening. We willen goed bereikbaar zijn en blijven voor inwoners, en transparant handelen en communiceren.

In 2025 herdenken we dat Nederland 80 jaar vrij is. Omdat vrijheid niet overal vanzelfsprekend is, gaan we initiatieven vanuit onze inwoners rondom de herdenkingen op 4 en 5 mei extra stimuleren en steunen.

Keuzes maken voor een stabiele en gezonde toekomst

De veranderende omgeving en ambities die we hebben maakt dat we keuzes moeten maken. Voor deze keuzes loopt dit college niet weg. We willen ons voorzieningen- en onderhoudsniveau op peil houden en genoemde opgaves realiseren. We hebben, dankzij prudent financieel beleid voldoende reserves. Bij de jaarrekening 2023 is de nieuwe reserve dekking structureel begrotingstekort ingesteld. Deze kan worden ingezet als dekking bij het begrotingstekort. We dragen er zorg voor dat onze algemene reserve voldoende op peil blijft. Conform de oproep van de raad, leggen we in het vierde kwartaal van 2024 ook een apart voorstel voor om de reserve sociaal domein (structureel) te vullen. Hiermee kunnen we de risico's binnen het (jeugd)zorg domein blijven opvangen.

Daarnaast zoeken we naar manieren om onze inkomsten te verhogen. Met steun van de gemeenteraad zijn de leges verhoogd, waarmee de kosten richting de 85 % worden gedekt. We kijken naar de inzet van de onbenutte belastingcapaciteit zoals de precariobelasting. We werken toe naar het uitbreiden van betaald parkeren en parkeren met vergunning. Ook heeft het college bij de behandeling van de kadernota toegezegd de mogelijkheden tot meer efficiëntie bij de gemeenschappelijke regelingen te onderzoeken. Het inzetten van de onbenutte belastingcapaciteit bij de Onroerende Zaakbelasting (OZB) is daarnaast een instrument dat we in later stadium mogelijk nodig hebben.

We kijken altijd kritisch naar al onze uitgaven en willen zo realistisch mogelijk begroten. In onze P&C producten proberen we altijd een zo reëel en actueel beeld te geven van het meerjarenbeeld. De wisselende koers van het rijk zorgt ook voor een schommelend beeld in onze P&C producten.

Afsluitend

We staan er in 2025 goed voor en werken verder aan behoud en verbetering van ons dorp. We zien dat het resultaat de komende jaren negatief is. Daarom moeten ook wij maatregelen inzetten om gezond te blijven. We blijven investeren, maar kijken daarbij kritisch naar onze inkomsten en uitgaven.

In de financiële hoofdlijnen, die hierna volgen, wordt het financiële beeld en de keuzes die we maken uitgewerkt.

Financiële hoofdlijn

In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen financieel inzicht geboden in de begroting 2025 en de jaren 2026-2028. Als eerste wordt het (structureel) begrotingsresultaat 2025-2028 gepresenteerd. Ook wordt ingegaan op het structureel meerjarenbeeld van de begroting 2025-2028 omdat het structureel begrotingssaldo bepaalt in hoeverre de gemeente een sluitende begroting heeft.

Vervolgens wordt de begrotingsopbouw aan de hand van de documenten uit de P&C cyclus getoond. Hierbij wordt ingegaan op nieuw en gewijzigd beleid (speerpunten) en op autonome ontwikkelingen (eerdere beleidskeuzes dan wel niet beïnvloedbare ontwikkelingen) en wordt aangegeven welke (financiële) ontwikkelingen wel of juist nog niet in de begroting zijn verwerkt. Verder wordt ingegaan op de omgang met de tekorten vanaf 2026.

Het hoofdstuk wordt afgesloten met de in de kadernota 2025-2028 vastgestelde uitgangspunten van de begroting 2025-2028 en de door de raad in de begroting 2025 te autoriseren investeringen.

De begroting van het jaar 2025 wordt vastgesteld in de raad van 8 november 2024. De jaren erna, 2026 tot en met 2028, worden de raad ter kennisname voorgelegd. De vastgestelde begroting 2025 moet uiterlijk op 15 november 2024 ingediend zijn bij de provincie om de provinciale wettelijke taak, het houden van financieel toezicht, mogelijk te maken. Afhankelijk van de uitkomsten van de begroting kan de provincie besluiten tot preventief of repressief toezicht.

Financieel meerjarenperspectief

(Structureel) begrotingsresultaat

Bij de begroting gaat het onder meer om de vraag of de gemeente structureel aan haar verplichtingen kan voldoen. Oftewel: worden de structurele uitgaven gedekt door structurele inkomsten. Dit is één van de criteria waarop de provincie haar toezicht baseert. Om onder repressief toezicht te vallen (toezicht achteraf) dient het begrotingsjaar 2025 structureel sluitend te zijn. Wanneer dat niet het geval is moet het laatste jaar van de meerjarenraming (2028) structureel sluitend zijn om preventief toezicht (toezicht vooraf) te voorkomen. Bij preventief toezicht moet de gemeente alle besluiten met financiële consequenties vooraf voorleggen aan de provincie.

Het begrotingsresultaat wordt daarom gecorrigeerd met incidentele baten en lasten zodat het structurele resultaat kan worden vastgesteld. Het structureel begrotingssaldo moet voordelig (inkomsten hoger dan uitgaven) of nihil zijn. De volgende tabel geeft het structureel begrotingssaldo aan. Dit is in 2025 € 813.000 voordelig. Vanaf 2026 slaat dit om naar een nadeel, oplopend tot € 1.579.000 in 2028. De samenstelling van de incidentele baten en lasten is opgenomen en toegelicht onder de paragraaf "overzicht incidentele baten en lasten" in het hoofdstuk "financiële begroting" (zie de leeswijzer voor wat onder dit hoofdstuk valt).

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Begroting	Meerjarenraming			
	2025	2026	2027	2028	
Begrotingssaldo	-597	41	129	1.214	
Correctie incidenteel	216	-269	-941	-365	
Totaal structureel	-813	311	1.070	1.579	

Startpunt begroting 2025-2028

In de begroting 2025 – 2028 wordt uitgegaan van de stand tot en met de kadernota 2025-2028 en de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds. De volgende tabel geeft de aansluiting naar de stand van de kadernota 2025-2028 (de "stand t/m kadernota" komt overeen met het begrotingssaldo uit de tabel op pagina 9 van de kadernota 2025-2028). De meicirculaire gemeentefonds is via een collegevoorstel ter kennisname gedeeld met de commissie Middelen. Opmerking: in deze tabel wordt geen onderscheid gemaakt in incidentele en structurele baten en lasten. Aangesloten wordt dus bij het begrotingssaldo als totaal.

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Begroting	Meerjarenraming		
	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting '24	-1.262	2.224	1.428	1.818
Doorwerking mutaties vanuit '23	0	0	0	0
Besluiten '24 genomen voor voorjaarsnota	287	287	287	287
Voorjaarsnota '24	-80	-152	-182	-42
Kadernota '25-'28	-800	-1.619	-578	46
Stand t/m Kadernota	-1.856	740	955	2.109
Meicirculaire Gemeentefonds	949	-945	-950	-947
Stand t/m Kadernota Meicirculaire Gemeentefonds	-907	-205	5	1.162
Mutaties begroting	310	246	124	52
Saldo van baten en lasten	-597	41	129	1.214

Financiële ontwikkelingen verwerkt in de begroting 2025-2028

Over de mutaties in de voorjaarsnota 2024 en de kadernota 2025-2028 heeft de raad al besloten. In de begroting 2025-2028 is met deze mutaties rekening gehouden. Ook met de meicirculaire 2024 is rekening gehouden in de begroting 2025-2028.

Daarnaast worden in de begroting 2025-2028 nieuwe mutaties voorgesteld. De mutaties die in deze begroting aan de raad worden voorgesteld bedragen in 2025, 2026, 2027 en 2028 respectievelijk € 310.000 nadelig, € 246.000 nadelig, € 124.000 nadelig en € 52.000 nadelig. De opbouw wordt in de volgende tabel weergegeven.

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Begroting	Meerjarenraming		
	2025	2026	2027	2028
Speerpunten	348	100	-33	-33
Autonome ontwikkelingen	-75	136	146	74
Investerings	37	10	10	10
Totaal mutaties begroting	310	246	124	52

In deze paragraaf wordt per onderdeel ingegaan op de mutaties in de begroting 2025-2028. Daarbij worden bij de speerpunten en autonome ontwikkelingen ook de mutaties uit de voorjaars- en kadernota in een tabel gepresenteerd wanneer die betrekking hebben op de periode 2025-2028. Hiermee wordt het overzicht behouden. De raad heeft over de voorjaars- en kadernota al een besluit genomen.

Speerpunten

Speerpunten zijn gedefinieerd als nieuw of gewijzigd beleid (nog niet eerder besloten of uit geplande beleidsevaluaties). Hierna worden de speerpunten uit de kadernota in een tabel gememoriseerd. Daarna worden de *nieuwe* speerpunten zoals die in de begroting 2025-2028 worden opgevoerd benoemd en toegelicht. Over de nieuwe speerpunten neemt de raad bij de vaststelling van deze begroting een besluit.

Speerpunten kadernota 2025-2028 (reeds besloten):

De volgende tabel presenteert voor het overzicht de speerpunten uit de kadernota. De raad heeft hier al over besloten.

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Kadernota			
	2025	2026	2027	2028
Speerpunten Kadernota 2025-2028				
Invoering toeristenbelasting	-27	-27	-27	-27
Bloemencorso	22	22	22	22
Biodiversiteit	68	68	68	68
Preventief jeugdbeleid: versterken normale leven	125	125	125	75
Preventief jeugdbeleid: dekking uit reserve sociaal domein	-125	-125	-125	-75
Praktijkondersteuner Jeugdhulp	75	75	75	75
Nota duurzaamheid		50	50	50
Onderzoek diersoorten in spouwen ivm isolatie-aanpak gebouwen (soortenmanagementplan)	67	67		
Dekking soortenmanagementsplan uit reserve energietransitie	-67	-67		
Doorontwikkeling wonen en vastgoed	120	120	120	120
Verkoopopbrengst Herenweg 20	-500			
Huuropbrengsten Glipperweg 55-57 en onttrekking aan reserve aandachtsgroepen		-170	-170	-170
Onttrekking reserve aandachtsgroepen voor realisatie Glipperweg 55-57 (kapitaallasten)		-14	-11	
Verhogen kostendekkendheid leges omgevingswet	-125	-230	-230	-230
Totaal speerpunten kadernota 2025-2028	-367	-106	-103	-92

[Speerpunten begroting 2025-2028 \(te besluiten bij de begrotingsvaststelling\)](#)

Daarnaast worden in de begroting 2025-2028 nieuwe speerpunten voorgesteld. Over deze speerpunten besluit de raad bij de vaststelling van de begroting 2025-2028. Het betreft:

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Begroting			
	2025	2026	2027	2028
Speerpunten primaire begroting 2025-2028				
Motie 80 jaar vrijheid	15			
Voorbereiding mobiliteitsvisie	30			
Parkeren	120			
Overhead nieuwe formatie	25	25	25	25
Huisvesting HBM	40			
Hogere lasten vervanging bedrijfsapplicaties	226	133		
Verhogen leges bijzondere wetten	-5	-5	-5	-5
Kostendekkendheid bouwleges	-158	-53	-53	-53
Omgevingsdienst IJmond	55			
Totaal nieuwe speerpunten begroting 2025-2028	348	100	-33	-33

Toelichting nieuwe speerpunten

[Motie 80 jaar vrijheid \(€ 15.000\)](#)

Tijdens de raadsvergadering van de kadernota op 5 juli is de motie van 80 jaar vrijheid aangenomen. Hierin wordt budget opgenomen voor initiatieven rondom de herdenkingen op 4 en 5 mei in 2025.

[Voorbereiding mobiliteitsvisie \(€ 30.000\)](#)

Mobiliteit verbindt mensen en plekken. De vraag naar mobiliteit blijft door flinke regionale woningbouw en een autonome groei, sterk toenemen met grote invloed op de verkeersveiligheid, de leefbaarheid, de bereikbaarheid en net als wonen, werken, recreatie en groen vraagt ook mobiliteit om ruimte. Het is belangrijk om met beleid aan de voorkant keuzes te maken hoe de mobiliteitstransitie kan bijdragen aan de maatschappelijke opgaven zoals bijvoorbeeld 'lokaal leefbaar en regionaal bereikbaar'. In 2024 is de Startnotitie opgesteld en is gestart met het opstellen van de Mobiliteitsvisie. Voor externe advisering en ondersteuning is hiervoor budget vrijgemaakt in de Voorjaarsnota 2024. In 2025 wordt de Mobiliteitsvisie verder uitgewerkt. Er wordt voor 2025 budget aangevraagd voor noodzakelijke externe advisering over de inhoud van de Mobiliteitsvisie en het participatieproces.

[Parkeren \(€ 120.000\)](#)

In 2025 zal de laatste uitwerking van de Parkeervisie plaatsvinden. In een beleidsnota wordt de 4B benadering (beïnvloeden, benutten, beprijzen, bouwen) uitgewerkt. Ongeacht of de 4B benadering vastgesteld wordt is budget nodig voor de verplichte aanbestedingen van parkeerautomaten en software omdat de inhoudelijke vakkennis hiervoor ontbreekt in de organisatie. Daarnaast moet, bij vaststelling van de 4B-benadering, voor 'beprijzen' (invoering betaald parkeren met vergunning) de basis op orde gebracht te worden. De basis op orde bestaat onder andere uit het actualiseren van wet- en regelgeving en verdere digitalisering van parkeerrechten. Zonder dat deze basis op orde wordt gebracht is het niet mogelijk nieuwe gebieden te voorzien van betaald parkeren met vergunning. Voor 2025 wordt incidenteel budget aangevraagd voor het op orde brengen van de basis en het uitvoeren van de aanbesteding (totaalbedrag €120.000).

[Overhead nieuwe formatie \(€ 25.000\)](#)

Op basis van de DAR tarieven wordt per nieuwe formatie die wordt aangevraagd een bedrag opgenomen voor de bijbehorende overhead. Hier is voor gekozen omdat een stijging van de formatie op termijn zorgt voor stijging van overheadlasten (zoals P&O, facilitair, financiën etc.). Op deze manier wordt hierop tijdig ingespeeld. Dit verbetert tevens de transparantie richting de raad.

Huisvesting HBM (€ 40.000)

Bij de opstelling van het IHP was de HBM nog niet aan renovatie toe. Inmiddels is uit een quickscan gebleken dat dit gebouw binnen 5 tot 10 jaar aan renovatie of nieuwbouw toe is. In 2025 wordt gestart met het onderzoek naar de financiële consequenties. Hiervoor wordt € 40.000 geraamd.

Hogere lasten vervanging bedrijfsapplicaties (€ 226.000)

Op basis van marktverkenningen en projectbegrotingen zijn de incidentele implementatiekosten voor aanschaf van nieuwe en vervangende bedrijfsapplicaties geactualiseerd. De kostenstijging in 2025 komt door de hogere lasten van de aanbesteding- en implementatie van het financieel systeem, het bestuurlijk informatiesysteem en het uitfasen van legacy systemen. Het bedrag uit 2026 is benodigd voor de vervanging van het Integratieplatform Landelijke Voorzieningen. Deze lasten worden in Heemstede betrokken bij de nieuw te vormen reserve "meerjarig vervangingsplan GR DIT." Van alle hier genoemde lasten wordt 46% doorbelast aan de gemeente Bloemendaal. Hiermee is rekening gehouden in het bedrag dat opgevoerd wordt in de speerpunten. De gemeente Bloemendaal kiest niet voor de vorming van een reserve binnen de eigen begroting.

Verhogen leges bijzondere wetten (-/- € 5.000)

De tarieven voor de alcoholwet in de legesverordening zijn in vergelijking met omringende gemeenten erg laag. In december 2024 wordt de legesverordening voor 2025 aan de raad voorgelegd. Hierin wordt voorgesteld de tarieven te verhogen. Deze inschatting is opgenomen in de begroting.

Kostendekkendheid bouwleges (-/- € 158.000)

Naar aanleiding van de toezegging van het college bij de kadernota 2025-2028 is de kostendekkendheid van de 'bouwleges' voor 2025 doorgerekend naar een kostendekkendheid van 85%. De daadwerkelijke tarievenverhoging wordt gedaan via de legesverordening 2025 die in december 2024 aan de raad wordt voorgelegd. Daarnaast gaan wij onderzoeken hoe wij op een verantwoorde wijze in de breedte de leges kunnen ophogen naar een kostendeckende die zo veel als mogelijk richting de 100% gaat. Wij vinden het wel belangrijk dat het legestartief in verhouding staat tot de aangevraagde vergunning. Het resultaat van dit onderzoek wordt uiterlijk bij de kadernota 2026 gepresenteerd.

Omgevingsdienst IJmond (€ 55.000)

De ODIJ heeft in 2025 incidenteel extra middelen nodig. Deze middelen zijn nodig om een aantal stappen te kunnen zetten naar een meer robuuste omgevingsdienst. Dit wordt onder andere ingegeven door het landelijke Interbestuurlijke Programma versterking-VTH, waaronder het versterken van de centrale sturing, het actualiseren van de GR en om achterstanden beter te beheersen. Ook volgen er scenario's voor de lange termijn, vanaf 2026 en verder, om de ODIJ toekomstbestendig te maken.

Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen zijn gevolgen van eerdere beleidskeuzes of niet direct beïnvloedbare posten zoals prijsontwikkelingen, gekozen onderhoudsniveau's, technische wijzigingen etc.

Autonome ontwikkelingen voorjaarsnota 20224 en kadernota 2025-2028

De volgende tabel geeft de autonome ontwikkelingen weer vanuit de voorjaars- en kadernota voor zover deze betrekking hebben op de periode 2025-2028. In de tabel wordt aangegeven op welk P&C document de mutatie betrekking heeft. Over deze mutaties heeft de raad al een besluit genomen.

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Kadernota				P&C doc.
	2025	2026	2027	2028	
Rentebaten	-428	0	0	0	VJN+kadern.
Stelpost loon-prijscompensatie	0	0	0	0	VJN
Indexatie budget openeinde regelingen sociaal domein	0	0	0	0	VJN
Dividend Stedin	-400	-400	-400	-400	VJN
Stelpost verlagen gas en elektra	-250	-250	-250	-250	VJN
Beheer- en exploitatieovereenkomst Sportfondsen	251	251	251	251	VJN+kadern.
Dotatie voorziening onderhoudsfonds woningen en gebouwen	68	68	68	68	VJN
Huuropbrengst oude Slot	0	0	0	0	VJN
Sociaal domein: niet meer op basis van historisch gemiddelde laatste 3 jr ramen	526	526	526	526	VJN
Spaarne Werkt: beschut werk en re-integratie initiatieven	94	92	93	144	VJN
JGZ aanpassen aan landelijke tarieven	59	59	59	59	VJN+kadern.
WMO subsidies huishoudelijke hulp: aanpassen aan raadsbesluiten rond WMO	193	193	193	193	VJN
WCP bestemmingsreserve in overeenstemming met kapitaallasten brengen	130	-78	-78	79	VJN+kadern.
Subsidie verschuift naar salarislasten bij CJG en Loket	-379	-399	-399	-399	VJN
Technische aanpassingen en overige ontwikkelingen	-30	-80	-80	-80	VJN
Implementatie nieuwe parkeerautomaten	30	0	0	0	Kadernota
Vervangingsplan GR Dit	255	-238	188	4	Kadernota
Rioolheffing	-3	-159	-186	-430	Kadernota
Afvalstoffenheffing	-141	-143	-145	-146	Kadernota
Technische aanpassingen en overige ontwikkelingen	-6	-56	-55	101	Kadernota
Totaal autonome ontwikkelingen t/m kadernota	-31	-614	-215	-280	

Autonome ontwikkelingen begroting

De volgende tabel geeft de autonome ontwikkelingen weer zoals die zijn opgenomen in de begroting 2025-2028. Hierover neemt de raad een besluit bij vaststelling van de begroting.

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Begroting				P&C doc.
	2025	2026	2027	2028	
Meerlanden: beheer openbare ruimte (Dienstverleningsovereenkomst 2)	-60	-60	-60	-60	Begroting
Omgevingsdienst IJmond	25	25	25	25	Begroting
Opbrengst afvalstoffenheffing	-323	-323	-323	-323	Begroting
Meerlanden: kosten afvalverwijdering	268	268	268	268	Begroting
Beschut werk en WSW	-16	35	35	35	Begroting
Leerlingenvervoer	35	35	35	35	Begroting
Dotatie voorziening onderhoudsfonds woningen en gebouwen	48	48	48	48	Begroting
Technische aanpassingen en overige ontwikkelingen	-52	108	118	46	Begroting
Totaal autonome ontwikkelingen begroting	-75	136	146	74	

Toelichting nieuwe autonome ontwikkelingen

Meerlanden: beheer openbare ruimte (Dienstverleningsovereenkomst 2) (-/- € 60.000)

Dit betreft aanpassing van de begroting voor het onderhoud in de openbare ruimte gebaseerd op het kwartaalrapportage Q1/2024 van Meerlanden.

Omgevingsdienst IJmond (€ 25.000)

De bodemtaken zijn overgekomen van de provincie naar de gemeente. De kosten van bodemtaken zijn in de begroting 2025 van de ODIJ verwerkt. Het bedrag valt hoger uit dan de stelpost waarmee rekening was gehouden.

Opbrengst afvalstoffenheffing (-/- € 323.000)

De opbrengst van de afvalstoffenheffing moet kostendekkend zijn. De kosten zijn onder meer gestegen als gevolg van de kosten van lachgascilinders.

Meerlanden: kosten afvalverwijdering (€ 268.000)

De kosten voor huishoudelijk afval zijn in de begroting opgenomen gebaseerd op de werkelijke kosten 2024. Ook de kosten van de lachgascilinders zijn hierbij betrokken.

Beschut werk en WSW (-/- € 16.000)

Bij de septembercircularie 2023 en meicircularie 2024 hebben wij extra rijks gelden voor WSW en beschut werk ontvangen. Deze zijn gereserveerd als stelpost om later in te kunnen zetten. Inmiddels is de begroting 2025-2028 van Spaarne Werkt vastgesteld. De hierin opgenomen budgetverhogingen voor WSW en beschut werk hebben wij 1 op 1 in deze begroting verwerkt. (zie de toelichtingen bij taakveld 6.4 en 6.5). De stelposten kunnen hiermee vervallen. Per saldo leidt dit nog tot deze mutatie.

Leerlingenvervoer (€ 35.000)

Op de door de RegioRijder in juni gepubliceerde begroting 2025 is de verwachting dat het leerlingevervoer €35.000 duurder wordt. Dit komt door twee nieuw gecontracteerde vervoerders, toename van 5% in het aantal vervoersbewegingen en door het aantal gereden zero-emissie kilometers waar een bonus aan gekoppeld zit. Met deze mutatie wordt het budget voor leerlingenvervoer met € 35.000 structureel verhoogd in de begroting van 2025.

Dotatie voorziening onderhoudsfonds woningen en gebouwen (€ 48.000)

De storting van de voorziening en het MJOP woningen en gebouwen waren bij de kadernota nog niet geïndexeerd voor de periode 2025-2028.

Technische aanpassingen en overige ontwikkelingen

Het gaat hier om mutaties die per onderdeel kleiner zijn dan € 25.000. Daarnaast gaat het om technische aanpassingen. Denk hierbij aan het aanpassen van de onttrekking van bestemmingsreserves voor de dekking van kapitaallasten aan de werkelijke kapitaallasten zoals die begroot zijn in het investeringsprogramma.

Investerings (begroting 2025-2028) (€ 37.000)

In de begroting wordt nog een aanpassing in de kapitaallasten van de investering Nicolaas Beetsschool verwerkt. De raad heeft eerder besloten om de componentbenadering bij de afschrijving van schoolgebouwen te hanteren. Als gevolg daarvan moeten de kapitaallasten van deze reeds lopende investering worden aangepast. Verder zijn er geen aanpassingen in de investeringen waarover nog moet worden besloten.

Financiële ontwikkelingen niet verwerkt in de begroting 2025-2028

Er zijn ontwikkelingen die (nog) op ons af komen waarover nog geen besluitvorming heeft plaats gevonden of waarvan de financiële uitwerking plaats vindt in 2025.

Septembecirculaire gemeentefonds

De septembecirculaire 2024 (gemeentefonds) is op het moment van opstellen van de begroting nog niet bekend en hangt af van de besluiten op Prinsjesdag. De septembecirculaire wordt de raad apart voorgelegd. De gevolgen voor 2025 worden verwerkt in de eerste begrotingswijziging 2025. Deze begrotingswijziging wordt tegelijk met de begroting 2025 aan de raad voorgelegd. Het hier getoonde begrotingsresultaat wordt dan bijgesteld.

Reserve sociaal domein

De afgelopen drie jaar heeft Heemstede bedragen moeten onttrekken uit de reserve sociaal domein, omdat de begrote budgetten voor Wmo en vooral Jeugdhulp niet toereikend waren. Vanaf 2024 is de begrotingssystematiek gewijzigd. Dit komt onder andere door een nieuwe manier van inkoop en financiering van de jeugdhulp, via een lumpsum bedrag aan de consortia (ook wel taakgerichte bekostiging genoemd). Door de noodmaatregelen, de vergoeding van implementatiekosten, een innovatiefonds en extra benodigde jeugdhulp in de regio zijn de kosten in 2024 hoog en naar verwachting ook in 2025. De reserve kan hiervoor nodig zijn. Kortom, we zien ontwikkelingen op ons afkomen die enerzijds voor verlichting in de kosten moeten zorgen, maar anderzijds is de stijging van de kosten lastig te keren. Het is een kwestie van een lange adem. Vanwege het teruglopen van de hoogte van de reserve, de uitdagingen die er zijn op het gebied van Wmo en jeugdhulp stellen we conform de aangenomen motie 'Waarborg goede zorg' voor om de reserve structureel aan te vullen. Er komt een apart voorstel naar de raad hierover.

Index Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA index)

De gemeente gaat in de begrotingsuitgangspunten uit van indexatie zoals die wordt vastgesteld door het Centraal planbureau (CPB). Deze index is niet toereikend voor de budgetsubsidies voor algemene voorzieningen aan specifieke doelgroepen (WMO). Door de demografische ontwikkelingen (vergrijzing) in Heemstede groeit de zorgvraag de komende tijd. Daarnaast heeft de zorgsector te maken met stijgende prijzen door inflatie. In 2024 wordt een voorstel aan de raad voorgelegd om de betreffende budgetsubsidies jaarlijks te indexeren conform de regionale index voor de inkoop individuele begeleiding en dagbesteding. Deze index is gebaseerd op passende indexering voor zorgkosten, namelijk op basis van de OVA (Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling) en het PPC (Prijsindexcijfer particulier consumptie). Omdat hierover nog niet is besloten zijn de financiële gevolgen nog niet verwerkt in de begroting 2025-2028.

't Groot Clooster / Havenkwartier

Binnen de door de raad vastgestelde kaders wordt stap voor stap het gesprek gevoerd met Heemstede over Groot Clooster. Hierdoor ontstaat betrokkenheid van inwoners en partijen. Partijen die in alle openheid (transparantie) worden gevraagd om mee te denken met de gebiedsagenda. Wat willen zij bereiken en wat brengen zij mee in het proces (aan kennis, middelen, verantwoordelijkheden, taken, geld)? In de verkenning en de totstandkoming van de gebiedsagenda is het noodzakelijk om te weten hoe groot de bereidheid is van het doen van investeringen in het gebied. Vervolgens wordt met deze informatie de gebiedsvisie opgesteld. Het is aan de raad om in Q2 2025 over de inwonersconsultatie voor het gebied Groot Clooster en de vertaling daarvan in de gebiedsagenda, de gebiedsvisie als in de nota van uitgangspunten Havenkwartier, te besluiten.

Opvang

De opgave voor asielzoekers gaan we realiseren met locaties van circa 50 plekken. Op dit moment vindt onderzoek plaats naar geschikte locaties voor asielopvang. Begin 2025 wordt het locatieonderzoek inclusief beheer en begeleiding voorgelegd aan de raad. Eventuele financiële consequenties worden hierin meegenomen.

Verbouwing Raad- en burgerzaal

Direct na het vaststellen van de kadernota 2025 is een quickscan uitgevoerd om inzicht te krijgen in de daadwerkelijke kosten voor de aanpassingen van de Burgerzaal en Publiekshal. Die scan heeft nuttige informatie opgeleverd, maar een goed beeld van de kosten hebben wij nog niet. Er zijn te veel variabelen om tot een realistische kosteninschatting te komen. Wij gaan verder met ons onderzoek waar ook de gemeenteraad een belangrijke rol in gaat krijgen en komen later met een financieel voorstel richting de raad.

Structureel begrotingstekort

Structureel begrotingstekort vanaf 2026

Het begrotingsjaar 2025 sluit structureel met € 813.000 voordelig. Zoals al is gemeld en toegelicht in de kadernota is het financieel meerjarenperspectief van de gemeente vanaf 2026 niet positief. Vanaf 2026 ontstaat een structureel tekort op de begroting dat oploopt tot en met € 1.579.000 in 2028. De voornaamste oorzaken hiervan zijn minder middelen in het gemeentefonds (onder meer door de gewijzigde financieringssystematiek), de rentelasten vanuit het investeringsprogramma en de demografische ontwikkelingen binnen de gemeente (bijvoorbeeld vergrijzing waardoor meer aanspraak op WMO).

Omgang met tekorten vanaf 2026

Voor het grootste gedeelte is de gemeente voor de financiering afhankelijk van de algemene uitkering. De afgelopen jaren merken we dat het meerjarenbeeld met betrekking tot de algemene uitkering steeds lastiger te voorspellen is. In onze P&C producten proberen we altijd een zo reëel en actueel mogelijk beeld te geven van het meerjarenbeeld.

Vanwege de onzekerheid over de financiële situatie op de langere termijn vinden wij het op dit moment niet wenselijk om ingrijpende maatregelen te nemen om de tekorten voor 2026 en verder te ondervangen. Dit vereist fundamentele keuzes die de gemeente en inwoners hard raken, keuzes die we op dit moment nog niet kunnen en willen maken. In ieder geval niet zolang nog niet zeker is hoe bijvoorbeeld de uitkering van het gemeentefonds (structurele) duidelijkheid geeft voor de komende jaren.

VNG advies

De VNG adviseert om de tekorten die ontstaan vanaf 2026 zichtbaar te maken in de begroting maar tegelijk oplossingsrichtingen in beeld te brengen. Heemstede heeft uitvoering gegeven aan dit advies door de menukaarten.

Menukaarten

De gemeenteraad heeft opdracht gegeven oplossingsrichtingen in beeld te brengen waarmee de begroting meerjarig sluitend kan worden gemaakt. Dit is de gemeenteraad voorgelegd in de vorm van de notitie "menukaarten" bij de kadernota 2025-2028. Voor 2025 is de begroting structureel dekkend. De notitie is daarom gericht op de oplossing van structurele tekorten die vanaf 2026 en verder ontstaan ("ravijnjaar"). De menukaarten zijn opgebouwd rond 4 hoofdthema's. Voor nadere detaillering verwijzen wij naar deze notitie. Naar aanleiding van een toezegging van het college aan de raad is de verhoging van de leges omgevingsvergunning (tot 85% kostendekkendheid) die eveneens in de notitie was opgenomen, reeds verwerkt in de voorliggende begroting 2025-2028.

In overleg met de gemeenteraad gaan wij verder met het onderzoek uitbreiden betaald- en vergunning parkeren (4B benadering), de leges die gerelateerd zijn aan de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en de dienstverlening vanuit Publiekszaken, de precariobelasting (bijv. liggelden), en de toeristenbelasting. De eerste resultaten van het onderzoek uitbreiden betaald- en vergunning parkeren presenteren wij in 2025 aan de gemeenteraad. De resultaten van het onderzoek naar de lokale belastinginkomsten en leges presenteren wij uiterlijk bij de kadernota 2026.

Surplus algemene reserve

Het saldo van de algemene reserve bedraagt per 1 januari 2025 € 23,5 miljoen. Het vrije deel (surplus) bestaat uit dit saldo minus de benodigde weerstandscapaciteit € 5,2 miljoen. Dit betekent dat het deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit) € 18,3 miljoen bedraagt. Van dit vrij besteedbare deel (surplus) kan de gemeente jaarlijks maximaal 10% (€ 1,8 miljoen) inzetten voor het afdekken van structurele lasten.

Bij de jaarrekening 2023 is de nieuwe reserve dekking structureel begrotingstekort ingesteld. Deze reserve is onderdeel van de algemene reserve en wordt gevuld door de te verwachten resultaten uit de jaarrekeningen

2024 en 2025. Deze reserve is onderdeel van de algemene reserve en kan worden ingezet ter dekking van het begrotingstekort. De provincie beschouwt een inzet van maximaal 10% van het surplus van de algemene reserve als structureel dekkingsmiddel.

De begroting 2025 is sluitend zodat het niet nodig is de reserve structureel dekkingsmiddel in te zetten. Vanaf 2026 is de begroting structureel niet sluitend. In de menukaarten zijn daarvoor oplossingsrichtingen in beeld gebracht waarbij ook de inzet van het surplus van de algemene reserve betrokken is. Het college zet in op een verantwoord en duurzaam financieel beleid. We blijven daarbij kritisch kijken naar inkomsten en uitgaven.

Uitgangspunten begroting

In deze paragraaf worden de technische uitgangspunten toegelicht die zijn gebruikt bij de opstelling van de begroting 2025.

Loon/prijsontwikkeling 2025

Voor 2025 sluiten we, conform het bestaande beleid, met onze loon/prijsontwikkeling aan bij de meest recente informatie van het Centraal Planbureau (CPB) van eind februari 2024. Dit betekent 2,8 % prijsontwikkeling op onze materiële budgetten (=consumentenprijsindex (CPI)) en 4,4 % op loonontwikkeling (=loonvoet sector overheid). De budgetten met een gemengd karakter (met zowel een prijs- als looncomponent) worden met het gemiddelde van CPI en loonvoet overheid geïndexeerd. Dit komt neer op een indexeringspercentage van 3,6%.

Onroerendezaakbelastingen

De onroerendezaakbelastingen (OZB) worden geheven over de waarde van de onroerende zaken in de gemeente, de WOZ-waarde. Gemeente en Belastingen Kennemerland Zuid (GBKZ) geeft voor de begroting 2025 een prognose af van de WOZ waardeontwikkeling, gecorrigeerd met een geschatte waardevermindering als gevolg van bezwaar en beroep.

Volgens bestaand beleid is het voornemen de OZB-opbrengsten 2025 ten opzichte van de begroting 2024 te verhogen met een inflatiecorrectie van 3,6%. Dit komt overeen met een bedrag van ongeveer € 306.000, waarvan € 241.000 voor woningen en € 65.000 voor niet-woningen.

Belastingtarieven overige inkomsten

De belastingtarieven en leges worden, in overeenstemming met de bestaande beleidslijn, verhoogd met het gemiddelde van de loonkostenontwikkeling en de prijsontwikkeling, samen is dit 3,6%.

Nieuwe investeringen 2025

In de volgende tabel zijn de kredieten opgenomen die de raad autoriseert bij de vaststelling van de begroting 2025. In Heemstede is het niet gebruikelijk dat de budgetten direct worden vrijgegeven. Hiervoor is nog een collegebesluit nodig op het moment dat de vakafdeling met de uitvoering aan de slag gaat. De raad autoriseert het bruto krediet alsmede de eventueel benodigde onttrekking aan een reserve of voorziening van de jaarschijf 2025 bij de vaststelling van de begroting 2025.

Project	Bruto krediet	Reeds beschikbaar gesteld VB krediet	Beschikbaar te stellen krediet 2025	Reserves/voorzieningen/subsidies	Netto krediet 2025
A. KREDIETEN					
die bij de begroting 2025 beschikbaar worden gesteld op basis van het investeringsprogramma					
Updaten publieke ruimten gemeentehuis (bouwkosten en meubilair)	300.000		300.000		300.000
WCP Glipperweg - dekking afschr bestemmingsreserve	1.450.000		1.450.000		1.450.000
Vervangen parkeerautomaten	200.000		200.000		200.000
Groot onderhoud Cruquiusweg (Wipperplein-Javalaan)	300.000		300.000	300.000	0
Vervangen Manpadsbrug	225.000		225.000		225.000
Uitvoering verbeteringen verkeersveiligheids Binnenweg en Raadhuisstraat	201.000		201.000		201.000
Renovatie openbare verlichting 2025	260.000		260.000		260.000
VRI Cesar Francklaan-Joh Wagenaarlaan-Schouwbroekerbrug	346.000		346.000		346.000
Beschoeiingen 2025	468.000		468.000		468.000
Bedrijfsvoertuig 100% elektrisch toezichthouders buitendienst	50.000		50.000		50.000
Uitbreiding project rioolvervanging Asterkade/Zandvoortselaan - wegen	238.190		238.190		238.190
Voorfinanciering kinderdagverblijf Nicolaas Beetsschool 70% bouwkosten	811.041		811.041		811.041
Voorfinanciering kinderdagverblijf Nicolaas Beetsschool 30% installaties	347.589		347.589		347.589
Uitbreiding project Riolering Asterkade - groen	27.500		27.500		27.500
Renovatie plantsoenen 2025	317.000		317.000		317.000
T.V. Merlenhove baan ledverlichting	210.812		210.812		210.812
Vervangen veld kynologenclub	33.586		33.586		33.586
Infrastructuur Terrein sportpark	392.287		392.287		392.287
Vervangen vizelgemaal Asterkade	61.900		61.900	61.900	0
Vervanging riolering Asterkade komt van Rioolinvestering GRP,	220.000		220.000	220.000	0
Klimaatadaptief speelplek voorzien van Drainage	35.000		35.000	35.000	0
Drainage, onderdeel geplande Rioolinvestering, onderdeel GRP investeringen.	205.456		205.456	205.456	0
EM vervanging gemalen	83.722		83.722	83.722	0
EM drukriolering verangen	58.487		58.487	58.487	0
HWA aanleggen parkeerplaats Sportparklaan	200.000		200.000	200.000	0
Rioolvervanging Lankhorstlaan (verplaatst, van 2026 naar 2025)	215.000		215.000	215.000	0
Aankoop grond AWZI ruimte beleid	2.260.000		2.260.000		2.260.000
Flexwoningen Glipperweg (bouw- en plankosten)	2.160.000		2.160.000		2.160.000
Flexwoningen Glipperweg (installaties)	540.000		540.000		540.000
Totaal beschikbaar gestelde kredieten	12.217.570	0	12.217.570	1.379.565	10.838.005

De volgende voorbereidingskredieten hebben betrekking op investeringen die in het investeringsprogramma vanaf 2026 zijn opgenomen maar waarvoor al in 2025 met voorbereiding moet worden gestart. Hiervoor is een deel van de investering al nodig in 2025 (doorgaans 10%). Het voorbereidingskrediet wordt in mindering gebracht op de investering en verhoogt de investering dus niet.

B. VOORBEREIDINGSKREDIETEN

die bij de begroting 2025 beschikbaar worden gesteld op basis van het investeringsprogramma

Project	Beschikbaar te stellen VB krediet 2025	Reserves/ voorzieningen/ subsidies	Netto krediet 2025
Uitbreiding project rioolvervangings Asterkade/Zandvoortse laan - wegen (Nieuw)	24.000	0	24.000
Vervanging riolering Asterkade komt van Rioolinvestering GRP,	22.000	22.000	0
Drainage, onderdeel geplande Rioolinvestering, onderdeel GRP investeringen.	21.000	21.000	0
EM vervanging gemalen (Nieuw)	9.000	9.000	0
EM drukriolering verangen (Nieuw)	6.000	6.000	0
HWA aanleggen parkeerplaats Sportparklaan (Nieuw)	20.000	20.000	0
Rioolvervangings Lankhorstlaan (verplaatst, van 2026 naar 2025).	22.000	22.000	0
Totaal beschikbaar gestelde voorbereidingskredieten	124.000	100.000	24.000

Programma's

Opbouw programma's

Inleiding

De begroting moet op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bestaan uit programma's en paragrafen. Hierbij worden ook de rekeningcijfers 2023 en de begrotingscijfers 2024 gepresenteerd als ook de meerjarenraming 2025-2028. In de gemeente Heemstede wordt gewerkt met negen landelijk uniforme programma's en acht verplichte paragrafen, waaronder de nieuwe voorgeschreven Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid.

Elk programma is ingedeeld in de volgende onderdelen:

Wat willen we bereiken?

In deze paragraaf wordt de kern van de ambities/doelen beschreven: wat wil de gemeente bereiken voor de inwoners van Heemstede. De basis hierbij is het uitvoeringsprogramma. Het college wil het basisniveau in stand houden en investeren in de toekomst.

Wat gaan we ervoor doen?

In deze paragraaf wordt concreet aangegeven welke acties (op hoofdlijnen) worden ingezet in 2025 om bovenstaand resultaat te bereiken.

Het gaat hierbij niet om reguliere/ going concern activiteiten. De focus ligt op concrete resultaten die in het 2025 gerealiseerd moeten worden. Hier worden bijvoorbeeld de speerpunten/prioriteiten die ook in de kadernota waren genoemd opgenomen. Het gaat om ambities (geen regulier beleid!) die specifiek activiteiten opleveren in komend begrotingsjaar..

Hoe gaan we dit meten?

Onder dit onderdeel worden de beleidsindicatoren benoemd. Dit betreft zowel de door de gemeente zelfbenoemde beleidsindicatoren als de wettelijk verplichte beleidsindicatoren. Deze laatste zijn vastgelegd in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten. De verplichte indicatoren komen van de website www.waarstaatjegemeente.nl/

Wat mag het kosten?

De lasten en baten per programma worden ingedeeld op taakniveau. Dit komt overeen met de wens van de raad. De financiële verschillen ten opzichte van de begroting 2024 die groter zijn dan € 25.000, worden op taakveldniveau toegelicht.

Aandachtspunt: De (algemene) overheadkosten staan, conform de BBV-wetgeving, centraal verantwoord in de begroting en het jaarverslag (programma 0). Onder (algemene) overheadkosten wordt verstaan: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (lasten ondersteunende afdelingen zoals financiën, P&O, facilitair, hiërarchisch leidinggevenden primair proces, huisvesting en ICT). De overheadkosten primair proces (personeelskosten afdelingen primair proces) worden, conform wetgeving, wel toegerekend aan de taakvelden. In de paragrafen wordt via dwarsdoorsneden ingegaan op belangrijke beheersmatige aspecten die niet onder één programma vallen.

Programma-overzicht met specificatie dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien

Onder financiële begroting, overzicht baten en lasten inclusief algemene dekkingsmiddelen is een programma-overzicht gegeven met uitsplitsing naar algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien. De gemeente Heemstede valt niet onder de vennootschapsbelasting (VPB).

Recapitulatie: overzicht baten en lasten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000		Rekening		Begroting		Meerjarenraming	
		2023	2024	2025	2026	2027	2028
Baten en Lasten							
0	Bestuur en ondersteuning	-40.087	-40.505	-41.348	-40.336	-39.956	-39.651
1	Veiligheid	2.648	2.814	2.950	2.910	2.909	2.910
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.510	6.400	6.827	7.191	7.350	7.574
3	Economie	203	224	232	227	227	227
4	Onderwijs	2.743	2.991	3.286	3.479	3.899	4.048
5	Sport, cultuur en recreatie	5.830	5.901	6.175	6.267	6.279	6.117
6	Sociaal domein	19.342	19.428	21.105	20.166	20.108	20.631
7	Volksgezondheid en milieu	-69	-317	-484	-520	-672	-708
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.999	1.599	842	975	410	642
9	Raad	864	886	916	916	911	911
Saldo van baten en lasten		-17	-578	501	1.276	1.465	2.701
Reserves							
0	Bestuur en ondersteuning	-507	-253	-647	-627	-618	-633
1	Veiligheid	0	0	0	0	0	0
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-91	-247	-233	-385	-494	-494
4	Onderwijs	0	-336	0	-171	-226	-122
5	Sport, cultuur en recreatie	-1.357	-127	-38	-38	-38	-38
6	Sociaal domein	563	792	89	129	144	-125
7	Volksgezondheid en milieu	-128	-434	-67	-67	0	0
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-301	-176	-202	-76	-105	-76
Mutatie reserves		-1.821	-781	-1.098	-1.235	-1.336	-1.487
Totaal		-1.837	-1.359	-597	41	129	1.214

Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

Inhoud programma

Belangrijke doelstellingen waar wij in blijven investeren zijn onder andere de maatschappelijke opgaven, de transitie naar een duurzame samenleving, de energietransitie en de woningnood voor eigen inwoners en kwetsbare mensen. Deze ingewikkelde vraagstukken vragen van ons stevige regie met goede samenwerking in de regio en met onze inwoners, ondernemers en bedrijven.

Binnen het programma Bestuur en Ondersteuning creëren wij enkele randvoorwaarden om effectief te kunnen besturen, samenwerken en leggen wij een basis voor betrouwbare en toegankelijke dienstverlening. Kaders die ons helpen om gezamenlijk aan de slag te kunnen gaan. Dit vraagt onder andere van ons als organisatie om van een min of meer beheersorganisatie naar een ontwikkelorganisatie te bewegen. Op het gebied van digitalisering vinden wij het belangrijk dat wij goed aansluiten bij de behoefte van onze inwoners en samenwerkingspartners. Wij zien daarbij nog kansen in een verdere digitalisering en tegelijkertijd blijven wij toegankelijk voor degene die niet mee kunnen in die digitaliseringslag.

Wij gaan in programma 0 in op de dienstverlening, participatie en regionale samenwerking. De toelichting op personeel & organisatie en informatisering en ICT is terug te vinden in de Bedrijfsvoeringsparagraaf.

Dienstverlening

Wat willen we bereiken

Wij vinden het belangrijk dat onze dienstverlening betrouwbaar en gastvrij is en zoveel als mogelijk aansluit bij de behoefte van de doelgroep. Uit het in 2024 gehouden onderzoek onder inwoners en belangengroepen blijkt dat wij dit goed doen. Dit houden wij ook graag zo en verbeteren wij waar dit kan. Wij leveren optimale dienstverlening en dit gebeurt niet alleen bij onze publieksbalie, maar bij ieder contact, zowel digitaal als fysiek, dat wij hebben met onze inwoners en ondernemers.

Relevante beleidsnota's

Visie op Dienstverlening Gemeente Heemstede	2024
Uitvoeringsagenda Dienstverlening Gemeente Heemstede	2024-2025

Wat gaan we daarvoor doen

Visie op Dienstverlening

In 2024 is een nieuwe visie op dienstverlening opgesteld. Om te komen tot de visie is uitvoerig onderzoek gedaan naar de ervaringen en verbeterpunten die onze inwoners, ondernemers en belangengroepen aangeven. Op basis van die uitkomsten, maar ook uitkomsten vanuit andere onderzoeken, aanpalende visies, trends en ontwikkeling is de visie opgesteld. Ondanks dat wij goed scoren, zien wij ook nog ruimte voor ontwikkeling. Dit is en wordt vertaald naar een uitvoeringsagenda voor de komende jaren. Vooralsnog

kunnen wij die ontwikkelingen realiseren binnen de bestaande middelen. Dat geldt niet voor het aanpassen van de Burgerzaal en Publiekshal. Dit vraagt afhankelijk van de omvang van die aanpassingen om een extra investering.

Samenwerken gemeenten

Voor een aantal burgerzakenproducten is het mogelijk om die aanvraag te doen bij een andere gemeente dan de eigen woongemeente. Wij zien de laatste tijd een toename van dergelijke aanvragen. Dit komt onder andere door de snellere doorlooptijd bij de vakafdeling. Om meer grip te krijgen op deze aanvragen, gaan wij in gesprek met omliggende gemeenten. Wij beogen hiermee ons dienstverleningsniveau hoog te houden en de kosten laag.

Verder verbeteren digitalisering Publiekszaken

Wij zijn er in geslaagd om vele van onze (burgerzaken-)producten aan te bieden via onze website. Ook in 2025 gaan we daarmee verder. Wij zien kansen om de dienstverlening en informatieontsluiting nog verder te verbeteren. Tegelijkertijd houden wij ook oog voor de gebruikerservaringen en digitale toegankelijkheid bij de reeds bestaande producten, zodat wij kunnen monitoren of dit aansluit bij de behoefte van onze inwoners.

Organiseren van de verkiezingen

In 2025 wordt volop gewerkt aan de gemeenteraadsverkiezingen van 2026. Wij zorgen voor een professionele organisatie van die verkiezingen. Wij vinden hierbij de verduurzaming, de toegankelijkheid en het realiseren van inclusieve stembureaus belangrijk. Dit doen wij in samenwerking met de Werkgroep Toegankelijkheid Heemstede en met Stichting Prokkel.

Participatie/ lokale democratie

Wat willen we bereiken

Heemstede maken we samen. Daarom vinden we het belangrijk dat inwoners zelf plannen kunnen uitvoeren in hun buurt en mee kunnen denken over plannen die de gemeente uitvoert. We zorgen ervoor dat we participatieprocessen zorgvuldig vormgeven, experimenteren met nieuwe vormen van democratie en leren van de ervaringen die we opdoen.

We leren van ervaringen en versterken onze basis

De afgelopen jaren hebben we gewerkt aan een stevige basis voor de manier waarop we met elkaar invulling geven aan onze lokale democratie. Op basis van lessen die we leerden van het participatiebeleid uit 2020, hebben we in 2023 het nieuwe 'Beleid versterken lokale democratie' opgesteld. Ook van de ervaringen met dit nieuwe beleid willen we leren. Zodat we de basis blijven versterken en het beleid meebeweegt met de behoeften in de samenleving.

We betrekken jeugd bij onze lokale democratie

De jeugd is onze toekomst. En veel actuele onderwerpen gaan over hún toekomst. Daarom is het belangrijk dat zij een stem hebben in de lokale democratie. Dat gaat niet vanzelf en vraagt extra inzet van de gemeente. We zetten ons in om de stem van de jeugd te versterken en doen dit op basis van de resultaten uit het Jeugdakkoord.

We verrijken onze lokale democratie met nieuwe vormen van democratie

In 2024 experimenteerden we met nieuwe vormen van democratie. Zo heeft een groep inwoners in het kader van een pilot zelf invulling gegeven aan het Tramwachtershuisje en vond het eerste burgerberaad van Heemstede plaats. Door te experimenteren en vervolgens te evalueren, willen we ontdekken welke nieuwe vormen van democratie en op welke manier een waardevolle toevoeging vormen aan onze lokale democratie.

Relevante beleidsnota's

Beleid Versterken lokale democratie	2023
Wet versterking participatie op decentraal niveau	Per 1 januari 2025 van kracht
Heemstede maakt het mogelijk	2020
Stimuleringsbudget inwoners- en/of buurtinitiatieven	2020

Wat gaan we daarvoor doen

We leren van ervaringen en versterken onze basis

- We evalueren het 'beleid versterken lokale democratie' en vertalen dit in een participatieverordening.

We betrekken jeugd bij onze lokale democratie

- We zetten ons in om kinderen en jongeren te bereiken als er keuzes gemaakt moeten worden die hen aangaan
- We werken onder andere samen met scholen aan het vormgeven van het thema 'burgerschap'
- We onderzoeken of, en zo ja hoe, er in Heemstede een kinderburgemeester en kinderraad kan komen.

We verrijken onze lokale democratie met nieuwe vormen van democratie

- Op basis van de evaluatie van het burgerberaad besluiten we of we dit vaker willen organiseren en in welke vorm
- Op basis van de evaluatie van het Tramwachtershuisje besluiten we hoe de invulling van het huisje er in de toekomst uit zal zien
- We verzamelen de lessen uit alle experimenten, en kijken hoe we goed werkende onderdelen ervan in lichtere vorm bij andere projecten in kunnen zetten.

Regionale samenwerking

Wat willen we bereiken

In 2021 is de governance van de regionale samenwerking Zuid-Kennemerland uitgewerkt in een samenwerkingsconvenant. In 2024 zijn de gemaakte afspraken geëvalueerd. Daarbij is geconstateerd dat de ingezette lijn kan worden bestendigd. Aansluitend is de inzet van de regisseur en ondersteuning en de verdeling van de kosten over de deelnemende gemeenten structureel geborgd. Voor wat betreft het Heemsteedse aandeel is dat gebeurd in de Kadernota 2024-2027.

Wat gaan we daarvoor doen

In 2023 is de Zuid-Kennemer Agenda vastgesteld en in 2024 een Werkplan voor 2024-2026. Vanaf 2024 geven we hier uitvoering aan. Voor deze uitvoering van de Zuid-Kennemer agenda en de samenwerking met de provincie en de Metropoolregio Amsterdam (MRA), is extra inzet vanuit Heemstede nodig. Bij de begroting 2023 is deze inzet structureel in de begroting opgenomen.

In 2024 is de MRA Agenda 2025-2028 vastgesteld met een Meerjarenbegroting en Meerjaren-uitvoeringsprogramma's. In 2025 wordt hier uitvoering aan gegeven. Inhoudelijke aandachtspunten t.a.v. Zuid-Kennemer en MRA Agenda zijn terug te vinden in de verschillende programma's.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	2023 (werkelijk)	2025 (begroot)
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7,32	7,78
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	7,22	7,33
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 786	€ 871
Externe inhuur	% van totale loonsom + totale kosten inhuur	14,4 %	7,10 %
Overhead	% van totale lasten	14,8 %	14,7 % *

* Het overheadpercentage is hier berekend door het saldo van de overhead als percentage te berekenen van de totale lasten van de gehele gemeente. Heemstede ontvangt binnen de GR DIT en de GR BV baten van de gemeente Bloemendaal. Als er geen rekening gehouden wordt met de baten en dus alleen de lasten mee worden genomen is het overheadpercentage 22,3%.

Overige indicatoren

Indicator	Meeteenheid	2021*
Waardering dienstverlening	Waardering 0 t/m 10	7,47
Waardering digitale dienstverlening	Waardering 0 t/m 10	7,43
Communicatie en voorlichting	Waardering 0 t/m 10	7,18

Bron: Waarstaatjegemeente.nl 28-8-2024

* In 2024 heeft er eigen onderzoek plaatsgevonden naar dienstverlening als basis voor de Visie op Dienstverlening. Hierin scoren wij een 7,1

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	17.288	21.691	23.728	22.499	24.262	25.603
Baten	-57.375	-62.196	-65.077	-62.835	-64.218	-65.254
Saldo van baten en lasten	-40.087	-40.505	-41.348	-40.336	-39.956	-39.651
Storting in reserve	6.180	0	839	237	236	23
Onttrekking aan reserve	-4.849	-253	-1.486	-864	-854	-655
Mutatie reserves	1.331	-253	-647	-627	-618	-633
Saldo	-38.756	-40.758	-41.995	-40.963	-40.574	-40.283

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten per taakveld						
0.1 Bestuur	944	1.097	1.211	1.211	1.211	1.211
0.2 Burgerzaken	1.002	914	989	991	991	989
0.4 Overhead	14.635	17.312	19.545	18.201	18.113	17.563
0.5 Treasury	125	0	442	-30	-56	-36
0.61 OZB woningen	469	571	591	591	591	591
0.64 Belastingen overig	3	5	11	11	11	11
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	92	95	98	98	98	98
0.8 Overige baten en lasten	18	1.697	841	1.425	3.302	5.175
Subtotaal Lasten	17.288	21.691	23.728	22.499	24.262	25.603
Baten per taakveld						
0.1 Bestuur	-133	-158	-187	-187	-187	-187
0.2 Burgerzaken	-406	-546	-569	-574	-574	-569
0.4 Overhead	-4.132	-5.713	-6.578	-6.058	-6.028	-5.797
0.5 Treasury	-1.395	-1.345	-1.454	-1.045	-1.094	-1.093
0.61 OZB woningen	-5.605	-6.693	-6.934	-6.934	-6.934	-6.934
0.62 OZB niet-woningen	-1.519	-1.794	-1.858	-1.858	-1.858	-1.858
0.63 Parkeerbelasting	-764	-771	-844	-844	-844	-844
0.64 Belastingen overig	-158	-122	-160	-160	-160	-160
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-43.171	-45.054	-46.493	-45.176	-46.540	-47.813
0.8 Overige baten en lasten	-91	0	0	0	0	0
Subtotaal Baten	-57.375	-62.196	-65.077	-62.835	-64.218	-65.254
Saldo van baten en lasten	-40.087	-40.505	-41.348	-40.336	-39.956	-39.651
Mutatie reserves						
Storting in reserve	6.180	0	839	237	236	23
Onttrekking aan reserve	-4.849	-253	-1.486	-864	-854	-655
Mutatie reserves	1.331	-253	-647	-627	-618	-633
Resultaat programma	-38.756	-40.758	-41.995	-40.963	-40.574	-40.283

Toelichting

Lasten

Taakveld 0.1 Bestuur

Het nadeel op taakveld 0.1 bedraagt € 114.000. Dit nadeel bestaat uit de volgende afwijkingen:

- Bij de kadernota 2025-2028 is het budget van de Regionale Samenwerking Zuid Kennemerland verhoogd met € 32.000. De regionale samenwerking ZKL is geëvalueerd en wordt hiermee structureel geborgd. Deze stijging van lasten zorgt ook voor een stijging van baten vanuit de gemeenten in de regio.
- De salarislasten van het college zijn geïndexeerd, dit zorgt voor een nadeel van € 64.000.
- Overige kleine afwijkingenzorgen voor een nadeel van € 18.000.

Taakveld 0.2 Burgerzaken

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 75.000. Van dit nadeel wordt € 72.000 veroorzaakt door salarisindexatie. Overige kleine afwijkingen zorgen voor een nadeel van € 3.000.

Taakveld 0.4 Overhead

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 2.232.000. Dit nadeel wordt veroorzaakt door de volgende afwijkingen:

- De loon- en prijsindexatie van de lasten op dit taakveld zijn respectievelijk € 299.000 en € 568.000. In totaal is dit een nadeel van € 867.000.
- Het meerjarig vervangingsplan van de GR DIT bedraagt in 2025 € 1.025.000 meer dan in 2024. Van dit verschil is € 605.000 al vastgesteld in de begroting 2024-2027 en de kadernota 2025-2028. Via het meerjarig vervangingsplan was al bekend dat er in 2025 een grotere hoeveelheid aan softwarepakketten vervangen moeten worden dan in 2024. In deze begroting is een verdere verhoging van € 420.000 aangevraagd. De kostenstijging van € 420.000 in 2025 komt door hogere lasten op de aanbesteding en implementatie van het financieel systeem, het bestuurlijk informatiesysteem, het uifasieren van legacy systemen en door regievoering van deze vervangingsprojecten. De lasten van de GR DIT worden voor 46% doorbelast naar de gemeente Bloemendaal.
- Binnen de GR Bedrijfsvoering is er een stijging van € 160.000 van de lasten, dit gaat om indexatie van salarislasten. Gemeente Bloemendaal is de centrumgemeente van de GR BV. Er is afgesproken dat de werknemers van de afdelingen P&O, facilitair en communicatie die bij Heemstede in dienst zijn worden verhuurd aan Bloemendaal en het totaal van salarislasten naar inwoneraantal wordt gefactureerd aan Heemstede. De stijging van de lasten is volledig budgetneutraal, dus er is een gelijke stijging van de baten op taakveld 0.4.
- De afschrijvingslasten zijn in 2025 € 159.000 hoger dan in 2024. Dit wordt primair veroorzaakt door afschrijvingen van hardware binnen de GR DIT. Deze lasten worden voor 46% doorbelast aan de gemeente Bloemendaal.
- Indien er meer formatie wordt aangetrokken stijgen ook de kosten van overhead. Deze stijgen trapsgewijs en dus niet evenredig met de toename van formatie. Voorgesteld wordt om op basis van de DAR tarieven (leidraad tarieven voor overhead bij de rijksoverheid) per volledige fte een bedrag van € 26.000 in de begroting te ramen voor deze trapsgewijze stijging. Indien de stijging zich niet voordoet valt het bedrag vrij gedurende het begrotingsjaar. Ten opzichte van de begroting 2024 waarin deze systematiek niet werd gehanteerd is dit een nadeel van € 25.000 in 2025.
- Overige kleine verschillen zorgen voor een afwijking van € 10.000 nadelig.

Taakveld 0.5 Treasury

Het nadeel bedraagt € 442.000. Dit ontstaat doordat in 2025 weer rekening wordt gehouden met rente over aan te trekken geldleningen. In het boekjaar 2024 was nog geen sprake van rentebetalingen over nieuwe leningen.

Taakveld 0.8 overige baten en lasten

Het voordeel bedraagt € 856.000. Op deze post wordt de stelpost loon-prijsontwikkeling verantwoord. Omdat de stelpost van 2025 is ingezet op de taakvelden (indexering budgetten) in de begroting 2025-2028 daalt het bedrag op deze post ten opzichte van de begroting 2024.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 839.000. Met het meerjarig vervangingsplan van de GR DIT worden de aanbestedingen en implementaties van de verschillende softwarepakketten meerjarig ingepland en begroot. Aanbestedingen en implementaties lopen vaak over verschillende boekjaren heen, wat voor fluctuaties in de exploitatie zorgt. Er wordt voorgesteld bij de begroting 2025 een reserve Meerjarig vervangingsplan GR DIT in te stellen om dit proces te verbeteren. De begrote lasten worden toegevoegd en onttrokken aan deze reserve. Elke mutatie in deze reserve wordt de raad voorgelegd. De toevoeging 2025 zorgt voor een nadeel van € 839.000 ten opzichte van de begroting 2024 waarin deze reserve nog niet bestond. De storting en onttrekking 2025 wordt budgettair neutraal geraamd. Als in de jaarrekening 2025 blijkt dat niet alle uitgaven 2025 hebben plaatsgevonden blijft er een bedrag achter in deze reserve waardoor budgetoverheveling wordt voorkomen.

Baten

Taakveld 0.1 Bestuur

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 29.000. Dit wordt veroorzaakt door de verhoging van de begroting van de Regionale Samenwerking Zuid-Kennemerland in de kadernota 2025-2028. De regionale samenwerking ZKL is geëvalueerd en wordt hiermee structureel geborgd. Heemstede is centrumgemeente voor deze samenwerking, wat betekent dat bij een stijging van de lasten, Heemstede meer inkomsten krijgt vanuit de gemeenten in de regio.

Taakveld 0.4 Overhead

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 820.000. Dit voordeel wordt veroorzaakt door:

- Binnen de GR Bedrijfsvoering is er een stijging van € 160.000 van de baten, dit gaat om indexatie van salarislasten. Gemeente Bloemendaal is de centrumgemeente van de GR BV. Er is afgesproken dat de werknemers van de afdelingen P&O, facilitair en communicatie die bij Heemstede in dienst zijn worden uitgeleend aan Bloemendaal en het totaal van salarislasten naar inwoneraantal worden gefactureerd aan Heemstede. De stijging van de baten is budgetneutraal, dus er is ook een gelijke stijging van de lasten op taakveld 0.4.
- De baten van de GR DIT vanuit de gemeente Bloemendaal stijgen met € 612.000. Deze stijging komt door de doorberekening aan Bloemendaal van de indexatie van de GR DIT en de stijging van de lasten van het meerjarig vervangingsplan.
- Er worden meer salarislasten IASZ toegerekend aan dit taakveld overhead. Hierdoor zijn de baten voor doorberekende overhead aan de gemeente Bloemendaal € 39.000 hoger.
- Overige: € 9.000 voordeel

Taakveld 0.5 Treasury

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 109.000. Dit ontstaat door het aanpassen van de dividendverwachting van Meerlanden vanaf 2025.

Taakveld 0.61 OZB woningen

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 241.000. Dit wordt veroorzaakt door de indexatie van de OZB baten die is doorgevoerd bij de kadernota 2025-2028.

Taakveld 0.62 OZB niet-woningen

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 64.000. Dit wordt veroorzaakt door de indexatie van de OZB baten die is doorgevoerd bij de kadernota 2025-2028.

Taakveld 0.63 Parkeerbelasting

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 70.000 en ontstaat door de bijstelling op parkeervergunningen van € 45.000 (kadernota 2025) op basis van de historische ontwikkeling. Het restant is indexering.

Taakveld 0.64 Belastingen overig

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 38.000. Dit voordeel wordt veroorzaakt door indexatie op de precario plezierboten.

Taakveld 0.7 Gemeentefonds

Wanneer de begroting 2025 € 46.493.000 (stand meicirculaire 2024) met de begroting 2024 € 45.054.000 (stand voorjaarsnota 2024 decembercirculaire 2023) wordt vergeleken bedraagt het voordeel € 1.439.000. Dit komt door:

- Er is een voordeel € 1.967.000 door mutaties van de uitkeringsfactor. Dit voordeel is onder andere veroorzaakt door loon- en prijsontwikkeling en volumeontwikkeling.
- Uit de meest recente schattingen blijkt dat het totaal van WOZ-waarden in Heemstede is gestegen, waardoor het bedrag dat Heemstede ontvangt vanuit het Gemeentefonds daalt. Dit zorgt voor een nadeel van € 462.000.
- De suppletie-uitkering herverdeling gemeentefonds daalt met € 413.000. Bij het herverdelen van het gemeentefonds in 2023 heeft het rijk een ingroeipad afgesproken met de gemeenten die benadeeld waren door de herverdeling, zoals Heemstede. Deze suppletie-uitkering daalt tussen 2024 en 2025 zoals afgesproken met € 413.000.
- Gemeenten krijgen voor een groot deel van hun taken de btw vergoed vanuit het BCF (BTW compensatiefonds). Het bedrag dat overblijft van dit fonds, wordt verdeeld over de gemeenten, dit bedrag voor Heemstede over 2023 € 650.000. De provincie geeft gemeenten toestemming om structureel rekening te houden met de afrekening van het BCF in hun meerjarenbegroting. Heemstede mag de stelpost BCF dus ophogen tot € 650.000, dit is een verhoging van € 264.000.
- Voor de overdracht van bodemtaken van provincie naar gemeenten is vanaf 2024 in de begroting rekening gehouden met € 63.000 aan middelen. Volgens laatste informatie moeten gemeenten het nu zelf oplossen met eigen middelen, wat betekent dat de in het gemeentefonds opgenomen jaarlijkse stelpost van € 63.000 komt te vervallen.
- Voordeel € 146.000 door overige mutaties

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 1.233.000. Dit voordeel wordt veroorzaakt door:

- Met het meerjarig vervangingsplan van de GR DIT worden de aanbestedingen en implementaties van de verschillende softwarepakketten meerjarig ingepland en begroot. Aanbestedingen en implementaties lopen vaak over verschillende boekjaren heen, wat voor fluctuaties in de exploitatie zorgt. Er wordt voorgesteld bij de begroting 2025 een reserve Meerjarig vervangingsplan GR DIT in te stellen om dit proces te verbeteren. De begrote lasten worden toegevoegd en onttrokken aan deze reserve. Elke mutatie in deze reserve wordt de raad voorgelegd. De onttrekking 2025 zorgt voor een voordeel van € 839.000 ten opzichte van de begroting 2024 waarin deze reserve nog niet bestond. De storting en onttrekking 2025 wordt budgettair neutraal geraamd. Als in de jaarrekening 2025 blijkt dat niet alle uitgaven 2025 hebben plaatsgevonden blijft er een bedrag achter in deze reserve waardoor budgetoverheveling wordt voorkomen.
- Een voordeel van € 404.000 door onttrekking algemene reserve in verband met een nadelig saldo van de bijstandslasten. Omdat de reserve Participatiewet-inkomensdeel, IOAW, IOAZ en Bbz niet voldoende saldo heeft om het nadelig saldo op de bijstand te dekken is in 2025 een onttrekking nodig vanuit de algemene reserve.
- De onttrekking aan de bestemmingsreserve ter dekking van het dividendverlies Meerlanden over de verkochte aandelen is € 10.000 lager dan in 2024 op basis van het raadsbesluit. Dit is een nadeel in de begroting 2025.

Programma 1 Veiligheid

Inhoud programma

Het programma omvat de openbare orde en veiligheid en de daaraan gerelateerde leefbaarheid. Openbare orde wordt gedefinieerd als het ordentelijk verloop van het maatschappelijk verkeer in de openbare ruimte.

Wat willen we bereiken

Heemstede behoort tot één van de veiligste gemeenten van Nederland en scoort hoog op het gebied van leefbaarheid. Dit willen we ook zo houden. De veiligheid in de eigen leefomgeving staat hierbij centraal. Het doel is inwoners en professionals in staat te stellen signalen van criminaliteit zoals geweld, verward gedrag, ondermijning en gedigitaliseerde criminaliteit te herkennen en samen handelingsperspectieven te ontwikkelen. Hierbij stimuleren we samenhang en zelfredzaamheid en creëren we partnerschap met onder andere inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en politie, omdat daardoor ook het gevoel van veiligheid toeneemt. De versterking van de informatiepositie van de gemeente en informatie-uitwisseling tussen de gemeente en de externe partners in het veiligheidsveld verdient aandacht om samen effectief te kunnen handelen. Op het gebied van zorg en veiligheid versterken we de integrale samenwerking tussen het sociaal domein en veiligheid. Het doel is potentiële problemen vroegtijdig te herkennen en passende interventies in te zetten.

Relevante beleidsnota's

Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid (IMV)	2024-2028
---	-----------

Wat gaan we daarvoor doen

Met betrekking tot veiligheid zijn er dit jaar geen nieuwe thema's bijgekomen. De thema's die al geprioriteerd stonden behouden onze aandacht en hebben een langere doorlooptijd.

Aan de hand van de vier thema's uit het regionale Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid (IMV) gaan we het volgende doen in 2025:

1. Ondermijning

- De uitrol gemeentelijk weerbaarheidsproject; voor een weerbare gemeentelijke organisatie in verband met criminele beïnvloeding. Hierbij gaat een analist van het RIEC een ondermijningsbeeld opstellen van de gemeente Heemstede. Aan de hand van dit beeld worden in 2025 verdere acties bepaald. We werken hierbij samen met onze partners zoals het RIEC en de Provincie aan de Noord-Hollandse weerbaarheidsnorm. Bewustwording, informatiebeveiliging, integriteit, veilige publieke taakuitvoering, bestuurlijke aanpak-beleid en communicatie zijn hierbij vaste onderdelen;
- Het BIBOB-beleid zal worden geactualiseerd naar de huidige wet- en regelgeving. Daarnaast zal een BIBOB kwartiermaker het huidige proces gaan analyseren en waar mogelijk verbeteren;
- Door het uitvoeren van wijkgerichte analyses komt er meer focus per wijk en kan er dieper worden ingezoomd.

2. Jeugd en Veiligheid

- Opzetten informatieoverleg met middelbare scholen; scholen zijn een onmisbare schakel in de ontwikkeling van een kind. De scholen worden echter nog gemist in de huidige overlegstructuren tussen de domeinen zorg en veiligheid;
- In de intergemeentelijke aanpak overlastgevende en criminele jeugdgroepen wordt informatie tussen de verschillende gemeenten gedeeld om tot een zo effectief mogelijke aanpak te komen;
- Naast de groepsaanpak wordt ook ingezet op een persoonsgerichte (bestuurlijke) aanpak. Hierbij werken de domeinen zorg en veiligheid nauw samen. Ook wordt hierbij, waar nodig, bestuurlijk instrumentarium ingezet;
- In Heemstede zien we veel overlastgevende jeugd in de leeftijd 13-17 jaar. Het gedrag van deze jeugdigen ook al op jongere leeftijd is opgevallen. Er wordt daarom ingezet op vroegsignalering;

3. Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit

- Eigen Huis op Orde, inclusief jaarlijkse oefening is nodig voor een goede cyber hygiëne en is essentieel voor de veiligheid, naleving, continuïteit en reputatie van de gemeente Heemstede;
- Aan de hand van verschillende oefeningen en deelname aan werkgroepen en bijeenkomsten in de regio bereiden we ons voor op cyberincidenten en cybercrisis.
- Tijdens voorlichtingen worden senioren bewust gemaakt van de risico's die zij lopen in de online leefwereld.

Kwaliteitsontwikkeling van de volgende projecten:

- Hackshield (cybersecurity game voor kinderen) is een game die kinderen tussen de 8 en 12 jaar oud weerbaar maakt tegen cybercriminaliteit. Hiervoor worden scholen en verenigingen actief benaderd.
- Binnen project 'het slachtoffer spreekt' doen slachtoffers van cybercrime hun verhaal om andere bewust te maken en te waarschuwen voor de risico's.
- De werkgroep jeugd en cyber richt zich op online bedreiging, intimidatie en het weerbaarder maken van jeugd in hun online leefwereld.

4. Maatschappelijke onrust en radicalisering

- Versterken verbinding tussen gemeente en samenleving. Door de samenwerking met sleutelfiguren uit de samenleving kunnen problemen effectiever en sneller worden aangepakt.
- Versterken informatiepositie in het kader van demonstraties. Hiervoor wordt veel contact onderhouden met andere gemeenten en wordt informatie gedeeld.
- Vroegtijdig signaleren van maatschappelijke onrust. Mede door het versterken verbinding tussen gemeente en samenleving wordt er ingezet op een vroegtijdige signalering.

Naast bovenstaande thema's heeft de gemeente Heemstede zelf nog twee lokale thema's geprioriteerd:

5. Veilige en leefbare wijk

Op dit gebied wordt door middel van voorlichting, preventie-activiteiten, wijkwandelingen, overlastspreekuur en gerichte handhavingsacties ingezet op de volgende thema's:

- Overlast (wonen en jeugd);
- High impact crimes (inbraken, overvallen, straatroven en cyber);
- Verkeer (agressie, snelheid en parkeren).

6. Verkeersveiligheid/verkeersgedrag

- Fatbike controles, technische staat en maximum snelheid. Hier wordt door politie en handhaving op ingezet door middel van (rollenbank)controles. Daarnaast wordt er via (social) media aandacht besteed aan dit onderwerp.

Zie ook Programma 2, Verbeteren verkeersveiligheid.

Zorg en Veiligheid

Binnen het thema zorg en veiligheid wordt de samenwerking versterkt tussen de ketens van zorg (programma 6) en veiligheid.

Daarbij ligt de focus op:

- Onbegrepen gedrag;
- Woonoverlast;
- Huiselijk geweld en kindermishandeling;
- Kwetsbare ouderen en jongeren.

Toezicht & Handhaving

Onlangs is het takenpakket van de gemeentelijke boa's uitgebreid. Handhaving op lichte verkeersovertredingen zoals j bellen/appen op de fiets, door rood licht fietsen, fietslichtcontrole dragen de gemeentelijke boa's nu nog meer dan in het verleden bij aan de verkeersveiligheid binnen de gemeente Heemstede. Ook de verkeersveiligheid rondom scholen en de verschillende opvanglocaties hebben wekelijks de aandacht. Vanwege de uitbreiding van bevoegdheden kunnen de boa's steeds vaker en beter een bijdrage leveren bij gezamenlijke acties met de politie, die hierdoor geïntensiveerd en uitgebreid zijn. Dit is essentieel voor een effectieve aanpak van jeugd(overlast), het bevorderen van de verkeersveiligheid en het beperken van overlast en hinder in de openbare ruimte.

Ondermijning is een van de gestelde prioriteiten van het VTH uitvoeringsprogramma 2024. De ondermijning taakaccenthoudende boa's worden in 2024 aanvullend opgeleid en ook de politie themahouders dragen bij aan kennisoverdracht. De boa's hebben een signalerende en rapporterende rol als het gaat om ondermijning. Dit betekent dat er nauwgezet in kaart wordt gebracht waar criminele activiteiten de legale structuren ondermijnen en wordt hierover gerapporteerd aan de relevante instanties.

In 2022 is besloten de boa capaciteit (tijdelijk) uit te breiden voor een periode van 3 jaar. De onderbouwing hiervan ligt in de capaciteitsproblemen van de politie, waardoor er steeds vaker een appél gedaan wordt op het team Toezicht & Handhaving. De politiecapaciteit zal niet voor 2026/2027 op orde zijn, waardoor de tijdelijke uitbreiding van boa capaciteit ook noodzakelijk zal zijn voor periode na 2025, als gelijke werkzaamheden binnen dezelfde gestelde prioriteiten uitgevoerd dienen te worden.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Jaar meting	Waarde NL	Waarde Heemstede
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2022	80	120
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2023	2,5	2,7
Geweldsmisdrijven (mishandeling)	Aantal per 1.000 inwoners	2023	2,2	1,3
Diefstal uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	2023	1,3	2,1
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2023	3,9	2,7

Bron: Waar staat je gemeente

Overige indicatoren

Indicator	Meeteenheid	2021	2022	2023
Winkeldiefstallen	Totaal aantal incidenten	47	72	75
Geweldsmisdrijven	Totaal aantal incidenten	39	57	52
Diefstal uit woningen	Totaal aantal incidenten	47	79	58
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Totaal aantal incidenten	82	62	76

Bron: Driehoeksmonitor Politie basisteam KennemerKust 2023

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	2.656	2.820	2.961	2.922	2.921	2.921
Baten	-8	-6	-11	-11	-11	-11
Saldo van baten en lasten	2.648	2.814	2.950	2.910	2.909	2.910
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo	2.648	2.814	2.950	2.910	2.909	2.910

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten per taakveld						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.043	2.168	2.287	2.288	2.289	2.289
1.2 Openbare orde en veiligheid	613	652	675	633	632	632
Subtotaal Lasten	2.656	2.820	2.961	2.922	2.921	2.921
Baten per taakveld						
1.2 Openbare orde en veiligheid	-8	-6	-11	-11	-11	-11
Subtotaal Baten	-8	-6	-11	-11	-11	-11
Saldo van baten en lasten	2.648	2.814	2.950	2.910	2.909	2.910
Mutatie reserves						
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat programma	2.648	2.814	2.950	2.910	2.909	2.910

Toelichting

Lasten

Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 119.000. Dit wordt voor € 115.000 veroorzaakt door de indexatie van budgetten. De Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) heeft haar budgetten met een hoger percentage geïndexeerd dan Heemstede. Als gevolg hiervan zijn deze budgetten bij de kadernota 2025-2028 verhoogd. De gemeenteraad heeft een positieve zienswijze afgegeven op de begroting 2025-2028 van de VRK.

Overige kleine afwijkingen zorgen voor een nadeel van € 4.000.

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 38.000. Dit nadeel wordt veroorzaakt door loon- en prijsindexatie.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Inhoud programma

Heemstede wil een leefbare, bereikbare en (verkeers)veilige gemeente zijn. Om dit te bereiken wordt ingezet op de volgende pijlers:

- Verbeteren bereikbaarheid
- Vergroten van verkeersveiligheid
- Stimuleren duurzame mobiliteit
- Een goed onderhouden en duurzame openbare ruimte

We hebben als gemeente aandacht voor het onderhoud, inrichting en beheer van onze openbare ruimte. Daarnaast willen we met elke vervoerswijze (fiets, OV, te voet, auto) goed bereikbaar zijn en is verkeerveiligheid een belangrijk onderwerp.

Wat willen we bereiken

Leefbaarheid en bereikbaarheid beter in balans

De hoeveelheid regionaal en lokaal verkeer neemt toe. Er moeten daarom keuzes gemaakt worden in het prioriteren van de verschillende vervoersvormen. We zetten ons daarom in op het verbeteren van o.a. onze fietspaden, OV-verbindingen en voldoende brede trottoirs. Daarnaast zetten we ons in op het verbeteren van de verkeerssituatie op de N201 en heeft parkeren van auto's, fietsen en andere vervoermiddelen onze aandacht. Hoe we dit doen staat beschreven in onze Parkeervisie.

Vergroten van verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid blijft een prioriteit, waarbij we vooral aandacht hebben voor kwetsbare groepen zoals voetgangers en fietsers, schoolgaande kinderen en ouderen. Ons doel is om het aantal verkeersslachtoffers tot nul te reduceren (objectieve verkeersveiligheid), maar ook met de beleving van veiligheid (subjectieve verkeersveiligheid) wordt rekening gehouden. We streven ernaar dat iedere verkeersdeelnemer zich veilig voelt.

Stimuleren duurzame mobiliteit

Om elektrisch vervoer verder te stimuleren, wordt versneld ingezet op het uitbreiden van ons laadpalennetwerk. Daarnaast is er aandacht voor niet-gemotoriseerd verkeer (fietser en voetganger) en wordt de inzet van deelmobiliteit onderzocht. Ook regionaal zetten wij ons actief in door het aanleggen/verbeteren van doorfietsroutes en de realisatie van (H)OV-hubs. Ook in 2025 zetten wij ons in op het versneld uitbreiden van het aantal openbare laadpalen. Daarnaast kijken wij ook naar andere laadoplossingen, zoals kabelgoottegels, laadlantaarns en (semi-)snelladers.

Een goed onderhouden en duurzame openbare ruimte

De openbare ruimte in Heemstede wordt goed onderhouden met een realistisch onderhoudsniveau. Er wordt hierbij aandacht besteed aan onze infrastructuur: wegen, bruggen en watergangen. Goed onderhoud

draagt bij aan de aantrekkelijkheid van de gemeente en nodigt uit om in de openbare ruimte elkaar te ontmoeten, bewegen, te werken, te verblijven en te recreëren.

Bij infraprojecten is duurzaam bouwen en een duurzame inrichting van de openbare ruimte het uitgangspunt. Zo wordt er duurzaam ingekocht, speelt duurzaamheid mee bij materiaalkeuze en worden werkzaamheden zoveel mogelijk met elektrische werktuigen uitgevoerd.

Relevante beleidsnota's

Beheerplan wegen	2022-2026
Beheerplan bruggen en beschoeiingen	2021-2025
Programma Water	2022-2026
Grondwaterbeleidsplan	2022-2026
Beleidsplan Openbare Verlichting	2023-2027
Wegcategoriseringsplan	2021
Bereikbaarheidsvisie Zuid-Kennemerland	2021
Parkeervisie	2023
Nota Parkeernormen Heemstede	2024
Laadpalenvisie	2021
Vrachtcirculatieplan (nog vast te stellen)	2024

Wat gaan we daarvoor doen

Verbeteren bereikbaarheid

Onderzoek N201

In 2025 wordt de verkeersdruk en knelpunten op de N201 in regionaal verband verder opgepakt door middel van verdiepend onderzoek. Dit in overeenstemming met de motie 'meters maken met mobiliteit'. Binnen de kaders van de Samenwerkingsagenda Zuid Kennemerland-Haarlemmermeer wordt de huidige en toekomstige situatie op het regionale wegennet in beeld gebracht, inclusief oplossingsrichtingen voor geconstateerde knelpunten.

Verdere uitwerking Mobiliteitsvisie

Mobiliteit verbindt mensen en plekken. De vraag naar mobiliteit blijft door flinke regionale woningbouw en een autonome groei, sterk toenemen met grote invloed op de verkeersveiligheid, de leefbaarheid, de bereikbaarheid en net als wonen, werken, recreatie en groen vraagt ook mobiliteit om ruimte. Het is belangrijk om met beleid aan de voorkant keuzes te maken hoe de mobiliteitstransitie kan bijdragen aan de maatschappelijke opgaven zoals bijvoorbeeld 'lokaal leefbaar en regionaal bereikbaar'. In 2024 is de Startnotitie opgesteld en is gestart met het opstellen van de Mobiliteitsvisie. Voor externe advisering en ondersteuning is hiervoor budget vrijgemaakt in de Voorjaarsnota 2024. In 2025 wordt de Mobiliteitsvisie verder uitgewerkt op basis van de in 2024 vastgestelde Startnotitie. Er wordt voor 2025 budget aangevraagd voor noodzakelijke externe advisering over de inhoud van de Mobiliteitsvisie en het participatieproces.

In 2024 is de Startnotitie opgesteld en is gestart met het opstellen van de Mobiliteitsvisie. Voor externe advisering en ondersteuning is budget vrijgemaakt in de Voorjaarsnota 2024. In 2025 wordt de Mobiliteitsvisie verder uitgewerkt op basis van de in 2024 vastgestelde Startnotitie. Er wordt voor 2025 budget aangevraagd voor noodzakelijke externe advisering over de inhoud van de Mobiliteitsvisie en het participatieproces.

Uitwerking Parkeervisie - 4B benadering

In 2025 zal de laatste uitwerking van de Parkeervisie plaatsvinden. De 4B benadering (beïnvloeden, benutten, prijzen, bouwen) wordt hiervoor uitgewerkt in een beleidsnota. Ongeacht of de 4B benadering

vastgesteld wordt is budget nodig voor de verplichte aanbestedingen van parkeerautomaten en software omdat de inhoudelijke vakkennis hiervoor ontbreekt in de organisatie. Daarnaast moet, bij vaststelling van de 4B-benadering, voor 'beprijzen' (invoering betaald parkeren met vergunning) de basis op orde gebracht te worden. De basis op orde bestaat onder andere uit het actualiseren van wet- en regelgeving en verdere digitalisering van parkeerrechten. Zonder dat deze basis op orde gebracht wordt is het niet mogelijk nieuwe gebieden te voorzien van betaald parkeren met vergunning. Voor 2025 wordt hiervoor incidenteel budget aangevraagd voor het op orde brengen van de basis en het uitvoeren van de aanbesteding (totaalbedrag €120.000).

Drop-off point centrum

De Raadhuisstraat en de Binnenweg vormen samen het centrum van Heemstede. Hoewel er in beide straten diverse laad- en losplekken zijn, gebeurt het regelmatig dat pakketbezorgers aan het in- en uitladen zijn op de rijbaan. Dit zorgt voor hinder bij overige weggebruikers. In 2025 wordt een verkennend onderzoek uitgevoerd naar een drop-off point voor pakketbezorgingen aan de rand van het centrum. Dit onderzoek is bovendien ook opgenomen in het Uitvoeringsprogramma college 2022 – 2026.

Stimuleren (H)OV

Heemstede is betrokken bij de uitwerking van de uitwaaiing van de (regionale) buslijnen vanaf de OV Hub Nieuw-Zuid. We zijn betrokken in het Bus Rapid Transit-project, het project Bereikbaarheid Kust (onder leiding van de provincie) en bij het opstellen van de gezamenlijke propositie Zuid-Kennemerland. Ook in 2025 wordt hier aan gewerkt.

Vervangen VRI Cesar Francklaan-Joh Wagenaarlaan

De verkeersregelinstallatie is financieel en technisch afgeschreven. De verkeersregelinstallatie wordt conform het onderhoudsprogramma in 2025 vervangen. Deze vervanging wordt gecombineerd met de herinrichting van de Johan Wagenaarlaan en César Francklaan uit het WCP.

Vergroten verkeersveiligheid

Prioriteit voor kwetsbare weggebruikers als fietsers en voetgangers

Kwetsbare verkeersdeelnemers hebben niet de bescherming van een voertuig om zich heen en lopen daardoor een verhoogd risico. Het in balans houden van hun voertuig verhoogt ook het ongevalsrisico van deze verkeersdeelnemers (fietsers). Bij het (her)ontwerp van de wegen in Heemstede gelden de kenmerken van kwetsbare verkeersdeelnemers (bijvoorbeeld ouderen) als ontwerpcriterium. We zetten ons specifiek in op het verbeteren van oversteekplaatsen rondom scholen, fietsoversteekplaatsen en oversteekplaatsen rondom gebouwen met een publieke functie.

Snelheid afwaarderen naar 30 km/u (Wegcategoriseringsplan)

Binnen de gemeente Heemstede zijn er een aantal wegen opnieuw gecategoriseerd door het Wegcategoriseringsplan (WCP). De komende jaren wordt op deze wegen in de gemeente de snelheid verlaagd naar 30 km/u. Het doel van het Wegcategoriseringsplan is de verkeersveiligheid vergroten. In het vierde kwartaal van 2024 wordt het WCP mogelijk herzien op verzoek van de raad. In 2025 staat de verdere uitvoer van de afwaardering van de WCP-wegen naar 30 km/u op het programma. Als de kosten van de uitvoering lager uitvallen dan wordt de reserve WCP in de Najaarsnota of Voorjaarsnota aangepast.

Van Merlenlaan en omgeving

De riolering van de Van Merlenlaan is aan vervanging toe. Tegelijkertijd richten wij de weg opnieuw in voor de Van Merlenlaan, Camplaan en Valkenburglaan. De snelheid op deze wegen wordt verlaagd naar 30 km/u. Het Definitief Ontwerp wordt na de zomer voorgelegd aan de raadscommissie Ruimte. Daarna volgt de voorbereiding. De verwachting is dat in 2025 de uitvoering start.

Verbeteren verkeerssituatie Binnenweg / Raadhuisstraat

Naar aanleiding van de motie 'Auto te gast in Heemstede betekent voorrang voor fietsers en voetgangers' is er een onderzoek uitgevoerd naar verkeersveiligheid op de Binnenweg en Raadhuisstraat. De aanbevelingen

uit het onderzoek zijn meegenomen in de verbetervoorstellen van het uitvoeringsplan Binnenweg en Raadhuisstraat. Zo wordt in 2025 de Binnenweg een voorrangsweg en worden fietssuggestiestroken aangebracht op de Binnenweg. Ook wordt ingezet op extra (bak) fietsparkeerplekken en de extra markering van parkeervakken.

Stimuleren duurzame mobiliteit

Doorfietsroutes

Heemstede doet actief mee in het regionale project doorfietsroutes. Binnen dit project wordt samen met de provincie Noord-Holland en de overige Zuid-Kennemerland gemeenten gewerkt aan het verbeteren van de doorfietsroutes in onze regio. In 2025 maken we bestuurlijke afspraken over de uitvoering van de doorfietsroutes.

Deelmobiliteit

Afgelopen jaar is een verkennend onderzoek uitgevoerd naar deelmobiliteit. In 2025 gaan wij aan de slag met de resultaten/adviezen van dit onderzoek.

Fietsparkeren station

De krapte van het aantal fietsparkeerplekken bij treinstation Heemstede-Aerdenhout pakken we in samenwerking met de regio Zuid-Kennemerland en ProRail aan. De ambitie is er om met in totaal circa 2.300 fietsparkeerplekken te kunnen voldoen aan de vraag. Die neemt toe als gevolg van de woningbouw in Haarlem-Zuid-West. Het station wordt dan ingericht als volwaardige ov-hub met een regionale betekenis. Het ontwerp zal naar verwachting begin 2025 klaar zijn.

Een goed onderhouden en duurzame openbare ruimte

Geplande projecten wegbeheer

In 2025 wordt gewerkt aan de planvoorbereiding en uitvoering van de onderstaande wegen:

- Projecten Wegcategoriseringsplan (WCP) - afwaardering naar 30 km/u
Na een mogelijke herziening in het vierde kwartaal van 2024 wordt in 2025 verder gewerkt aan de voorbereiding en uitvoering van de afwaarderingen van de verschillende WCP-wegen naar 30 km/u. Gestart wordt met de herinrichting van de Johan Wagnerlaan en de Cesar Francklaan.
- Cruquiusweg
Het asfalt van de Cruquiusweg is in 2025 aan groot onderhoud toe. Eind dit jaar (2024) wordt een start gemaakt met de voorbereidingen van het groot onderhoud dat in 2025 gepland staat.

Onderhoud bruggen

Eind van dit jaar (2024) en begin volgend jaar worden alle bruggen geïnspecteerd op de staat van onderhoud en vindt een actualisatie van de meerjaren onderhoud planning en financiële consequenties plaats.

Vervangen bruggen

Als zich geen onvoorziene situaties voordoen waar de gemeente geen invloed op heeft, worden in 2025 de onderstaande bruggen vervangen;

- **Blauwe brug**
De Blauwe Brug is circa 100 jaar oud en het brugdek vertoont diverse schades. Dit is niet met (groot) onderhoud op te lossen. Voor de vervanging is in 2024 budget beschikbaar gesteld en realisatie vindt in 2025 plaats.
- **Amstelbrug**
Uit een inspectie is gebleken dat de Amstelbrug constructief niet meer voldoet aan de eisen van de tijd en vervangen moet worden. Deze vervanging is doorgeschoven naar 2025 vanwege afstemming met andere projecten in de wijk. Er wordt rekening gehouden met het vervangen van de riolering in de Rivierenwijk, om bereikbaarheid en doorstroom te kunnen waarborgen.
- **Manpads(fiets)brug**
De vervanging van de Manpadsbrug wordt in samenhang bekeken met de ontwikkeling(en) in het Manpadslaangebied. Verwachting is vervanging in 2025.
- **Brug aan de Joh. Rosenkrantzlaan**
De (vervangings)werkzaamheden aan de brug aan de Joh. Rosenkrantzlaan gaan in 2025 plaatsvinden.
- **Brug Anna Teding van Berkhoutpad**
De (vervangings)werkzaamheden aan de brug aan de Anna Teding van Berkhoutpad vinden plaats in 2025.

Onderhoud watergangen

In 2025 worden beschoeiingen vervangen van de Asterkade en de dr. Schaepmanlaan. Deze zijn aan het einde van hun levensduur. In de Cruquiushaven wordt een extra noodzakelijke damwand geplaatst om de huidige damwand te versterken. Daarnaast worden er een aantal watergangen op diepte gebracht door te baggeren.

Openbare verlichting

In 2024 is het Beleidsplan Openbare Verlichting vastgesteld. Een onderdeel van het beleidsplan is de uitrol van LED verlichting in Heemstede. In 2025 vindt deze uitrol stapsgewijs plaats door het planmatige vervangen van de reguliere lichtbronnen voor LED-verlichting. Het vervangen wordt zoveel mogelijk gecombineerd met andere projecten in de openbare ruimte.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Er zijn geen verplichte beleidsindicatoren voor programma 2.

Overige indicatoren

Indicator	Meeteenheid	Jaar	Waarde	Jaar	Waarde
Verkeersongevallenindicator	Aantal geregistreerde verkeersongevallen in Heemstede	2022	62	2023	61

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	6.701	6.585	7.020	7.383	7.543	7.766
Baten	-191	-186	-192	-192	-192	-192
Saldo van baten en lasten	6.510	6.400	6.827	7.191	7.350	7.574
Onttrekking aan reserve	-91	-247	-233	-385	-494	-494
Mutatie reserves	-91	-247	-233	-385	-494	-494
Saldo	6.419	6.153	6.595	6.806	6.857	7.080

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten per taakveld						
2.1 Verkeer en vervoer	5.837	5.624	5.981	6.236	6.436	6.648
2.2 Parkeren	310	314	369	404	406	406
2.3 Recreatieve havens	118	131	138	149	152	155
2.4 Economische havens en waterwegen	436	517	533	594	549	557
Subtotaal Lasten	6.701	6.585	7.020	7.383	7.543	7.766
Baten per taakveld						
2.1 Verkeer en vervoer	-63	-80	-83	-83	-83	-83
2.2 Parkeren	-34	-33	-34	-34	-34	-34
2.3 Recreatieve havens	-95	-73	-75	-75	-75	-75
Subtotaal Baten	-191	-186	-192	-192	-192	-192
Saldo van baten en lasten	6.510	6.400	6.827	7.191	7.350	7.574
Mutatie reserves						
Onttrekking aan reserve	-91	-247	-233	-385	-494	-494
Mutatie reserves	-91	-247	-233	-385	-494	-494
Resultaat programma	6.419	6.153	6.595	6.806	6.857	7.080

Toelichting

Lasten

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 357.000. Dit komt door:

- Door indexering en een andere verdeling van de salarislasten ontstaat er een nadeel van € 25.000.
- De voorbereiding mobiliteitsvisie is in 2025 onder de speerpunten opgenomen voor € 30.000 incidenteel. Dit is een nadeel.
- Voor de incidentele inhuur van een parkeerregisseur is incidenteel in de begroting 2025 € 120.000 onder de speerpunten opgenomen. Dit is een nadeel ten opzichte van de begroting 2024.
- Door de geplande investeringen wegen worden vanaf 2025 de kapitaallasten € 207.000 nadelig. Dit komt onder andere door het weer doorbereken van rentelasten vanaf 2025.
- Voor de investeringen renovatie openbare verlichting zijn de kapitaallasten voor € 37.000 nadelig.
- Bij het vaststellen van het Wegcategoriseringsplan (WCP) was er extra inzet toegezegd tijdens de uitvoering van het plan. Er worden twee personeelsleden minder ingezet waardoor dit een voordeel op levert van € 85.000. Het WCP project zit budgettair neutraal in de begroting. De kosten worden gedekt uit de bestemmingsreserve WCP.
- Overige kleine afwijkingen, waaronder de indexering van € 23.000 nadelig.

Taakveld 2.2 Parkeren

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 55.000. Dit komt door:

- In de kadernota is de implementatie nieuwe parkeerautomaten incidenteel opgenomen in het jaar 2025. Hierdoor ontstaat een nadeel van € 30.000.
- Door de indexering en de verdeling van de salarislasteren ontstaat er een nadeel van € 25.000.

Programma 3 Economie

Inhoud programma

Het programma Economie richt zich onder meer op bedrijventerreinen, winkelgebieden, circulaire economie, toerisme en de economische profilering van Heemstede in de regio. Het doel van dit programma is het stimuleren en faciliteren van ondernemers.

Wat willen we bereiken

Versterken lokale economie

Heemstede heeft traditioneel een lage leegstand. Echter, zien we dat de detailhandel onder druk staat. Structurele ontwikkelingen, zoals de opkomst van online winkelen en andere behoeften bij klanten, zorgen voor meer leegstand. Het type winkel wat hiervoor terugkomt zit vaak in dezelfde type branche. Hierdoor ontstaat weinig diversiteit in de winkelgebieden. Lokale zelfstandige ondernemers verdwijnen steeds meer uit het straatbeeld, ketens komen hiervoor in de plaats. De gemeente Heemstede vindt een divers winkelaanbod belangrijk voor het aantrekken van bezoekers en een goed ondernemersklimaat in het centrum.

Heemstede is ook een relatief hoog vergrijsde gemeente, wat we terug zien bij ondernemers. Vaak staat er geen opvolger klaar om het bedrijf over te nemen. De combinatie van hoge kosten en personeelstekorten maakt het voor ondernemers moeilijk om voor hun bedrijf een toekomstperspectief te houden.

Anderzijds zien we dat juist voor bedrijvigheid een tekort aan passende werklocaties. Hierdoor staat de ruimte voor werken onder druk. Daarnaast zorgt de zeer krappe arbeidsmarkt voor personeelstekorten in vrijwel alle sectoren. De gemeente Heemstede wil daarom een goed ondernemersklimaat blijven ondersteunen.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen en circulaire economie

De gemeente Heemstede hecht veel waarde aan maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Dit betekent dat bedrijven niet alleen gericht zijn op winst, maar ook rekening houden met hun impact op de maatschappij en het milieu. In 2025 blijft de gemeente zich inzetten om ondernemers te ondersteunen bij de overgang naar een duurzame en circulaire economie.

Regionale economie en samenwerking

De gemeente Heemstede vindt een goede samenwerking op het gebied van economie belangrijk. Heemstede is een middelgrote gemeente, vlakbij grote steden, natuurgebieden en gemeenten met een belangrijke woon- en verzorgingsfunctie. Hierdoor is een nauwe verbondenheid tussen Heemstede en de omliggende regio (Zuid-Kennemerland) en de MRA (Metropoolregio Amsterdam). In 2025 focust de gemeente zich op het behouden en versterken van een goede regionale samenwerking.

Relevante beleidsnota's

Evenementenprofiel	2024
Uitvoeringsagenda Economisch Actieprogramma	2024
Verblijfsaccommodatiebeleid	2023
Economisch Actieprogramma	2023 - 2027
Visie weekmarkt	2021
Evenementenbeleid	2020
Visie Winkelcentra	2016

Wat gaan we daarvoor doen

Versterken lokale economie

Verbeteren samenwerking ondernemers

We onderhouden nauw contact met verschillende ondernemerscollectieven, zoals de Stichting BIZ Heemstede centrum (Bedrijveninvesteringszone) en de winkeliersvereniging Jan van Goyenstraat. Daarnaast is er sinds 2024 een BIZ voor vastgoedeigenaren actief. Door samen te werken en gezamenlijke initiatieven op te pakken, streven we ernaar om relevante thema's op een effectieve manier aan te pakken. In 2025 blijven we in gesprek met ondernemers en vastgoedeigenaren en houden we rekening met hun behoeften. We zetten in op samenwerking, het delen van kennis en het benutten van elkaars expertise. Hiervoor willen we ook een brede ondernemersbijeenkomst organiseren.

Daarnaast loopt de eerste termijn van de Stichting BIZ Heemstede centrum af eind 2025. Dit betekent dat we in 2025 opnieuw de wettelijk voorgeschreven draagvlakprocedure moeten doorlopen om te komen tot een nieuwe BIZ van de ondernemers voor 2026-2030. De Stichting BIZ is een belangrijke partner in het borgen van een goed ondernemersklimaat in het centrum.

Grip leegstand

In 2025 blijven we de leegstand monitoren. Door het invoeren van de Leegstandsverordening in 2024 heeft de gemeente een extra hulpmiddel bij het bestrijden van leegstand, ook in winkel- en werklocaties. We zetten deze middelen in om de leegstand tegen te gaan. Daarnaast werken we verder aan een plan voor de zonering van het centrumgebied met hierin het gebruik van branchering als sturingselement.

Borgen duurzaam ruimtegebruik bedrijventerreinen

Voldoende ruimte om te werken en te ondernemen is van essentieel belang voor de lokale economie. In 2024 is een onderzoek uitgevoerd naar bedrijvigheid in Heemstede. Dit onderzoek geeft meer inzicht in het toekomstperspectief en de behoeften en wensen ten aanzien van de toekomstige ontwikkeling van bedrijventerreinen in de regio en de gemeente. We gebruiken dit onderzoek bij het verder ontwikkelen en toekomstbestendig maken van onze bedrijventerreinen in 2025 en als bouwsteen voor de gebiedsontwikkeling 't Groot-Clooster (programma 8) en bedrijventerrein Leidsevaartweg.

Economisch Actieprogramma: Uitvoeringsagenda 2025

Om een aantrekkelijk ondernemersklimaat te behouden werken we de acties uit het Economisch Actieprogramma 2023-2027 uit in een Uitvoeringsagenda 2025.

Toeristenbelasting

Per 1 januari 2025 zal in Heemstede de toeristenbelasting worden ingevoerd. Gemeenten mogen in Nederland zelf bepalen of zij toeristenbelasting heffen. Het gaat dan om belasting op een verblijf binnen een gemeente door niet-inwoners. Ook staat het gemeenten vrij om zelf te bepalen hoe zij het tarief berekenen. Dit kan bijvoorbeeld een vast bedrag per overnachting zijn of een percentage van de overnachtingsprijs. Deze keuze wordt voorgelegd aan de raad.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen en circulaire economie

Ook in 2025 zetten we ons actief in om ondernemers in Heemstede te ondersteunen bij de overgang naar een circulaire economie. In 2024 is de Denktank Heemstede Duurzaam (DHD) opgericht waarin ook de themagroep circulaire economie zit. In 2025 blijven we de samenwerking opzoeken met de Denktank bij gevraagd en ongevraagd advies. Verder blijven de energiecoaches van HeemSteedsDuurzamer een belangrijke partner in de ambities naar een duurzame economie, waaronder het uitvoeren van energiescans en adviesgesprekken voor ondernemers. Daarnaast blijven we actief samenwerken met de gemeenten uit de regio Zuid-Kennemerland op het gebied van impact ondernemen en circulaire economie. Deze acties worden opgenomen in het programma Heemstede Duurzaam 2025 – 2030 dat in programma 7 is opgenomen.

Regionale economie en samenwerking

Regionale economie en samenwerking Regio Zuid-Kennemerland

In 2025 werken we verder aan de uitvoering van de in 2023 geactualiseerde Zuid-Kennemer agenda. Economie is een van de zeven hoofdpogaven. Leidraad daarvoor is het in 2024 vastgestelde Werkplan Regionale Samenwerking Zuid-Kennemerland 2024-2026. In 2025 wordt onder andere gewerkt aan schaalvergroting en versnelling op het gebied van circulaire economie en impact ondernemen en wordt uitvoering gegeven aan de Strategische arbeidsmarktagenda 2023-2027 door middel van jaarlijkse uitvoeringsplannen.

MRA

Afstemming tussen de regiogemeenten in de MRA vindt onder meer plaats in de activiteiten uit de in 2024 vastgestelde MRA Agenda 2025-2028 en meer specifiek vanuit een profiel en strategische lijn per deelregio. Het profiel voor Zuid-Kennemerland geeft Heemstede waardevolle informatie over de economische situatie in de regio en helpt bij het nemen van beslissingen. Daarnaast geeft de MRA uitvoering aan de in 2024 vastgestelde Bedrijventerreinenstrategie MRA. Onderzoek toont dat grote tekorten aan bedrijventerreinen ontstaan. Dit probleem overschrijdt de gemeentegrenzen en vereist samenwerking met andere MRA-gemeenten om een evenwicht te vinden tussen de behoeften van het bedrijfsleven, de circulaire economie, woningbouw en de beschikbare ruimte. Het bedrijventerrein Cruquiusweg (onderdeel van de gebiedsontwikkeling 't Groot Clooster) maakt deel uit van deze strategie evenals de beoogde transformatie van het Havenkwartier.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Jaar	Waarde
Funcatiemenging	%	2022	41,8
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar	2022	208,9

Bron: LISA

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	400	473	482	478	478	478
Baten	-197	-249	-251	-251	-251	-251
Saldo van baten en lasten	203	224	232	227	227	227
Saldo	203	224	232	227	227	227

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten per taakveld						
3.1 Economische ontwikkeling	325	398	411	406	407	407
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	75	75	71	71	71	71
Subtotaal Lasten	400	473	482	478	478	478
Baten per taakveld						
3.1 Economische ontwikkeling	-144	-191	-191	-191	-191	-191
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-53	-58	-60	-60	-60	-60
Subtotaal Baten	-197	-249	-251	-251	-251	-251
Saldo van baten en lasten	203	224	232	227	227	227

Resultaat programma	203	224	232	227	227	227

Toelichting

De verschillen bedragen minder dan € 25.000 zodat er geen verdere toelichting noodzakelijk is.

Programma 4 Onderwijs

Inhoud programma

Wij voeren als gemeente wettelijke taken uit om onderwijs voor iedereen toegankelijk te maken. Zo zijn wij verantwoordelijk voor de schoolgebouwen en dragen wij eraan bij dat kinderen in een veilige, gezonde en stimulerende omgeving les kunnen krijgen. We zorgen er ook voor dat ieder kind naar school kan gaan. We gaan onderwijsachterstanden bij kinderen tegen en werken samen met onder andere schoolbesturen en kinderopvang aan al deze taken. Daarnaast voeren we ook lokaal beleid uit. Dit is vooral zichtbaar in de financiële ondersteuning die we aan basisscholen bieden.

Wat willen we bereiken

In 2035 zijn de gebouwen van de 10 basisscholen en de HBM gerenoveerd ofwel vernieuwbouwd zodat ze voor minimaal 60 jaar geschikt zijn om in les te geven. De schoolgebouwen zijn (bijna) energieneutraal en in goede staat. Het binnenmilieu biedt een gezonde omgeving voor leerlingen en docenten om optimaal te kunnen leren, ontwikkelen en werken. Kinderen met een minder goede uitgangspositie gaan naar een peuteropvang met voorschoolse educatie of bezoeken een andere voorschoolse voorziening.

Relevante beleidsnota's

Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs Heemstede (IHP)	2019
Actualisering IHP	2024
Beleidsplan Voorschoolse Vroegschoolse Educatie	2022

Wat gaan we daarvoor doen

Onderwijshuisvesting

Het Integraal Huisvestingsplan heeft een looptijd tot 2034. Binnen de looptijd komt elke school aan de beurt. We volgen de prioritering zoals samen met de schoolbesturen voor primair onderwijs is vastgesteld. In 2025 nemen we een besluit over de toekomst van de voormalige Bronsteemavo. Als deze locatie voor de Crayenesterschool geschikt is te maken hoeft deze school geen gebruik te maken van de wissellocatie op het sportpark. De wissellocatie kan in dat geval door een volgende school worden gebruikt, mogelijk in combinatie met kinderopvang uit de Bronstee.

Voor wat betreft het voortgezet onderwijs hebben wij de zorgplicht voor de onderwijshuisvesting voor Atheneum College Hageveld via een doordecentralisatieovereenkomst bij het schoolbestuur neergelegd. Het bestuur ontvangt hiervoor een jaarlijkse vergoeding. De overeenkomst loopt tot 2031.

Bij de HBM is geen sprake van doordecentralisatie en wij hebben voor dit schoolgebouw dezelfde verantwoordelijkheid als voor de gebouwen van de basisscholen. In 2024 is net als bij de basisscholen in 2017 een quick scan uitgevoerd naar de staat van het gebouw. Uit deze scan komt naar voren dat dit gebouw binnen 5 á 10 jaar aan renovatie of nieuwbouw toe is. Voor 2025 stellen we een budget beschikbaar zodat het schoolbestuur verder onderzoek kan laten doen als voorbereiding op een renovatie of

nieuwbouwplan. De uitkomsten van dit onderzoek zal zicht geven op de financiële consequenties en de planning.

Overige taken

We voeren naast onderwijshuisvesting nog meer wettelijke onderwijstaken uit zoals handhaving en toezicht op de leerplichtwet en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten via onze participatie in de gemeenschappelijke regeling hiervoor.

Ouders met een peuter die de peuteropvang bezoekt of een naar locatie met voorschoolse educatie gaat, betalen een lager uurtarief als ze geen aanspraak kunnen maken op de landelijke regeling voor kinderopvangtoeslag.

We ondersteunen de basisscholen financieel op het gebied van vakonderwijs (muziek en beweging), natuur- en milieu-educatie en dragen bij aan de exploitatie met een vergoeding voor schoonmaakkosten. Daarnaast is er voor elke school een budget voor schoolbegeleiding. Dit budget kan besteed worden aan begeleiding bij problemen met leerlingen.

Onderwijs aan nieuwkomers

Kinderen die nog geen Nederlands spreken worden doorverwezen naar voorzieningen in Haarlem. Basisschoolleerlingen gaan naar de Internationale Taalklas en leerlingen voor het voortgezet onderwijs gaan naar de Internationale Schakelklas. Gemiddeld stromen deze leerlingen na twee schooljaren door naar regulier onderwijs. Door de stijging van het aantal nieuwkomers is de druk op deze voorzieningen groot. Omdat niet verwacht wordt dat deze druk de komende jaren gaat afnemen kijken we samen met de regiogemeenten naar oplossingen.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Jaar	Waarde	Jaar	Waarde
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2021	0	2022	-
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2022	13	2023	10
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2021	1,1	2022	1,4

Bron: DUO, OCW

Overige indicatoren

Indicator activiteit	Meeteenheid	2023	2024	2025
Aantal scholen dat voldoet aan BENG norm	%	0	0	1
Aantal scholen dat voldoet aan Frisse Scholen B	%	0	0	1
Bereikte doelgroep VVE	%	34%	67% (Q1)	-

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting	Meerjarenraming			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	2.950	3.206	3.501	3.742	4.161	4.328
Baten	-207	-214	-215	-263	-263	-280
Saldo van baten en lasten	2.743	2.991	3.286	3.479	3.899	4.048
Onttrekking aan reserve	0	-336	0	-171	-226	-122
Mutatie reserves	0	-336	0	-171	-226	-122
Saldo	2.743	2.655	3.286	3.308	3.673	3.926

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten per taakveld						
4.1 Openbaar basisonderwijs	78	51	40	40	40	40
4.2 Onderwijshuisvesting	1.631	1.999	2.297	2.538	2.957	3.124
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.241	1.156	1.164	1.164	1.164	1.164
Subtotaal Lasten	2.950	3.206	3.501	3.742	4.161	4.328
Baten per taakveld						
4.2 Onderwijshuisvesting	-27	-25	-26	-74	-74	-91
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-180	-190	-189	-189	-189	-189
Subtotaal Baten	-207	-214	-215	-263	-263	-280
Saldo van baten en lasten	2.743	2.991	3.286	3.479	3.899	4.048
Mutatie reserves						
Onttrekking aan reserve	0	-336	0	-171	-226	-122
Mutatie reserves	0	-336	0	-171	-226	-122
Resultaat programma	2.743	2.655	3.286	3.308	3.673	3.926

Toelichting

Lasten

Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 308.000. Dit komt door:

- Stijgende kapitaallasten met € 591.000. Dit komt doordat in de begroting van 2025 voor het eerst volledig wordt afgeschreven op de wissellocatie van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) en de nieuwbouw van de Nicolaas Beetsschool en de bijbehorende gymzaal.
- Een nadeel van € 31.000 vanwege de indexering van de vergoeding voor huisvesting aan het college Hageveld.
- De uitkomsten van de quick scan van het schoolgebouw van de HBM. Uit deze scan komt naar voren dat dit gebouw binnen 5 à 10 jaar aan renovatie of nieuwbouw toe is. In 2025 wordt gestart met een onderzoek naar de financiële consequenties en de planning. Een nadeel van € 40.000.
- Een voordeel van € 25.000 doordat bij de voorjaarsnota 2024 incidenteel budget is toegekend voor het huren van de noodlokalen bij de Nicolaas Beetsschool. Doordat de Nicolaas Beetsschool eind 2024 naar de wissellocatie verhuist, is dit budget niet opgenomen in de begroting van 2025.
- Een voordeel van € 336.000 doordat in 2025 geen inhaalafschrijvingen met betrekking tot het Integraal Huisvestingsplan plaatsvinden. In 2024 wordt de Nicolaas Beetsschool gesloopt en de restant boekwaarde van de school wordt incidenteel als extra last in de exploitatie van de begroting 2024 genomen en onttrokken aan de reserve IHP.
- Een voordeel van € 25.000 doordat bij de voorjaarsnota 2024 incidenteel budget is toegekend voor de vervanging van gymmaterialen zodat deze weer aan de vereiste voorschriften voldoen.
- Overige kleine afwijkingen van € 22.000 nadelig.

Taakveld 0.10 Mutaties reserve

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 336.000. Dit komt door:

- De actualisatie van de planning van het IHP wordt er in de begroting 2025 niets onttrokken aan de reserve IHP ter dekking van inhaalafschrijvingen, verhuiskosten en/of tijdelijke huisvesting. Ten opzichte van de begroting 2024 betekent dit een nadeel van € 336.000 voor programma 4.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Inhoud programma

Het programma sport, cultuur en recreatie bestaat uit taken die voortvloeien uit het lokale sport-, cultuur- en recreatiebeleid en regionale afspraken.

Het lokale sport-, cultuur en recreatiebeleid omvat onder andere het lokaal sportakkoord, de uitvoering van de meerjarenonderhoudsplannen voor diverse sportaccommodaties, de relatie met Sportfondsen betreffende het sportcentrum Groenendaal en sportpark Groenendaal en subsidies sportstimulering. Daarnaast omhelst het de uitvoering van de cultuurnota waaronder cultuurbehoud, cultuureducatie, monumentenzorg, erfgoed en archeologiebeleid en het groenbeleidsplan.

Wat willen we bereiken

In Heemstede mag je zijn wie je bent en iedereen die dat wil kan gebruik maken van het sport-, cultuur- en recreatieaanbod. Hier blijven we ons voor inzetten. Heemstede heeft een grote verscheidenheid aan voorzieningen. Dit behouden we en versterken we waar nodig. Het aanbod draagt bij aan het woongenot van onze inwoners en biedt kansen voor ontwikkeling, mede dankzij de inzet van een groot aantal vrijwilligers.

Sport

Sport behoort tot de belangrijkste sociale activiteit van veel Heemstedenaren. Dit geldt zowel voor jeugd als volwassenen. Ook bewegen er in Heemstede meer ouderen dan het landelijk gemiddelde. Sport brengt mensen bij elkaar en is een belangrijk middel om onze inwoners weerbaar en gezond te houden.

Onze verenigingen en exploitant van de sportaccommodatie spelen hierbij een belangrijke rol. Sportverenigingen en de vele vrijwilligers in de sport zijn de basis voor de sport in onze gemeente. We zijn daarom een actieve partner voor onze verenigingen en exploitant. We ondersteunen hen bij sportstimulering en zorgen voor hoogwaardige sportaccommodaties. Het gaat goed met de sport in Heemstede! Sport verandert echter ook. Het aantal vrijwilligers staat onder druk en er is een gebrek aan ruimte om alle (potentiële) sporten te faciliteren. We zijn ons bewust van deze ontwikkelingen en richten onze ogen dan ook op de toekomst.

Genieten van en deelnemen aan cultuur

Heemstede heeft een uitgebreid cultuuraanbod. Inwoners kunnen van cultuur genieten, maar ook actief culturele activiteiten ondernemen, zoals muziek maken of zingen. Dit willen we behouden. Cultuur beleven én zelf cultureel maken verbindt en kunstbeoefening draagt bij aan de mentale gezondheid. We willen daarom dat cultuur voor iedereen bereikbaar is en dat er ruimte is voor de cultuurmakers, actieve deelname en talentontwikkeling en zelfexpressie voor jong en oud.

Ons erfgoed behouden

Het erfgoed van Heemstede is op enkele plekken beschermd als rijks-, provinciaal of gemeentelijk monument en in de Erfgoedvisie 2024 beschrijven we hoe, en waar, we ons erfgoed in stand houden. De

gebouwen en elementen in Heemstede die nog geen bescherming genieten, maar wel beeldbepalend zijn, geven we een passende vorm van bescherming om ze zo veilig te stellen voor de toekomst. We werken aan de implementatie van de Erfgoedvisie in 2025, eventuele financiële consequenties worden voorgelegd in de Erfgoedvisie 2024. Voor het behoud van mogelijk erfgoed onder de grond gelden wettelijke regels en wordt de in 2024 geactualiseerde archeologische verwachtings- en beleidskaart voor Heemstede gebruikt.

Groen

Het groen van Heemstede speelt een belangrijke rol in de identiteit en leefbaarheid van ons dorp. Om het gemeentelijk groen te behouden en te versterken zetten we in op de pijlers uit het Groenbeleidsplan. We zetten in op biodiversiteit en klimaatadaptatie. We planten bomen die de ruimte krijgen om te groeien en laten we daar waar mogelijk tot volle groei komen. Deze uitgangspunten zijn de basis voor onze wijkgerichte aanpak en projecten, kortom de openbare ruimte is groen tenzij.

Relevante beleidsnota's

Lokaal sportakkoord I en II	2023-2026
Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	2023-2026
Cultuurnota	2022-2024
Algemene subsidieverordening Heemstede	2022 e.v.
Subsidiekader Heemstede	2022 e.v.
Groenbeleidsplan	2023-2032
Beheer Wandelbos Groenendaal	2015-2032
Nota ecologie	2021-2024
Beheerplan begraafplaats	2024-2033
Verordening openbaar water Heemstede	2024 e.v.

Wat gaan we daarvoor doen

Sport

Sport draagt bij aan gezond en actief leven

In 2025 maken we een nieuwe sport - en beweegnota. De sport staat er goed voor in Heemstede. Er is een prachtig sportpark Groenendaal met betrokken verenigingen en een exploitant. Waar wekelijks honderden Heemstedenaren met plezier sporten. Dit gebeurt ook bij HBC Voetbal, Tennisvereniging Merlenhove en de Koninklijke Roei- en Zeilvereniging (KR&ZV). Verder is er een grote denksportafdeling in Heemstede, met o.a. vijf bridgeverenigingen.

We zien dit ook terug in de cijfers van Heemstede. 93% van de scholieren sport wekelijks bij een vereniging. 83% van de jongeren tussen de 16 en 25 sport wekelijks en ook 67% van de volwassenen sport wekelijks. 56% van de volwassenen voldoet aan de beweegrichtlijn. Deze cijfers liggen allemaal (ver) boven het landelijk gemiddelde.

Daarnaast zijn er trends en ontwikkelingen, zoals de verenigingsinfrastructuur gesteund op vrijwilligers die onder druk staat, meer behoefte van sporters aan flexibiliteit, het verduurzamen van sportaccommodaties én kansen in de sport voor Heemstede, zoals het faciliteren van andere sporten die er in Heemstede nu niet zijn en het verbeteren van het sporten en bewegen in de openbare ruimte, waardoor het college vooruit wil kijken richting 2040.

De nieuwe sport - en beweegnota zal bestaan uit de volgende onderdelen: blik op de toekomst, sportstimulering en sportaccommodaties. Ook geven de kaders in de nota richting aan een verdere uitwerking in het subsidie- en tarievenstelsel. De nieuwe nota zal ook ingaan op behoud van het zwembad na 2032 als gevolg op de toekomstscenario's zwembad Groenendaal die in 2024 zijn gepresenteerd.

Hoogwaardige sportvoorzieningen

Om onze inwoners te kunnen laten sporten en bewegen naar eigen wens, ambitie en vermogen, zijn kwalitatief goede sportvoorzieningen een absolute voorwaarde. In 2025 wordt in overleg met de verenigingen en de exploitant onder andere een meer parkachtige uitstraling op het sportpark Groenendaal gecreëerd. Daardoor krijgt het sportpark een groener karakter. Verder zal in 2025 het honk- en softbalveld bij RCH Pinguïns worden vernieuwd net als de 13 gravel tennisbanen bij TV Merlenhove.

Verduurzaming zwembad

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan van het sportcentrum bevat ook een duurzaamheidsinvestering in het sportcentrum van € 550.000. Daarmee wordt het gebouw energiezuiniger gemaakt door onder andere extra dakisolatie en het verder aanbrengen van ledverlichting. Het zwembad kan daarmee behouden blijven tot 2032. Deze investering is in 2024 voorbereid en aanbesteed, in 2025 vindt gefaseerd de uitvoering plaats. Daarbij wordt rekening gehouden met de openingstijden en bezetting van de zwembaden en de sporthal.

Cultuur en erfgoed

Cultuurnota

In 2025 gaan we een nieuwe cultuurnota opstellen, waarin we de ambities voor het cultuurbeleid voor de komende jaren vastleggen. De financiële inzet van deze nota is om in ieder geval de bestaande budgetten voort te zetten en mogelijk uit te breiden. Een evaluatie van het huidige beleid vormt het startpunt om samen over de doelstellingen van cultuur na te denken. We richten ons daarbij zowel op passieve beleving van cultuurbeoefening als 'consument', als op actieve beleving van cultuur als 'maker'. Hierbij kan het gaan om creatie op gebieden als podiumkunsten, muziek of beeldende kunst. In het bijzonder is er aandacht voor de verbinding van cultuur en jeugd, via bijvoorbeeld kunstproject onderwijs en muziek (leren) maken.

Cultuureducatie in het onderwijs

Naast het cultuurmenu voert de stichting Hart voor Heemstede ook het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' uit. In 2025 start een nieuwe periode van dit programma, die loopt tot en met 2028. Dit programma is erop gericht om kunst en cultuur een vast onderdeel van het lesprogramma op scholen te maken. Zo kunnen leerlingen hun creatieve en culturele vaardigheden ontwikkelen en groeien ze ook in persoonlijk en sociaal opzicht. Het Fonds voor Cultuurparticipatie heeft haar subsidie aan dit programma van 2025-2028 verhoogd. Zo kan er nog meer geïnvesteerd worden in de versterking van cultuureducatie op scholen.

Erfgoedvisie

We zijn al gestart met het opstellen van een Erfgoedvisie met als doel het erfgoed in Heemstede een passende bescherming te kunnen geven. Onderdeel van deze visie is een uitvoeringsagenda, waarin de diverse te nemen stappen en de kosten daarvan in een planning worden opgenomen. Ook het aanpassen van de Erfgoedverordening, inclusief de noodzakelijke aanpassingen als gevolg van de Omgevingswet, nemen we daarin mee.

Bloemencorso

De gemeente Heemstede sluit een nieuwe overeenkomst met de Stichting Bloemencorso Bollenstreek voor de periode 2025-2028. Het Bloemencorso is een uniek evenement in de regio, wat op verschillende manieren impact maakt op zowel cultureel, sociaal als economisch gebied. Het Bloemencorso is erkend als Immaterieel Cultureel Erfgoed door UNESCO. De bijdrage van Heemstede is geraamd op ongeveer € 23.454 per jaar, gebaseerd op een bijdrage van 85 cent per inwoner. Door deze bijdrage draagt de gemeente Heemstede bij aan het behoud van het Bloemencorso als cultureel erfgoed en aan de historische waarde van het evenement.

Groen en recreatie

Wijkgerichte aanpak groen en renovatie plantsoenen

De wijkgerichte aanpak blijft het uitgangspunt bij grote projecten. De renovatie van de plantsoenen koppelen we zoveel mogelijk aan grote projecten om werk met werk te combineren. Hiermee beperken we

de overlast en vergroenen we waar dat kan. We ontwikkelen de wijkaanpak door. In 2025 gaan we aan de slag in de Rivierenwijk.

Koele groene buitenruimte voor iedereen

We gaan aan de slag om in de straten waar het slechts gescoord wordt op de 3-30-300 regel de mogelijkheden om te vergroenen in kaart te brengen. De 3 staat voor drie bomen die te zien zijn uit elk raam, de 30 staat voor 30% bladerdek op straatniveau en 300 staat voor 300 meter lopen vanaf elke voordeur tot een koele groene ruimte die minstens 100m² is, maar waarbij we streven naar minstens 250m². Dit is in lijn met de kadernota.

Biodiversiteit

Om de doelen vanuit het Groenbeleidsplan op biodiversiteit te behalen is extra budget van € 68.000 beschikbaar gesteld. Hiermee gaan we de biodiversiteit in de gemeente te vergroten. Dat doen we door zowel natuur met elkaar te verbinden als in de keuze bij aanplant.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Jaar	Waarde	Jaar	Waarde
Niet-sporters	%	2020	34,8	2022	32,6

Bron: Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)

Overige indicatoren

Indicatoren sport/ cultuur		Begroting 2023	Begroting 2025
Combinatiefuncties	FTE	5,9	5,9
Goed ervaren gezondheid (0-11 jaar)	Percentage	98	97
Goed ervaren gezondheid (scholieren)	Percentage	86	87
Goed ervaren gezondheid (16-25 jaar)	Percentage	-	72
Goed ervaren gezondheid (18-64 jaar)	Percentage	88	83
Goed ervaren gezondheid (65+)	Percentage	73	67
Gelukkig (scholieren)	Percentage	83	87
Gelukkig (18+)	Percentage	79	79
Voldoet aan beweegrichtlijn (19+)	Percentage	62	56
Sport wekelijks bij club (4-11 jaar)	Percentage	75	72
Sport wekelijks bij club (scholieren)	Percentage	89	93
Sport wekelijks (16-25 jaar)	Percentage	-	83
Gemeentelijke monumenten per 1000 inwoners	Aantal	1,9	1,9

Bron: Waarstaatjegemeente.nl en Gezondheidsatlaskennemerland.nl (peildatum 2023 en eerder).

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting			Meerjarenraming	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	7.395	7.549	7.878	7.971	7.982	7.821
Baten	-1.564	-1.647	-1.704	-1.704	-1.704	-1.704
Saldo van baten en lasten	5.830	5.901	6.175	6.267	6.279	6.117
Storting in reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	-1.357	-127	-38	-38	-38	-38
Mutatie reserves	-1.357	-127	-38	-38	-38	-38
Saldo	4.473	5.775	6.137	6.229	6.241	6.079

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000		Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
		2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten per taakveld							
5.1	Sportbeleid en activering	291	269	316	319	319	320
5.2	Sportaccommodaties	2.061	2.308	2.465	2.522	2.521	2.341
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	493	537	381	380	380	380
5.4	Musea	2	6	6	6	6	6
5.5	Cultureel erfgoed	41	30	25	25	25	25
5.6	Media	1.477	1.453	1.525	1.539	1.543	1.546
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.030	2.946	3.160	3.179	3.187	3.203
Subtotaal Lasten		7.395	7.549	7.878	7.971	7.982	7.821
Baten per taakveld							
5.1	Sportbeleid en activering	0	0	0	0	0	0
5.2	Sportaccommodaties	-1.137	-1.243	-1.285	-1.285	-1.285	-1.285
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0	0	0	0
5.6	Media	-324	-339	-351	-351	-351	-351
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-103	-65	-67	-67	-67	-67
Subtotaal Baten		-1.564	-1.647	-1.704	-1.704	-1.704	-1.704
Saldo van baten en lasten		5.830	5.901	6.175	6.267	6.279	6.117
Mutatie reserves							
Storting in reserve		0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve		-1.357	-127	-38	-38	-38	-38
Mutatie reserves		-1.357	-127	-38	-38	-38	-38
Resultaat programma		4.473	5.775	6.137	6.229	6.241	6.079

Toelichting

Lasten

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 47.000. Dit komt door:

- Stijgende kapitaallasten met € 21.000. Dit komt door de vervanging van de toplagen van de tennisbanen van HBC. De investering is in 2023 gestart en in 2024 afgerond, maar in 2025 wordt voor het eerst afgeschreven over de volledige investering.
- Een geactualiseerde verdeling van de salarislasten vanaf de begroting 2025 op diverse taakvelden. Een nadeel van € 19.000. Door de herverdeling worden de salarislasten gemeentebreed niet hoger.
- Overige kleine afwijkingen, waaronder de indexering, van € 7.000 nadelig.

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 157.000. Dit komt door:

- Investeringskosten die in 2024 zijn gestart worden voor het eerst in 2025 afgeschreven, hierdoor zijn de kapitaallasten met € 116.000 gestegen. Dit komt onder andere doordat in 2024 de volgende kredieten zijn vrijgegeven: vervanging van het hekwerk bij de hockeyvelden 5 & 6 van MHC Alliance, de vervanging van de hockeyvelden 5 & 6 zelf van MHC Alliance en de renovatie van het honkbal- en softbalveld van RCH Pinguïns. Daarnaast zijn er vanuit het investeringsprogramma investeringen doorgeschoven van eerdere jaren naar 2024; vervangen van de toplaag van de tennisbanen van T.V. Merlenhove en het vervangen van de tribunes van S.C. Groenendaal. Door de nieuw vastgestelde meerjarenonderhoudsplannen zijn ook nieuwe investeringen in het investeringsprogramma van 2024 opgenomen; Het gaat om duurzaamheidsinvesteringen in het zwembad, investering in het dak van het sportcentrum, het trainings- en miniveld van VEW & RCH en het vervangen van de armaturen in de sporthal.
- Een nadeel van € 53.000 doordat de exploitatiebijdrage aan Sportplaza is geïndexeerd. Dit wordt grotendeels gecompenseerd door de hogere baten aan huuropbrengsten (€ 40.000) op dit taakveld.
- Een geactualiseerde verdeling van de salarislasten vanaf de begroting 2025 op de diverse taakvelden. Een nadeel van € 38.000. Door de herverdeling worden de salarislasten gemeentebreed niet hoger.
- Een voordeel € 50.000 doordat bij de voorjaarsnota 2024 incidenteel budget is toegekend voor externe inzet voor het opstellen van de nieuwe nota sport en bewegen.

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 156.000. Dit komt door:

- Een voordeel van € 30.000 doordat bij de voorjaarsnota 2024 incidenteel budget is toegekend voor externe inzet voor het opstellen van de nieuwe cultuurnota.
- Bij de voorjaarsnota 2024 is incidenteel budget toegekend voor de oprichting van een stichting welke zich inzet voor de realisatie van de struikelstenen. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 30.000.
- Een voordeel van € 35.000 doordat in de begroting van 2024 budget voor de uitvoering van de cultuurnota 2022 -2024 is opgenomen. Zodra de nieuwe cultuurnota voor de periode 2025 - 2028 is opgesteld, wordt een vervolgaanvraag voor het benodigd budget ingediend voor 2025 - 2028.
- Een geactualiseerde verdeling van de salarislasten vanaf de begroting 2025 op de diverse taakvelden. Een voordeel van € 30.000. Door de herverdeling worden de salarislasten gemeentebreed niet hoger.
- Een voordeel van € 23.000 door het vervallen van het incidentele budget voor het opknappen van kunstwerken. Dit budget werd in de begroting van 2024 incidenteel onttrokken aan de reserve 1% kunst.
- Overige kleine afwijkingen, waaronder de indexering, van € 8.000 voordelig.

Taakveld 5.6 Media

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 72.000. Dit komt door:

- De indexering van de budgetsubsidie voor de bibliotheek, een nadeel van € 32.000.
- Een geactualiseerde verdeling van de salarislasten vanaf de begroting 2025 op diverse taakvelden zorgt voor een nadeel van € 21.000. Door de herverdeling worden de salarislasten gemeentebreed niet hoger.
- Overige kleine afwijkingen van € 19.000 nadelig.

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 215.000. Dit komt door:

- De kapitaallasten zijn met € 78.000 gestegen. Dit komt onder andere door het weer doorberekenen van rente vanaf 2025 en meer afschrijvingslasten onder andere door de renovatie plantsoenen uit de kadernota.
- Een nadeel van € 25.000 doordat er structureel extra budget is aangevraagd in de kadernota voor de bloemencorso.
- Een nadeel van € 68.000 doordat in de kadernota voor biodiversiteit structureel extra budget is aangevraagd vanaf 2025.
- Een nadeel van € 41.000 zoals aangegeven in de kadernota, voor het structureel aanpassen van de budgetten als gevolg van de indexering.
- Een nadeel van € 30.000 vanaf 2025 voor het structureel verhogen van de voorziening groot onderhoud.
- Een voordeel van € 50.000 in salarislasten doordat in de begroting 2024 budget is toegekend voor externe inzet voor evenementen, welke komen te vervallen in 2025.
- Overige kleine afwijkingen van € 23.000 nadelig.

Baten

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 42.000. Dit komt door:

- Een voordeel van € 40.000 door de indexering van de huur aan Sportplaza. Hiertegenover staan de hogere lasten (€ 53.000) op dit taakveld voor de exploitatiebijdrage aan Sportplaza.
- Overige kleine afwijkingen, waaronder de indexering van de huuropbrengsten van € 2.000 voordelig.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 89.000. Dit komt door:

- Een extra onttrekking in 2024 aan de bestemmingsreserve Julianaplein zodat de boekwaarde van het activum weer gelijk loopt met de stand van de reserve. Hierdoor ontstaat een nadeel van € 38.000 in 2025.
- Een nadeel van € 15.000 doordat er geen onttrekking meer plaatsvindt aan de reserve verhuis- en inrichtingskosten ouderen. Deze reserve is vanaf 2025 leeg. Het budget voor de inzet van de verhuiscoach wordt meegenomen in de begroting 2025 en in de budgetsubsidie aan WIJ Heemstede.
- Een nadeel van € 12.000 doordat vanaf de begroting 2025 de onttrekkingen aan de reserve sociaal domein niet meer in programma 5, maar in programma 6 zijn geraamd.
- Een nadeel van € 24.000 door de onttrekking aan de reserve 1% kunst in 2024 voor incidenteel budget voor het opknappen van kunstwerken.

Programma 6 Sociaal Domein

Inhoud programma

Het programma Sociaal Domein gaat over werk, inkomen, schuldhulpverlening, gezondheid, welzijn, opvang aandachtsgroepen en (jeugd)zorg. Aan de basis hiervan liggen onder meer de volgende wetten:

Participatiewet, Wet sociale werkvoorziening (Wsw), Wet inburgering, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs), Wet Publieke Gezondheid (WPG), Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdwet. Op basis van deze wetten en maatschappelijke ontwikkelingen stellen we beleid op en zorgen we ervoor dat dit beleid wordt uitgevoerd. Dit doen we zelf of met inzet van onze partners. We richten ons hierbij zoveel mogelijk op preventie en waar nodig op ondersteuning.

Wat willen we bereiken

Het is onze ambitie dat iedereen kan meedoen in een inclusieve samenleving, zoveel mogelijk op eigen kracht en met ondersteuning wanneer nodig. De afgelopen jaren was inzetten op preventie in het Sociaal Domein al een speerpunt, maar dit wordt een steeds urgentere noodzaak. Zonder preventie gaat de (jeugd)zorg vastlopen. Ook landelijk is men zich daarvan bewust. We zien dit vertaald in de ambities in het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), maar bijvoorbeeld ook vanuit ontwikkelingen bij het Beschermd Wonen & de Maatschappelijke Opvang. We moeten zoveel mogelijk gaan voorkomen en minder medicaliseren, zodat inwoners goede gezondheid ervaren en zorg goed, toegankelijk en betaalbaar blijft. Dit vraagt een enorme en gezamenlijke inzet van de gemeente, het medisch domein, het sociaal domein en onze inwoners. Investeren in preventie is geen keuze meer maar harde noodzaak en dit wordt steeds duidelijker.

Relevante beleidsnota's

Beleidsplan Sociaal Domein	2020 - 2024
Algemene subsidieverordening Heemstede	2022
Routekaart Heemstede Regenbooggemeente	2024 - 2027
Beleidsplan schuldhulpverlening	2021- 2024
Beleidsplan minimabeleid	2024 - 2027
Plan van aanpak Samen tegen Eenzaamheid	2021
Regionale nota Gezondheidsbeleid	2021 - 2028
Samen werken aan een gezond en actief Heemstede	2023-2026
Regiovisie jeugdhulp Zuid - Kennemerland en IJmond	2021
Jeugdakkoord	2024
Buurtanalyse Sociaal Domein	2023
Regionaal plan opvang asielzoekers en aangedragen locaties asielzoekers	2023 en 2024
Nota uitgangspunten en scenario's voor de opvang van vluchtelingen en huisvesting statushouders	2024

Wat gaan we daarvoor doen

Het Sociaal Domein bevat een grote verscheidenheid aan onderwerpen. Om gestructureerd te laten zien wat we gaan doen om onze ambities te verwezenlijken, kiezen we hieronder voor de volgende indeling:

- Inclusieve samenleving (als overkoepelende paraplu)
- Werk, inkomen en schuldhulpverlening (bestaanszekerheid als randvoorwaarde)
- Gezondheid en sociale basis (preventie)
- Passende ondersteuning
- Opvang en Jeugd.

Inclusieve samenleving

Inclusie-agenda

In de inclusie-agenda brengen we in beeld wat we al doen op het gebied van inclusie en wat we willen bereiken. Met partners en ervaringsdeskundigen formuleren we een gezamenlijke ambitie en bijbehorende actiepunten. Met het opstellen van de inclusie-agenda voldoen we aan de verplichting die voortkomt uit de ratificatie van het VN-verdrag handicap. Het gaat in de inclusie-agenda Heemstede niet alleen over mensen met een beperking zoals in het VN-verdrag, maar om inclusie gericht op alle doelgroepen en verschillende levensdomeinen.

Werk, inkomen en schuldhulpverlening

Participatiewet in Balans

De verwachting is dat medio 2025 de Participatiewet op verschillende onderdelen wordt aangepast. De aanpassingen hebben als doel de menselijke maat in de wet en de uitvoering ervan te borgen. De verwachting is dat de uitvoering van de Participatiewet hierdoor meer aandacht en tijd gaat vragen. Het is nog niet duidelijk of dit financiële gevolgen met zich meebrengt.

Re-integratie

De instroom in de bijstand is een andere doelgroep dan voorheen. Dit komt door de krapte op de arbeidsmarkt, en ook doordat inwoners die voorheen vielen onder de Wajong nu zijn aangewezen op de Participatiewet. De doelgroep heeft steeds intensievere begeleiding nodig. Met onze re-integratiepartners zijn wij actief bezig om het aanbod passend te houden voor de doelgroep. Voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid zijn speciale trajecten mogelijk richting werk (IPS trajecten).

Ontwikkelingen Wet Inburgering

Het doel van de Wet inburgering is dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk meedoen in Nederland en dat ze zo snel mogelijk werk vinden. Begin 2025 doen we een uitgebreide evaluatie waarbij inburgeraars en de partijen in de keten worden betrokken. Focuspunten zijn onder meer: het effect van de wet en de uitvoering ervan in de praktijk, eventuele verbeterpunten en de effecten van het docententekort op inburgeringstrajecten.

Bestaanszekerheid

Het verstrekkingenboek bijzondere bijstand wordt geactualiseerd. De aanpassingen worden gedaan op basis van ervaringen uit de praktijk, de nieuwe landelijke visie en jurisprudentie. De menselijke maat wordt hierin ook meegenomen. Voor het bedrag dat over is van de energietoeslag zoeken wij in overleg met het programma duurzaamheid naar een passende bestemming ten gunste van de doelgroep. Ook onderzoeken wij hoe de kledingkaart structureel onderdeel kan worden van het minimabeleid. Als dat nodig is volgt hiervoor een afzonderlijk financieel voorstel.

Beleidsplan schuldhulpverlening

Het huidige beleidsplan schuldhulpverlening loopt eind 2024 af. Het nog vast te stellen beleidsplan schuldhulpverlening 2025 – 2028 wordt vanaf 2025 uitgevoerd. Onder andere het bereik en preventie worden speerpunten. De rijks gelden in het kader van de aanpak armoede en schulden kunnen hiervoor worden ingezet.

Gezondheid en sociale basis

Gezond en Actief Leven

De uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is halverwege de looptijd. Het doel van het GALA is een gezondere samenleving, zowel mentaal als fysiek. GALA staat rechtstreeks in verbinding met het Integraal Zorgakkoord (IZA). Het IZA heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Er zijn regionale en landelijke subsidiegelden beschikbaar om de doelen te bereiken. Deze gelden worden samen met de regiogemeenten en onze zorg- en welzijnspartners aangevraagd en ingezet. Het gaat hierbij niet alleen om meer samenwerking tussen het medische en sociale domein maar ook om meer zelfregie en zelfmanagement van inwoners. Een voorbeeld van een interventie waar goede resultaten worden behaald is 'Welzijn op Recept', waarbij huisartsen doorverwijzen naar het welzijnswerk als er sprake is van medische problemen met psycho-sociale achtergrond zoals bijvoorbeeld eenzaamheid. WIJ Heemstede is in samenwerking met het Loket Heemstede begonnen met 'Welzijn op Recept'. In 2025 wordt deze werkwijze geïntensiveerd.

WIJ Heemstede

In 2025 gaat de nieuwe budgetsubsidieperiode voor WIJ Heemstede in. Het overkoepelende thema voor deze periode is samenredzaam, in lijn met de ontwikkelingen rondom IZA/GALA. Onder dit overkoepelende thema vallen de drie thema's Meedoen, Gezondheid en Opgroeien & Ontwikkelen. Per thema zijn doelen vastgesteld en wordt bekeken hoe de impact nog meer in beeld gebracht kan worden. Naast de thema's en doelen zijn er uitgangspunten bepaald. Dit zijn de vuistregels die richting geven aan de activiteiten en dienstverlening van WIJ Heemstede in de komende jaren. Vanwege de beoogde beweging van zorg naar welzijn en de urgente noodzaak om steeds meer in te zetten op preventie, wordt het beroep op WIJ Heemstede steeds groter.

Passende ondersteuning

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Voor de periode 2025-2028 wordt een Wmo beleidsplan opgesteld. Voor wat betreft de voorzieningen via de Wmo is ons uitgangspunt dat de kosten stabiliseren, maar dit is afhankelijk van het gebruik aan Wmo-voorzieningen en de hoogte van de kosten hiervoor. Voor enkele Wmo-voorzieningen worden per 2025 nieuwe afspraken gemaakt. Zo worden in 2025 de hulpmiddelen opnieuw ingekocht en gaan per 2025 nieuwe meerjarige subsidieafspraken in voor de Wmo-voorzieningen op Plein1.

Ontwikkelingen omtrent houdbaarheid Wmo

De houdbaarheid van de Wmo staat ook in Heemstede onder druk. Deze ontwikkelingen zoals een toenemende vraag naar ondersteuning, tekort aan personeel, lange levertijden voor materiaal en een stijging van de zorgkosten zonder dat daar meer compensatie vanuit rijk tegenover staat zorgt voor steeds meer druk op de begroting. De genoemde ontwikkelingen hebben ook invloed op de kwaliteit en beschikbaarheid van de ondersteuning: wachttijden nemen bijvoorbeeld toe bij de huishoudelijke ondersteuning en de hulpmiddelen. Van inwoners zal meer gevraagd worden wat ze zelf kunnen regelen.

Landelijke ontwikkelingen brengen mogelijk wat verlichting: zo heeft het kabinet besloten om de vaste eigen bijdrage per maand voor Wmo voorzieningen (het abonnementstarief) om te zetten naar een inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Deze wijziging wordt op dit moment uitgewerkt en gaat op zijn vroegst in per 1 januari 2026. De inkomensafhankelijke eigen bijdrage helpt mogelijk om de druk op het gebruik van Wmo-voorzieningen te verlagen en de financiële houdbaarheid van de Wmo te verbeteren.

Daarnaast wordt landelijk onderzocht of een separate financieringsstroom voor de Wmo opgezet kan worden om daarmee de Wmo uit het gemeentefonds te halen. Hierdoor zullen de kosten landelijk beter inzichtelijk worden en kan er een passende indexering worden afgesproken.

Opvang

Decentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Beschermd wonen is wonen onder begeleiding voor mensen met psychische of psychosociale problemen. De decentralisatie beschermd wonen houdt in dat in plaats van de centrumgemeenten, individuele gemeenten verantwoordelijk worden voor het beschermd wonen van hun eigen inwoners. In 2025 gaan we verder met de voorbereiding van deze decentralisatie. In regionaal verband kijken we naar zaken als inkoop en toegang. De uitwerking krijgt vorm in een lokaal uitvoeringsplan. Uitgangspunt is dat de financiële gevolgen passen binnen de rijksmiddelen, die in een periode van tien jaar geleidelijk van de centrumgemeente naar de individuele gemeenten gaan. In de Woonvisie 2023 -2027 (programma 8) is rekening gehouden met inclusieve woonwijken waar ruimte is voor beschermd wonen.

Opvang aandachtsgroepen

De groep mensen die met spoed een dak boven het hoofd nodig heeft, wordt groter. In 2025 gaan we verder met het realiseren van flexwonen in Heemstede. Deze flexwoningen zijn voor het huisvesten van Oekraïners, en worden op termijn ingezet voor andere doelgroepen. De bewoners van de Glipperdreef kunnen begin 2025 verhuizen naar de Lieven de Keijlaan, zodat de Glipperdreef verbouwd kan worden. Begin 2026 is deze locatie naar verwachting gereed. Met Elan wonen zijn we in gesprek over de ontwikkeling van de Kerklaan naar flexwonen, in 2025 krijgt dit meer vorm en inhoud. Tot slot vindt er op de Herenweg in overleg met de eigenaar een haalbaarheidsonderzoek plaats naar de mogelijkheden voor opvang voor Oekraïners.

Op dit moment vindt ook onderzoek plaats naar geschikte locaties voor asielopvang. Begin 2025 wordt het locatieonderzoek inclusief beheer en begeleiding voorgelegd aan de raad. Eventuele financiële consequenties worden hierin meegenomen. Op de gerealiseerde opvanglocatie aan de Heemsteedse Dreef voor AMV'ers vindt voortdurend monitoring en evaluatie plaats in overleg met het COA en de omwonenden.

Jeugd

Jeugdhulp en preventief jeugdbeleid

Om de knelpunten in de jeugdhulp aan te pakken zijn regionale noodmaatregelen van kracht. Deze bieden de jeugdigen (en hun ouders) die in een complexe en onveilige situatie zitten, ondanks de wachtlijsten. Naast oplossingen op korte termijn, zoals het vergoeden van de implementatiekosten en een innovatiefonds in samenwerking met de consortia, werken we toe naar lange termijn oplossingen. Er zijn meer kleinschalige woonvoorzieningen, meer specialistische GGZ en collectieve jeugdhulp binnen het speciaal onderwijs nodig in onze regio om de wachtlijsten terug te dringen. Daarnaast moet er gewerkt worden aan het verminderen van jeugdhulp, onder andere in de reikwijdte en met een wachtlijst aanpak. De nog vast te stellen nieuwe regionale verordening en beleidsregels zijn hierbij een helpend onderdeel.

In de Hervormingsagenda Jeugd is ook afgesproken meer in te zetten op preventie en het 'normale leven', wat is normaal en wat hoort bij de ouders te liggen in de zorg voor de kinderen en wat bij jeugdhulp. We hebben hiervoor extra budget nodig. Enerzijds is dit voor extra personele inzet (€ 50.000) en anderzijds voor versterking van het preventieve ondersteuningsaanbod (€ 75.000). Deze bedragen onttrekken we de komende jaren aan de reserve Sociaal Domein. Ook staan er in de Hervormingsagenda besparingsmaatregelen. De dalende inkomsten via het gemeentefonds zijn al verwerkt in het meerjarenbeeld, maar de mogelijke besparingen aan de uitgavenkant zijn nog niet opgenomen in de (meerjaren)begroting. In de regio is een deel van de maatregelen namelijk al van kracht. De haalbaarheid van de resterende maatregelen is nog onderwerp van gesprek in de regio.

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

Het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming gaat over huishoudens waar kindermishandeling en/of huiselijk geweld speelt. Het uitgangspunt is dat casusregie wordt geboden door lokale teams (zoals het CJG) wanneer directe onveiligheid is weggenomen. Casusregie is de regie over de hulpverlening op alle levensgebieden op basis van een plan. Regionaal wordt het gesprek gevoerd over de vraag op welke manier dit vormgegeven kan worden. Als wij casusregie gaan voeren voor deze huishoudens, betekent dit dat er meer taken en daarmee extra capaciteit in de uitvoering nodig is vanaf eind 2025. Het toekomstscenario is gericht op de jaren 2026-2031.

Jeugdakkoord

In 2025 gaan we verder aan de slag met de uitvoering van de verschillende onderdelen uit het Jeugdakkoord, dat in 2024 is ondertekend door jeugdorganisaties en scholen. Samen met de partners maken we inzichtelijk welke stappen we al hebben ondernomen en welke prioriteiten en volgorde we kiezen binnen het Jeugdakkoord. Bij de uitvoering wordt integraal gewerkt met de andere ontwikkelingen op het gebied van jeugd.

Reserve Sociaal Domein

De afgelopen drie jaar heeft Heemstede bedragen moeten onttrekken uit de reserve sociaal domein, omdat de begrote budgetten voor Wmo en vooral Jeugdhulp niet toereikend waren. Vanaf 2024 is de begrotingssystematiek gewijzigd. Het gaat onder andere om een nieuwe manier van inkoop en financiering van de jeugdhulp, via een lumpsum bedrag aan de consortia (ook wel taakgerichte bekostiging genoemd). Door de noodmaatregelen, de vergoeding van implementatiekosten, een innovatiefonds en extra benodigde jeugdhulp in de regio zijn de kosten in 2024 en naar verwachting ook in 2025 hoog. De reserve zal hiervoor nodig zijn.

Kortom, we zien ontwikkelingen op ons afkomen die enerzijds voor verlichting in de kosten moeten zorgen, maar anderzijds is de stijging van de kosten lastig te keren en een kwestie van lange adem. Vanwege het teruglopen van de hoogte van de reserve, de uitdagingen die er zijn op het gebied van Wmo en jeugdhulp stellen we conform de aangenomen motie 'Waarborg goede zorg' voor om de reserve structureel aan te vullen. Er komt een apart voorstel naar de raad hierover.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Jaar	Waarde	Jaar	Waarde
Banen*	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	2022	610,9	geen nieuwe informatie	610,9
Jongeren met een delict voor de rechter**	% 12 t/m 21 jarigen	2021	1%	2022	1%
Kinderen in uitkeringsgezin**	% kinderen tot 18 jaar	2021	2%	2023	2%
Netto arbeidsparticipatie***	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	2021	72,1%	2023	73,2%
Werkloze jongeren**	% 16 t/m 22 jarigen	2020	1%	2022	1%
Personen met een bijstandsuitkering***	Aantal per 10.000 inwoners	2022	213,2	2023	155,9
Lopende re-integratievoorzieningen***	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2021	132,7	2023	111,4
Jongeren met jeugdhulp***	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	11,3%	2023	11,9%
Jongeren met jeugdbescherming***	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	0,4%	2023	0,5%
Jongeren met jeugdreclassering***	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	Geen data	Geen data	2023	geen data
Cliënten met maatwerkvoorziening WMO****	Aantal per 10.000 inwoners	2022	670	2023	680

Bron:*waarsstaatjegemeente.nl, **Verwey Jonker Instituut-Kinderen in Tel, ***CBS,****GMSD

Overige indicatoren

Werk en inkomen

Aantal plaatsingen (banen, stages) dankzij regionaal beleid Social Return On Investment (SROI)	2021	2022	2023
Aantal plaatsingen	23	33	28

Bron: administratie IASZ

Gezondheid en Sociale Basis

Eenzaamheid volwassenen (%)	2020	2022	2023
Heemstede	41	39	geen data
Nederland	47	49	geen data

Bron: Gezondheidmonitor GGD 2022

Eenzaamheid Jeugd, klas 2 en 4 regulier voortgezet onderwijs (%)	2020	2021	2023
Heemstede	geen data	34	24
Kennemerland	geen data	32	30

Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 GGD

Recent alcoholgebruik scholieren (%)	2019	2021	2023
Heemstede	29	35	30
Nederland	43	47	47

Bron: Jeugdmonitor Emovo GGD KL

Overgewicht (%)	2016	2020	2022
Heemstede	41,9	42	41
Nederland	48,9	49	50

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Passende ondersteuning

Aantal voorzieningen en kosten Wmo	2020	2021	2022	2023
Aantal maatwerk voorzieningen Wmo	884	876	927	1093
Lasten maatwerk voorzieningen Wmo	€ 2.228.832	€ 2.396.784	€ 2.706.021	€ 3.401.776
Gemiddelde uitgave per maatwerk voorziening Wmo	€ 2.521	€ 2.736	€ 2.919	€ 3.112

Bron: administratie IASZ

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	29.681	29.493	30.485	30.305	30.264	29.155
Baten	-10.339	-10.065	-9.380	-10.139	-10.156	-8.525
Saldo van baten en lasten	19.342	19.428	21.105	20.166	20.108	20.631
Storting in reserve	3.610	822	684	664	655	375
Onttrekking aan reserve	-3.046	-30	-595	-535	-511	-500
Mutatie reserves	563	792	89	129	144	-125
Saldo	19.905	20.220	21.194	20.295	20.252	20.506

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000		Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
		2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten per taakveld							
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.821	5.286	5.137	5.178	5.189	4.322
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.410	1.491	0	0	0	0
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	1.035	1.035	1.035	986
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	0	1.030	1.030	1.030	1.030
6.3	Inkomensregelingen	7.912	7.099	7.240	7.240	7.241	7.097
6.4	WSW en beschut werk	1.303	1.256	1.308	1.190	1.125	1.025
6.5	Arbeidsparticipatie	608	968	1.205	1.201	1.242	1.292
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.883	1.857	0	0	0	0
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	0	2.072	2.054	2.036	2.036
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	0	0	2.723	2.723	2.723	2.723
6.712	Begeleiding (WMO)	0	0	2.740	2.740	2.740	2.740
6.713	Dagbesteding (WMO)	0	0	77	77	77	77
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	198	198	185	185
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	2.763	2.747	0	0	0	0
6.71B	Begeleiding (WMO)	2.844	2.629	0	0	0	0
6.71C	Dagbesteding (WMO)	179	185	0	0	0	0
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	361	343	0	0	0	0
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	257	270	0	0	0	0
6.72B	Jeugdhulp behandeling	5.341	5.362	0	0	0	0
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	4.056	3.991	3.992	3.993
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	106	105	105	105
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	0	652	642	642	642
6.791	PGB WMO	0	0	134	134	134	134
6.792	PGB Jeugd	0	0	225	225	225	225
6.821	Jeugdbescherming	0	0	299	295	295	295
6.822	Jeugdreclassering	0	0	21	20	20	20

6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	228	228	228	228
Subtotaal	Lasten	29.681	29.493	30.485	30.305	30.264	29.155
Baten per taakveld							
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-4.223	-3.721	-3.014	-2.997	-2.997	-1.366
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	0	0	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	-5.164	-5.346	-5.195	-5.219	-5.228	-5.228
6.4	WSW en beschut werk	-22	-22	-15	-15	-15	-15
6.5	Arbeidsparticipatie	-134	-134	-202	-202	-202	-202
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-272	-273	0	0	0	0
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	0	-307	-307	-307	-307
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	0	0	-302	-603	-601	-601
6.712	Begeleiding (WMO)	0	0	-109	-109	-109	-109
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	-308	-332	0	0	0	0
6.71B	Begeleiding (WMO)	-106	-93	0	0	0	0
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-62	-125	0	0	0	0
6.72B	Jeugdhulp behandeling	-48	-20	0	0	0	0
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	0	-431	-441	-441
6.811	Beschermd wonen (WMO)	0	0	-123	-143	-143	-143
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	-113	-113	-113	-113
Subtotaal	Baten	-10.339	-10.065	-9.380	-10.139	-10.156	-8.525
Saldo van baten en lasten		19.342	19.428	21.105	20.166	20.108	20.631
Mutatie reserves							
Storting in reserve		3.610	822	684	664	655	375
Onttrekking aan reserve		-3.046	-30	-595	-535	-511	-500
Mutatie reserves		563	792	89	129	144	-125
Resultaat programma		19.905	20.220	21.194	20.295	20.252	20.506

Toelichting

Lasten

Wijziging taakvelden bij de begroting 2025

De informatievoorschriften (lv3-indeling) van het rijk zijn de basis voor de begroting en jaarrekening. Hierin worden verplichte taakvelden aangegeven waarop de gemeenten de lasten en baten dienen te verantwoorden. De gemeente Heemstede rapporteert in de begroting en rekening ook aan de raad binnen de programma's op basis van deze taakvelden. De taakvelden zijn in de begroting 2025 gewijzigd ten opzichte van 2024. Hierbij zijn de taakvelden op het gebied van Wmo en jeugd herzien, gesplitst en verfijnd.

De gemeente Heemstede rapporteert op taakveld niveau bij afwijkingen groter dan € 25.000 tussen de begroting van 2024 en 2025. Door de nieuwe indeling is het niet meer mogelijk om voor de oude en nieuwe taakvelden op taakveldniveau te rapporteren. Dit betreft de taakvelden:

Oude taakvelden:

- 6.2; Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
- 6.6; Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71A; Hulp bij het huishouden (WMO)
- 6.71B; Begeleiding (WMO)
- 6.71C; Dagbesteding (WMO)
- 6.71D; Overige maatwerkarrangementen (WMO)
- 6.72A; Jeugdhulp begeleiding
- 6.72B; Jeugdhulp behandeling

Nieuwe taakvelden:

- 6.21; Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO
- 6.22; Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd
- 6.60; Hulpmiddelen en diensten (WMO)
- 6.711; Huishoudelijke hulp (WMO)
- 6.712; Begeleiding (WMO)
- 6.713; Dagbesteding (WMO)
- 6.714; Overige maatwerkarrangementen (WMO)
- 6.752; Jeugdhulp ambulant regionaal
- 6.753; Jeugdhulp ambulant landelijk
- 6.762; Jeugdhulp met verblijf regionaal
- 6.791; PGB WMO
- 6.792; PGB Jeugd
- 6.821; Jeugdbescherming
- 6.822; Jeugdreclassering
- 6.92; Coördinatiekosten en beleid Jeugd

Om deze reden wordt hierna op hoofdlijnen inzicht gegeven in de grootste afwijkingen op het totale budget van de begroting 2024 ten opzichte van de begroting 2025. Het totale budget in de lasten, op de hierboven genoemde taakvelden, in de begroting van 2024 bedraagt € 14.614.000. Het budget in 2025 bedraagt € 15.355.000. Een afwijking van in totaal € 741.000 nadelig. Dit komt door:

- Een nadeel van € 125.000 doordat bij de kadernota 2025 - 2028 budget voor inzet in het preventief jeugdbeleid en activiteitenbudget voor preventie is toegekend. Deze budgetten worden gedekt en onttrokken aan de reserve sociaal domein.
- De indexering van de opneemeregelingen, subsidie- en overige budgetten. Een nadeel van € 284.000.
- Een nadeel van € 186.000 vanwege de salarislasteren voor het Centrum voor Jeugd & Gezin en het loket Heemstede. Dit komt onder andere door de indiensttreding van medewerkers van het loket en CJG coaches.
- Een geactualiseerde verdeling van de salarislasteren van IASZ vanaf de begroting 2025 op de hierboven vermelde taakvelden. Een nadeel van € 96.000.
- Een correctie van de besparing op het GGZ inloop budget. Bij de kadernota 2024 - 2027 is deze besparing van € 50.000 ten onrechte als structurele besparing ingediend, terwijl dit incidenteel budget betrof. Bij de begroting 2025 is dit hersteld.

Bij de begroting 2026 wordt wel weer op taakveld niveau gerapporteerd.

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 149.000 Dit komt door:

- Een nadeel van € 86.000 doordat de subsidies aan maatschappelijke organisaties zijn geïndexeerd.
- Een nadeel van € 90.000 vanwege het in de begroting 2025 opnemen van de GALA budgetten voor de onderdelen terugdringen gezondheidsachterstanden, versterken sociale basis, mantelzorg, een tegen eenzaamheid en welzijn op recept. Voor begrotingsjaar 2024 zullen deze budgetten in de najaarsnota 2024 worden verwerkt. Hiertegenover staat de ontvangst van de rijksmiddelen welke in de baten wordt verantwoord. Per saldo budgetneutraal.
- Een voordeel van € 37.000 door minder doorberekende salarislasten en inhuur inburgering. Een verdere toelichting is onderdeel van de analyse salarislasten in de paragraaf bedrijfsvoering.
- Actualisatie en indexatie van klein en groot onderhoud gebouwen € 16.000 nadeel
- Een voordeel van € 246.000 op de opvang van aandachtsgroepen. De lasten van het sociale beheer zijn verlaagd na de nieuwe aanbesteding, waarbij ook is gekozen te stoppen met het inhuren van beveiliging op de opvanglocaties.
- Overige kleine verschillen € 58.000 voordeel.

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 141.000. Dit komt door:

- Nadeel van € 300.000 op de bijstandslasten door onder andere de verhoging van het wettelijk minimumloon.
- Voordeel van € 75.000 op de bijzondere bijstand door minder lasten.
- Voordeel van € 89.000 door minder doorberekende salarislasten en inhuur. Een verdere toelichting is onderdeel van de analyse salarislasten in de paragraaf bedrijfsvoering.
- Overige kleine verschillen € 5.000 (nadelig).

Taakveld 6.4 WSW

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 52.000. Dit komt door:

- Nadeel van € 67.000 op de WSW lasten Spaarne Werkt door onder andere de verhoging van het wettelijk minimumloon en aanpassing infrastructuur Spaarne Werkt.
- Voordeel van € 15.000 door minder doorberekende salarislasten en inhuur. Een verdere toelichting is onderdeel van de analyse salarislasten in de paragraaf bedrijfsvoering.

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 237.000. Dit komt door:

- Nadeel van € 105.000 op het beschut werk en tekort beschut werk zoals opgenomen in de inmiddels vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Spaarne Werkt.
- Nadeel van € 132.000 op de doorberekende salarissen en inhuur. Een nadere toelichting is onderdeel van de analyse salarislasten in de paragraaf bedrijfsvoering.

Baten

Wijziging taakvelden bij de begroting 2025

De informatievoorschriften (lv3-indeling) voor gemeenten zijn de basis voor de begroting en bevat richtlijnen op welke taakvelden gemeenten de lasten en baten te moeten verantwoorden. Deze lv3-indeling is voor de begroting 2025 gewijzigd ten opzichte van 2024. Hierbij zijn de taakvelden op het gebied van Wmo en jeugd herzien, gesplitst en verfijnd. De gemeente Heemstede rapporteert op taakveld niveau bij afwijkingen groter dan € 25.000 tussen de begroting van 2024 en 2025. Door de nieuwe indeling is het niet

mogelijk om voor de oude en nieuwe taakvelden op taakveld niveau te rapporteren, omdat de oude taakvelden niet direct te herleiden zijn naar de nieuwe taakvelden. Dit betreft de volgende taakvelden;

Oude taakvelden;

- 6.6; Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71A; Hulp bij het huishouden (WMO)
- 6.71B; Begeleiding (WMO)
- 6.71D; Overige maatwerkarrangementen (WMO)
- 6.72B; Jeugdhulp behandeling

Nieuwe taakvelden;

- 6.60; Hulpmiddelen en diensten (WMO)
- 6.711; Huishoudelijke hulp (WMO)
- 6.712; Begeleiding (WMO)
- 6.811; Beschermd Wonen (WMO)
- 6.92; Coördinatie en beleid Jeugd

Om deze reden is op hoofdlijnen inzicht gegeven in de grootste afwijkingen op het totale budget van de begroting 2024 ten opzichte van de begroting 2025. Het totale budget in de baten, op de hierboven genoemde taakvelden, in de begroting van 2024 bedraagt € 843.000. Het budget in 2025 bedraagt € 1.010.000. Een afwijking van in totaal € 167.000 voordelig. Dit komt door:

- Een voordeel van € 123.000 doordat het GO Beschermd Wonen (BW) bijdraagt aan de bekostiging van lokale personele inzet voor BW.
- Een voordeel van € 44.000 door een geactualiseerde verdeling van de doorberekening van salaris en inhuur aan de gemeente Bloemendaal.

Bij de begroting 2026 wordt wel weer op taakveld niveau gerapporteerd.

Taakveld 6.1 Maatschappelijke begeleiding

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 707.000. Dit komt door:

- De rijksbijdrage van € 90.000 ter uitvoering van de GALA-regeling. Hiertegenover staan de budgetten welke in de lasten worden verantwoord. Per saldo budgetneutraal. Voor begrotingsjaar 2024 zal de rijksbijdrage in de najaarsnota 2024 worden verwerkt.
- In de meerjarenbegroting is gekozen om de ontvangsten vanuit de bekostigingsregeling ontheemden Oekraïne met het voorzichtigheidsprincipe te begroten, omdat de te ontvangen bedragen niet meerjarig vastgesteld zijn. In 2025 is hierdoor € 818.000 minder aan ontvangsten vanuit het rijk begroot dan in 2024, omdat er in 2024 zekerheid is over de hogere te ontvangen bedragen.
- Overige kleine afwijkingen van totaal € 21.000 voordelig.

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 151.000. Dit komt door:

- Nadeel € 155.000 door lager rijksbudget bijstand.
- Voordeel € 43.000 door baten vangnetregeling. Heemstede komt met het in de begroting berekende nadelige resultaat op de bijstand in aanmerking voor de vangnetregeling.
- Nadeel van € 49.000 door minder doorberekende salarissen en inhuur aan gemeente Bloemendaal.
- Overige kleine verschillen van in totaal € 10.000 (voordelig).

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie

Het voordeel op dit taakveld van € 68.000 betreft meer doorberekende salarissen en inhuur aan gemeente Bloemendaal.

Mutaties reserves

Taakveld 0.10 Storting in de reserves

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 138.000. Dit komt door:

- Nadeel van € 400.000 door hogere storting van de algemene reserve in de reserve Participatiewet-inkomensdeel, IOAW, IOAZ en Bbz. Het nadeel op de bijstand wordt onttrokken aan deze reserve. Als deze reserve niet toereikend is wordt het saldo vanuit de algemene reserve aangevuld.
- Voordeel van € 538.000 door een lagere storting in de reserve opvang aandachtsgroepen. Het overschot aan ontvangen middelen wordt toegevoegd aan de reserve. in 2024 was er een groot overschot vanuit de bekostigingsregeling ontheemden Oekraïne, hier wordt meerjarig geen rekening mee gehouden.

Taakveld 0.10 Onttrekking aan de reserves

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 565.000. Dit komt door:

- Voordeel € 408.000 door hogere onttrekking reserve Participatiewet-inkomensdeel, IOAW, IOAZ en Bbz. Het nadeel op de bijstand wordt onttrokken aan deze reserve.
- Een voordeel van € 50.000 doordat de inzet voor het preventief jeugdbeleid wordt onttrokken aan de reserve sociaal domein.
- Een voordeel van € 75.000 doordat de investeringen in het preventief aanbod worden onttrokken aan de reserve sociaal domein.
- De dekking vanuit de reserve sociaal domein voor de bekostiging van de afschrijvingen van de personenbus. Totale onttrekking bedraagt € 12.000.
- Voordeel € 20.000 reserve aandachtsgroepen. In 2024 staat een onttrekking van € 30.000 begroot voor een project om statushouders aan het werk te helpen, in 2025 staat hier een onttrekking van € 50.000 voor begroot.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Inhoud programma

De gemeente Heemstede werkt aan een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Dit programma bestaat uit verschillende deelthema's als rioolbeheer, milieu, duurzaamheid en grondstoffenmanagement. Door te blijven werken aan een toekomstbestendige leefomgeving geven we Heemstede mooier, schoner en duurzamer door aan de generaties na ons.

Wat willen we bereiken

We werken aan een klimaatneutrale gemeente in 2050

We werken samen met inwoners, de Denktank Heemstede Duurzaam (DHD), organisaties en ondernemers aan een klimaatneutraal Heemstede. Dit doen we enerzijds door energie te besparen en duurzame energie op te wekken en anderzijds om gebieden en wijken klimaatbestendig in te richten. Eind 2024 is het duurzaamheidsprogramma voor de komende vijf jaar opgezet waarbij we inzetten op projecten met impact om de klimaatdoelstellingen versneld te halen. Vanuit het rijksprogramma versnelling verduurzaming gebouwde omgeving zijn diverse aanpakken bij gemeenten neergelegd. In 2030 zijn in Heemstede tenminste 2570 woningen aardgasvrij en we ondersteunen hierbij de meest kwetsbare huishoudens. Daarnaast zetten we in op gebiedsaanpakken waar we met inwoners samen werken aan energie besparen, aardgasvrij maken en zorgen ervoor dat het deze gebieden bestendig zijn voor heftige regenbuien, droogte en hittestress. Gezondheid is verder opgenomen in programma 6.

Nastreven landelijke doelstellingen voor afvalbeleid

Met het nieuwe afvalbeleid streven we naar het behalen van de VANG-doelstellingen (van afval naar grondstof) waarbij de focus ligt op het verbeteren van de kwaliteit van de verschillende afvalstromen. Daarnaast willen we het recycle percentage verhogen naar 60% in 2030. Welke doelen we in Heemstede nastreven is onderdeel van het gesprek dat we in 2025 voeren over de implementatie van het nieuwe afvalinzamelsysteem. Vooruitlopend hierop zetten we ons nu al in om het restafval vrij te maken van lachgascilinders omdat deze zorgen voor ontploffingen in het verbrandingsproces van ons restafval.

Behoud bijzondere karakter Algemene begraafplaats Heemstede

We willen dat de begraafplaats ook in de toekomst kostendekkend blijft. In 2024 is het beheerplan Algemene begraafplaats Heemstede 2023-2033 vastgesteld. Het beheerplan stelt een aantal inrichtingsmaatregelen voor om de begraafplaats weer terug te brengen naar de oorspronkelijke tuinarchitectuur. Hiermee vergroten we de cultuurhistorische waarde van de begraafplaats en maken we het een bezielde en serene laatste rustplaats. In 2025 starten we met deze werkzaamheden.

We dragen zorg voor goed functionerende regen- en afvalwatersystemen.

We streven naar een doelmatige en milieuverantwoorde inzameling en afvoer van regen- en afvalwater. Wanneer een gemengd riool wordt vervangen, wordt gescheiden riolering teruggeplaatst. Het schone regenwater wordt afgekoppeld van de riolering en kan ter plaatse in de bodem infiltreren of wordt

afgevoerd richting de sloot. Zo worden de grondwaterreserves aangevuld en maken we het beste gebruik van het schone water.

We vergroten de klimaatrobustheid van de gemeente

Alle projecten in de openbare ruimte worden zo uitgevoerd dat ze bijdragen aan het hittebestendig en waterrobuust maken van de gemeente. Door de openbare ruimte klimaatadaptief in te richten worden hittestress en wateroverlast zoveel mogelijk beperkt. Inwoners zijn geïnformeerd over hoe ze hun eigen perceel klimaatbestendig in kunnen richten en nemen hun verantwoordelijkheid door bijvoorbeeld hun tuin te vergroenen of de regenpijp af te koppelen.

Relevante beleidsnota's

Beleidsnota afvalinzameling	2014-2024
Beheerplan Algemene begraafplaats Heemstede	2023-2033
Programma Water	2022-2026
Nota Heemstede Duurzaam	2020-2024
Energiepact 2023	2023 en verder
Strategie en agenda klimaatadaptatie	2022-2026

Wat gaan we daarvoor doen

We werken aan een klimaatneutrale gemeente in 2050

Warmteprogramma 2025-2030

We stellen in 2025 een warmteprogramma op met hierin plannen welke gebieden in Heemstede als eerste aardgasvrij kunnen worden gemaakt. Dit warmteprogramma volgt op de transitievisie Warmte van Heemstede waarin de focus was gelegd op isoleren van woningen. Uit de eerste bronnenstudie blijkt dat warmte uit water een goed alternatief is voor de transitie naar een aardgasvrij Heemstede. We gaan samen met het Hoogheemraadschap Rijnland en het drinkwaterbedrijf Waternet in beeld brengen waar warmtenetten in Heemstede gerealiseerd kunnen worden. We zetten in op 2570 aardgasvrije woningen in 2030 om zo te werken aan de klimaatdoelen voor Heemstede.

Zonneparking sportpark Groenendaal

Om bij te dragen aan zoveel mogelijk opwek van duurzame energie realiseren we zonne-energie op grote daken en parkeerplaatsen. Na het ontwerpproces samen met omwonenden en gebruikers van het sportpark, wordt in 2025 gewerkt aan de realisatie. Op dit moment worden verschillende scenario's voor de beheerconstructie van de opgewekte zonne-energie uitgewerkt. Ook vindt er fiscaal onderzoek plaats en is de opdracht uitgezet voor het uitwerken van een voorlopig ontwerp (VO) met een herinrichting van het parkeerterrein. We verwachten in januari 2025 een VO vast te stellen met daarbij een keuze voor de beheerconstructie. Het starten van het vergunningstraject vindt plaats na het vaststellen van het definitieve ontwerp. De verwachting is dat we in Q4 2025 starten met realisatie van de zonneparking.

Lokale Isolatie Aanpak Heemstede

Diverse doelgroepen krijgen ondersteuning bij het verduurzamen van de woning. Dit proces is in 2019 ingezet en wordt tot tenminste 2030 gecontinueerd. Voor diverse doelgroepen zijn verschillende aanpakken om hun woning te verduurzamen. We maken gebruik van de energicoaches van HeemSteeds Duurzamer om inwoners te informeren, te stimuleren en ondersteunen bij het verduurzamen van de woning. Ook informeren ze inwoners hoe ze hun woning en tuin meer klimaatbestendig te maken om wateroverlast, droogte en hittestress te voorkomen. De verschillende doelgroepen zijn huiseigenaren, VvE's, kwetsbare huishoudens, huurders en het midden- en kleinbedrijf. In 2025 worden extra middelen beschikbaar gesteld voor VvE's en huiseigenaren met een kleiner inkomen.

Soortenmanagementplan opstellen en uitvoeren van maatregelen

Om de komende jaren in te kunnen zetten op gebiedsgerichte isolatie-aanpakken moet in het kader van de Wet Natuurbescherming diverse diersoorten worden beschermd. Vleermuizen en diverse soorten vogels die nestelen in woningen zijn beschermde diersoorten. We zetten in op zogenaamde mitigerende maatregelen om alternatieve verblijfplaatsen voor deze diersoorten te realiseren. Daarnaast is het wettelijk verplicht de komende twee jaar ecologisch onderzoek uit te voeren waarmee in beeld wordt gebracht waar deze diersoorten zich bevinden. Vervolgens wordt voor de gehele gemeente een ontheffing verleend zodat alle inwoners, woningcorporaties, scholen, sportverenigingen en dergelijke de gebouwen (versneld) kunnen isoleren.

Ontzorgen van inwoners met energiearmoede

Kwetsbare doelgroepen zijn bijvoorbeeld inwoners die een energietoeslag ontvangen of die een bijstandsuitkering ontvangen. Voor deze doelgroepen is extra ondersteuning in de vorm van een subsidie om de woning te verduurzamen. Daarnaast worden ook andere maatregelen die bijdragen aan energie besparen ingezet zoals het efficiënt inregelen van de centrale verwarming zodat minder gas wordt verbruikt. En ook andere kleine maatregelen zoals ledverlichting, besparende douchekop, radiatorfolie of radiatorventilatoren worden toegepast.

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid (CDOKE)

Om de wettelijke afspraken uit het klimaatakkoord uit te kunnen voeren hebben gemeenten extra capaciteit nodig. De rijksoverheid heeft middelen beschikbaar gesteld voor de jaren 2023 tot en met 2030. Voor de eerste drie jaren is het een vast bedrag op het moment van het opstellen van de begroting is nog niet bekend welk bedrag beschikbaar wordt gesteld voor de jaren 2026 tot en met 2030. De gemeente Heemstede heeft deze middelen ingezet voor vaste capaciteit. Deze wordt ingezet voor de warmtetransitie, gebiedsuitvoeringsplannen aardgasvrij(klaar), versneld verduurzamen gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed, Heemstede Isolatieaanpak, duurzame mobiliteit en communicatie Heemstede Duurzaam.

Nastreven landelijke doelstellingen voor duurzaam afvalbeleid

Afvalinzamelsysteem

Naar aanleiding van het Burgerberaad is begin 2025 een nieuw afvalsysteem binnen handbereik. Na een positief besluit in de raad gaan we een nieuw afvalinzamelsysteem gefaseerd invoeren in samenwerking met onze afvalinzamelaar de Meerlanden. We gaan inwoners goed informeren over de nieuwe situatie en laten de implementatie zo soepel mogelijk verlopen.

Lachgascilinders

We hebben te maken met een landelijke stijging van de kosten voor de verwerking van ons restafval. Hierdoor stijgt de afvalstoffenheffing in 2025. Om ons restafval te kunnen blijven verbranden zijn we genooddaakt om het restafval vrij te maken van lachgascilinders. Dit doen we door het restafval door een speciale shredder te halen, dit is een extra stap in het proces van de verwerking en hier zijn hoge kosten aan verbonden.

De algemene begraafplaats Heemstede is meer dan alleen een rustplaats

We starten met de uitvoering van het beheerplan Algemene begraafplaats 2023-2033

Met het beheerplan brengen we de begraafplaats zoveel mogelijk terug naar de oorspronkelijke tuinarchitectuur. We gaan daarom aan de slag met de beplanting, de zichtlijnen en de inrichting van de paden. We blijven het groen op de begraafplaats op beeldkwaliteitsniveau A onderhouden. Met een nieuwsbrief willen we de uitvaartondernemers op de hoogte houden van de ontwikkelingen op de begraafplaats.

We dragen zorg voor goed functionerende regen- en afvalwatersystemen.

Rioolvervangingsprojecten

In het Programma water 2022-2026 is de planning van de rioolvervangingsprojecten opgenomen. In 2025 starten we met de uitvoering van de vervanging van de riolering in de Slotlaan en omgeving. Ook zijn we in 2025 bezig met de voorbereidingen voor de rioolvervangingsprojecten Rijnlaan en omgeving, Berkenlaan en omgeving, Asterkade en het relinen van het riool in de Ringvaartlaan. De rioolvervangingsprojecten worden integraal opgepakt, waarbij ook groen en wegen worden onderhouden of vervangen. Naast het vuilwaterriool wordt een hemelwaterriool gelegd, zodat schoon water terugvloeit naar de sloot.

We vergroten de klimaatrobustheid van de gemeente

Vergroten bewustwording klimaatadaptatie bewoners

Via verschillende campagnes en acties blijven we inwoners informeren over klimaatadaptatie en de bijdrage die onze inwoners zelf kunnen leveren. Bijvoorbeeld via het waterloket en de klimaatkaart. Bij voldoende vraag blijven we de tegeltaxi inzetten en verlengen we de subsidie voor groene daken.

Vergroten klimaatrobustheid

Op de parkeerplaats van de Sportparklaan wordt in 2025 een hemelwaterriool gerealiseerd om de parkeerplaats af te koppelen van het gemengde stelsel. Bij alle vervangingsprojecten wordt klimaatadaptatie meegenomen in de uitgangspunten.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Jaar	Waarde	Jaar	Waarde
Omvang huishoudelijk restafval*	Kg/ inwoner	2022	160	2023	162,4
Hernieuwbare elektriciteit**	%	2021	7	2022	6

Bron:*CBS, **RWS

Overige indicatoren

Omvang huishoudelijk afval

Indicator	Meeteenheid	Jaar	Waarde	Jaar	Waarde
Grondstoffen in restafval (GFT, OPK, PBD, Glas en Textiel)	%	2022	67	2023	63

Samenstelling restafval (per fractie)

Samenstelling restafval	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gft-afval	44%	43%	43%	41%	41%	39%	46%
Papier en karton	9%	9%	11%	10%	7%	7%	7%
Plastic verpakkingen	10%	9%	12%	9%	13%	12%	12%
Glas	3%	2%	3%	2%	3%	3%	1%
Textiel	3%	3%	2%	2%	3%	3%	5%

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	9.072	9.312	10.116	10.377	10.409	10.619
Baten	-9.141	-9.629	-10.601	-10.897	-11.082	-11.326
Saldo van baten en lasten	-69	-317	-484	-520	-672	-708
Storting in reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	-128	-434	-67	-67	0	0
Mutatie reserves	-128	-434	-67	-67	0	0
Saldo	-197	-751	-551	-587	-672	-708

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten per taakveld						
7.1 Volksgezondheid	1.733	1.902	2.174	2.093	2.098	2.098
7.2 Riolering	2.616	2.381	2.653	2.979	3.186	3.394
7.3 Afval	3.451	3.237	3.730	3.701	3.703	3.703
7.4 Milieubeheer	710	1.231	888	929	740	740
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	562	560	671	674	682	683
Subtotaal Lasten	9.072	9.312	10.116	10.377	10.409	10.619
Baten per taakveld						
7.1 Volksgezondheid	-53	0	-103	-73	-73	-73
7.2 Riolering	-3.390	-3.606	-3.801	-4.172	-4.415	-4.659
7.3 Afval	-4.614	-4.596	-5.191	-5.154	-5.155	-5.156
7.4 Milieubeheer	-404	-731	-615	-606	-539	-539
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-681	-696	-890	-892	-900	-900
Subtotaal Baten	-9.141	-9.629	-10.601	-10.897	-11.082	-11.326
Saldo van baten en lasten	-69	-317	-484	-520	-672	-708
Mutatie reserves						
Storting in reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	-128	-434	-67	-67	0	0
Mutatie reserves	-128	-434	-67	-67	0	0
Resultaat programma	-197	-751	-551	-587	-672	-708

Toelichting

Lasten

Taakveld 7.1 Volksgezondheid

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 272.000. Dit komt door:

- Een geactualiseerde verdeling van de salarislasten vanaf de begroting 2025 op de diverse taakvelden. Een nadeel van € 59.000. Door de herverdeling worden de salarislasten gemeentebreed niet hoger.
- Een nadeel van € 45.000 vanwege de indexering van de gemeenschappelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio Zuid-Kennemerland.
- Een nadeel van € 103.000 vanwege het in de begroting 2025 opnemen van de GALA budgetten. Voor begrotingsjaar 2024 zullen deze budgetten in de najaarsnota 2024 worden verwerkt. Hiertegenover staat de ontvangst van de rijksmiddelen welke in de baten wordt verantwoord. Per saldo budgetneutraal.
- Een nadeel van € 53.000 doordat de ODIJ in 2025 incidenteel extra middelen nodig heeft voor het plan van aanpak rond het herijken van de bestaande taken, formatie en financieringsstructuur.
- Overige kleine afwijkingen, waaronder indexering, van € 12.000 nadelig.

Taakveld 7.2 Riolering

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 272.000. Dit komt door:

- Door de doorverdeling en indexatie van de salarislasteren ontstaat een nadeel van € 32.000.
- In de rioolheffing wordt jaarlijks een dotatie aan de vervangingsinvesteringen voorziening opgenomen. De mutatie voor de spaarvoorzieningen rioolvervanging zijn gestegen met € 212.000 op basis van het door de raad in 2021 vastgestelde programma water met daarin het meerjaren vervangingsplan riolering. De investeringen in riolering worden niet meer afgeschreven maar ten laste gebracht van de voorziening vervangingsinvesteringen riolering en leiden dus niet tot kapitaallasten.
- Overige indexeringen en kleine aanpassingen bedragen totaal € 28.000 (nadeel).

Deze kosten worden betrokken bij de rioolheffing en zijn voor de gemeente daarom budgettair neutraal. Zie ook de paragraaf 1 lokale heffingen.

Taakveld 7.3 Afval

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 493.000. Dit komt door:

- Meerkosten als gevolg van de lachgascilinders. Dit is een nadeel van € 360.000.
- Hogere kapitaallasten door de verwachte investeringen in het duurzaam afvalstelsel. Dit bedraagt € 108.000 nadelig.
- Overige indexeringen en kleine aanpassingen bedragen totaal € 25.000 nadelig.

Deze kosten worden betrokken bij de afvalstoffenheffing en zijn voor de gemeente daarom budgettair neutraal. Zie ook de paragraaf 1 lokale heffingen.

Taakveld 7.4 Milieubeheer

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 343.000. Dit komt door:

- € 134.000 nadeel door het soortenmanagementplan dat is opgenomen in de kadernota 2024-2028. Gemeentebreed is deze mutatie budgettair neutraal omdat dekking plaats vindt uit de reserve Energietransitie en de subsidie van de Provincie. De mutatie in de reserve wordt verantwoord onder taakveld 0.10 Reserves.
- € 350.000 voordeel omdat de incidentele subsidie voor het versnellen van de verduurzaming bij scholen in 2024 is opgenomen en niet meer in 2025.
- € 132.000 voordeel op de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Dit verschil ontstaat omdat in de begroting 2024 een deel van de CDOKE middelen vanuit de begroting 2023 is overgeheveld. De CDOKE regeling wordt gedekt vanuit de rijksbijdrage die onder de baten is opgenomen en is daarmee budgettair neutraal.
- Het restant van € 5.000 nadeel ontstaat door indexatie.

Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 111.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het groenbeheerplan begraafplaats 2023-2033. Hierin zijn een aantal inrichtingsmaatregelen opgenomen die in 10 jaar tijd worden uitgevoerd. De kosten zijn structureel opgenomen in de begroting. Samen met de indexaties en enkele kleine afwijkingen minder dan € 25.000 leidt dit tot een nadeel op dit taakveld van € 111.000.

Het huidige uitgangspunt is een 100% kostendeekkende exploitatie van de begraafplaats (uitvaartverzorging en onderhoud begraafplaats). Uitzondering hierop zijn de lasten van de grafkapel in verband met de monumentale status hiervan. In de paragraaf lokale heffingen is een financieel overzicht voor de begraafplaats opgenomen waaruit de 100% kostendekking blijkt.

Baten

Taakveld 7.1 Volksgezondheid

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 103.000. Dit komt door de rijksbijdrage ter uitvoering van de GALA-regeling. Hiertegenover staan de budgetten welke in de lasten worden verantwoord. Per saldo is dit budgettair neutraal voor de gemeente.

Taakveld 7.2 Riolering

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 195.000. Dit komt doordat de rioolheffing de begroting 2025 is aangepast aan de stijging van de kosten van riolering zoals van de afvoer van het huishoudelijk afvalwater, afvoer en opslag van hemelwater, het op peil houden van grondwater en kosten voor aanleg of beheer van riolering. Riolheffing is uitsluitend bedoeld om de kosten te dekken van de gemeentelijke riolering en waterzorgtaken. Tekorten en overschotten in de exploitatie van het riool worden verrekend met de voorziening Riolering.

Taakveld 7.3 Afval

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 595.000. Dit komt doordat de afvalstoffenheffing in de begroting 2025 is aangepast aan de kostenstijging van afval door bijvoorbeeld het verwerken van lachgascilinders en de kapitaallasten van het duurzaam afvalstelsel. Lachgas staat sinds het begin van 2003 op de lijst van verboden middelen in de Opiumwet. Sinds het verbod is ook het statiegeldstelsel gestopt, met het gevolg van dat cilinders in het huishoudelijk restafval of in de openbare ruimte terechtkomen en daarmee zorgen voor een kostenstijging van het huishoudelijk afval.

De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend. Zie ook de paragraaf 1 lokale heffingen.

Taakveld 7.4 Milieubeheer

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 116.000.

- Een nadeel van € 132.000 ontstaat op de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Dit verschil ontstaat omdat in de begroting 2024 een deel van de CDOKE middelen vanuit de begroting 2023 is overgeheveld. De CDOKE regeling wordt gedekt vanuit de rijksbijdrage die onder de baten is opgenomen en is daarmee budgettair neutraal.
- In 2024 was nog een subsidie geraamd van € 51.000 voor energiecoaches, energieloket etc. van de provincie. Deze subsidie vervalt in 2025 en is daarmee een nadeel.
- Voor het soortenmanagementplan wordt een subsidie ontvangen van de provincie. In 2025 wordt een bedrag van € 67.000 verantwoord en in 2026 nog eens € 67.000. Dit is een voordeel..

Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 194.000.

De financiën van de begraafplaats is een gesloten circuit. Overschotten en tekorten worden verrekend met de egaliseringsreserve begraafplaats of de voorziening onderhoud graven. Uitzondering is de grafkapel dat als monument buiten de begraafplaatsexploitatie wordt gehouden.

In de begroting 2025 worden meer inkomsten geraamd op basis van de aangepaste tarieven. In totaal gaat dit om € 194.000. Omdat het exploitatieresultaat van de begraafplaats wordt verrekend met onder meer de egaliseringsreserve uitvaartverzorging onder taakveld 0.10 reserves en de voorziening onderhoud graven is dit in de begroting 2025 een budgettair neutrale mutatie. In de paragraaf lokale heffingen is een financieel overzicht voor de begraafplaats opgenomen waaruit de 100% kostendekking blijkt.

Mutatie reserves

Taakveld 0.10 Onttrekking aan reserve

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 367.000. Dit komt door:

- De subsidie van € 350.000 voor duurzaamheid scholen werd in 2024 onttrokken aan de reserve energietransitie. Deze onttrekking vindt niet plaats in 2025. Omdat er geen onttrekking is in 2025 is dit een nadeel op de begroting. Er zijn ook geen lasten in 2025 dus dit is een budgettair neutrale mutatie.
- Aan de egalisatiereserve begraafplaats werd in de begroting 2024 nog € 84.000 onttrokken om de exploitatie van de begraafplaats budgettair neutraal te kunnen verwerken. In 2025 is deze onttrekking niet meer noodzakelijk. Het vervallen van de onttrekking in de begroting 2025 is op dit taakveld een nadeel.
- In 2025 wordt voor de kosten van het soortenmanagementplan € 67.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve energietransitie. Deze onttrekking vond niet plaats in 2024 en is daarom een voordeel. Omdat in 2025 ook lasten zijn opgenomen is deze mutatie gemeentebreed budgettair neutraal.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Inhoud programma

Heemstede werkt aan de versterking en de bescherming van een aantrekkelijke woonomgeving voor inwoners van alle doelgroepen. Met een aantrekkelijke leefomgeving beogen we een goede bereikbaarheid, omgang met duurzaamheid en behoud van onze groene gebieden. Daarbij houden we oog voor plekken waar ruimte is voor ontwikkelingen. Dit programma richt zich specifiek op het ordenen van de bebouwde en onbebouwde omgeving, het in stand houden van de woningvoorraad en het planmatig uitvoeren van het volkshuisvestingsbeleid.

Wat willen we bereiken

Samen werken aan wonen

We werken toe naar de realisatie van meer betaalbare woningen voor doelgroepen zoals inwoners met recht op een sociale woning, starters, ouderen en mensen met een zorgbehoefte. Dit doen we langs de vier pijlers uit de Woonvisie:

1. Passend wonen voor iedereen

Tot en met 2030 willen we minimaal 355 woningen toevoegen aan de woningvoorraad. Het aanbod moet beter aansluiten op de woonwens, het inkomen en de levensfase van de inwoners. Bij ruimtelijke ontwikkelingen sturen we op de kwaliteit en betaalbaarheid door te focussen op kleinere wooneenheden met diverse woonoppervlakten. We stimuleren creatieve woonoplossingen zoals het splitsen van grote woningen, transformatie, hogere bebouwing, optoppen en inbreiding.

2. Zorgen voor elkaar

We creëren voldoende geschikte woningen en woonvormen, zodat ook inwoners met een zorg- of ondersteuningsvraag in Heemstede kunnen wonen. We hebben extra aandacht voor kleinschalige beschermd wonen voorzieningen.

3. Leefbare en inclusieve woonwijken

We streven naar een diverse woonomgeving waar jong en oud, kwetsbare inwoners, statushouders, huiseigenaren en huurders samen leven. Over het totaal van nieuwbouwwoningen voegen we minimaal 30% sociale huur toe. Ook zetten we erop in dat 2/3de van de toevoegingen in het betaalbare segment vallen. Dit monitoren we ook. We werken bij onze bouwopgaven nauw samen met de woningbouwcorporaties. Hiervoor hebben we meerjarige prestatieafspraken gemaakt die we jaarlijks herijken.

4. Duurzaam en toekomstbestendig wonen

We zetten stappen om bestaande woningen en wijken te laten aansluiten bij de duurzaamheidseisen van de toekomst. Deze woningen staan in een gezonde, groene en klimaatbestendige omgeving. We stimuleren energiebesparend, natuurinclusief en klimaatbestendig (ver)bouwen.

Heemstedse belangen borgen in regionale samenwerking

De gemeenten in Zuid-Kennemerland hebben de laatste jaren steeds meer ingezet op profilering van de regio binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA), maar ook op overleg met provincie, Rijk en partners zoals ProRail. Dit heeft geleid tot de geactualiseerde Zuid-Kennemer Agenda in 2023, inclusief visies zoals het Ontwikkelperspectief Binnenduinrand en de regionale Bereikbaarheidsvisie. Als concrete uitwerking hiervan is het Werkplan Regionale Samenwerking Zuid-Kennemerland 2024-2026 vastgesteld, dat op dit moment in uitvoering is.

In 2022 is het MRA Verstedelijkingsconcept aangenomen, met ambitieuze doelen zoals meerkernige ontwikkeling voor de gehele regio, het voldoen aan de behoefte aan woon- en werkmilieus, versterking van economische diversiteit en verbondenheid, en het bevorderen van bereikbaarheid en een gezonde leefomgeving. Dit concept wordt op dit moment verwerkt in de Nationale Omgevingsvisie Executiekraacht (NOVEX) MRA, wat leidt tot concrete uitvoeringsplannen en een lange termijn Rijks-regioprogramma.

Werken met de Omgevingswet en adequaat gebruik van nieuw instrumentarium

In de Omgevingswet staat dat iedere gemeente een omgevingsvisie en een omgevingsplan moet hebben. Wie iets wil doen in de leefomgeving waarvoor een vergunning nodig is, dan heet dat een omgevingsvergunning.

Relevante beleidsnota's

Woondeal MRA	2023
Woonakkoord Zuid-Kennemerland/IJmond	2021-2025
Woonvisie Heemstede	2023
Meerjarige Prestatieafspraken Heemstede	2024-2027
Verordening starterslening Heemstede	2021
Huisvestingsverordening Zuid-Kennemerland: Heemstede	2022
Leegstandsverordening	2024
Visie-op-hoofdlijnen Omgevingsvisie Heemstede	2024
Nota Kostenverhaal Heemstede	2024
Bestemmingsplannen Heemstede	2009-2022
Zuid Kennemer Agenda	2020
Welstandsnota Heemstede	2016

Wat gaan we daarvoor doen

Samen werken aan wonen

Implementatie uitwerking instrumenten Woonvisie

We brengen het uitvoeringsprogramma van de Woonvisie verder ten uitvoer. Dit doen we gespreid over meerdere jaren. In 2025 starten we met het in werking laten treden van een vereveningsfonds voor sociale woningbouw. Ook gaan we via het wijzigen van het Omgevingsplan percentages aanwijzen voor specifieke woningbouwcategorieën zodat woningen worden gebouwd voor doelgroepen waarvoor de markt onvoldoende bouwt. Hiervoor hoeft dan niet meer een aparte doelgroepenverordening opgesteld te worden.

Uitvoer van de Prestatieafspraken woningcorporaties

Voor de periode 2024 tot en met 2027 hebben wij meerjarige prestatieafspraken met de woningcorporaties in gemaakt. Jaarlijks worden de prestatieafspraken geëvalueerd met een monitor en waar nodig verlengd of bijgesteld. Ook stellen wij jaarlijks nieuwe jaarafspraken op met de woningcorporaties.

Lokale Woonzorgvisie

Vanuit het Rijk worden gemeenten verzocht om een lokale Woonzorgvisie op te stellen. Wij stellen samen met de regio Zuid-Kennemerland/IJmond een regionale Woonzorgopgave vast. Hierin wordt de toekomstige woonvraag voor specifieke doelgroepen die zorg behoeven in kaart gebracht. De regionale Woonzorgopgave wordt verder uitgewerkt tot een lokale Woonzorgvisie. De lokale Woonzorgvisie wordt onderdeel van het nieuwe WMO-beleidsplan. Vanaf 2027 worden de Woonvisie en de Woonzorgopgave opgevolgd door het nieuwe Volkshuisvestingsprogramma.

Uitbreiding aantal woonwagendplaatsen

Wij hebben de behoefte aan extra woonwagendplaatsen in kaart gebracht. In Heemstede is behoefte aan een beperkte uitbreiding van het aantal woonwagendplaatsen (drie extra plaatsen). Wij verkennen de mogelijkheden voor regionaal woonwagenbeleid. Daarnaast gaan wij in gesprek met de woningcorporaties en vertegenwoordigers van woonwagenbewoners over eventuele uitbreiding van het aantal woonwagendplaatsen op of bij de huidige locaties.

Huisvestingsverordening

We stellen een nieuwe Huisvestingsverordening op omdat de Huisvestingswet is gewijzigd. Voor het opstellen van de uitgangspunten werken wij regionaal samen om te proberen voor woningzoekenden een zo gelijk mogelijk regionaal speelveld te creëren. De opkoopbescherming als instrument uit de Woonvisie wordt in de Huisvestingsverordening meegenomen. Andere instrumenten als een doelgroepenverordening en de verordening woningbouwdifferentiatie worden in de nog op te stellen Omgevingsplannen meegenomen. De Huisvestingsverordening moet elke vier jaar worden herzien.

Inzet gemeentelijk vastgoed voor de opvang van aandachtsgroepen

In 2025 gaan we verder met het realiseren van flexwoningen in Heemstede. Hiervoor zetten we diverse gemeentelijke panden in. Deze flexwoningen zijn eerst voor het huisvesten van Oekraïners, maar worden op termijn ook ingezet voor andere doelgroepen. We halen de wensen van de omwonenden en toekomstige bewoners op en betrekken deze bij de plannen. Zie ook programma 6 voor het project Opvang.

Regie op lokale ruimtelijke ontwikkelingen

Samen met ontwikkelaars, woonpartners als bijvoorbeeld woningbouwcorporaties en de samenleving gaan we blijvend op zoek naar passende woonoplossingen in Heemstede om invulling te geven aan de woonopgave. Nieuwe ontwikkelingen toetsen we aan de afwegingskaders uit de Woonvisie. Voor twee gebieden pakken we de ontwikkelingen actief met eigen gebiedsvisies op:

Gebied Manpad

In 2025 werken we op basis van het participatieplan samen met betrokken bewoners en belanghebbenden en de ontwikkelaar, aan een plan met 149 woningen in de groene omgeving Manpad. Overeenkomstig de Woonvisie worden hier 30% sociale huurwoningen (44), 36% betaalbare koopwoningen (54) en 34% dure koopwoningen (51) gerealiseerd.

't Groot Clooster

In 2024 is gestart met de integrale gebiedsontwikkeling 't Groot Clooster met als doel te komen tot een meer evenwichtige toedeling van functies in het plangebied. 't Groot klooster is begrensd door het Heemsteeds Kanaal, het Spaarne, de Ringvaart en de Cruquiusweg. Naast maatschappelijk voorzieningen en het letterlijk vrijmaken van ruimte voor de energietransitie, zien we kansen voor transformatie van het Havenkwartier door toevoeging van tenminste 250 woningen. Daarbij houden we rekening met de noodzakelijke mobiliteitsafwikkeling en de ondernemers. Dit vraagt om een intensivering van het bedrijventerrein aan de

Cruquiusweg. Bovendien zoeken we naar mogelijkheden voor de versterking van de recreatieve en natuurwaarde van het gebied.

Werken met de Omgevingswet en adequaat gebruik van nieuw instrumentarium

Opstellen Omgevingsvisie

In 2025 stellen we de Omgevingsvisie vast. Hierin beschrijven we de langetermijnvisie voor de fysieke leefomgeving voor Heemstede richting 2040. De vastgestelde visie-op-hoofdpijnen (2024), inclusief de strategische keuzes, vormt de basis voor de uiteindelijke Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie moet voldoen aan een aantal wettelijke eisen, zoals een digitale visiekaart en een uitvoeringsparagraaf. De visie-op-hoofdpijnen wordt verder uitgewerkt tot de Omgevingsvisie, zodat we hieraan voldoen.

Stapsgewijs aan de slag met het Omgevingsplan

De Omgevingswet biedt veel mogelijkheden om nieuwe initiatieven te realiseren. Een belangrijk nieuw wettelijk verplicht instrument is het omgevingsplan. De beleidskeuzes die in de Omgevingsvisie worden gemaakt, worden vervolgens juridisch vertaald en uitgewerkt in het omgevingsplan. Dit omgevingsplan is een juridisch besluit, vergelijkbaar met een gemeentelijke verordening, dat juridische rechten, kaders en mogelijkheden biedt voor inwoners en bedrijven in Heemstede. Om de voorbereiding op het omgevingsplan soepel te laten verlopen, hebben we in 2024 een stappenplan opgesteld. Dit plan is inclusief een tijdlijn om het 'Omgevingsplan Heemstede' in zeven jaar tijd stapsgewijs te kunnen ontwikkelen.

Verduurzaming kernbezit vastgoed

Het bezit van vastgoed is voor de gemeente Heemstede geen doel op zich, maar een middel om maatschappelijke en bestuurlijk gewenste doelen te bereiken. Daarvoor wordt een zogenaamd kernbezit aangehouden. Dit is een basisbestand van panden die bijdragen aan de gewenste gemeentelijke beleidsdoelstellingen. De opgave om tot dit kernbezit te komen is complex. Hiervoor gaan we actiever en strategischer sturen op ons vastgoed. Omdat ook de opgaven waar we voor staan waarbij het kernbezit ingezet kan worden groot zijn. Denk aan opvang, wonen en zorg en welzijn.

Aanvullend op het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor gemeentelijke gebouwen die behoren tot het kernbezit willen we voor 2030 naar de verduurzaming van dit kernbezit in de vorm van een A-label (D)MJOP en-/of energieneutraliteit. Om te komen tot een verdere optimalisatie van de inzet van het vastgoed, is een professionaliseringsslag noodzakelijk en is extra inzet nodig.

Hoe gaan we dit meten?

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Jaar	Waarde	Jaar	Waarde
Gemiddelde WOZ waarde*	Duizend euro	2021	548	2023	677
Nieuw gebouwde woningen**	Aantal per 1.000 woningen	2020	15,4	2022	2,4
Demografische druk*	%	2021	103,5	2023	104,1
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden***	in euro's	2021	937	2023	1.133
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden** *	in euro's	2021	1.003	2023	1.216

laatste meting cijfers uit: waarstaatjegemeente.nl

*Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	3.451	3.072	2.910	2.712	2.722	2.379
Baten	-1.452	-1.472	-2.068	-1.738	-2.313	-1.738
Saldo van baten en lasten	1.999	1.599	842	975	410	642
Storting in reserve	127	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	-428	-176	-202	-76	-105	-76
Mutatie reserves	-301	-176	-202	-76	-105	-76
Saldo	1.698	1.423	640	898	304	566

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten per taakveld						
8.1 Ruimte en leefomgeving	554	841	888	568	568	568
8.3 Wonen en bouwen	2.897	2.230	2.022	2.144	2.154	1.812
Subtotaal Lasten	3.451	3.072	2.910	2.712	2.722	2.379
Baten per taakveld						
8.1 Ruimte en leefomgeving	0	0	0	0	-575	0
8.3 Wonen en bouwen	-1.452	-1.472	-2.068	-1.738	-1.738	-1.738
Subtotaal Baten	-1.452	-1.472	-2.068	-1.738	-2.313	-1.738
Saldo van baten en lasten	1.999	1.599	842	975	410	642
Mutatie reserves						
Storting in reserve	127	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	-428	-176	-202	-76	-105	-76
Mutatie reserves	-301	-176	-202	-76	-105	-76
Resultaat programma	1.698	1.423	640	898	304	566

Toelichting

Lasten

Taakveld 8.1 Ruimte en leefomgeving

Het nadeel op dit taakveld bedraagt € 47.000. Dit komt door:

- Een voordeel van € 52.000 op het vervallen van de inhuur van een tijdelijke projectleider voor ruimtelijk beleid
- Een nadeel van € 26.000 op de implementatiekosten van de Omgevingswet. Gemeentebreed is deze mutatie budgettair neutraal omdat deze wordt onttrokken aan de reserve implementatie Omgevingswet.
- Een nadeel van € 66.000 op de toegerekende salarislasten. De salarislasten zijn gemeentebreed niet hoger maar er worden meer lasten aan dit taakveld toegerekend. Dit leidt op dit taakveld tot een nadeel ten opzichte van 2024.
- Overige kleine verschillen € 7.000.

Taakveld 8.3 wonen en bouwen

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 208.000. Dit komt door:

- Een nadeel van € 70.000 door de doorontwikkeling wonen en vastgoed (kadernota 2025).
- Door het vervallen van verschillende specifieke uitkeringen in 2025 (o.a. SPUK's isolatie en energiebesparing) en het vervallen van de daaraan gerelateerde kosten ontstaat een voordeel van € 313.000.
- Diverse verschillen lager dan € 25.000 per mutatie zorgen voor een nadeel van € 35.000 (bijvoorbeeld de afschrijving op de noodunits statushouders voor € 15.000).

Baten

Taakveld 8.1 Ruimte en leefomgeving

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 596.000. Dit komt omdat:

- De verhoging van de kostendekkendheid van de bouwleges zorgt voor een voordeel in 2025 ten opzichte van 2024 van € 297.000. Het college heeft de gemeenteraad toegezegd dat er vanaf 2025 bij de leges omgevingswet uitgegaan wordt van een kostendekkendheid van 85%, met deze verhoging wordt deze kostendekkendheid bereikt.
- Nadat de jaarlijkse evaluatie van de deelportfeuille's met de commissie Middelen is gedeeld, zal het college overgaan tot verkoop van de Herenweg 20. Dit betreft een niet impactvol object. In 2025 is de verkoop opgenomen voor € 500.000. Dit leidt tot een incidenteel voordeel.
- In 2024 zijn voor het Oude Slot geen huurinkomsten begroot. In 2025 is een bedrag van € 99.000 aan huurinkomsten geraamd.
- De taakstelling verkoop gemeentelijke eigendommen leidt tot een voordeel ten opzichte van de begroting 2024 van € 28.000.
- Het vervallen van de regelingen die gedekt worden vanuit een specifieke uitkering (SPUK) leidt tot een nadeel van € 260.000.
- In 2024 is de verkoop van grond aan de Van Merlenlaan geraamd voor € 91.000. Dit vervalt in 2025 en is daarmee een nadeel ten opzichte van de begroting 2024.
- Diverse kleine verschillen (waaronder indexatie huren) leiden tot een voordeel van € 23.000.

Onttrekkingen aan de reserves

De onttrekkingen aan de reserves bedragen € 26.000 meer in 2025 dan in 2024 hetgeen tot een voordeel leidt. Dit betreft de onttrekking aan de reserve implementatie Omgevingswet. Omdat de lasten even hoog zijn geraamd is dit gemeentebreed een budgettair neutrale mutatie.

Programma 9 Raad

Inhoud programma

Wat willen we bereiken

De gemeenteraad vertegenwoordigt de inwoners van Heemstede en vormt samen met het college van burgemeester en wethouders het bestuur van het dorp. De gemeenteraad bepaalt de kaders van het beleid, stelt de middelen beschikbaar en controleert de uitvoering van het beleid door college.

De griffie bestaat uit medewerkers die exclusief in dienst zijn van de gemeenteraad. De griffie ondersteunt de gemeenteraad, de fracties en de individuele raadsleden alsmede de voorzitters van raad en commissies bij de vergaderingen en het werk van de raad. Dat geldt op vergelijkbare wijze ook voor de agendacommissie, het presidium, de auditcommissie en de vertrouwenscommissie. De griffie ondersteunt ook het contact tussen de raad en de inwoners van Heemstede.

De gemeentelijke rekenkamer doet onafhankelijk institutioneel onderzoek naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid.

De accountant doet in opdracht van de raad jaarlijks onderzoek naar een getrouw beeld van het gevoerde beleid zoals dat blijkt uit de jaarstukken die het college aan de raad overlegt.

Relevante beleidsnota's

Er zijn geen specifieke beleidsnota's.

Wat gaan we daarvoor doen

Het organiseren van commissie- en raadsvergaderingen en besluitvorming door de raad en bijzondere commissies.

- Het voorbereiden, adviseren en na besluitvorming het verwerken van de besluiten van de raad: Initiatieven, vragen, toezeggingen, moties en amendementen.
- Het faciliteren en coachen van raad, fracties en raadsleden bij hun dagelijkse werk (vraagbaakfunctie).
- De rekenkamer onderzoekt het gevoerde beleid op doelmatigheid en doeltreffendheid en adviseert de raad naar aanleiding van de bevindingen.
- De accountant onderzoekt de programmarekeningen en het door het college gevoerde financiële beheer en adviseert de raad naar aanleiding van het onderzoeksrapport. In 2025 gaat de accountant opnieuw aanbesteed worden.

Burgerzaal en publiekshal

Onder programma 0 werd in de voorjaarsnota 2024 voorgesteld om in 2024 te starten met een verkenning en uitwerking van scenario's op hoofdlijnen om te komen tot een kwaliteitsslag ten aanzien van de burgerzaal (en de publiekshal). Deze ruimten zijn inmiddels 15 jaar oud en sluiten niet meer aan bij de huidige gebruikswensen. Op basis van een ruwe schatting wordt gedacht aan een budget van € 300.000 euro. Deze lasten zijn echter nog niet opgenomen in de begroting 2025-2028, omdat er nog niet genoeg zekerheid is.

Griffieruimte

De griffie heeft in de kadernota 2025-2028 de wens uitgesproken om een vaste griffieruimte te willen creëren in het raadshuis. Deze verbouwing zal in 2025 van start gaan.

Hoe gaan we dit meten?

Voor de doelbereiking doet de rekenkamer institutioneel onderzoek. De raad ontvangt de rapporten en neemt de conclusies en aanbevelingen tot zich om vervolgens het college een bestuursopdracht te geven in lijn met die aanbevelingen.

De accountant doet onderzoek naar de getrouwheid van de jaarrekening in nauw overleg met de auditcommissie uit de raad. Aan de hand van dat overleg onderzoekt de accountant met de meegegeven aandachtspunten de jaarrekening. Het accountantsverslag rapporteert over de getrouwheid van het beeld en controleert de verklaring van rechtmatigheid.

Wat mag het kosten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	864	886	916	916	911	911
Saldo van baten en lasten	864	886	916	916	911	911
Saldo	864	886	916	916	911	911

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten per taakveld						
9.1 Bestuur	864	886	916	916	911	911
Subtotaal Lasten	864	886	916	916	911	911
Saldo van baten en lasten	864	886	916	916	911	911

Resultaat programma	864	886	916	916	911	911
---------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Toelichting

Taakveld 9.1 Bestuur

Als gevolg van een wijziging in de organisatie-structuur ontstaat een nadeel op dit taakveld van € 30.000.

Recapitulatie: baten en lasten per programma en per taakveld

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000		Rekening		Begroting		Meerjarenraming	
		2023	2024	2025	2026	2027	2028
0	Bestuur en ondersteuning	-40.593	-40.758	-41.995	-40.963	-40.574	-40.283
0.1	Bestuur	810	938	1.024	1.024	1.024	1.024
0.10	Mutaties reserves	-507	-253	-647	-627	-618	-633
0.2	Burgerzaken	597	368	420	417	417	420
0.4	Overhead	10.503	11.599	12.966	12.143	12.085	11.766
0.5	Treasury	-1.269	-1.345	-1.011	-1.075	-1.150	-1.128
0.61	OZB woningen	-5.137	-6.122	-6.342	-6.342	-6.342	-6.342
0.62	OZB niet-woningen	-1.519	-1.794	-1.858	-1.858	-1.858	-1.858
0.63	Parkeerbelasting	-764	-771	-844	-844	-844	-844
0.64	Belastingen overig	-155	-118	-149	-149	-149	-149
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-43.079	-44.959	-46.395	-45.078	-46.442	-47.715
0.8	Overige baten en lasten	-73	1.697	841	1.425	3.302	5.175
1	Veiligheid	2.648	2.814	2.950	2.910	2.909	2.910
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.043	2.168	2.287	2.288	2.289	2.289
1.10	Mutaties reserves						
1.2	Openbare orde en veiligheid	604	646	663	622	620	620
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.419	6.153	6.595	6.806	6.857	7.080
2.1	Verkeer en vervoer	5.774	5.544	5.898	6.154	6.353	6.565
2.10	Mutaties reserves	-91	-247	-233	-385	-494	-494
2.2	Parkeren	276	281	335	370	372	372
2.3	Recreatieve havens	24	58	62	73	76	79
2.4	Economische havens en waterwegen	436	517	533	594	549	557
3	Economie	203	224	232	227	227	227
3.1	Economische ontwikkeling	181	208	221	216	216	216
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	22	17	11	11	11	11
4	Onderwijs	2.743	2.655	3.286	3.308	3.673	3.926
4.1	Openbaar basisonderwijs	78	51	40	40	40	40
4.10	Mutaties reserves		-336		-171	-226	-122
4.2	Onderwijshuisvesting	1.604	1.974	2.271	2.464	2.884	3.033
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.061	966	975	975	975	975

5	Sport, cultuur en recreatie	4.473	5.775	6.137	6.229	6.241	6.079
5.1	Sportbeleid en activering	291	269	316	319	319	320
5.10	Mutaties reserves	-1.357	-127	-38	-38	-38	-38
5.2	Sportaccommodaties	924	1.065	1.179	1.237	1.236	1.056
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	493	537	381	380	380	380
5.4	Musea	2	6	6	6	6	6
5.5	Cultureel erfgoed	41	30	25	25	25	25
5.6	Media	1.152	1.114	1.174	1.189	1.192	1.195
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.927	2.881	3.092	3.112	3.120	3.136

6	Sociaal domein	19.905	20.220	21.194	20.295	20.252	20.506
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	598	1.566	2.122	2.181	2.192	2.956
6.10	Mutaties reserves	563	792	89	129	144	-125
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.410	1.491				
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO			1.035	1.035	1.035	986
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd			1.030	1.030	1.030	1.030
6.3	Inkomensregelingen	2.748	1.753	2.045	2.021	2.013	1.869
6.4	WSW en beschut werk	1.281	1.234	1.293	1.175	1.110	1.010
6.5	Arbeidsparticipatie	474	834	1.003	999	1.040	1.090
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.610	1.584				
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)			1.765	1.747	1.730	1.730
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)			2.421	2.120	2.122	2.122
6.712	Begeleiding (WMO)			2.631	2.631	2.631	2.631
6.713	Dagbesteding (WMO)			77	77	77	77
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)			198	198	185	185
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	2.455	2.416				
6.71B	Begeleiding (WMO)	2.738	2.536				
6.71C	Dagbesteding (WMO)	179	185				
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	299	218				
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	257	270				
6.72B	Jeugdhulp behandeling	5.292	5.342				
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal			4.056	3.560	3.551	3.552
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk			106	105	105	105
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal			652	642	642	642
6.791	PGB WMO			134	134	134	134
6.792	PGB Jeugd			225	225	225	225
6.811	Beschermd wonen (WMO)			-123	-143	-143	-143
6.821	Jeugdbescherming			299	295	295	295
6.822	Jeugdreclassering			21	20	20	20
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd			115	115	115	115

7	Volksgezondheid en milieu	-197	-751	-551	-587	-672	-708
7.1	Volksgezondheid	1.680	1.902	2.070	2.020	2.026	2.026
7.10	Mutaties reserves	-128	-434	-67	-67		
7.2	Riolering	-774	-1.225	-1.148	-1.192	-1.229	-1.265
7.3	Afval	-1.163	-1.360	-1.460	-1.453	-1.453	-1.453
7.4	Milieubeheer	307	500	273	323	201	201
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-119	-136	-219	-218	-217	-217
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.698	1.423	640	898	304	566
8.1	Ruimte en leefomgeving	554	841	888	568	-7	568
8.10	Mutaties reserves	-301	-176	-202	-76	-105	-76
8.3	Wonen en bouwen	1.445	758	-46	407	417	74
9	Raad	864	886	916	916	911	911
9.1	Bestuur	864	886	916	916	911	911
Totaal		-1.837	-1.359	-597	41	129	1.214

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale Heffingen

Inleiding

De paragraaf lokale heffingen geeft een overzicht weer van de lokale heffingen in Heemstede. Achtereenvolgens wordt verder ingegaan op het beleid, de overhead, de totale inkomsten en de kostendekkendheid van de tarieven, de lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid.

De lokale lastendruk gaat in op de woonlasten te weten de onroerende zaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

De heffingen worden onderscheiden in drie soorten:

A. Belastingen

Belastingen komen ten gunste van de algemene middelen en zijn vrij besteedbaar.

1. Onroerende zaakbelasting
2. Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten
3. Parkeerbelastingen
4. Precariobelasting
5. Bedrijveninvesteringszone
6. Toeristenbelasting

B. Rechten

Dit zijn specifieke lasten verband houdend met individuele diensten. De opbrengst mag maximaal kostendekkend zijn.

1. Leges (diversen)
2. Marktgeld
3. Liggeld woonschepen in de woonschepenhaven Cruquiushaven

C. Heffingen

Dit zijn specifieke lasten verband houdend met collectieve voorzieningen. De opbrengst mag maximaal kostendekkend zijn.

1. Riool- en waterzorgheffing
2. Afvalstoffenheffing
3. Lijkbezorgingsrechten

Beleid

Algemeen

De heffingen worden volgens voorgeschreven (maximum) tarieven die overeenkomen met de uitgangspunten in de kadernota 2024-2027 verhoogd met 3,6%. De tarieven voor de rechten en heffingen zijn gebaseerd op het uitgangspunt van volledige kostendekking.

Onroerende-zaakbelastingen

Onroerende-zaakbelasting wordt geheven op het gebruik en/of eigendom van onroerende zaken (woningen en niet-woningen). De eigenaar/gebruiker op 1 januari van enig jaar is belastingplichtig voor het gehele jaar. Grondslag is de waarde van de onroerende zaak die is vastgesteld met een WOZ-beschikking. Voor het belastingjaar 2025 geldt de waarde van de onroerende zaak per 1 januari 2024.

Gemeenten zijn vrij in de besteding van de inkomsten uit OZB. Vanwege schommelingen in de grondslag (WOZ-waarde) voeren we bij de OZB geen tarievenbeleid, maar een opbrengstenbeleid. Dit betekent dat bij het opstellen van deze begroting de beoogde opbrengst vastgesteld wordt. De tarieven worden vastgesteld in de belastingverordeningen wanneer aan het eind van het jaar de WOZ- waarden bekend zijn.

Roerende woon- en bedrijfsruimten

De belasting op het eigendom en gebruik van roerende ruimten heeft net als de OZB drie verschillende tarieven. Een eigenarentarief voor roerende ruimten die tellen als woning en een gebruikers- en eigenarentarief voor roerende ruimten die niet in hoofdzaak als woning tellen.

De eigenaar/gebruiker op 1 januari van enig jaar is belastingplichtig voor het gehele jaar. Grondslag is de waarde van de onroerende zaak die is vastgesteld met een WOZ-beschikking. Voor het belastingjaar 2024 geldt de waarde van de onroerende zaak per 1 januari 2023.

Parkeerbelastingen

Voor het parkeren van een motorvoertuig op de openbare weg in een afgebakend gebied of voor de verlening van een vergunning hiervoor. In het kader van de parkeerregulering wordt deze parkeerbelasting geheven. Indien geen, of te weinig, parkeerbelasting is voldaan, kan de gemeente een naheffingsaanslag opleggen, vermeerderd met kosten.

Precariobelasting

Precariobelasting is een belasting die geheven wordt op het hebben van voorwerpen onder, op of boven gemeentegrond. Afhankelijk van het type object zijn er tarieven per tijdsperiode vastgesteld.

Bedrijveninvesteringszone (BIZ)

Deze zogenaamde BIZ-bijdrage is een belasting voor ondernemers. De bijdrage moet de kosten bestrijden die verbonden zijn aan activiteiten voor het bevorderen van leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of economisch belang. Het gaat om activiteiten in relatie tot de openbare ruimte van de BI-zone gelegen onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen in een bepaald gebied in de gemeente.

Invoering toeristenbelasting

Per 1 januari 2025 zal in Heemstede de toeristenbelasting worden ingevoerd. Vanaf 2025 wordt rekening gehouden met € 33.000 aan baten en € 6.000 aan lasten voor deze nieuwe belastingsoort.

Leges

Leges zijn betalingen aan de overheid waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die overheid tegenover staat. Belangrijke categorieën leges zijn de secretarieleges (leges die betaald worden aan de publieksbalie), bouwleges en leges voor APV vergunningen.

Verhogen kostendekkendheid leges omgevingswet

We hebben de kostendekkendheid van de 'bouwleges' voor 2025 doorgerekend naar een kostendekkendheid van 85%. De daadwerkelijke tarievenverhoging wordt gedaan via de legesverordening 2025 die in december 2024 aan de raad wordt voorgelegd. Daarnaast gaan wij onderzoeken hoe wij op een verantwoorde wijze in de breedte de leges kunnen ophogen naar een kostendekkendheid die zo veel als mogelijk richting 100% gaat. We vinden het wel belangrijk dat het legestartief in verhouding staat tot de aangevraagde vergunning. De resultaten van het onderzoek naar de leges presenteren wij bij de kadernota 2026.

Marktgelden

Recht dat geheven van degene aan wie een vaste standplaats, dan wel een dag- of standwerkersplaats op de markt is toegewezen voor het uitstallen, aanbieden of verkopen van waren op de voor het houden van de markten aangewezen terreinen en andere openbare plaatsen.

Liggeld woonschepen in de woonschepenhaven Cruquiushaven

Recht dat wordt geheven voor het innemen van een vaste ligplaats met een woonschip op een aangewezen ligplaats in de woonschepenhaven Cruquiushaven.

Riool- en waterzorgheffing

Voor de mogelijkheid om afvalwater en/of hemelwater af te voeren via de gemeentelijke riolering en voor zuivering van huishoudelijk afvalwater.

Afvalstoffenheffing

Alle huishoudens, zowel huurders als eigenaren van een woning, moeten afvalstoffenheffing betalen. Met deze inkomsten haalt de gemeente uw huisvuil op, voert het af en verwerkt het.

Lijkbezorgingsrechten

Voor het gebruik van de begraafplaats (het recht om begraven te worden) en voor het door de gemeente verlenen van diensten zoals het onderhouden van het graf.

Overhead

Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Omdat de overhead met ingang van 2017 niet langer mag worden doorgerekend aan de programma's heeft de wetgever bepaald dat in de paragraaf lokale heffingen volgens een voorgeschreven model inzicht wordt gegeven in de mate van kostendekkendheid van de heffingen. Die kostendekkendheid moet buiten de boekhouding om worden berekend (=extracomptabel). Voor de toerekening van de overhead zijn twee verdeelsleutels toegestaan, te weten de loonkosten per taakveld of de omvang per taakveld. Beide sleutels mogen worden toegepast, maar is eenmaal een keuze gemaakt, dan moet die sleutel ook consequent worden gehanteerd. Heemstede heeft in de financiële verordening gekozen voor de verdeelsleutel van de loonsom per taakveld. Loonkosten bepalen in de meeste gevallen immers een groot deel van het tarief.

In 2025 is de overhead geactualiseerd op basis van de begroting 2025. De totale overhead bedraagt in 2025 afgerond 12,9 miljoen euro. De salarislaster en inhuurlaster exclusief de salarislaster op overhead bedragen afgerond 15,1 miljoen euro. Hieruit volgt een overheadpercentage 85,7% van de loonsom voor 2025.

Dat betekent dat over de directe loonkosten 85,7% overhead wordt toegerekend.

Inkomsten en kostendekkendheid tarieven

Hieronder volgt een tabel met de opbrengsten van de verschillende belastingen.

Prog		Bedrag (x € 1) Opbrengst heffingen
0	Onroerende zaakbelasting woningen	- 6.933.655
0	Onroerende zaakbelasting niet-woningen	- 1.858.301
0	Parkeerbelasting	- 843.500
0	Precariobelasting	- 57.085
0	Precario recreatieboten	- 62.958
0	Roerende ruimte belasting	- 6.732
0	Toeristenbelasting	- 33.000
Totaal		-9.795.231

Hierna wordt inzicht gegeven in de opbrengsten van de rechten en heffingen inclusief de mate van kostendekkendheid op basis van de voorgeschreven tabellen.

Leges

Tegenover onze leges staan de diensten die we leveren. In het tarievenbeleid streven we er naar om de kosten van deze diensten volledig te dekken. De leges zijn onder te verdelen in drie zogenoemde titels:

1. Algemene dienstverlening
2. Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning
3. Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn.

Voor de berekening van de leges gaan we uit van kostendekkendheid. Uitzondering hierop zijn de leges burgerlijke stand, waarvoor het rijk de hoogte vaststelt. Voor de leges voor de reisdocumenten en rijbewijzen stelt het rijk een maximumbedrag vast.

De huwelijken en geregistreerd partnerschappen zijn meer dan kostendekkend. Hiermee wordt een deel van de overige kosten in titel 1 gecompenseerd.

plus=nadeel, min=voordeel

Bedrag (x € 1)							
Prog		Kosten		Overhead en btw	Totale kosten	Opbrengst heffingen	dekkendheid %
		Directe Kosten	Loonkosten				
Titel 1 - Algemene dienstverlening							
0	Huwelijk en geregistreerd partnerschap	4.072	34.462	30.380	68.869	- 63.784	93 %
0	Documenten burgerlijke stand	1.091	58.386	50.037	109.514	- 10.218	9 %
0	Basisregistratie personen	22.001	194.621	166.790	383.412	- 19.236	5 %
0	Rijbewijzen	32.200	162.184	138.992	333.376	- 107.900	32 %
0	Reisdocumenten	168.001	77.848	66.716	312.565	- 337.256	108 %
0	Naturalisatie	1.627	25.949	22.238	49.814	- 30.751	62 %
7	Leges bodemrapporten	5.988	0	0	5988	-4100	68 %
8	Woonschepen	19.010	0	0	19.010	-6854	36 %
Totaal titel 1		253.990	553.450	475.153	1.282.548	-580.099	45 %
Titel 2 - Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunningen							
8	Omgevingsvergunningen	22.243	427.162	370.749	820.154	- 697.131	85%
Totaal titel 2		22.243	427.162	370.749	820.154	-697.131	85%
Titel 3 - Europese dienstenrichtlijn							
1	Vergunningen APV	0	32.630	27.964	60.594	- 11.345	19 %
Totaal titel 3		0	32.360	27.964	60.594	- 11.345	19 %

Kostendekkendheid

We gaan onderzoeken hoe op een verantwoorde wijze in de breedte de leges kunnen worden verhoogd naar een kostendekkendheid die zo veel als mogelijk richting 100% gaat. We vinden het wel belangrijk dat het legestartief in verhouding staat tot de aangevraagde vergunning. Het resultaat van dit onderzoek wordt verwerkt in de legesverordening 2026.

Onroerende zaakbelasting (ozb)

De opbrengst van de onroerende zaakbelasting wordt jaarlijks geïndexeerd. In de kadernota 2025-2028 is vastgesteld dat het indexatiepercentage 3,6% wordt. Deze indexatie zorgt voor een stijging van € 306.000 van de ozb inkomsten.

Onroerende zaakbelasting		2024*	inflatie 4,15%	Bedrag (x € 1.000) 2025
Woningen	Eigenaar	- 6.693	- 241	- 6.934
Niet woningen	Eigenaar	- 1.099	- 40	- 1.139
	Gebruiker	- 694	- 25	- 719
Totaal		- 8.486	- 306	- 8.792

* Bedragen volgens primaire begroting

Rioolheffing

Rioolheffing is uitsluitend bedoeld om de kosten te dekken van de gemeentelijke riolering en waterzorgtaken. Bij riolering is het uitgangspunt 100% kostendekkendheid. Het is wettelijk niet toegestaan meer in de rioolheffing te betrekken dan de begrote kosten. Afwijkingen tussen heffing en kosten in de jaarrekening worden verrekend met de voorziening riolering. Deze dient beschikbaar te blijven voor riolering en mag door de opbouw van gelden van derden (heffing) niet anders worden ingezet.

De kosten van riolering stijgen naast loon- en prijsindexaties vooral door het hogere spaarbedrag in de voorziening vervangingsinvesteringen riolering. Vervangingsinvesteringen in riolering (zie ook het investeringsprogramma) worden niet meer afgeschreven maar direct ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening is onderbouwd door een meerjaren onderhouds- en vervangingsplan uit het programma water 2022-2026. Bij de opstelling van het nieuwe programma water wordt de voorziening opnieuw berekend. Een nieuw programma water en daarmee ook de opbouw van de voorziening wordt de raad voorgelegd.

Tekorten en overschotten in de exploitatie van het riool worden verrekend met de voorziening Riolering.

Verdeling kosten rioolheffing volgens model:

plus = nadeel, min = voordeel

Bedrag (x € 1.000)	Begroting	Meerjarenraming		
	2025	2026	2027	2028
Kosten taakveld 2.1 verkeer en vervoer	320	320	320	320
Kosten taakveld 3.3 weekmarkt	16	16	16	16
Kosten taakveld 7.2 riolering	2.653	2.980	3.186	3.394
Inkomsten taakvelden excl. heffingen	0	0	0	0
Netto kosten taakveld	2.989	3.316	3.522	3.730
<u>Extracomptabel toe te rekenen kosten</u>				
Overhead	329	329	329	329
BTW	483	527	564	600
Totale kosten	3.801	4.127	4.415	4.659
Opbrengst heffingen	-3.801	-4.127	-4.415	-4.659
Percentage kostendekking	100%	100%	100%	100%

Tarief per aansluiting

	Tarief per aansluiting (x € 1)			
	2025	2026	2027	2028
13.011 aansluitingen (12.326 huishoudens; 685 bedrijven)	291,73	320,17	338,84	357,56

Percentuele wijziging t.o.v. voorgaand jaar:

	Percentage			
	2025	2026	2027	2028
Wijziging tarief	9,34%	9,75%	5,83%	5,52%

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing dient om de kosten van de afvalinzameling en afvalverwerking te dekken. Het uitgangspunt is 100% kostendekkendheid. Het is wettelijk niet toegestaan meer in de afvalstoffenheffing te betrekken dan de begrote kosten. Afwijkingen tussen heffing en kosten in de jaarrekening worden verrekend met de voorziening afvalstoffenheffing. Deze moet beschikbaar te blijven voor afvalinzameling en verwerking en mag door de opbouw van gelden van derden (heffing) niet anders worden ingezet.

De kosten vanaf 2025 stijgen voornamelijk door indexatie en door hogere kosten veroorzaakt doordat lachgascilinders in het restafval belanden. Dit is een landelijke ontwikkeling.

Verdeling kosten afval volgens model:

plus = nadeel, min = voordeel

Bedrag(x € 1.000)	Begroting	Meerjarenraming		
	2025	2026	2027	2028
Kosten taakveld 2.1 verkeer en vervoer	214	214	214	214
Kosten taakveld 6.3 inkomensregelingen	135	135	135	135
Kosten taakveld 7.1 volksgezondheid	191	191	191	191
Kosten taakveld 7.3 afval	3.730	3.702	3.702	3.702
Inkomsten taakveld 6.3 excl. heffingen	-130	-130	-130	-130
Netto kosten taakveld	4.140	4.112	4.112	4.112
Extracomptabel toe te rekenen kosten				
Overhead	74	74	74	74
BTW	847	839	839	839
Totale kosten	5.061	5.025	5.025	5.025
Opbrengst heffingen	-5.061	-5.025	-5.025	-5.025
Percentage kostendekking	100%	100%	100%	100%

Tarief per aansluiting

Tarief per aansluiting (x € 1)	Begroting	Meerjarenraming		
	2025	2026	2027	2028
Klein (120/140 l, resp. 100 tikken) aantal 7.035	364,89	362,27	362,27	362,39
Groot (240 l, resp. 200 tikken) aantal 5.467	456,12	452,84	452,94	452,99

Percentuele wijziging t.o.v. voorgaand jaar:

Percentage	Begroting	Meerjarenraming		
	2025	2026	2027	2028
Wijziging tarief	19,72%	-0,72%	0,02%	0,01%

Begrafenisrechten

Het huidige uitgangspunt is een 100% kostendekkende exploitatie van de begraafplaats (uitvaartverzorging en onderhoud begraafplaats). Uitzondering hierop zijn de lasten van de grafkapel in verband met de monumentale status hiervan.

Een exploitatietekort op uitvaartverzorging wordt gedekt door de betreffende reserve en een overschot wordt daaraan toegevoegd.

Een exploitatietekort op onderhoud graven wordt gedekt door de betreffende voorziening en een overschot wordt daaraan toegevoegd. De voorziening wordt gevoed vanuit de grafrechten.

plus = nadeel, min = voordeel

Berekening kostendekkendheid Begrafenisrechten	Bedrag (x € 1.000) 2025
Kosten taakveld 7.5 begraafplaatsen en crematoria (exclusief BTW)	510
Inkomsten taakveld 0.10 reserve uitvaartverz. en 7.5 voorziening onderhoud graven	
Netto kosten taakveld	510
<u>Extracomptabel toe te rekenen kosten</u>	
Overhead	248
BTW	132
Totale kosten	890
Opbrengst Begrafenisrechten	-890
Percentage kostendeckking	100%

Marktgelden

Bij de bepaling van onze tarieven houden we er rekening mee dat de markt aantrekkelijk blijft voor standhouders en bezoekers.

plus = nadeel, min = voordeel

Kostendekkendheid marktgelden	Bedrag (x € 1.000) 2025
Kosten taakveld 3.3 bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	71
Inkomsten taakvelden	0
Netto kosten taakveld	71
<u>Extracomptabel toe te rekenen kosten</u>	
Overhead	22
BTW	9
Totale kosten	102
Opbrengst Marktgelden	-60
Percentage kostendeckking	59%

Lokale lastendruk

De woonlasten bestaan uit de onroerend zaakbelasting, de riool- en waterzorgheffing en de afvalstoffenheffing. Onderstaande tabel laat de tarieven uit de begroting 2024 en 2025 zien.

Bij de onroerend zaakbelasting wordt opgemerkt dat de percentuele mutatie niet gecorrigeerd is voor de verschillende grondslagen 2024 en 2025. In 2024 is de grondslag (de gemiddelde WOZ waarde in de gemeente) immers afwijkend van 2025.

Belastingsoort	Bedrag (x € 1)		
	2024	2025	% Mutatie
Onroerende zaakbelasting (gemiddelde WOZ-waarde 2024, € 657.000)	521	539	3,6 %
Rioolheffing	276	292	5,8 %
Afvalstoffenheffing (rolcontainer 240 liter)	409	456	11,4 %
Totaal	1.206	1.287	6,7 %

De gemiddelde WOZ-waarde van een woning in Heemstede is volgens het CBS in 2024 € 657.000. Een huurder van een woning wordt alleen voor de afvalstoffenheffing aangeslagen.

In absolute bedragen wijzigt de OZB aanslag van woningen bij gelijke WOZ-waarden als volgt:

WOZ waarde	OZB 2024	OZB 2025	Toename
€ 350.000	262	272	10
€ 550.000	412	427	15
€ 700.000	524	543	19
€ 1.000.000	749	776	27

Kwijtscheldingsbeleid

In de gemeente Heemstede kunnen belastingplichtigen, die niet in staat zijn om hun belastingschuld te betalen, in aanmerking komen voor kwijtschelding. Er kan alleen kwijtschelding worden aangevraagd voor afvalstoffenheffing.

Degenen die kwijtschelding hebben gekregen toetsen we het jaar erna bij het inlichtingenbureau. Als ze volgens die toets nog in dezelfde omstandigheden verkeren als het jaar waarin ze kwijtschelding hebben gekregen, geven we automatisch kwijtschelding.

De kwijtscheldingen worden voor 2025 begroot op € 130.000 voor de afvalstoffenheffing.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen

Algemeen

Bij het weerstandsvermogen worden de beschikbare weerstandscapaciteit en de in kaart gebrachte risico's, waar geen beheersmaatregel tegenover staan, tegen elkaar afgezet. Dit wordt uitgedrukt in de ratio weerstandsvermogen. De bandbreedte van deze ratio is opgenomen in de financiële verordening. Een ratio met een bandbreedte tussen 1,6 en 1,8 wordt als ruim voldoende gekwalificeerd. De financiële verordening geeft tevens de regels weer rond de berekening van het weerstandsvermogen.

Om een goed oordeel te kunnen geven over het weerstandsvermogen zijn twee elementen van belang: de beschikbare weerstandscapaciteit (A) en de benodigde weerstandscapaciteit (B).

A. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves ter dekking van risico's. Stille reserves, de post onvoorzien en de onbenutte belastingcapaciteit worden niet meegenomen in de berekening. Strikt genomen vormt daarom alleen de algemene reserve het weerstandsvermogen. De algemene reserve bedraagt per 1-1-2025: € 23.491.090. Dit is exclusief de reserve "structureel dekkingsmiddel" van € 915.323. Formeel is dit een onderdeel van de algemene reserve. Inclusief de reserve "structureel dekkingsmiddel" is de algemene reserve € 24.406.413.

B. Benodigde weerstandscapaciteit (de risico's)

Dit betreft de inventarisatie van de risico's waarvoor geen dekking in de begroting is en de kans dat die zich voordoen. De risico's worden ingeschat op totaal € 5.187.000.

Ratio weerstandsvermogen

Conform de huidige verordening is het weerstandsvermogen berekend op basis van de algemene reserve. De weerstandsratio moet minimaal tussen de 1,6 en 1,8 zijn. De reserve structureel dekkingsmiddel wordt hierbij buiten beschouwing gelaten.

De ratio van het weerstandsvermogen per 1 januari 2025 is :

Ratio weerstandsvermogen	2025
<u>Beschikbare weerstandscapaciteit (A)</u>	<u>23.491.090</u> = 4,5
Benodigde weerstandscapaciteit (B)	5.187.000

Uit de normtabel blijkt dat een ratio binnen deze bandbreedte uitstekend is.

Normtabel weerstandsvermogen	
≥ 2,0	Uitstekend
1,4 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,4	Voldoende
< 1,0	Onvoldoende

Surplus algemene reserve

Het saldo van de algemene reserve bedraagt per 1 januari 2025 € 23,5 miljoen. Het vrije deel (surplus) bestaat uit dit saldo minus de benodigde weerstandscapaciteit € 5,2 miljoen. Dit betekent dat het deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit) € 18,3 miljoen bedraagt. Van dit vrij besteedbare deel (surplus) kan de gemeente jaarlijks maximaal 10% (€ 1,8 miljoen) inzetten voor het afdekken van structurele lasten.

Bij de jaarrekening 2023 is de nieuwe reserve dekking structureel begrotingstekort ingesteld. Deze reserve is onderdeel van de algemene reserve en wordt gevuld door de te verwachten resultaten uit de jaarrekeningen

2024 en 2025. Deze reserve is onderdeel van de algemene reserve en kan worden ingezet ter dekking van het begrotingstekort. De provincie beschouwt een inzet van maximaal 10% van het surplus van de algemene reserve als structureel dekkingsmiddel.

Onbenutte belastingcapaciteit

De nog onbenutte OZB is gelijk aan de belastingheffing die meer kan worden opgelegd als een gemeente het OZB-tarief gebruikt dat een gemeente moet heffen om in aanmerking te komen voor toelating van een zogenoemde artikel 12 aanvraag. Dit niveau bestaat uit de WOZ-waarde vermenigvuldigd met het redelijk tarief. In de Meicirculaire gemeentefonds wordt jaarlijks het redelijk tarief bekend gemaakt.

De geraamde opbrengst OZB vormt het uitgangspunt voor de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit.

	WOZ-waarde 2024	Bedrag in €
A	WOZ-waarde woningen	8.753.581.146
B	WOZ-waarde niet-woning gebruiker	337.300.585
C	WOZ-waarde niet-woning eigenaar	395.024.698
D	Redelijk tarief (volgens Meicirculaire 2024)	0,1595 %
	Opbrengst redelijk tarief (A+B+C)xD	€ 15.130.021
	Geraamde opbrengst 2025	€ 8.791.956
	Onbenutte belastingcapaciteit	€ 6.338.065

N.B. De OZB 2025 wordt geheven over de WOZ-waarden van 2024. De WOZ-waarden betreffen nu nog voorlopige cijfers. De WOZ-waarden van woningen en niet-woningen worden tot aan het versturen van de WOZ-aanslagen gewaardeerd door GBKZ.

De onbenutte belastingcapaciteit wordt door Heemstede niet betrokken bij de berekening van de ratio weerstandsvermogen.

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de risico's die de gemeente loopt. De belangrijkste risico's zijn in deze paragraaf opgenomen. De lijst moet worden beschouwd als een zo goed mogelijke inschatting op basis van de beschikbare informatie. Ingeschat wordt hoe groot de kans is dat de risico's zich inderdaad voordoen.

Score	Risicokans	Gemiddelde risicokans
1. Laag	0% - 25%	12,50%
2. Gemiddeld	25% - 50%	37,50%
3. Hoog	50% - 75%	62,50%
4. Zeer hoog	75% - 100%	87,50%

Risico's uit groep 4 doen zich vrijwel zeker voor en moeten worden afgedekt door het vormen van een voorziening. Er bestaan ook risico's die door de hoogte niet afgedekt kunnen worden door de gemeente zelf. Waar mogelijk worden deze risico's bij een verzekeraar ondergebracht. Dit geldt bijvoorbeeld voor aansprakelijkheid en brandschade. Risico's lager dan € 50.000 worden niet in de risico-inventarisatie betrokken. Deze worden gedekt uit de normale flexibiliteit van de bedrijfsvoering.

Hierna volgt een samenvatting van de inventarisatie van de risico's die niet op een of andere manier zijn ondervangen (waar geen voorziening voor is gevormd of verzekering voor is aangegaan) en die een financieel gevolg kunnen hebben.

Risico's

Totaal overzicht benodigde weerstandscapaciteit (B)				
Risico's	Maximaal risico	Kans	%	Bedrag (afgerond op € 1.000)
1. Investeringsprojecten	2.070.000	Gemiddeld	37,5%	776.000
2. BTW en VPB	5.574.000	Laag	12,5%	697.000
3. Niet-verhaalbare planschades	100.000	Laag	12,5%	13.000
4. Vaste formatie zonder structurele dekking	288.000	Laag	12,5%	36.000
5. Veiligheidsregio Kennemerland	52.200	n.v.t.	n.v.t.	52.000
6. Gemeenschappelijke regeling Participatiebedrijf Zuid-Kennemerland (Sparne Werkt)	260.000	Gemiddeld	37,5%	98.000
7. Open einde regeling Participatiewet-inkomensdeel, IOAW, IOAZ en Bbz levensonderhoud	1.538.000	Hoog	62,5%	961.000
8. Gemeentefonds btw-compensatiefonds	2.600.000	Gemiddeld	37,5%	976.000
9. Bekostigingsregeling ontheemden Oekraïne	4.094.700	Laag	12,5%	512.000
10. Garantstellingen leningen	2.540.000	Gemiddeld	37,5%	953.000
11. Exit strategie ICT outsourcing	300.000	Gemiddeld	37,5 %	113.000
Maximaal risico	19.416.900			
Benodigde weerstandscapaciteit				5.187.000

Hieronder worden de risico's verder toegelicht.

1. Investeringsprojecten	
Omschrijving	De gemeente loopt risico bij de investeringsprojecten.
Kans	Gemiddeld
Impact	In de periode 2025 – 2028 wordt in totaal voor € 39.323.691 aan grote projecten opgenomen (bruto krediet > € 500.000). Hierbij zijn ook de IHP projecten > € 500.000 betrokken. Het betreft 19 projecten zodat het gemiddeld risico wordt vastgesteld op afgerond € 2.070.000. Uitgangspunt is dat het risico zich in de komende 4 jaar één keer voordoet. Het risico wordt bepaald op 37,50% van € 2.070.000 en komt uit op afgerond € 776.000.

2. BTW en VPB

Omschrijving	De gemeente Heemstede nam deel aan het Horizontaal toezicht (HT). Hierbij werden de verantwoordelijkheden meer bij de organisatie zelf neergelegd aan de hand van 3 controlebegrippen met de belastingdienst: transparantie, vertrouwen en begrip. De spelregels waren vastgelegd in een convenant. Doel was tijdig signaleren van fiscale risico's door overleg met de belastingdienst. Hierdoor ontstond duidelijkheid over de fiscale positie en de belastingdienst hoefde minder snel tot een (regulier) boekenonderzoek te besluiten. Het huidige convenant HT is op 1 januari 2024 geëindigd. Eind 2023 heeft de gemeente het nieuwe convenant DHT (Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht) met de belastingdienst getekend. Daarmee voldoet de gemeente aan hogere eisen die aan het Tax Control Framework (TCF) worden gesteld. Het TCF is het geheel van processen en interne beheersmaatregelen die er voor zorgen dat de fiscale risico's bekend zijn en worden beheerst. Periodiek heeft de gemeente een gesprek met de belastingdienst. In dit gesprek worden onder meer nieuwe ontwikkelingen in de processen en bevindingen vanuit de fiscale controles besproken. BTW Van de meeste uitgaven die de gemeente als overheid doet, kan de betaalde btw deels of geheel gedeclareerd worden bij het btw compensatiefonds (BCF). Daarnaast kan de gemeente de btw die zij als ondernemer betaalt in vooraf trek brengen (fiscale btw). Hoewel er controle op de juistheid van de btw-afdracht en declaraties bij het btw compensatiefonds plaatsvindt, kan een boekenonderzoek tot een naheffingsaanslag leiden. Ook met een convenant DHT is de kans op een boekenonderzoek aanwezig. Heemstede controleert met audits de juistheid van de boekingen. Op basis hiervan wordt het risico op een naheffing als laag beoordeeld. Vennootschapsbelasting (Vpb) Op 1 januari 2016 is de vennootschapsbelastingplicht voor publieke organisaties ingevoerd. De Wet op de vennootschapsbelasting (Vpb) is zo aangepast dat overheden ook belast kunnen worden voor economische activiteiten die ook door private ondernemingen (kunnen) worden uitgevoerd. Door deze wetwijziging vallen activiteiten waarvoor gemeenten als ondernemer optreden onder de Vpb. De gemeente heeft de gevolgen van de vennootschapsbelastingplicht in beeld gebracht. Op grond van uitgevoerde fiscale scans is vanaf 2016 het standpunt dat de gemeente niet onderworpen is aan Vpb-heffing. De gemeente is dus vooralsnog niet belastingplichtig en daarom wordt het risico voor wat betreft Vpb op p.m. gewaardeerd. Jaarlijks vindt een toets plaats op de Vpb. Hierbij wordt beoordeeld of er nieuwe activiteiten zijn die mogelijk onder de Vpb vallen.
Kans	Laag
Impact	Het financiële risico wordt beoordeeld aan de hand van de totaal gedeclareerde BTW over 2023 bij het BCF (€ 4.409.000) en de in 2023 in vooraf trek genomen BTW op aangifte (€ 1.165.000). In totaal betreft het € 5.574.000 aan gecompenseerde/in vooraf trek genomen BTW. Bij een laag risico van 12,5% komt dit neer op afgerond € 697.000.

3. Niet-verhaalbare planschades

Omschrijving	Voor de afhandeling van claims inzake planschades met succes een beroep op externe expertise kan worden gedaan, blijven de uitkomsten van mogelijke procedures en risico's een onzekere factor. Nu de wet uitdrukkelijk de mogelijkheid biedt planschadeovereenkomsten aan te gaan, wordt dit ook standaard gedaan, waardoor de risico's tot een minimum beperkt blijven. Door het aangaan van een planschadeovereenkomst neemt de initiatiefnemer het risico van de planschade op zich.
Kans	Laag
Impact	Uitgaande van een laag risico en een claim van € 100.000 in 4 jaar wordt het incidentele risico berekend op afgerond € 13.000 (12,5% van € 100.000).

4. Vaste formatie zonder structurele dekkingsmiddelen

Omschrijving	Uitgangspunt bij vaste formatie, is dat dit gedekt wordt uit structurele middelen. Bij de begroting 2025 is dat niet altijd het geval. Uitgangspunt is dat als incidentele middelen komen te vervallen, de dekking komt uit de middelen voor de flexibele schil.
Kans	Laag
Impact	Op dit moment is berekend dat voor € 288.000 formatie in de begroting is opgenomen, waar geen structurele dekkingsmiddelen tegenover staan. Bij een laag risicoprofiel, komt dit neer op € 36.000.

5. Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

Omschrijving	De VRK is de veiligheidsregio van de gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort. Elk jaar kwantificeert de VRK in haar eigen begroting haar risico's. In de begroting 2025 van de VRK tellen deze risico's op tot een bedrag van € 4,558 miljoen.
Kans	De kans is meegenomen in de berekening van berekening van het benodigde weerstandscapaciteit bij de VRK. Daarom nemen we het ongedekte risico volledig op in de begroting van de gemeente.
Impact	De VRK heeft een weerstandscapaciteit van 0,7 (€ 3.272.000). Dit betekent dat 30% van haar risico's (€ 1.286.000) niet afgedekt zijn binnen de gemeenschappelijke regeling. Heemstede vormt 4% van de VRK op basis van inwonertal. Het volgt dat afgerond € 52.000 van het risico van de veiligheidsregio door Heemstede gedragen wordt.

6. Gemeenschappelijke regeling Participatiebedrijf Zuid-Kennemerland (Spaarne Werkt)

Omschrijving	De deelnemende gemeenten zijn Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort. Gemeenten moeten op contractniveau met Spaarne Werkt afspraken maken ten aanzien van het realiseren van Sociale Werkvoorziening (SW)-plaatsen, Nieuw Beschut werk, inwoners met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt en jongeren zonder startkwalificatie. De gemeenten ontvangen van het Rijk via de Integratie-uitkering Participatie gelden voor de WSW en Nieuw Beschut. De bijdrage aan het Participatiebedrijf wordt naar rato van deze gelden verdeeld. Op basis hiervan maakt de gemeente Heemstede in 2024 ca. 6,5 % uit van het totaal. Bij financiële tekorten zal Heemstede voor dit percentage worden aangesproken.
Kans	p.m.
Impact	Een extra exploitatietekort van de GR van bijvoorbeeld € 1 miljoen, betekent voor Heemstede een extra tekort op de WSW van 6,5% ofwel € 65.000. Het opgenomen risico voor 2025 t/m 2028 bedraagt € 260.000 (4 x € 65.000). Dit risico wordt gemiddeld ingeschat en wordt bepaald op 37,5% van € 260.000 is € 98.000.

7. Open einde regeling Participatiewet-inkomensdeel, IOAW, IOAZ en Bbz levensonderhoud

Omschrijving	Voor de PW, IOAW, IOAZ en Bbz levensonderhoud wordt door het Rijk een specifieke uitkering verstrekt. De huidige gedragslijn is dat het verschil tussen de bijstandslasten en de bijdrage van het Rijk in de bijstandslasten wordt verrekend met de reserve Participatiewet-inkomensdeel, IOAW, IOAZ en Bbz. In de nota reserves en voorzieningen – weerstandsvermogen 2023 is aangegeven dat bij een negatieve stand deze reserve zal worden aangevuld vanuit de algemene reserve.
Kans	Hoog
Impact	Na aftrek van de vangnetregeling van het Rijk bedragen de geraamde tekorten voor 2025 € 408.000, 2026 € 384.000, 2027 € 375.000 en 2028 € 375.000. De reserve Participatiewet-inkomensdeel, IOAW, IOAZ en Bbz bedraagt naar verwachting per eind 2024 € 4.000. Dit betekent voor de komende 4 jaar een risico van € 1.538.000 (+ € 408.000 + € 384.000 + € 375.000 + € 375.000 -/- € 4.000). Gelet op de onzekerheid in het verloop van de uitkeringsgerechtigden en de mate waarop het Rijk dit gaat compenseren, wordt de kans ingeschat op hoog. Uitgaande van een hoog risico van 62,5% bedraagt het incidentele risico 62,5% van € 1.538.000 is € 961.000.

8. Gemeentefonds

Omschrijving	De gemeente loopt het risico dat de inkomsten uit het Gemeentefonds lager uitvallen door aanpassingen op Rijksniveau. De inkomsten kunnen tegenvallen door een hogere besteding van het btw-compensatiefonds met als gevolg een lagere algemene uitkering uit het Gemeentefonds. De provincie Noord-Holland geeft gemeenten toestemming om structureel rekening te houden met de afrekening van het BCF (jaar t-1) in hun meerjarenbegroting. Heemstede ontvangt over 2023 een afrekening € 650.000, wat betekent dat dit bedrag meerjarig als opbrengst stelpost mag worden opgenomen. Heemstede gaat er dus vanuit dat voor 2024 t/m 2028 evenveel ontvangen wordt uit BCF fonds als over 2023 en heeft voor die jaren een opbrengst stelpost geraamd van € 650.000. Dit brengt ook risico's met zich mee: als alle gemeenten meer BTW compenseren dan in 2023. Heemstede zal dan minder ontvangen dan begroot. Dit is andersom ook het geval: als alle gemeenten minder BTW compenseren dan in 2023. Heemstede zal dan meer ontvangen dan waar nu rekening mee is gehouden.
Kans	Gemiddeld
Impact	Het risico voor 2025 t/m 2028 bedraagt € 2.600.00 (4 x € 650.000). Dit risico wordt gemiddeld ingeschat en wordt bepaald op 37,5% van € 2.600.000. Dat is afgerond € 976.000.

9. Bekostigingsregeling ontheemden Oekraïne

Omschrijving	Ter dekking van de kosten die gemeenten maken voor het opvangen van Oekraïense vluchtelingen heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid in 2022 de bekostigingsregeling ontheemden Oekraïne opgezet. In de begroting wordt in de periode 2025-2027 uitgegaan van inkomsten uit deze regeling, hoewel het nog niet zeker is dat de bekostigingsregeling de volledige periode onveranderd blijft. Voorzichtigheidshalve zijn er in de jaren 2025-2027 lagere inkomsten opgenomen dan in de huidige regeling verwacht zou worden, maar alsnog is er een risico dat het rijk deze middelen stop kan zetten.
Kans	Klein
Impact	Er is in de periode 2024-2027 jaarlijks dekking vanuit het rijk opgenomen van € 1.364.900, totaal € 4.094.700. Het risico dat we dit bedrag niet ontvangen wordt laag ingeschat en wordt dus bepaald op 12,5% van € 4.094.700. Dit is € 512.000

10. Garantstellingen leningen

Omschrijving	De gemeente staat nog altijd garant voor een aantal leningen aan onder andere college Hageveld en verschillende sportverenigingen. Jaarlijks wordt zowel de begroting als de jaarrekening van de betrokken organisaties beoordeeld, maar de gemeente loopt desondanks een financieel risico doordat zij aangesproken kan worden door een geldverstrekende instantie. Het bedrag van de gegarandeerde geldleningen waarvoor de gemeente Heemstede garant staat bedraagt per 1 januari 2025 ongeveer € 10.163.000.
Kans	Gemiddeld
Impact	De kans dat een organisatie, vereniging of andere instelling niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen, wordt net als voorgaand jaar op gemiddeld geschat. Vanwege krapte op de arbeidsmarkt, gebrek aan vrijwilligers en alsmaar oplopende kosten is er geen aanleiding dit risico te verlagen. Het gemiddelde bedrag per lening, waarvoor de gemeente garant staat, bedraagt ongeveer € 2.540.000. Uitgaande van een gemiddeld risico wordt het risico geschat op 37,50% van € 2.540.000 ofwel afgerond € 953.000.

11. Exit strategie ICT outsourcing

Omschrijving	Het initiële ICT-outsourcing contract gaat aflopen. Er is een gefaseerde exitstrategie opgesteld als voorbereiding op het aanbesteden van de ICT dienstverlening en over te brengen naar nieuwe outsourcingpartijen. Deze is voorgesteld aan onze huidige ICT leverancier. Door deze fasering verwachten we met het onttrekken van dienstverleningsonderdelen in het huidige contract, en de daarmee gepaarde daling in maandlasten, voldoende dekking te creëren voor nieuw aangegane dienstverlening. Mochten wij geen overeenstemming bereiken over de voorgestelde exit-strategie moeten we nieuwe keuzes maken; doorgaan op basis van de huidige dienstverlening of alles in een keer overzetten naar een nieuwe partij. In het laatste geval verwachten we voor 2025 frictiekosten te maken van €300.000 per jaar vanwege complexiteit en snelheid waarmee dit moet gebeuren. Deze keuzes moeten in afwachting van de al voorgestelde exit-strategie nog bestuurlijk gemaakt worden.
Kans	Gemiddeld
Impact	Het risico wordt gemiddeld geschat, dus $37,5\% * € 300.000 = € 112.500$ ofwel afgerond € 113.000.

Financiële kengetallen

Conform het BBV is elke gemeente verplicht in deze paragraaf de volgende kengetallen op te nemen: netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Deze kengetallen geven de raad inzicht in de financiële positie van de gemeente. De kengetallen worden gezamenlijk opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Deze paragraaf geeft weer hoe solide de begroting is en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. De meerjarige kengetallen komen uit een geprognosticeerde balans die extracomptabel tot stand komt. Deze balans is opgenomen onder het hoofdstuk "Financiële Begroting".

Overzicht financiële kengetallen

Kengetallen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting		
1a Netto schuldquote	-9,9%	45,1%	37,4%	42,5%	50,0%	59,2%
1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-12,4%	42,6%	35,1%	40,6%	48,4%	57,9%
2 Solvabiliteitsratio	60,1%	51,8%	50,0%	47,3%	43,8%	40,2%
3 Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4 Structurele exploitatieruimte	2,3%	0,8%	0,9%	-0,4%	-1,2%	-1,8%
5 Belastingcapaciteit	127,0%	127,8%	129,5%	132,0%	133,9%	135,8%

Toelichting op de financiële kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen.

1a. Netto schuldquote	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting		
A Netto schuldquote	10.082.000	22.354.000	25.226.000	28.678.000	35.706.000	43.470.000
B Kortlopende schulden = Netto vlottende schuld (BBV art.48)	8.244.000	8.536.000	4.869.000	4.869.000	4.869.000	4.869.000
C Overlopende passiva (BBV art.49)	7.032.000	15.407.000	18.002.000	18.278.000	18.277.000	18.303.000
D Langlopende uitzettingen = Fin. vaste activa (BBV art.36d t/m 36f)	0	0	0	0	0	0
E Kortlopende vorderingen en uitzettingen < 1 jaar (BBV art.39)	26.577.000	6.209.000	8.689.000	8.689.000	8.689.000	8.689.000
F Liquide middelen (BBV art.40)	3.051.000	0	2.300.000	2.039.000	1.439.000	1.439.000
G Overlopende activa (BBV art.40a)	3.661.000	3.491.000	3.661.000	3.662.000	3.662.000	3.662.000
A + B + C - D - E - F - G	-7.931.000	36.597.000	33.447.000	37.435.000	45.062.000	52.852.000
H Totale baten excl. mutaties reserves (BBV art.17c)	80.476.000	81.187.000	89.497.000	88.028.000	90.189.000	89.280.000
Netto schuldquote (A + B + C - D - E - F - G) / H x 100%	-9,9%	45,1%	37,4%	42,5%	50,0%	59,2%

De komende jaren neemt de netto schuldquote van de gemeente toe. Dit komt omdat de gemeente geld aantrekt voor de uitvoering van investeringsprojecten. Om deze investeringsprojecten te kunnen uitvoeren leent de gemeente geld op de kapitaalmarkt. Hoewel de schuldquote oploopt, blijft deze ruim onder de signaleringsgrens van 90% dat gekenmerkt wordt als "minst risicovol".

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De gemeente leent geld voor de financiering van de eigen activiteiten. Om een goed beeld te krijgen van de omvang daarvan, wordt de totale financiering gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente aan derden verstrekt (bijvoorbeeld aan verbonden partijen of sportverenigingen).

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting		
	2026	2027	2028			
A Onderhandse leningen = Vaste schulden (BBV art.46)	10.082.000	22.354.000	25.226.000	28.678.000	35.706.000	43.470.000
B Kortlopende schulden = Netto vlottende schuld (BBV art.48)	8.244.000	8.536.000	4.869.000	4.869.000	4.869.000	4.869.000
C Overlopende passiva (BBV art.49)	7.032.000	15.407.000	18.002.000	18.278.000	18.277.000	18.303.000
D Langlopende uitzettingen = Fin. vaste activa (BBV art.36b t/m 36f)	2.032.000	2.030.000	2.026.000	1.730.000	1.434.000	1.138.000
E Kortlopende vorderingen en uitzettingen < 1 jaar (BBV art.39)	26.577.000	6.209.000	8.689.000	8.689.000	8.689.000	8.689.000
F Liquide middelen (BBV art.40)	3.051.000	0	2.300.000	2.039.000	1.439.000	1.439.000
G Overlopende activa (BBV art.40a)	3.661.000	3.491.000	3.661.000	3.662.000	3.662.000	3.662.000
A + B + C - D - E - F - G	-9.963.000	34.567.000	31.421.000	35.705.000	43.628.000	51.714.000
H Totale baten excl. mutaties reserves (BBV art.17c)	80.476.000	81.187.000	89.497.000	88.028.000	90.189.000	89.280.000
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A + B + C - D - E - F - G) / H x 100%	-12,4%	42,6%	35,1%	40,6%	48,4%	57,9%

Uit de tabel blijkt dat de gemeente voornamelijk geld leent voor de eigen investeringen. Ook hier geldt dat de gemeente binnen de signaleringsgrens van 90% blijft en daarmee valt in de categorie "minst risicovol".

De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin het bezit op de balans gefinancierd is door het eigen vermogen. De solvabiliteit geeft aan in welke mate de gemeente zijn langlopende schulden kan terugbetalen.

2. Solvabiliteitsratio	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting		
	2026	2027	2028			
A Eigen vermogen (BBV art.42 lid 1)	60.380.000	56.392.000	57.920.000	56.046.000	54.622.000	52.050.000
B Balanstotaal (BBV art. 37 en 41)	100.402.000	108.950.000	115.819.000	118.560.000	124.748.000	129.473.000
Solvabiliteit (A / B) x 100%	60,1%	51,8%	50,0%	47,3%	43,8%	40,2%

Bij dit kengetal geldt hoe hoger het eigen vermogen is hoe meer solvabel de gemeente is. Solvabiliteit wordt in het bedrijfsleven gebruikt om de kredietwaardigheid te bepalen. De bank neemt onder meer op basis daarvan een besluit over de verstrekking van een lening. Binnen de gemeente heeft dit kengetal een beperkte betekenis omdat de gemeente niet kan worden geliquideerd en omdat de kredietwaardigheid niet wordt bepaald door de solvabiliteit. Bij de gemeente gaat het veel meer om een structureel sluitende begroting en een onderbouwd weerstandsvermogen waarbij ook de mogelijkheid tot belastingverhoging (de onbenutte belastingcapaciteit) een belangrijke rol speelt.

De signaleringswaarde tussen 20% en 50% betekent neutraal. De gemeente Heemstede valt in deze categorie.

Kengetal grondexploitatie

Grondexploitaties kunnen een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Dit is niet het geval bij de gemeente Heemstede, omdat wij gronden zelf niet exploiteren. Daarom staat deze tabel op nihil.

3. Grondexploitatie		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026 2027 2028		
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (BBV art.38a)	0	0	0	0	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie (BBV art.38b)	0	0	0	0	0	0
A+B		0	0	0	0	0	0
C	Totale baten excl. mutaties reserves (BBV art.17c)	80.476.000	81.187.000	89.497.000	88.028.000	90.189.000	89.280.000
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft inzicht in welke mate de structurele lasten van de gemeente gedekt zijn door structurele baten. Dit is een belangrijk criterium voor de financiële gezondheid van de gemeente en een belangrijk toetsingsinstrument voor de provincie. Immers de gemeente kan het niet lang volhouden een structureel kostenniveau (kapitaallasten, personeelslasten etc.) te dekken met incidentele (eenmalige) opbrengsten (verkoop van panden, grondexploitatie).

Een negatief percentage betekent dat de gemeente onvoldoende structurele baten heeft om structurele uitgaven mee te dekken. Dit betekent dat of het kostenniveau moet dalen of de beïnvloedbare inkomsten (OZB, leges) omhoog moeten of een combinatie daarvan tot een niveau dat de exploitatie structureel in evenwicht komt.

4. Structurele exploitatieruimte		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026 2027 2028		
A	Totale structurele lasten (BBV art.17c en 19c)	76.406.000	79.272.000	87.372.000	87.340.000	89.860.000	91.681.000
B	Totale structurele baten (BBV art.17c en 19c)	76.530.000	79.199.000	87.596.000	86.287.000	87.939.000	89.236.000
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves (BBV art.19d)	474.000	0	0	0	0	0
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves (BBV art.28d)	2.187.000	751.000	589.000	742.000	851.000	865.000
(B - A) + (D - C)		1.837.000	678.000	813.000	-311.000	-1.070.000	-1.580.000
E	Totale baten exclusief mutaties reserves (BBV art.17c)	80.476.000	81.187.000	89.497.000	88.028.000	90.189.000	89.280.000
Structurele exploitatieruimte ((B - A) + (D - C)) / (E) x 100%		2,3%	0,8%	0,9%	-0,4%	-1,2%	-1,8%

Vanaf het jaar 2026 kan de gemeente in de begroting niet meer aan de structurele lasten voldoen voornamelijk door de rentelasten van het investeringsprogramma en de wijzigingen in het gemeentefonds. Het is een onderbouwde keuze om op dit moment nog geen voorstellen in de begroting te verwerken om de begroting vanaf 2026 sluitend te maken. Met de menukaarten zijn wel oplossingsrichtingen in beeld gebracht. In de financiële hoofdlijn wordt verder op de omgang met het tekort ingegaan.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. De COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ waarde in de gemeente. De belastingcapaciteit van een gemeente wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 en uit te drukken in een percentage.

5. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
A OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	474	521	539	539	539	539
B Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	260	276	292	320	339	358
C Afvalstoffenheffing voor een gezin	414	409	456	453	453	453
D Eventuele heffingskorting	0	0	0	0	0	0
E Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A + B + C - D)	1.148	1.206	1.287	1.312	1.331	1.350
F Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	904	944	994	994	994	994
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor (E / F) x 100%	127,0%	127,8%	129,5%	132,0%	133,9%	135,8%

De rioolheffing en afvalstoffenheffing stijgen in de periode 2025-2028 ter dekking van de kostenstijgingen. Bij deze heffingen wordt uitgegaan van een kostendekkendheid van 100%. In de paragraaf 1 lokale heffingen wordt dit verder toegelicht.

De woonlasten van Heemstede 2025 worden vergeleken met de landelijk gemiddelde woonlasten 2024. Dit betekent dat er in de Heemsteedse lasten een indexatie meegenomen is, die bij de landelijk gemiddelde woonlasten nog niet doorberekend is. Dit zorgt voor een hoger percentage van de woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen

Algemeen

Het beheer van de openbare ruimte heeft direct invloed op het leef-, woon- en werkklimaat van iedereen. Voor het beheer van de openbare ruimte heeft de gemeente Heemstede een groot aantal kapitaalgoederen in beheer. De kwaliteit en het onderhoudsniveau zijn bepalend voor het voorzieningenniveau binnen de gemeente.

Kapitaalgoederen vertegenwoordigen over het algemeen een groot kapitaal waarvan het beheer en onderhoud veel geld kost. In het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) is de paragraaf kapitaalgoederen verplicht voorgeschreven met het doel het inzicht voor de raad te vergroten.

Beleidskader en beheerplannen

Kapitaalgoederen kunnen op verschillende onderhoudsniveaus worden onderhouden. De raad is hier autonoom in en stelt het onderhoudsniveau vast met het budget om dit niveau te behouden. Het is de raad niet toegestaan een te laag onderhoudsniveau vast te stellen waarbij sprake is van kapitaalvernietiging of onveilige situaties. Wel is het toegestaan om verschillende onderhoudsniveaus vast te stellen. Bijvoorbeeld bij een onderscheid naar centrum of buitengebied. Kaders voor activa zijn opgenomen in de gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (Bbv). De lokale beleidsvrijheid is op het gebied van waardering, activering en afschrijving van activa sinds het gewijzigde Bbv van 2017 sterk ingeperkt. Kaders die niet zijn geregeld in het Bbv zijn opgenomen in de Nota activabeleid van de gemeente Heemstede.

Onderhoud versus investeringen

Onderhoud wordt opgenomen in een beheerplan en is onderdeel van deze paragraaf kapitaalgoederen. Investerings worden opgenomen in het investeringsprogramma. Het onderscheid is belangrijk, omdat de financiële verwerking anders is. Onderstaand is daarom een korte toelichting op de verschillen.

Het kenmerk van onderhoud is dat het er om gaat het object in een goede oorspronkelijke staat te houden (werkend en veilig) die voldoet aan het door de raad vastgestelde onderhoudsniveau. Dit is niet van invloed op de gebruiksduur. Op onderhoud mag daarom nooit meerjarig worden afgeschreven (activering is niet toegestaan). Onderhoud wordt onderscheiden in klein en groot onderhoud. Klein onderhoud mag niet opgenomen zijn in een onderhoudsvoorziening maar moet zijn opgenomen als structureel budget in de exploitatie. Bij klein onderhoud gaat het om zaken als het vervangen van kapotte ruiten, jaarlijkse keuringen van elektrische installaties, onderhoudsbeurten etc.

Voor groot onderhoud mag een voorziening worden gevormd. Het gaat daarbij om gepland onderhoud door slijtage na een langere periode van gebruik en voor een substantieel deel van het object. Het gaat dan om zaken als vervanging van riolering, cv-ketel of gras/kunstgras van een voetbal- of hockeyveld maar ook periodiek schilderwerk, zonwering, vloerbedekking etc.

Bij een investering gaat het om de volledige vervanging van een bestaand object (vervanging van de weg bijvoorbeeld) of een geheel nieuw object.

Bij een bestaand object kan ook sprake zijn van een investering. Dat is het geval als voldaan wordt aan één van de volgende voorwaarden:

- de levensduur wordt verlengd (zoals renovatie om een pand aan de huidige maatstaven en normen te laten voldoen); en/of
- er aanpassingen worden verricht om te voldoen aan wet- en regelgeving (zoals het voldoen aan veiligheidsvoorschriften); en/of er is sprake van een significante kwaliteitsverbetering (object blijft niet in dezelfde staat).

Beleids- en beheerplannen

Het beleidsplan stelt het te handhaven kwaliteitsniveau vast. In beheerplannen wordt het onderhoudsniveau verder uitgewerkt. Een beheerplan geeft inzicht in de financiële positie, verbetert de risicobeheersing en is de basis voor effectief en efficiënt onderhoudsbeheer. Een actueel beheerplan wordt daarom aangeraden. Het beheerplan vormt de onderlegger voor de begroting. Daarnaast is een beheerplan op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording verplicht als een voorziening is gevormd om de lasten van groot onderhoud gelijkmatig te verdelen over meerdere begrotingsjaren. Een dergelijke voorziening kan alleen door de raad worden ingesteld en mag alleen groot onderhoud betreffen. Het onderliggende beheerplan moet daarnaast recent te zijn en mag niet ouder zijn dan vijf jaar ten opzichte van het verslagjaar (bijvoorbeeld voor het verslagleggingsjaar 2020 mag het beheerplan niet ouder zijn dan 2015). Het beheerplan moet daarnaast een minimale looptijd van vier jaar te hebben. Hoewel het beleids- en beheerplan nu vaak gecombineerde documenten zijn, wordt aangeraden dit tenminste in de besluitvorming te splitsen omdat de eis tot een actualisatie per 5 jaar alleen op het beheerplan betrekking heeft.

Overzicht beheerplannen kapitaalgoederen

Voor onderstaande kapitaalgoederen heeft Heemstede een beheerplan vastgesteld:

Categorie	Omschrijving beheerplan	Vast-gesteld in raad	Looptijd	Frequentie actualisering	Volgende actualisatie	Voorziening groot onderhoud
Wegen	Beheerplan wegen	2022	2022-2026	elke 5 jaar	2025	Ja
	Beleidsplan openbare verlichting	2023	2023-2027	elke 5 jaar	2027	nvt
Riolering	Programma water Bloemendaal en Heemstede	2021	2022-2026	elke 5 jaar	2026	Ja
	Grondwaterbeleidsplan Bloemendaal en Heemstede	2021	2022-2026	elke 5 jaar	2026	nvt
	Grondwaterbeheerplan Bloemendaal en Heemstede	2021	2022-2026	elke 5 jaar	2026	Ja
Water	Beleidsplan bruggen en beschoeiingen	2015	2015-2025	elke 5 jaar	2025	nvt
	Beheerplan bruggen en beschoeiingen	2021	2021-2025	elke 5 jaar	2025	Ja
	Baggerplan	2020	2020-2029	elke 5 jaar	2025	Ja
Groen	Groenbeleidsplan Heemstede	2024	2024-2033	elke 10 jaar	2033	Nee*
	Beheerplan Wandelbos	2015	2015-2032	elke 6 jaar	2024	Nee*
	Groenendaal					
Gebouwen	Onderhoudsfonds woningen en gebouwen	2022	2022-2031	elke 3 jaar	2025	Ja
Sport	Sportcentrum en sportpark Groenendaal	2024	2024-2043	elke 5 jaar	2029	Ja
	Tennispark HBC en tennispark Groenendaal	2020	2021-2030	elke 5 jaar	2026	Ja

Wegen

Kengetallen

Heemstede beschikt onder meer over:

- 1.200.000 m² verharde wegen, fiets- en voetpaden
- 9.025 straatkolken
- 4.952 lichtmasten

Kwaliteitsniveau en onderhoud

Het kwaliteitsniveau is gebaseerd op de "Kwaliteitscatalogus openbare ruimte" van het kennisinstituut CROW. Het CROW hanteert daarbij gestandaardiseerde de kwaliteitsnormen: A+, A, B, C, D, waarbij A+ het hoogste kwaliteitsniveau is. In Heemstede worden de wegen onderhouden op niveau B. Dit houdt in dat indien het er sprake is van kwaliteitsniveau C, er onderhoud gepland moet worden. Als niveau D bereikt is, is sprake van onderhoudsachterstand (het onderhoud is niet tijdig uitgevoerd).

Het gehele areaal wordt eens per twee jaar geïnspecteerd en op het gewenste onderhoudsniveau beoordeeld. Bij de laatste inspecties bleek dat er sprake is van onderhoudsachterstand. In verband hiermee wordt er extra onderhoud uitgevoerd. De voorziening is hier eerder op aangepast. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Het verschil met achterstand is dat er bij achterstallig onderhoud sprake is van kapitaalvernietiging of onveilige situaties. (Dit verschil maakt de commissie BBV ook in de notitie materiële vaste activa 2020). Eind 2024 vind er weer een nieuwe inspectie van het areaal plaats en wordt het onderhoudsniveau beoordeeld.

Schoonhouden wegen en onkruidbestrijding

Het schoonhouden van de wegen (de onkruidbestrijding op verhardingen) wordt uitgevoerd op basis van beeldkwaliteit A volgens de "Kwaliteitscatalogus Openbare ruimte". Hierbij wordt geen gebruik gemaakt van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen.

Openbare verlichting

Voor het onderhoud en de vervanging van openbare verlichting is in 2024 een geactualiseerd beleidsplan vastgesteld voor de budgetperiode tot 2027. Deze plannen zijn vastgesteld door de raad. We versnellen het aanbrengen van LED verlichting waar mogelijk.

Verder zijn in het beleidsplan ook nieuwe oplossingen en technologieën opgenomen in combinatie met het proces van verLEDding van de openbare verlichting. Uitgangspunt hierbij bij is dat dit gebeurt met gelijkblijvende jaarlijkse investeringen ter vervanging van de openbare verlichting.

De reguliere renovatie van de Openbare Verlichting zal op basis de budgetten van 2022-24 eind 2024 en in 2025 worden uitgevoerd.

Riolering

Kengetallen

Heemstede beschikt onder meer over:

- gemengd riool: 103 km
- hemelwaterriool: 26 km
- drainage: 22 km
- drukriolering: 6 km

Programma Water

In 2021 is het Programma Water 2022-2026 Heemstede vastgesteld (voorheen Gemeentelijk Rioleringsplan - GRP). Voor de bestaande situatie is ingezet op het ambitieniveau basis (doorgaan op hetzelfde niveau) en voor nieuw-/ en verbouw op ambitieniveau hoog. Er is geen sprake van onderhoudsachterstand.

Er is sprake van een voorziening voor de rioolexploitatie en een voorziening voor de vervanging van riolering. In 2025 en volgende jaren wordt vervanging direct ten laste van de voorziening "vervangingsinvesteringen Riolering" gebracht.

Water

Kengetallen

Heemstede beschikt onder meer over:

- 14,5 km onderhoudsplichtige watergangen
- 6 km gedeelde onderhoudsplicht watergangen
- 6,4 km op vaardiepte houden van primair water
- 37.000 m1 beschoeiing

Bruggen en beschoeiingen (oevers)

In 2015 is het beleidsplan Bruggen en beschoeiingen 2015-2020 opgesteld. Dit beleidsplan is in 2021 verlengd voor de periode 2021 t/m 2025. Tevens is een beheerplan voor dezelfde periode vastgesteld.

In het beheerplan is een meerjarenonderhoudsplan opgenomen. Op basis hiervan zijn de hoogte van de storting in de voorziening bruggen en beschoeiingen opnieuw bepaald en zijn er vervangingsinvesteringen in de kadernota opgenomen.

Bij bruggen en beschoeiingen worden kwaliteitsniveaus "top", "basis" en "sober" onderscheiden. In het beleidsplan is vastgelegd dat niveau "basis" wordt gehanteerd. Een nieuwe inspectie op basis hiervan staat eind 2024 / begin 2025 gepland. De resultaten van deze inspectie voor de voorziening en eventuele vervangingsinvesteringen worden daarna verwerkt in de kadernota.

Baggeren

In 2020 is het Baggerplan 2020 – 2029 vastgesteld. In het baggerplan is een meerjaren baggerplanning opgenomen. Het baggerplan wordt elke 5 jaar geactualiseerd.

Kwaliteitsniveau en onderhoud

Bij baggeren zijn geen kwaliteitsniveaus te onderscheiden. De waterdiepte dient minimaal te voldoen aan de leggerdiepte die het hoogheemraadschap voorschrijft of aan de gehanteerde vaardiepte indien het een vaarweg betreft. Alle watergangen in onderhoud van de gemeente zijn in 2019 ingemeten. Op basis hiervan en de prognose in aanwasselheid is er een onderhoudsplan opgesteld. Het onderhoudsplan is vastgesteld tot en met 2029 en de benodigde storting in de Voorziening baggeren is bepaald.

Groen

Kengetallen

- Ca. 363.000 m2 gras (gazon, bloemrijk, ruig)
- Ca. 61.538 m2 heesters
- Ca. 51.619 m2 bosplantsoen
- Ca. 22.114 m2 vaste planten/ bodembedekkers
- Ca. 11.834 m2 hagen
- Ca. 12.962 bomen in openbaar gebied
- 76 ha wandelbos
- 10 ha begraafplaats

Wandelplaatsen en plantsoenen

In 2024 is het groenbeleidsplan (2024-2033) herzien. De looptijd is 10 jaar, waarbij om de vier jaar wordt gekeken of het plan bijgewerkt moet worden. Het beleidsplan beschrijft de kwaliteit en (gebruiks)functies waar het groen in Heemstede aan moet voldoen, de groenstructuur en het onderhoudsniveau.

Het groenonderhoud is vastgesteld op kwaliteitsniveau B. Er worden geen chemische middelen gebruikt. De kwaliteitsniveaus zijn vastgelegd in de CROW beeldkwaliteitscatalogus. Het onderhoudsniveau voldoet aan de gestelde norm. Het onderhouden van groenvoorzieningen gebeurt voor het grootste deel door derden aan de hand van bestekken (onderhoudscontracten). In 2025 zijn de volgende (meerjarige) onderhoudscontracten, met daarin bovengenoemde normen, van toepassing:

- Regulier groenonderhoud wijken;
- Onderhoud hagen;
- Intensief maaiwerk;
- Extensief maaiwerk;
- Groot Groen (inzet groen materieel en plantsoenenrenovaties)

Wandelbos Groenendaal

Het beheerplan Wandelbos Groenendaal 2015-2032 beschrijft de rijke geschiedenis van het gebied en de belangrijke waarde voor natuur en recreatie. Dit beheerplan benoemt de drie pijlers van het bos:: cultuurhistorie, recreatie en natuur. Hoofddoelstelling is om deze drie elementen alle drie te behouden of versterken. Daarnaast is een uitvoeringsplan opgesteld waarin de visie vanuit het beheerplan is vertaald naar concrete werkzaamheden en vervangingen. Dit uitvoeringsplan is in 2024 bijgewerkt en nieuwe prioriteiten zijn gesteld.

Woningen en gebouwen

Het onderhoud aan de gemeentelijke woningen en gebouwen wordt aan de hand van de meerjarenonderhoudsplanning (10 jaren) uitgevoerd. Deze wordt, zoals wettelijke vanuit het BBV (Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten) is vereist jaarlijks door eigen medewerkers (bureau-actualisatie) geactualiseerd. Daarnaast moet de meerjarenonderhoudsplanning periodiek worden geactualiseerd aan de hand van (door deskundigen uit te voeren) NEN 2767 onderhoudsinspecties. Door de Raad is vastgesteld dat we dit, eerder dan in het BBV is vereist, om de 3 jaar doen in plaats van om de 5 jaar. De onderhoudsinspecties zijn eind 2021 voor het laatst uitgevoerd en staan nu gepland voor eind 2024 waarna de Meerjarenonderhoudsplanning 2025-2034 kan worden vastgesteld. Uitgangspunt voor de staat van onderhoud is "conditieniveau 3 sober doch doelmatig". Ieder jaar wordt gestart met een actueel onderhoudsprogramma en er is daardoor geen sprake van achterstallig onderhoud en dus ook niet van kapitaalvernietiging of onveilige situaties. Het verschil tussen onderhoudsachterstand en achterstallig onderhoud staat beschreven in de notitie materiële vaste activa 2020 van de commissie BBV.

De onderhoudswerkzaamheden worden waar aan de orde zoveel mogelijk gelijktijdig uitgevoerd met de vereiste verduurzamingsmaatregelen. Voor de gebouwen met de eis energielabel A voor 2030 is dat vanuit het DMJOP. Er zijn aparte kredieten beschikbaar voor gebouwen die worden verduurzaamd vanuit het energiepact. Om gebouwen naar energieneutraal of bijna energieneutraal te brengen worden aparte voorstellen voor het verkrijgen van krediet opgesteld. Bij alle werkzaamheden wordt gelet op uitkomsten vanuit het strategisch vastgoedbeleid.

Werkzaamheden (in grote lijnen) gepland voor 2025

Groot onderhoud en verduurzamen bij: Voorweg 49 (Peuteropvang 't MeerInnest doorgeschoven van 2024), Bosboom Toussaintlaan 18 (dansschool-ateliers), Molenwerfslaan 9 (Casca Kinderopvang) en Herenweg 35 (woning). Groot onderhoud: Offenbachlaan 1 (gymzaal) vernieuwen en isoleren dak. Van der Waalslaan 35 (gymzaal - kleed- douche ruimtes en lage dak en Herenweg 96 (De Luifel) dakrenovatie.

Voor Groenendaal 3 (restaurant) en Ir. Lelylaan 6 (hoofdgebouw Oude Slot) is / wordt vooruitlopend op verwachte regelgeving energielabel monumenten gewerkt aan een masterplan verduurzamen. Raadhuisplein 1 (Raadhuis monumentale Oudbouw) planvorming verduurzamen in combinatie met verbeteren Klimaatinstallatie en aanpassingen (reductie verbruik elektra) serverruimte en planvorming vooruitlopend op gasloos per 2028.

Sport

Sportcomplex en tennisbanen

Volgens de duurzame meerjarenonderhoudsplannen (DMJOP's) van Sportcentrum en Sportpark Groenendaal, de duurzame meerjarenonderhoudsplannen (DMJOP's) van de tennisparken H.B.C. en Groenendaal en het investeringsprogramma 2025-2028 worden in 2025 vervangen:

- Terrein Kynologenclub
- Infrastructuur sportpark

Voorafgaand aan een investering vindt altijd eerst een keuring plaats ten aanzien van de noodzakelijkheid.

Meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's)

De lopende MJOP's stelt de gemeente in staat het onderhoud op het vastgestelde niveau te houden. Er vindt continue monitoring plaats van de uitgaven ten laste van de voorziening eigenarenonderhoud sportpark. Deze uitgaven worden gedaan op grond van vastgestelde MJOP's.

De DMJOP's van de tennisparken H.B.C. en Groenendaal lopen van 2021 t/m 2030.

De DMJOP's van sportcentrum en sportpark Groenendaal lopen van 2024 t/m 2043.

Uitwerking systematiek specifieke uitkering stimulering (SPUK sport, btw-compensatie uitgaven sportaccommodaties)

Gemeenten kunnen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport, niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties te stimuleren, kunnen gemeenten jaarlijks de specifieke uitkering stimulering sport aanvragen.

Het gaat hier om:

- de nieuwbouw, de verbouw, het onderhoud, het beheer of de exploitatie van onroerende zaken;
- de aankoop en het beheer van roerende zaken; en
- de dienstverlening door derden.

De uitkering bedraagt ten hoogste 18% van de in aanmerking komende bovengenoemde bestedingen.

Paragraaf 4 Financiering

Algemeen

De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) geeft samen met het treasurystatuut het kader aan waarbinnen de financieringsfunctie bij decentrale overheden moet worden uitgevoerd. Een gemeente is verplicht te werken volgens een door de raad vastgesteld treasurystatuut. In dat statuut wordt onder treasury verstaan: 'het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op: de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's'. Alle financieringsactiviteiten worden uitgevoerd conform dit statuut, dat is vastgesteld in de raad van 24 oktober 2024.

Beleid en ontwikkelingen

Op de ontwikkeling op de geldmarkt heeft de gemeente geen invloed. Tarieven die hier gelden zijn een gegeven. Voor de rente-ontwikkelingen baseert de gemeente zich op de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Voor nieuwe geldleningen wordt in de begroting gerekend met een rente van 3,4% voor een lening van 25 jaar.

Risicobeheer

De gemeente mag volgens het treasurystatuut alleen gelden verstrekken of garanties stellen op basis van de publieke taak. Verstrekking van gelden uit hoofde van de treasuryfunctie mag alleen als dit niet gericht is op het verkrijgen van inkomen en geen overmatige risico's gelopen worden. De Wet Fido geeft twee verplichte richtlijnen om de renterisico's te bewaken en beheersen: a) de kasgeldlimiet voor de korte financiering is korter dan 1 jaar, en b) de renterisiconorm voor de lange financiering is langer dan 1 jaar.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximale bedrag waarmee een financieringstekort met een kortlopende lening gefinancierd mag worden. In de uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden wordt de kasgeldlimiet voor gemeenten beperkt tot 8,5% van het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet bedraagt daarmee € 7,7 miljoen.

Renterisiconorm

Om te voorkomen dat er jaarlijks grote wijzigingen zijn in de rentelasten, is de renterisiconorm voorgeschreven. De jaarlijkse aflossingen en wijzigingen in de rente (bijvoorbeeld bij een rentevaste periode) mogen niet meer zijn dan 20 procent van het begrotingstotaal (uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden). Uit de tabel hierna blijkt dat de gemeente Heemstede voldoet aan de renterisiconorm.

1. Bepaling renterisico:

Bedragen in €	2025	2026	2027	2028
Renterisico				
Aflossingen	1.428.000	1.428.000	1.128.000	1.128.000
Aflossing begrote leningen	0	720.000	944.000	1.308.000
Renteherziening	0	0	0	0
Totaal renterisico Heemstede	1.428.000	2.148.000	2.072.000	2.436.000

Renteherziening: betreft het bedrag aan leningen onder de vaste schuld minus de verstrekte geldleningen met een oorspronkelijke looptijd langer dan 1 jaar waarvan de rente in het lopende boekjaar eenzijdig kan worden herzien door de tegenpartij. Dit blijkt uit de leningvoorwaarden.

2. Bepaling renterisiconorm:

Berekening renterisiconorm	2025	2026	2027	2028
Begrotingstotaal in €	91.520.870	90.205.936	92.545.066	92.379.035
Renterisiconorm in %	20%	20%	20%	20%
Regeling	18.304.174	18.041.187	18.509.013	18.475.807

3. Ruimte onder de renterisiconorm:

Er is sprake van ruimte onder de renterisiconorm.

Bedragen in €	2025	2026	2027	2028
Renterisiconorm				
Renterisiconorm	18.304.174	18.041.187	18.509.013	18.475.807
Renterisico	1.428.000	2.148.000	2.072.000	2.436.000
Ruimte onder renterisiconorm	16.876.174	15.893.187	16.437.013	16.039.807
Renterisico Heemstede in %	1,6	2,4	2,2	2,6

Liquiditeitenbeheer

Voor het liquiditeitenbeheer hebben we een overeenkomst met de Bank Nederlandse Gemeenten. Een tekort aan middelen kan hierdoor voordelig worden geleend. De kredietlimiet bedraagt € 4,2 miljoen (financieringsovereenkomst BNG). Voor overtollige gelden hebben we verplicht op basis van het schatkistbankieren een rekening-courantovereenkomst met het rijk. Deze gelden worden uitgezet zonder risico voor de gemeente.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat de gemeente verplicht is om overtollig geld in de schatkist te houden (rekening bij het rijk). Vanaf 1 januari 2014 zijn gemeenten verplicht te schatkistbankieren. Er is een drempel van 2 procent van het jaarlijks begrotingstotaal (Regeling schatkistbankieren decentrale overheden).

Debiteurenbeheer

De gemeente voert actief debiteurenbeheer om debiteurenrisico zo veel mogelijk te beperken. Om debiteurenrisico's te dekken, wordt bij de jaarrekening een voorziening getroffen.

Financiering en rente

De gemeente Heemstede hanteert het principe van integrale financiering. In dit systeem bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het financieringsmiddel. Conform de BBV-regelgeving worden alle rentekosten toegerekend aan de taakvelden via de rente-omslagmethode (gemiddeld rentepercentage). De renteomslag voor 2025 bedraagt 0,20%. Uitzonderingspercentages zijn niet meer toegestaan.

Financieringsbehoefte

Om te voorzien in de financieringsbehoefte, beschikt de gemeente over interne en externe financieringsmiddelen. De interne financieringsmiddelen bestaan uit reserves, ofwel eigen vermogen, en de voorzieningen. De externe financieringsmiddelen bestaan uit de opgenomen langlopende geldleningen (langer dan 1 jaar) en kortlopende middelen. De bepaling van de financieringsbehoefte is gebaseerd op de geprognosticeerde balans opgenomen in de bijlage bij deze begroting.

Bij het aantrekken van een langlopende geldlening is uitgegaan van een rentepercentage van 3,40%.

Financieringsbehoefte	2025	2026	2027	2028
Te financieren investeringen:	101.169.343	104.170.516	110.959.160	115.683.772
Financieringsmiddelen:				
Reserves en voorzieningen	67.721.789	66.734.848	65.895.992	62.830.837
Bestaande langlopende leningen	7.044.000	5.616.000	4.488.000	3.360.000
Nog te financieren	26.403.555	31.813.669	40.575.168	49.492.935
* Kort geld (rek.courant/kasgeldlimiet/schatkist)	8.400.000	8.950.000	9.550.000	9.550.000
Nieuw aan te trekken langlopende geldleningen:				
2025:	18.000.000	17.280.000	16.560.000	15.840.000
2026:		5.600.000	5.376.000	5.152.000
2027:			9.100.000	8.736.000
2028:				10.200.000
Financieringstekort/overschot	3.555	-/- 10.331	-/- 10.832	-/- 14.935

** het kort geld bevat ook het saldo schatkistbankieren (uit de verkoop Eneco) dat eerst zal worden ingezet ter financiering van de investeringen. Dit hoeft uiteraard niet te worden aangetrokken en is derhalve geen onderdeel van de rente kort geld.*

Rentelasten externe financiering.

In de (meerjaren)begroting is - gezien de financieringsbehoefte - rekening gehouden met de volgende rentelasten, te betalen aan derden (banken):

Rentelasten externe financiering	2025	2026	2027	2028
Rentelasten bestaande langlopende leningen	0	0	0	0
rentelasten nieuw aan te trekken geldleningen (3,4%)	612.000	777.920	1.055.224	1.357.552
Totaal rentelasten opgenomen in 2025-2028	612.000	777.920	1.055.224	1.357.552

Het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening

De externe rentelasten worden toegerekend aan de diverse (sub) taakvelden. Onderstaande tabel geeft op hoofdlijnen inzicht welke bedragen op welke wijze zijn verantwoord in de begroting 2024. Hierbij wordt conform de nieuwe BBV en de bestaande gedragslijn binnen de gemeente Heemstede gebruikgemaakt van de rente-omslagmethode. De rente-omslag bedraagt 0,46% maar deze wordt afgerond op 0,50%. Hierdoor resteert een saldo op het taakveld treasury.

Rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening:	2025	2026	2027	2028
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	612.000	777.920	1.055.224	1.357.552
Rentebaten verstrekte geldleningen	428.000	0	0	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente:	184.000	777.920	1.055.224	1.357.552
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	174.685	815.298	1.119.516	1.402.556
Renteresultaat op het taakveld treasury	9.315	37.378	64.292	45.004

Gewaarborgde leningen

Uit het overzicht van gewaarborgde geldleningen opgenomen in de bijlagen blijkt voor welke instellingen de gemeente garant staat uit hoofde van haar publieke taak. Er is niet gebleken dat daarbij sprake is van een instelling die een verhoogd risico heeft op het niet kunnen voldoen aan haar verplichtingen op lange termijn.

Bedragen x € 1.000 per 31 december 2025	Garantstelling	2025
Garantstelling publieke taak		9.700
Achtervang garantstelling WSW		96.660
Totaal		106.360

Als een instelling waarvoor de gemeente garant staat te laat is met betalen wordt de gemeente aangesproken voor het openstaande bedrag. In zo'n geval neemt de gemeente contact op met de instelling en de geldgever om afspraken te maken over de betaling. Ook wordt nagegaan of de instelling een structureel probleem heeft. Voor verstrekte geldleningen geldt in principe dezelfde procedure met dien verstande dat de geldlening dan verstrekt is door de gemeente.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Paragraaf 5 gaat over de bedrijfsvoering binnen de gemeente, niet te verwarren met de GR Bedrijfsvoering waarin de samenwerking met de gemeente Bloemendaal is geborgd. Bedrijfsvoering ondersteunt de gemeentelijke organisatie bij het doelmatig en effectief uitvoeren van gemeentelijke taken voor inwoners, bedrijven en instellingen en het bestuur. Een goede bedrijfsvoering is een voorwaarde voor het uitoefenen van onze primaire taken en processen.

P&O

Ontwikkelorganisatie

De gemeente Heemstede groeit van een beheer gemeente naar een ontwikkelgemeente en dit heeft ook effect op de organisatie. De formatie van de organisatie is de afgelopen jaren ook hierop aangepast. Bij de actualisering van onze organisatiebeschrijving geven we hier concreter invulling aan en bekijken we of en hoe we de organisatiestructuur daar nog beter op kunnen inrichten.

Formatie

De toegevoegde formatie in 2023 en 2024 heeft gemaakt dat we beter toegerust zijn als organisatie op de opgave en ambities waarvoor we staan als gemeente en heeft de werkdruk beter in balans gebracht. Dat blijkt uit het medewerkers tevredenheidsonderzoek. In het ruimtelijk domein zien we dat de opgave nog niet helemaal in lijn zijn met de beschikbare formatie. Zoals aangegeven in de kadernota is extra inzet noodzakelijk op het gebied van vastgoed en wonen. De lichte onderbezetting in het domein Ruimte, die er dan nog is, wordt ingevuld met incidenteel geld. Wij blijven de formatie frequent monitoren en bij nieuwe taken volgt, waar noodzakelijk een voorstel voor de raad.

Bezetting

Door bestaand personeel te blijven binden en kwalitatief goed personeel aan te nemen houden we de bezetting op orde. Het seniorenplan bereidt ons bij moeilijk vervulbare functies voor op de uitstroom van ervaren medewerkers met veel kennis. Door aankomende vacatures vóór de pensioneringsdatum in te vullen kan een starter op de arbeidsmarkt het vak (versneld) leren van de vertrekkende 'senior'. Met ruime opleidingsmogelijkheden binden we de mensen aan ons en creëren we ruimte voor ontwikkeling. Het ruime opleidingsbudget (2% van de loonsom) blijft dan ook belangrijk. Diverse toelages gebruiken we om mensen aan te trekken en te behouden.

Medewerkerstevredenheid (MTO)

Het onlangs gehouden MTO (juni 2024) laat een mooie score voor de gemeente als werkgever zien van 8,3. Na het laatste MTO in 2021 hebben we onze aandacht gericht op het beter faciliteren van de interne communicatie door het implementeren van een nieuw intranet. Een ander punt van onze aandacht was het verbeteren van de werkdruk. Daarnaast hebben we introductie dagen voor nieuwe medewerkers geïntroduceerd, zodat zij een goede start hebben. Op deze punten scoren we in het recent gehouden MTO (juni 2024) aanzienlijk beter dan in de vorige editie. Belangrijkste aandachtspunten naar aanleiding van het MTO 2024 voor 2025 zijn de werkplekken op het raadhuis, de werkomgeving en ontwikkelmogelijkheden van medewerkers en communicatie vanuit de OR en MT.

Wervingskracht op peil houden

We moeten zorgen dat wij structureel zichtbaar zijn en blijven op de arbeidsmarkt. De functie medewerker werving en selectie is binnen de HRM-formatie gerealiseerd. De ondersteuning van een online advertentiebureau wordt volop ingezet. Vooral bij moeilijk vervulbare vacatures is dit van belang. Ons werkgeversmerk zie je terug in onze werving waarbij ontwikkeling een belangrijk onderdeel is. De verwachting is dat we ook in 2025 starters blijven aantrekken op de arbeidsmarkt. Deze starters krijgen een opleidingsprogramma om thuis te raken in het 'vak'. Het traineeprogramma loopt ook in 2025 door. We hopen dat de 1e groep trainees kan instromen in reguliere vacatures.

Aandacht voor hybride werken

Hybride werken is nu gewoon. Voor de diverse taken is een toereikende en gezonde werkplek beschikbaar. We merken dat vooral jonge (nieuwe) medewerkers behoefte hebben aan direct contact met collega's en dus werken op kantoor. Mede hierdoor blijven we 'last houden' van drukke dagen op kantoor en blijven we kritisch kijken naar benodigde werkplekken en werkvormen. Ook stimuleren we medewerkers om juist op de minder drukke dagen op kantoor te werken. Samenwerken en bereikbaarheid blijven de belangrijkste uitgangspunten bij het hybride werken.

Bevorderen vitale organisatie

Met vitale medewerkers krijg je een vitale organisatie. We zetten ons vitaliteitsbudget voort net als de centraal georganiseerde workshops. Ons huidige arbobeleid en lokale maatregelen verwerken we in een beleidsplan vitaliteit conform artikel 8.8 van de CAO gemeenten.

Informatievoorziening en ICT

Onze digitale gemeente is sterk ontwikkeld, met nog voldoende kansen om de digitalisering verder te ontwikkelen en te verbeteren. Naast het fysieke contact in de gemeentelijke dienstverlening erkennen we het belang van een digitaal benaderbare en betrouwbare gemeente voor iedereen. De uitwisseling van (digitale) gegevens en het gebruik van de digitale faciliteiten van de gemeente moet goed mogelijk zijn zonder onderbrekingen in de (digitale) dienstverlening, verlies van data, cyberinbraken of privacy-inbreuk. We willen beschikken over een moderne, veilige en flexibele gemeentelijke informatievoorziening waarin we op een praktische, veilige en maatschappelijk verantwoorde manier innoveren. Activiteiten die dit mogelijk maken zijn georganiseerd langs de 6 dienstverleningsgebieden van Informatievoorziening.

- Informatievisie & digitale innovatie. Maakt de kansen, mogelijkheden, vereisten en risico's van digitalisering inzichtelijk en regisseert de doorontwikkeling van de digitale gemeente.
- Informatiebeveiliging. Stelt de beschikbaarheid, exclusiviteit en integriteit van informatie binnen de gemeente veilig door planvorming, uitvoering van maatregelen en controles.
- Beheer ICT en bedrijfsapplicaties. Levert een toegankelijke digitale werkplekomgeving voor de gemeente door het beheer van ICT en bedrijfsapplicaties te regisseren en uit te voeren.
- Informatiehuishouding. Organiseert de opslag, het beheer en de verstrekking van gemeentelijke informatie en gegevens.
- Data & gegevensmanagement. Geeft zicht op kansrijke datavraagstukken en vertaalt deze naar dataoplossingen voor de gemeentelijke dienstverlening en uitvoering.
- Digitaal vakmanschap. Ontwikkelt de bekwaamheid van de gemeente bij de inzet van digitale middelen.

Ieder jaar stellen we ICT speerpunten vast die samenhangen met deze dienstverleningsgebieden. Soms specifiek op een gebied en vaak integraal over meerder gebieden heen. Voor 2025 zijn de volgende speerpunten urgent:

Grip op de digitale informatiehuishouding

We gaan aan de slag met de digitale informatiehuishouding. Vanuit de informatiehuishouding worden hoge eisen gesteld aan de uitwisseling van gegevens tussen systemen en de overdraagbaarheid van informatie naar het gemeentelijk archief. We stellen richtlijnen op hoe om te gaan met het vastleggen van gegevens, data en documenten, en in het bijzonder wanneer wij verouderde bedrijfsapplicaties uit faseren.

Ook gaan we meer werken onder ons nieuw ontwikkelde Informatiearchitectuur om meer grip te krijgen op de gemeentelijke informatiehuishouding. Met onze informatiearchitectuur leggen we de relaties en samenhang tussen processen, bedrijfsapplicaties en gegevensverzamelingen nader vast. We leggen dit vast in onze processen en in onze bedrijfsapplicaties voor het beheren van ons applicatieportfolio en documentstructuurplan. Alle nieuwe bedrijfsapplicaties en onze werkplekomgeving moeten aan de richtlijnen van onze informatiearchitectuur te voldoen.

Een moderne en veilige digitale werkplekomgeving

We hebben een nieuwe werkplekomgeving aanbesteedt in de markt. Aan de nieuwe werkplekomgeving zijn eisen gesteld als makkelijk digitaal contact maken, eenvoudig delen van informatie, en geautomatiseerde verwerking van gegevens zonder beveiligingsincidenten of datalekken. De komende tijd zal de nieuwe werkplekomgeving in fases uitgerold en door ontwikkeld worden. Dit project is onderdeel van een meerjarig programma waarbij we de ICT omgeving opnieuw aanbesteden op de markt vooruitlopend op het aflopen van ons huidige outsourcing contract.

Ook continueren we de doel- en rechtmatige inkoop van onze ICT als onderdeel van een moderne werkplekomgeving. Bedrijfsapplicaties waarvan het leverancierscontract voor gebruik en onderhoud aflopen, worden opnieuw ingekocht. Via het meerjarig vervangingsplan wordt de uitvoering georganiseerd en bewaakt. In 2025 staan het zaakstelsel voor het sociale domein, het financieel softwaresysteem, het bestuurlijk informatiesysteem en ons externe platform voor bedrijfsapplicaties geagendeerd voor vernieuwing. Voor de inkoop en implementatie van nieuwe systemen is additioneel incidenteel budget aangevraagd in de begroting 2025.

Om in de toekomst incidentele jaarlasten voor inkoop en implementatie effectiever in te zetten gaan we een reserve opzetten. Aan de hand van het meerjarig vervangingsplan wordt deze reserve ingezet en verantwoordt.

Een digitaal weerbare gemeente

Activiteiten op het gebied van Informatiebeveiliging nemen toe door verscherpte en aanvullende wet- en regelgeving. Een van deze ontwikkelingen is de Europese NIS2-richtlijn wat de cyber- en informatiebeveiliging voor bedrijven en overheden reguleert, inclusief gemeenten. De richtlijn wordt vertaald in nationale uitvoeringsbesluiten en fungeert als bindende wet. De exacte gevolgen van NIS2 en de andere ontwikkelingen worden langzaam maar zeker bekend. In 2025 verwachten we een handreiking vanuit de landelijke overheid voor de invoering van NIS2.

Daarnaast continueren we de invoering van het normenkader voor informatieveiligheid voor de overheid, de BIO, en toetsen met de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) de mate waarin de gemeente aan het normenkader voldoet.

In het kader van de digitale weerbaarheid voeren we ieder jaar een crisisoefening uit met diverse aandachtsgebieden wat inzicht moet geven op de digitale weerbaarheid van de gemeente. Aangedragen verbeteringen verwerken we in gemeentelijke plannen voor de bedrijfscontinuïteit en de dienstverleningsafspraken met onze leveranciers.

Instellen nieuwe reserve "meerjarig vervangingsplan GR DIT"

ICT Vervangingsprojecten van applicaties zijn vaak meerjarig of lopen over de begrotingsjaren heen. Voor de begrotingssystematiek is dat niet gewenst omdat gestreefd wordt naar zo min mogelijk fluctuaties in de exploitatie. Een over het boekjaar heen lopend project leidt tot lasten in het volgende boekjaar en overschotten in het lopende boekjaar. Het vormen van een onderhoudsvoorziening waarmee deze fluctuaties voorkomen worden, is niet toegestaan omdat het bij applicaties niet gaat over groot onderhoud maar over vervanging/verlenging van licenties (huur), implementatie en/of opleidingen. De applicaties worden ook geen eigendom. Een oplossing is de kosten van deze vervangingsprojecten te storten in een bestemmingsreserve. Door de kosten van het vervangingsproject vervolgens te dekken uit deze reserve heeft uitloop over verschillende begrotingsjaren geen financieel gevolg meer. Alle mutaties in de reserve worden de raad vooraf voorgelegd. Bij GR DIT is samenwerking met de gemeente Bloemendaal. Zij hebben er niet voor gekozen hiervoor een bestemmingsreserve te vormen. Voor de afzonderlijke begrotingen van de gemeenten en het over en weer verrekenen van kosten heeft dit geen gevolgen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van het verslagjaar 2023 heeft het college een rechtmatigheidsverantwoording opgesteld. Op deze wijze hebben ze zelfstandig verantwoording afgelegd over de naleving van geldende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is niet op alle vlakken soepel verlopen. Zo zijn tot laat in het proces aanwijzingen en interpretaties gekomen van de Commissie BBV. Ook de BADO is niet in lijn gebracht met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. De komende jaren worden naar verwachting landelijk vervolgstappen gezet voor verdere implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording. We volgen deze ontwikkelingen op de voet en proberen hier zo goed en zo snel mogelijk op in te spelen. Ook wordt intern, in overleg met de accountant en de auditcommissie verder gekeken naar de doorontwikkeling van de rechtmatigheidsverantwoording.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Algemeen

Inleiding

Gemeenten werken steeds meer samen met andere gemeenten en/of organisaties. Het bedrag dat met deze regionale samenwerking is gemoeid is de afgelopen jaren sterk gegroeid. Deels omdat het aantal taken dat op deze manier wordt uitgevoerd toegenomen is en deels omdat het aantal samenwerkingsverbanden is gegroeid. In deze paragraaf worden alle samenwerkingsverbanden opgenomen die aangemerkt worden als een verbonden partij.

Een verbonden partij is een privaot- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Er is sprake van een bestuurlijk belang als vanuit de gemeente iemand zitting heeft in het bestuur, of stemrecht heeft bij het benoemen van het bestuur of stemrecht heeft in de algemene vergadering van aandeelhouders. Er is sprake van een financieel belang als bij faillissement de gemeente aansprakelijk is voor niet nakoming van verplichtingen of schulden of als de gemeente haar inleg niet kan verhalen.

Samenwerkingsverbanden waarbij Heemstede fungeert als centrumgemeente worden beschouwd als deel van de gemeentelijke organisatie en zijn daarom niet meegenomen in deze paragraaf. Dit is het geval bij de lichte gemeenschappelijke regelingen Intergemeentelijke afdeling sociale zaken (IASZ) en de gemeenschappelijke regeling Digitale informatievoorziening en Technologie (DIT).

Nota verbonden partijen.

In de Nota verbonden partijen zijn spelregels opgenomen waarmee de raad de grip versterkt op taakuitvoering op afstand.

Overzicht verbonden partijen

Conform de geldende wetgeving wordt de lijst van verbonden partijen gesplitst in: gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en stichtingen.

Naam	Bijdrage GR/waarde aandeel	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Netto-winst	Bron
<i>x € 1.000</i>	<i>EUR</i>	<i>1 jan</i>	<i>31 dec</i>	<i>1 jan</i>	<i>31 dec</i>	<i>EUR</i>	
<i>Publiekrechtelijke verbonden partijen</i>							
Veiligheidsregio Kennemerland	3.265	5.485	4.668	45.413	44.266	7	Begroting 2025-2028
Omgevingsdienst IJmond	62	734	730	11.099	12.106	105	Jaarrekening 2023
Participatiebedrijf Zuid-Kennemerland (Spaarne Werkt)	1.817	6.812	6.172	6.025	6.070	-640	Jaarrekening 2023
Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten West-Kennemerland	107	-	-	-	-	-	Begroting 2025
Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland	190	8.328	9.065	8.328	9.065		Jaarrekening 2023
Gemeentebelastingen Kennemerland-Zuid	919	-	-	-	-	-	Begroting 2025-2028
GR Bedrijfsvoering	1.722	-	-	-	-	-	Begroting 2025-2028
Beschermde wonen	-	-	-	-	-	-	Begroting 2025 -2028
<i>Privaatrechtelijke verbonden partijen</i>							
Bank Nederlandse Gemeente							
Stedin Groep	n.v.t.	3.342.000	3.221.000	5.178.000	5.063.000	170.000	Jaarrekening 2023
Meerlanden	n.v.t.	36.999	36.740	21.028	30.107	204	Jaarrekening 2023
Regionaal inkoopbureau IJmond en Kennemerland	216	1.084	1.044	371	503	189	Jaarrekening 2023
Openbaar Onderwijs Zuid-Kennemerland	n.v.t.	5.081	6.265	1.757	1.677	1.184	Jaarrekening 2023

Veiligheidsregio Kennemerland

Rechtsvorm samenwerking :	Gemeenschappelijke regeling – Openbaar lichaam,		
Oprichtings- en herzieningsdatum :	1 november 2011 1 januari 2019		
Vestigingsplaats :	Haarlem		
Deelnemende partijen :	Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort		
Openbaar belang :	Het behartigen van de belangen van de gemeenten op de volgende terreinen: a. Veiligheid en publieke gezondheid; b. Brandweezorg; c. Maatschappelijke zorg en jeugd; d. Rampenbestrijding en crisisbeheersing in brede zin; e. Risicobeheersing; f. Samenwerking en coördinatie in de uitvoering van rampenbestrijding en crisisbeheersing; g. Beheer van een gemeenschappelijke meldkamer; h. Fungeren als platform voor onderwerpen op het gebied van veiligheid en gezondheid, maatschappelijke zorg en jeugd voor zover deze het verzorgingsgebied van de gemeenten gezamenlijk betreffen		
Bestuurlijk belang :	2 stemmen van 32 (6,25%)		
Ontwikkelingen :	De VRK heeft voor 2025 ten opzichte van 2024 niet veel nieuwe ontwikkelingen.		
Risico's :	• Afwijkingen nominale ontwikkelingen • Rechtspositie brandweervrijwilligers • Doorontwikkelingen ICT • Verhoogde uitstroom 24-uursdienst brandweer • Afname subsidietaken GGD		
Financiële positie :		2023 (realisatie)	2025 (begroting)
	Eigen vermogen	6.103.000	4.668.000
	Vreemd vermogen	70.942.000	66.477.000
	Resultaat voor bestemming	918.000	- 83.000
	Verrekend met bijdrage gemeente	94.000	7.000
Informatiemomenten :	Jaarlijks kan er in het voorjaar een zienswijze worden afgegeven op de begroting en de jaarrekening.		
Zienswijze/korte evaluatie :	De raad heeft een positieve zienswijze gegeven op de begroting 2025.		

Omgevingsdienst IJmond

Rechtsvorm samenwerking :	Gemeenschappelijke regeling – Openbaar lichaam																
Oprichtingsdatum :	1 mei 1998																
Herzieningsdatum :	1 mei 2017																
Vestigingsplaats :	Beverwijk																
Deelnemende partijen :	Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland, Zandvoort en Provincie Noord-Holland																
Openbaar belang :	Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit in het samenwerkingsgebied.																
Bestuurlijk belang :	1 stem (1,76%)																
Ontwikkelingen :	De ODIJ heeft een robuustheidstoets ondergaan vanuit het rijk. Gebleken is dat de ODIJ onvoldoende robuust is. Er is een plan gemaakt voor het herijken van de bestaande taken, formatie en financieringsstructuur en er worden achterstanden aangepakt. Uit het plan kunnen structurele kosten ontstaan die nog niet gekwantificeerd zijn.																
Risico's :	De omgevingsdienst gaat uit van een maximaal risico van € 467.000. Dit risico is nagenoeg even groot als het beschikbare weerstandsvermogen. Daarmee zijn de risico's voldoende afgedekt.																
Financiële positie :	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>2023 (realisatie)</th><th>2025 (begroting)</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>729.707</td><td>512.372</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>12.106.613</td><td>11.149.112</td></tr> <tr> <td>Resultaat voor bestemming</td><td>105.487</td><td>0</td></tr> <tr> <td>Verrekend met bijdrage gemeente</td><td>0</td><td>0</td></tr> </tbody> </table>			2023 (realisatie)	2025 (begroting)	Eigen vermogen	729.707	512.372	Vreemd vermogen	12.106.613	11.149.112	Resultaat voor bestemming	105.487	0	Verrekend met bijdrage gemeente	0	0
	2023 (realisatie)	2025 (begroting)															
Eigen vermogen	729.707	512.372															
Vreemd vermogen	12.106.613	11.149.112															
Resultaat voor bestemming	105.487	0															
Verrekend met bijdrage gemeente	0	0															
Informatiemomenten :	Begroting en jaarrekening/verslag																
Zienswijze/korte evaluatie :	De raad kan een zienswijze op de begroting en de jaarstukken inbrengen voor vaststelling in het algemeen bestuur van de GR																

Spaarne werkt

Rechtsvorm samenwerking :	Gemeenschappelijk orgaan, bedrijfsvoeringsorganisatie.
Oprichtings- en herzieningsdatum :	1986 01-01-2022
Vestigingsplaats :	Cruquius.
Deelnemende partijen :	Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort.
Openbaar belang :	Uitvoering en behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van: • de sociale werkvoorziening (Wet sociale werkvoorziening); • re-integratie voor werkzoekenden met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt (Participatiewet); • beschut werk op grond van de Participatiewet; • leerwerktrajecten voor jongeren zonder start- of beroepskwalificatie (Wet voortijdig schoolverlaten).
Bestuurlijk belang :	1 stem van 6 stemmen (16,67%).
Ontwikkelingen :	Eind 2023 is het rapport Duurzame toekomst voor Spaarne Werkt uitgekomen. Op basis van dit rapport heeft het bestuur een gewijzigde koers gekozen voor het bedrijf zodat het op gezonde wijze voort kan bestaan. Deze koers wordt in 2024 verder uitgewerkt in een transitieplan.
Risico's :	We merken op dat de risico's die zijn opgenomen in de begroting van Spaarne Werkt, niet gekwantificeerd zijn. Hierdoor is het niet mogelijk om te beoordelen of de beschikbare weerstandscapaciteit (€ 4.669.000) voldoende is om mogelijke risico's te ondervangen.
Financiële positie :	De eerste effecten van de gekozen koers zijn in de begroting van 2025 terug te zien. De activiteiten Business Post, Parkeerbeheer (fietsenstallingen fietsenwinkel), het Fietsdepot en restaurant de Ripper worden afgebouwd in 2024 en komen daardoor niet meer voor in de begroting 2025. Ook wordt al een krimp in de reguliere formatie richting de taakstelling gerealiseerd. Loonsverhogingen dempen echter het financiële effect hiervan. Verdere uitwerking van de gekozen koers wordt vormgegeven in een transitieplan. De financiële effecten zoals verwerkt in de begroting 2025 van Spaarne werkt zijn in de gemeentelijke begroting overgenomen.
Informatiemomenten :	De begroting van het Participatiebedrijf wordt ter zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraad. De jaarrekening wordt aan de raad ter kennisneming voorgelegd.
Zienswijze/korte evaluatie :	Positieve zienswijze.

Schoolverzuim en voortijdig Schoolverlaten West-Kennemerland

Rechtsvorm samenwerking :	Gemeenschappelijke regeling – Openbaar lichaam
Oprichtings- en herzieningsdatum :	01-01-2014 01-01-2019
Vestigingsplaats :	Haarlem
Deelnemende partijen :	Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Velsen en Zandvoort
Openbaar belang :	Deze regeling is aangegaan met als doen het behartigen van de belangen van gemeenten op het gebied van de uitvoering van de leerplichtwet 1969 en het besluit (RMC) Regionale Meld-en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten. Dit in het kader van efficiënt en doelmatig samenwerken van de deelnemende gemeenten, een en ander voor zover het betreft de deelname van die gemeenten aan een of meerdere percelen.
Bestuurlijk belang :	1 van de 7 stemmen (14,29%)
Ontwikkelingen :	Nieuwe wetgeving per 1 augustus 2025 e.v. Hierbij wordt de doelgroep van het Doorstroompunt (van het RMC) uitgebreid naar 27 jaar. Dit betekent een inhoudelijke taakuitbreiding. Ook is er nieuwe wetgeving rondom de aanpak van schoolaanwezigheid. Onduidelijk is nog of de ingangsdatum in augustus 2025 haalbaar is.
Risico's :	Geen (financiële) risico's.
Informatiemomenten :	Jaarlijks kan er in het voorjaar een zienswijze worden afgegeven op de begroting en de jaarrekening.
Zienswijze/korte evaluatie :	Positieve zienswijze op de begroting 2025 en de jaarrekening 2023

Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland

Rechtsvorm samenwerking :	· Gemeenschappelijke regeling – Openbaar lichaam, gemeenschappelijk orgaan, bedrijfsvoeringsorganisatie, centrumregeling, regeling zonder meer · Naamloze vennootschap, besloten vennootschap · Stichting
Oprichtingsdatum :	01-12-2013
herzieningsdatum :	01-12-2013
Vestigingsplaats :	Haarlem
Deelnemende partijen :	Bloemendaal, Haarlem, Heemstede, Zandvoort
Openbaar belang :	Doelstelling van de GR, is opgenomen in de GR
Bestuurlijk belang :	1 van 4 stemmen (25%)
Ontwikkelingen :	De vaste jaarlijkse bijdrage is € 190.000
Risico's :	Er worden geen bijzondere risico's onderkent door de GR.
Financiële positie :	De vier deelnemende gemeenten storten jaarlijks een bijdrage in het fonds, gerelateerd aan het aantal inwoners in het jaar van oprichting van de GR (2013). Er is sprake van een vaste jaarlijkse bijdrage vanaf 2020 van € 190.000 voor Heemstede.
Informatiemomenten :	Eens per kwartaal informeert de stuurgroep de raden met een rapportage waarin de planning, budget en eventuele risico's staan. Daarnaast is er een jaarplan (ontwerp en realisatie). Hierin wordt het verloop van het fonds gepresenteerd.
Zienswijze/korte evaluatie :	Bij de rapportage en het (ontwerp) jaarplan. Tevens bij nieuwe projecten

Gemeentebelastingen Kennemerland Zuid

Rechtsvorm samenwerking :	Centrumregeling
Oprichtings- en herzieningsdatum :	01-01-2019
Vestigingsplaats :	Bloemendaal
Deelnemende partijen :	Bloemendaal, Heemstede, Zandvoort
Openbaar belang :	De regeling is getroffen voor de uitvoering van de taken van de gemeenten op het gebied van het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen en rechten en voor de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (wet WOZ).
Bestuurlijk belang :	1 van de 3 stemmen (33,33%)
Ontwikkelingen :	De wet WOZ is aangepast met als doel de hoeveelheid bezwaren van no cure no pay-bureaus in te perken. De vergoeding voor rechtshulp wordt verlaagd en deze vergoeding wordt direct overgemaakt aan de burger in plaats van het WOZ-bureau.
Risico's :	De hoeveelheid bezwaren op de WOZ-waarden kan zorgen voor een stijging van de proceslasten.
Financiële positie :	GBKZ is een centrumregeling. Dit betekent dat het een onderdeel is van de gemeente Bloemendaal en de GBKZ dus geen eigen financiële positie heeft.
Informatiemomenten :	Bedrijfsplan: jaarlijks aan het begin van het jaar. Jaarverslag: jaarlijks halverwege het jaar.

GR Bedrijfsvoering

Rechtsvorm samenwerking :	Centrumregeling
Oprichtings- en herzieningsdatum :	01-01-2023
Vestigingsplaats :	Bloemendaal
Deelnemende partijen :	Heemstede en Bloemendaal
Openbaar belang :	Het behartigen van een goede taakuitoefening door de gemeenten op het gebied van HRM, facilitaire zaken en communicatie, in het belang van een goede dienstverlening door de gemeenten.
Bestuurlijk belang :	1 van de 2
Ontwikkelingen :	Niet van toepassing
Risico's :	Er zijn geen substantiële risico's te benoemen.
Financiële positie :	GBKZ is een centrumregeling. Dit betekent dat het een onderdeel is van de gemeente Bloemendaal en de GBKZ dus geen eigen financiële positie heeft.
Informatiemomenten :	Via de reguliere P&C-cyclus
Zienswijze/korte evaluatie :	De GR Bedrijfsvoering is kort geleden opgericht, er heeft nog geen volledige evaluatie plaats gevonden. De gemeenschappelijke regelingen tussen Bloemendaal en Heemstede worden gezamenlijk geëvalueerd.

Beschermd wonen

Rechtsvorm samenwerking :	Gemeenschappelijk Orgaan
Oprichtings- en herzieningsdatum :	01-01-2024 -
Vestigingsplaats :	Haarlem
Deelnemende partijen :	Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Velsen en Zandvoort
Openbaar belang :	Regionale samenwerking vanuit de visie om inwoners die zijn aangewezen op (voorzieningen voor) Beschermd Wonen, zo gewoon mogelijk te laten wonen met herstelondersteuning gericht op inclusie, volwaardig burgerschap, participatie, zelfredzaamheid en informele steun in de eigen omgeving.
Bestuurlijk belang :	1 stem van de 8 (12,5%)
Ontwikkelingen :	De wettelijke doordecentralisatie van Beschermd Wonen heeft nog niet plaatsgevonden. De regio wil niet wachten met de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis, spreiding van voorzieningen en een betere verbinding van deze voorzieningen met het lokale aanbod in elk van de deelnemende gemeenten. Hierop vooruitlopend is het GO Beschermd Wonen al van kracht geworden en geldt tot de daadwerkelijke wettelijke inwerkingtreding van de doordecentralisatie een overgangperiode met als centrumgemeente de gemeente Haarlem. Tijdens de overgangperiode ontvangt de centrumgemeente Haarlem de rijksbijdrage. Na de doordecentralisatie ontvangen de individuele gemeenten de bijdrage vanuit het rijk en dragen deze over aan het GO BW. De hoogte is nog onbekend.
Risico's :	De wettelijke doordecentralisatie van Beschermd Wonen is nog niet van kracht en al meerdere keren uitgesteld.
Informatiemomenten :	Jaarlijks kan er in het voorjaar een zienswijze worden afgegeven op de begroting en de jaarrekening
Zienswijze/korte evaluatie :	Positieve zienswijze op de begroting 2025

Bank Nederlandse Gemeenten

Rechtsvorm samenwerking :	Naamloze vennootschap					
Oprichtings- en herzieningsdatum :	n.v.t.					
Vestigingsplaats :	Den Haag					
Deelnemende partijen :	Overheden in Nederland					
Openbaar belang :	Het eigenaarschap van gemeenten, provincies, en de staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.					
Bestuurlijk belang :	1 stem per aandeel					
Ontwikkelingen dividend :	Rekening		Begroting		Meerjarenraming	
	2023		2024		2025	
	€ 306.053		€ 288.000		€ 298.000	
Risico's :	De risico's van de BNG zijn uiteengezet op pagina 68 van haar jaarverslag 2023. De categorieën van genoemde risico's zijn:					
	• Kredietrisico's • Liquiditeitsrisico's • Marktrisico's • Operationele risico's • Security risico's • Compliance risico's • Strategische risico's					
	De BNG doet aan risicomanagement gericht op het handhaven van een veilig risicoprofiel.					
Financiële positie :	(x € 1.000.000)		2023		2024 (begroot)	
	Eigen vermogen		€ 4.615		€ 4.721	
	Vreemd vermogen		€ 107.459		€ 110.819	
Informatiemomenten :	Via reguliere P&C-cyclus					

Stedin Groep

Rechtsvorm samenwerking :	Naamloze vennootschap
Oprichtingsdatum :	1886
Vestigingsplaats :	Rotterdam
Deelnemende partijen :	42 gemeenten
Openbaar belang :	De vennootschap heeft ten doel: 1. het doen houden van aandelen in een netbeheerder als bedoeld in de Elektriciteitswet en de Gaswet; 2. het direct en indirect doen ontwerpen, engineeren, aanleggen, beheren, exploiteren, financieren, bewaken, in stand houden en onderhouden van collectie-, transport- en distributienetten. Dit omvat maar is niet beperkt tot - netwerken voor elektriciteit, gas, water en stoom, ongeacht of deze netwerken gebruikt worden door derden verbonden zaken. Daarnaast betreft het apparatuur, die op deze netten zijn aangesloten, waaronder meetinrichtingen, en van aanverwante activiteiten, alles zowel binnen als buiten gebouwen; 3. het direct en indirect verzamelen, transporteren en distribueren van - maar niet beperkt tot – elektriciteit, gas, data, vloeistoffen, vaste stoffen en gassen; 4. het direct en indirect verrichten van ondersteunende taken en (administratieve) diensten op de hiervoor genoemde gebieden; 5. het oprichten van, het op welke manier dan ook deelnemen in, het besturen van en het toezicht houden op ondernemingen en vennootschappen; 6. het verstrekken van adviezen en het verlenen van diensten aan ondernemingen en vennootschappen waarmee de vennootschap in een groep is verbonden en aan derden; 7. het verkrijgen, beheren, exploiteren, bezwaren en vervreemden van goederen - rechten van intellectuele eigendom daaronder begrepen -, zomede het beleggen van vermogen; 8. het ter leen verstrekken of doen verstrekken van gelden, in het bijzonder - maar niet uitsluitend - aan dochtermaatschappijen, groepsmaatschappijen en/of deelnemingen van de vennootschap, evenals het ter leen opnemen of doen opnemen van gelden; 9. het verstrekken van garanties, het verbinden van de vennootschap en het bezwaren van activa van de vennootschap ten behoeve van ondernemingen en vennootschappen waarmee de vennootschap in een groep is verbonden en ten behoeve van derden. Een al dat wat met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, zowel in Nederland als daarbuiten, in de ruimste zin van het woord. Met dien

		verstande dat uitdrukkelijk zijn uitgesloten handelingen of activiteiten die strijdig zijn met het belang van het beheer van elektriciteitsnetten en gasnetten en activiteiten die niet zijn toegestaan op grond van de Elektriciteitswet en de Gaswet.															
Bestuurlijk belang	:	Minder dan 2%															
Ontwikkelingen	:	In 2023 nieuwe strategie voor de periode 2023-2027. Dat doen we door te bouwen, te benutten en te beheren (de pijlers van de nieuwe strategie).															
Risico's	:	De vijf grootste risico's die Stedin heeft aangegeven in de jaarrekening 2023 zijn: 1. Cyberaanvallen 2. Niet genoeg aansluit- en transportcapaciteit 3. Onvoldoende grip op toekomstige klantvraag 4. Beschikbaarheid en kwaliteit van data niet op orde 5. Gasinvesteringen lastig te plannen															
Financiële positie	:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>(x € 1.000)</th><th>2023</th><th>2022</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>3.221.000</td><td>3.342.000</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>5.063.000</td><td>5.178.000</td></tr> <tr> <td>Resultaat voor bestemming</td><td>170.000</td><td>44.000</td></tr> <tr> <td>Dividend</td><td>467</td><td>194</td></tr> </tbody> </table>	(x € 1.000)	2023	2022	Eigen vermogen	3.221.000	3.342.000	Vreemd vermogen	5.063.000	5.178.000	Resultaat voor bestemming	170.000	44.000	Dividend	467	194
(x € 1.000)	2023	2022															
Eigen vermogen	3.221.000	3.342.000															
Vreemd vermogen	5.063.000	5.178.000															
Resultaat voor bestemming	170.000	44.000															
Dividend	467	194															
Informatiemomenten	:	Via reguliere P&C cyclus															

Meerlanden

Rechtsvorm samenwerking	:	Naamloze vennootschap
Oprichtings- en herzieningsdatum	:	1997
Vestigingsplaats	:	Rijsenhout
Deelnemende partijen	:	Aalsmeer, Bloemendaal, Diemen, Haarlemmermeer, Heemstede, Hillegom, Lisse en Noordwijk
Openbaar belang	:	Excellente Dienstverlener We houden de openbare ruimte schoon en heel en zamelen waardevolle grondstoffen in. Bij al die activiteiten streven we naar excellente dienstverlening. Duurzame Grondstoffenregisseur Als regionale dienstverlener kijken wij over de grenzen van de gemeenten heen en signaleren we kansen en

		oplossingen voor het hoogwaardig verwaarden van grondstoffen die afkomstig zijn uit huishoudens, bedrijven en de openbare ruimte. We optimaliseren hergebruik en recycling en besparen CO2. Proactief adviseren wij onze klanten bij het vinden van waardevolle toepassingen voor de grondstoffen. Excellente Bedrijfsvoering Om onze ambities te realiseren is het van belang dat we onze interne bedrijfsprocessen hierop aanpassen en onze mensen toerusten. We zetten daarbij in op technologische ontwikkelingen, zoals digitalisering, automatisering en gericht gebruik van data en op ontwikkeling van kennis en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers.															
Bestuurlijk belang	:	Heemstede heeft 12.293 aandelen en 1 transitie-aandeel. In totaal is dat 7,52% (het transitie-aandeel telt niet mee in de zeggenschap) op 1 januari 2024.															
Ontwikkelingen	:	Het dividend wordt altijd 1 jaar later uitgekeerd en begroot. Het bedrag 2023 van € 63.015 wordt dus ontvangen in 2024 door Heemstede en in 2024 in de Heemsteedse begroting opgenomen.															
Risico's	:	Meerlanden beschrijft de risico's op pagina 69 t/m 72 van de rekening 2023 en heeft een uitgebreid risicomanagement volgens het model "three lines of defence". Het risico voor Heemstede is beperkt.															
Financiële positie	:	Er is geen financiële bijdrage voor deelname in de NV maar er wordt betaald voor de dienstverlening op basis van de overeenkomsten voor afval en onderhoud in de openbare ruimte. Het transitie-aandeel is onder leningen aan deelnemingen gerangschikt met een waarde van € 1.446.558 <table border="1"> <thead> <tr> <th>(x € 1.000)</th><th>2023</th><th>2022</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>36.740</td><td>36.999</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>30.107</td><td>21.028</td></tr> <tr> <td>Resultaat voor bestemming</td><td>204</td><td>716</td></tr> <tr> <td>Dividend</td><td>74</td><td>129</td></tr> </tbody> </table>	(x € 1.000)	2023	2022	Eigen vermogen	36.740	36.999	Vreemd vermogen	30.107	21.028	Resultaat voor bestemming	204	716	Dividend	74	129
(x € 1.000)	2023	2022															
Eigen vermogen	36.740	36.999															
Vreemd vermogen	30.107	21.028															
Resultaat voor bestemming	204	716															
Dividend	74	129															
Informatiemomenten	:	Meerlanden legt de begroting en de jaarrekening ter goedkeuring voor aan de AVA. De jaarrekening bevat onder meer het voorgestelde dividend per aandeel. De raadscommissie ontvangt alle collegebesluiten over de dienstverleningsovereenkomst (DVO) en voorgenomen															

wijzigingen in de statuten.

Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland

Rechtsvorm samenwerking :	Stichting															
Oprichtings- en herzieningsdatum :	2008															
Vestigingsplaats :	Heemstede															
Deelnemende partijen :	Alkmaar, Beverwijk, Bloemendaal, Diemen, Heemskerk, Heemstede, Hillegom, Lisse, Noordwijk, Oostzaan, Ouder-Amstel, de Ronde Venen, Teylingen, Uithoorn, Velsen en Wormer.															
Openbaar belang :	Het creëren van voordelen op zowel financieel, kwalitatief als procesmatig gebied voor zelfstandige gemeenten. Onder andere door het faciliteren van een regionaal inkoopbureau en alles wat daar direct of indirect mee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, in de ruimste zin des woords.															
Bestuurlijk belang :	1 stem van 16 (6,25%)															
Ontwikkelingen :	stichting RIJK probeert voor een brede financiële basis te zorgen door beperkt te groeien.															
Risico's :	De grootste risico's die stichting RIJK heeft aangegeven in haar risicoparagraaf van de begroting zijn: • Uittreding deelnemers • Langdurig verzuim • Krapte arbeidsmarkt															
Financiële positie :	<table><tr><td></td><td>2022</td><td>2023</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 1.084.199</td><td>€ 1.044.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 371.347</td><td>€ 503.247</td></tr><tr><td>Resultaat voor bestemming</td><td>€ 59.748</td><td>€ 189.013</td></tr><tr><td>Verrekend met bijdrage gemeenten</td><td>€ 59.748</td><td>€ 229.212</td></tr></table>		2022	2023	Eigen vermogen	€ 1.084.199	€ 1.044.000	Vreemd vermogen	€ 371.347	€ 503.247	Resultaat voor bestemming	€ 59.748	€ 189.013	Verrekend met bijdrage gemeenten	€ 59.748	€ 229.212
	2022	2023														
Eigen vermogen	€ 1.084.199	€ 1.044.000														
Vreemd vermogen	€ 371.347	€ 503.247														
Resultaat voor bestemming	€ 59.748	€ 189.013														
Verrekend met bijdrage gemeenten	€ 59.748	€ 229.212														
Informatiemomenten :	De raad wordt jaarlijks geïnformeerd met de begroting, de jaarrekening en het inkoopplan.															

Stichting Openbaar Onderwijs Zuid-Kennemerland (STOPOZ)

Rechtsvorm samenwerking :	Stichting
Oprichtings- en herzieningsdatum :	24 december 2004 8 december 2022
Vestigingsplaats :	Bloemendaal
Deelnemende partijen :	Bloemendaal, Heemstede & Zandvoort
Openbaar belang :	- Het in stand houden van openbare scholen voor primair onderwijs als bedoeld in artikel 46 van de Wpo - Het doen geven en bevorderen van primair onderwijs in de zin van de Wpo en/of ander onderwijswetten
Bestuurlijk belang :	1 stem van 3 (33,33%)
Ontwikkelingen :	Er hebben geen ontwikkelingen plaatsgevonden
Risico's :	Geen risico's.
Informatiemomenten :	Begroting, jaarstukken en terugkoppeling bestuurlijke overleggen
Zienswijze/korte evaluatie :	Positieve zienswijze

Paragraaf 7 Grondbeleid

Faciliterend grondbeleid

Bij grondbeleid van gemeenten wordt onderscheid gemaakt tussen actief en faciliterend grondbeleid. Actief grondbeleid houdt in dat een gemeente zelf grond verwerft, bouwrijp maakt en uitgeeft. Bij faciliterend grondbeleid stelt een gemeente voorwaarden aan de ontwikkeling van grond in eigendom van derden, bijvoorbeeld projectontwikkelaars. Er is nu sprake van faciliterend grondbeleid in Heemstede. De uitvoering van de diverse projecten wordt overgelaten aan private partijen. In 2025 wordt waarschijnlijk duidelijk of het grondbeleid aanpassing behoeft. Dit gezien de ontwikkelingen op verschillende locaties in Heemstede.

Kostenverhaal bij ruimtelijke ontwikkelingen

In de Omgevingswet is het kostenverhaal (verhaal van de door de gemeente te maken exploitatiekosten in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling (woningbouwplan), zoals bijvoorbeeld de kosten voor de herinrichting van de openbare ruimte) verplicht gesteld. Hiervoor is in 2024 de Nota Kostenverhaal vastgesteld. In de Nota is voor het hele grondgebied van gemeente Heemstede vastgelegd op welke wijze er moet worden gehandeld bij het kostenverhaal en welke kosten zullen worden verhaald.

Het kostenverhaal kan de gemeente zowel langs publiekrechtelijke (via kostenverhaal met of zonder tijdvak, vastgelegd in het Omgevingsplan, het projectbesluit of de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit) als privaatrechtelijke weg (via een anterieure overeenkomst) regelen.

Bij de Heemstedse ontwikkelingen wordt het kostenverhaal in principe via privaatrechtelijke (anterieure) overeenkomsten geregeld.

Beleid uitgifte gemeentegrond

Heemstede heeft relatief weinig uitgeefbare grond in haar bezit. Het aantal uitgiftes van gemeentegrond is dan ook beperkt. Het gaat dan meestal om snippergroen. Volgens het door de raad vastgestelde gronduitgiftebeleid wordt snippergroen verkocht als het gaat om niet-strategisch en niet-functioneel openbaar groen dat niet bepalend is voor de verkavelingsopzet en het bijbehorend groen beeld, en er geen kabels en leidingen in het desbetreffende perceel liggen. Op de bijbehorende uitgiftekaarten zijn de voor uitgifte vatbare gronden aangegeven. Snippergroen wordt verkocht op aanvraag. Door de verkoop van deze stroken groen kunnen de onderhoudskosten voor de gemeente worden teruggebracht. Tot december 2016 werd een basisgrondprijs gehanteerd van € 150 per m² (kosten koper). Voor percelen boven de 50 m² werd de prijs bepaald op basis van taxatie. In december 2016 is besloten in alle gevallen van gronduitgifte de grondprijs door middel van taxatie te bepalen (B&W-besluit "Kader gemeentelijke vastgoedtransacties", 19 december 2016, B-stuk).

Overzicht projecten in uitvoering

De gemeente heeft een eerste recht van koop op het terrein van de voormalige rioolwater-zuiveringsinstallatie aan de Cruquiusweg. Het terrein is getaxeerd op € 2.260.000. In 2023 is besloten dat de mogelijkheden voor een andere invulling van functies op het terrein van de rioolwaterzuiveringsinstallatie wordt opgenomen in de gebiedsgerichte aanpak 't Groot Clooster, waarin ook de beoogde transformatie van het Havenkwartier is opgenomen. In samenhang met de planning voor de gebiedsontwikkeling zal een besluit over het al dan niet aankopen van het terrein worden genomen.

Paragraaf 8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

Openbaarheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan jaarlijks in de begroting aandacht besteedt aan beleidsvoornemens over de uitvoering van de Woo. Deze paragraaf is een invulling van die verplichting.

De Woo heeft diverse categorieën informatie aangewezen die gemeenten gefaseerd actief openbaar moeten maken.

Op 1 november 2024 gelden openbaarheidsvereisten met betrekking tot regelgeving en organisatie- en bereikbaarheidsgegevens waar Heemstede al aan voldoet.

Inwoners en andere geïnteresseerden kunnen de informatie op één centrale digitale plek vinden en doorzoeken via de zogenaamde Woo-index op www.overheid.nl.

Er wordt bekeken welke informatie nog niet actief openbaar wordt gemaakt en hoe dit op een passende wijze kan worden gedaan. Hier zullen in 2025 verdere stappen voor worden ondernomen om ook een gedeelte van die informatie openbaar te maken, mede op basis van openbaarheidsvereisten die gaan gelden in 2025.

Financiële begroting

Overzicht baten en lasten inclusief algemene dekkingsmiddelen

De volgende tabel geeft het overzicht algemene dekkingsmiddelen zoals dat is voorgeschreven in het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten. De toelichting is te vinden bij de programma's. Een overzicht van en toelichting op de financiële positie wordt gegeven in de paragraaf weerstandsvermogen.

De verschillenanalyse is opgenomen in de beleidsbegroting onder de programma's. Daarin worden per programma per taakveld de verschillen groter dan € 25.000 toegelicht.

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000		Rekening	Begroting			Meerajrenraming	
		2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten							
0	Bestuur en ondersteuning	1.946	2.011	2.200	2.202	2.202	2.200
1	Veiligheid	2.656	2.820	2.961	2.922	2.921	2.921
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.701	6.585	7.020	7.383	7.543	7.766
3	Economie	400	473	482	478	478	478
4	Onderwijs	2.950	3.206	3.501	3.742	4.161	4.328
5	Sport, cultuur en recreatie	7.395	7.549	7.878	7.971	7.982	7.821
6	Sociaal domein	29.681	29.493	30.485	30.305	30.264	29.155
7	Volksgezondheid en milieu	9.072	9.312	10.116	10.377	10.409	10.619
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	3.451	3.072	2.910	2.712	2.722	2.379
9	Raad	864	886	916	916	911	911
Totaal programma's (lasten)		65.117	65.407	68.470	69.008	69.594	68.578
Algemene dekkingsmiddelen							
	- Algemene Uitkering	92	95	98	98	98	98
	- Lokale Heffingen waarvan besteding niet gebonden	472	576	602	602	602	602
	- Overige algemene dekkingsmiddelen	18	1.677	821	1.405	3.282	5.155
	- Saldo van de financieringsfunctie	125	0	442	-30	-56	-36
	Bedrag Onvoorzien	0	20	20	20	20	20
Totale algemene dekkingsmiddelen (lasten)		707	2.368	1.984	2.096	3.947	5.840
	Overhead	14.635	17.312	19.545	18.201	18.113	17.563
	Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd totaal saldo (lasten)		80.459	85.087	89.998	89.305	91.654	91.981

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000		Rekening	Begroting		Meerjarenraming		
		2023	2024	2025	2026	2027	2028
Baten							
0	Bestuur en ondersteuning	-539	-704	-756	-761	-761	-756
1	Veiligheid	-8	-6	-11	-11	-11	-11
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-191	-186	-192	-192	-192	-192
3	Economie	-197	-249	-251	-251	-251	-251
4	Onderwijs	-207	-214	-215	-263	-263	-280
5	Sport, cultuur en recreatie	-1.564	-1.647	-1.704	-1.704	-1.704	-1.704
6	Sociaal domein	-10.339	-10.065	-9.380	-10.139	-10.156	-8.525
7	Volksgezondheid en milieu	-9.141	-9.629	-10.601	-10.897	-11.082	-11.326
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-1.452	-1.472	-2.068	-1.738	-2.313	-1.738
Totaal programma's (baten)		-23.640	-24.173	-25.177	-25.955	-26.732	-24.782
Algemene dekkingsmiddelen							
	- Algemene Uitkering	-43.171	-45.054	-46.493	-45.176	-46.540	-47.813
	- Dividend	-602	-914	-1.016	-1.037	-1.087	-1.087
	- Lokale Heffingen waarvan besteding niet gebonden	-8.047	-9.379	-9.795	-9.795	-9.795	-9.795
	- Overige algemene dekkingsmiddelen	-91	0	0	0	0	0
	- Saldo van de financieringsfunctie	-792	-431	-438	-8	-7	-5
Totale algemene dekkingsmiddelen (baten)		-52.704	-55.778	-57.742	-56.016	-57.429	-58.701
	Overhead	-4.132	-5.713	-6.578	-6.058	-6.028	-5.797
	Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd totaal saldo (baten)		-80.476	-85.665	-89.497	-88.028	-90.189	-89.280
Saldo voor resultaatbestemming		-17	-578	501	1.276	1.465	2.701

Storting in reserve							
0	Bestuur en ondersteuning	4.343	0	839	237	236	23
5	Sport, cultuur en recreatie	0	0	0	0	0	0
6	Sociaal domein	3.610	822	684	664	655	375
7	Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0	0
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	127	0	0	0	0	0
Totaal Storting in reserve		8.079	822	1.523	901	891	398
Onttrekking aan reserve							
0	Bestuur en ondersteuning	-4.849	-253	-1.486	-864	-854	-655
1	Veiligheid	0	0	0	0	0	0
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-91	-247	-233	-385	-494	-494
4	Onderwijs	0	-336	0	-171	-226	-122
5	Sport, cultuur en recreatie	-1.357	-127	-38	-38	-38	-38
6	Sociaal domein	-3.046	-30	-595	-535	-511	-500
7	Volksgezondheid en milieu	-128	-434	-67	-67	0	0
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-428	-176	-202	-76	-105	-76
Totaal Onttrekking aan reserve		-9.900	-1.603	-2.620	-2.136	-2.228	-1.885
Saldo toevoeging/onttrekking		-1.821	-781	-1.098	-1.235	-1.336	-1.487
Saldo na resultaatbestemming		-1.837	-1.359	-597	41	129	1.214

Overzicht programmatotalen

De volgende tabel laat per programma de totalen zien zoals deze zijn opgenomen in het hoofdstuk "begroting in 1 oogopslag". De programmatotalen zijn inclusief de mutaties in de reserves. Er is onderscheid gemaakt in baten en lasten.

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000		Begroting		Meerjarenraming		
		2024	2025	2026	2027	2028
Lasten						
0	Bestuur en ondersteuning	21.691	24.567	22.736	24.499	25.626
1	Veiligheid	2.820	2.961	2.922	2.921	2.921
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.585	7.020	7.383	7.543	7.766
3	Economie	473	482	478	478	478
4	Onderwijs	3.206	3.501	3.742	4.161	4.328
5	Sport, cultuur en recreatie	7.549	7.878	7.971	7.982	7.821
6	Sociaal domein	30.315	31.169	30.969	30.919	29.530
7	Volksgesondheid en milieu	9.312	10.116	10.377	10.409	10.619
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	3.072	2.910	2.712	2.722	2.379
9	Raad	886	916	916	911	911
Totaal Lasten		85.909	91.521	90.206	92.545	92.379
Baten						
0	Bestuur en ondersteuning	-62.449	-66.563	-63.699	-65.072	-65.909
1	Veiligheid	-6	-11	-11	-11	-11
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-432	-425	-577	-686	-686
3	Economie	-249	-251	-251	-251	-251
4	Onderwijs	-550	-215	-433	-489	-402
5	Sport, cultuur en recreatie	-1.774	-1.742	-1.742	-1.742	-1.742
6	Sociaal domein	-10.095	-9.975	-10.674	-10.667	-9.025
7	Volksgesondheid en milieu	-10.063	-10.668	-10.964	-11.082	-11.326
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-1.649	-2.269	-1.814	-2.418	-1.814
9	Raad	0	0	0	0	0
Totaal Baten		-87.267	-92.118	-90.165	-92.416	-91.165
Saldo van baten en lasten		-1.359	-597	41	129	1.214

Incidentele baten en lasten

In het overzicht van incidentele baten en lasten komen eenmalige budgetten voor. Hiervan is duidelijk dat het om incidentele lasten gaat.

Daarnaast zijn er ook budgetten die meerjarig zijn opgenomen omdat ze een tijdelijk karakter hebben. Op het moment dat in het tijdsbestek van de meerjarenraming deze budgetten een einddatum hebben noemen we ze incidenteel.

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000	Begroting	Meerjarenraming			
	2025	2026	2027	2028	
Baten	-89.497	-88.028	-90.189	-89.280	
Lasten	89.998	89.305	91.654	91.981	
Onttrekking aan reserve	-2.620	-2.136	-2.228	-1.885	
Storting in reserve	1.523	901	891	398	
Saldo van baten en lasten	-597	41	129	1.214	
Correctie incidenteel	216	-269	-941	-365	
Totaal structureel	-813	311	1.070	1.579	

Overzicht van incidentele baten en lasten

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000		Begroting	Meerjarenraming		
		2025	2026	2027	2028
Exploitatie					
Incidentele lasten					
0 Bestuur en ondersteuning		291	0	0	0
Lokale democratie stimulering		51	0	0	0
Pluspakket Heemstede		40	0	0	0
Werving en selectie		200	0	0	0
2 Verkeer, vervoer en waterstaat		200	50	0	0
Strategie en uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie		50	50	0	0
Verkeer(veiligheidsplan)		150	0	0	0
3 Economie		6	0	0	0
Economische zaken, samenwerking en winkelvisie		6	0	0	0
4 Onderwijs		40	171	226	122
Huisvesting bijz basisow kaplasten+portocabins NB		0	171	226	122
Ontwikkeling Integraal Huisvestingsplan		40	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie		15	0	0	0
Evenementen		15	0	0	0
6 Sociaal domein		1.223	1.173	1.173	135
Centrum voor Jeugd & Gezin		125	125	125	125
Crisis- en noodopvang vluchtelingen		893	893	893	0
Leefgeld Oekrainers		145	145	145	0
Participatiewet re-integratie (via IASZ)		50	0	0	0
Veranderopgave inburgering (ondertussengelden)		1	1	1	1
Wmo loket Heemstede		9	9	9	9
7 Volksgezondheid en milieu		134	176	0	0
Programma Heemstede duurzaam		134	134	0	0
Riolen - planvorming		0	42	0	0
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		716	395	395	44
Bestemmingsplannen		195	0	0	0
Bestemmingsplannen; implementatie omgevingswet		126	0	0	0
Huisvesting statushouders		58	58	58	0
Huisvesting vluchtelingen		294	294	294	0
Klein onderhoud gebouwen (TAAK)		44	44	44	44
Totaal Incidentele lasten		2.625	1.965	1.794	301

Incidentele Baten

0	Bestuur en ondersteuning	341	0	0	0
	Gemeentefonds	769	0	0	0
	Treasury	-428	0	0	0
6	Sociaal domein	-1.631	-1.631	-1.631	0
	Crisis- en noodopvang vluchtelingen	-1.631	-1.631	-1.631	0
7	Volksgezondheid en milieu	-67	-67	0	0
	Programma Heemstede duurzaam	-67	-67	0	0
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-544	-44	-619	-44
	Bestemmingsplannen	0	0	-575	0
	Klein onderhoud gebouwen (TAAK)	-44	-44	-44	-44
	Woning Herenweg 20	-500	0	0	0
Totaal	Incidentele Baten	-1.901	-1.742	-2.250	-44
Totaal	Exploitatie	724	223	-456	257

Reserves				
Incidentele toevoeging reserve				
0 Bestuur en ondersteuning	839	237	236	23
Reserve meerjarig vervangingsplan GR DIT	839	237	236	23
6 Sociaal domein	684	664	655	375
Reserve BUIG	404	384	375	375
Reserve opvang aandachtsgroepen	280	280	280	0
Totaal Incidentele toevoeging reserve	1.523	901	891	398
Incidentele onttrekking reserves				
0 Bestuur en ondersteuning	-1.243	-621	-611	-398
Mutaties algemene reserve	-404	-384	-375	-375
Reserve meerjarig vervangingsplan GR DIT	-839	-237	-236	-23
4 Onderwijs	0	-171	-226	-122
Storting best.res.IHP basisscholen	0	-171	-226	-122
6 Sociaal domein	-595	-535	-511	-500
Reserve BUIG	-408	-384	-375	-375
Reserve opvang aandachtsgroepen	-50	-14	-11	0
Reserve WMO	-137	-137	-125	-125
7 Volksgezondheid en milieu	-67	-67	0	0
Bestemmingsreserve energietransitie	-67	-67	0	0
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-126	0	-29	0
Onttrekking reserve impl.omgevingswet	-126	0	-29	0
Totaal Incidentele onttrekking reserves	-2.031	-1.394	-1.377	-1.020
Totaal Reserves	-508	-493	-486	-622
Totaal incidenteel	216	-269	-941	-365

Toelichting (mutaties groter dan € 10.000)

Incidentele lasten

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Lokale democratie stimulerend (€ 51.000)

Om een inclusieakkoord te realiseren zodat kinderen en jongeren van 0-23 jaar een stem krijgen door hen te betrekken bij de lokale democratie en te laten meedoen, is er in de begroting 2023 € 51.000 meerjarig beschikbaar gesteld voor het aanstellen van een projectleider die ervoor zorgt dat het jeugdakkoord gerealiseerd wordt.

Pluspakket Heemstede (€ 40.000)

Om de financiële administratie te ontwikkelen en digitaliseren is er in de begroting 2023 besloten om in de periode 2023-2025 een budget van € 40.000 beschikbaar te stellen.

Werving en selectie (€ 200.000)

Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt heeft Heemstede in de periode 2023-2025 een incidenteel budget van € 200.000 per jaar beschikbaar gesteld om een trainee-traject op te zetten om jonge werknemers aan de gemeente te binden.

Programma 2 verkeer, vervoer en waterstaat

strategie en uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie (€50.000)

Gedurende de looptijd van het Programma Water Bloemendaal en Heemstede 2022-2026 is € 50.000 opgenomen voor de implementatie van klimaat adaptief denken en handelen in de werkprocessen.

Parkeerregisseur (€ 120.000)

In 2024 zal de laatste uitwerking van de Parkeervisie plaatsvinden. De 4B benadering (beïnvloeden, benutten, beprijzen, bouwen) wordt hiervoor uitgewerkt in een beleidsnota. Vervolgens dient de implementatie hiervan vanaf 2025, met name 'beprijzen', vormgegeven te worden. Daarnaast zal de Parkeerregisseur aan de slag gaan met de aanbesteding voor het vervangen van de bestaande parkeerautomaten. Omdat Parkeren een specialisme is wordt hiervoor in 2025 tijdelijk een Parkeerregisseur aangesteld.

Voorbereiding mobiliteitsvisie (€ 30.000)

Mobiliteit verbindt mensen en plekken. De veranderende mobiliteit heeft grote invloed op de verkeersveiligheid, de leefbaarheid, de bereikbaarheid en woningbouwontwikkeling. Net als wonen, werken, recreatie en groen vraagt ook mobiliteit om ruimte. Het is belangrijk om met beleid aan de voorkant keuzes te maken hoe de mobiliteitstransitie kan bijdragen aan de maatschappelijke opgaven zoals bijvoorbeeld 'lokaal leefbaar en regionaal bereikbaar'. Dit leggen we vast in een mobiliteitsvisie.

Programma 4 Onderwijs

Huisvesting bijzonder basisonderwijs kapitaallasten + portocabins (€ 171.000 in 2026)

De planning van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is geactualiseerd waardoor ook de inhaalafschrijvingen van de betreffende scholen zijn geactualiseerd. In de begroting van 2025 vinden er geen mutaties plaats. In 2026 staat de renovatie van de Bronstee gepland, waardoor de resterende boekwaarde in één keer afgeschreven dient te worden. Deze incidentele uitgave in 2026 wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve IHP.

Ontwikkeling Integraal Huisvestingsplan (€ 40.000)

De zorgplicht voor het schoolgebouw van Haemstede Barger is niet door gedecentraliseerd en hiervoor geldt dezelfde verantwoordelijkheid als voor de gebouwen van de basisscholen. In 2024 is net als bij de basisscholen in 2017 een quick scan uitgevoerd naar de staat van het gebouw. Uit deze scan komt naar voren dat dit gebouw binnen 5 à 10 jaar aan renovatie of nieuwbouw toe is. In 2025 wordt gestart met het onderzoek naar de financiële consequenties zodat we in 2025 een besluit kunnen nemen over de prioritering en de inpassing in de planning van het Integraal Huisvestingsplan (IHP).

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Evenementen

Tijdens de bespreking van de kadernota is de motie 80 jaar vrijheid ingediend. Hierin wordt het college verzocht om maximaal € 15.000 aan incidenteel budget in de begroting van 2025 op te nemen voor initiatieven rondom de herdenken op 4 en 5 mei.

Programma 6 Sociaal domein

Centrum voor Jeugd & Gezin (€ 125.000)

Bij de kadernota 2025 - 2028 is besloten om budget beschikbaar te stellen om externe capaciteit in te zetten voor het preventief jeugdbeleid (€ 50.000). Daarnaast is ook besloten om € 75.000 beschikbaar te stellen voor

investeringen in het preventief aanbod. Beide budgetten worden gedekt door een onttrekking aan de reserve sociaal domein.

Crisis- en noodopvang (€ 893.000)

Voor de opvang van aandachtsgroepen staat € 893.000 begroot aan sociale lasten en inhuur van ambtelijke ondersteuning. Deze lasten worden als meerjarig incidenteel gezien, omdat er vanuit gegaan wordt dat de opvang van Oekraïense vluchtelingen slechts enkele jaren zal duren. Tegenover deze lasten staat ook een meerjarig incidentele ontvangst van rijksmiddelen.

Leefgeld (€ 145.000)

Er is € 145.000 begroot aan uitkeringen van leefgeld aan Oekraïense vluchtelingen. Deze lasten worden als meerjarig incidenteel gezien, omdat er vanuit gegaan wordt dat de opvang van Oekraïense vluchtelingen slechts enkele jaren zal duren. Tegenover deze lasten staat ook een meerjarig incidentele ontvangst van rijksmiddelen.

Participatiewet re-integratie (€ 50.000)

Betreft een incidenteel budget voor het re-integratie instrumentarium te versterken. Hiermee kunnen werkzoekende statushouders met een bijstandsuitkering via intensieve begeleiding aan een baan geholpen worden. De incidentele middelen zijn onttrokken uit de bestemmingsreserve 'Opvang aandachtsgroepen'.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Programma Heemstede duurzaam (€ 134.000)

Dit betreft in 2025 en 2025 de uitgaven aan het soortenmanagementplan. Hiervan vindt onder de baten incidentele dekking plaats vanuit de reserve energietransitie en de subsidie van de provincie Noord-Holland.

Riolen - planvorming (€ 42.000)

Het betreft het opstellen van een nieuw Programma Water (€ 30.000) in 2026 en de actualisatie van het grondwaterbeleids- en beheerplan in 2026 (€ 12.000).

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Bestemmingsplannen (€ 195.000)

Voor de ontwikkeling van het havenkwartier is in 2025 een incidenteel bedrag opgenomen.

Bestemmingsplannen implementatie omgevingswet (€ 126.000)

Voor de implementatie van de omgevingswet maken we incidentele kosten die worden gedekt uit de bestemmingsreserve implementatie omgevingswet.

Huisvesting statushouders (€ 58.000)

De begrote huisvestingslasten van deze aandachtsgroepen bedragen € 58.000.

Huisvesting vluchtelingen (€ 294.000)

De huisvestingslasten van vluchtelingen bedragen € 294.000. Deze lasten worden als meerjarig incidenteel gezien, omdat er vanuit gegaan wordt dat de opvang van Oekraïense vluchtelingen slechts enkele jaren zal duren. Tegenover deze lasten staat ook een meerjarig incidentele ontvangst van rijksmiddelen.

Klein onderhoud gebouwen (€ 44.000)

De ontvangen subsidies voor instandhouding van erfgoed (gebouwen) betreffen posten voor groot onderhoud. De ontvangen subsidies worden daarom gestort in de voorziening onderhoudsfonds woningen en gebouwen en zijn onderdeel van het meerjarenonderhoudsplan. Deze post betreft de storting in de voorziening. Vanaf 2029 vervalt de subsidie en daarmee de storting.

Incidentele baten

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Gemeentefonds (€ 769.000)

In het Interprovinciaal Overleg (IPO) is op 23 mei 2024 afgesproken dat de uitname in 2025 uit het gemeentefonds van € 675 miljoen (Heemstede € 769.000) als incidenteel wordt beschouwd door de toezichthouders.

Treasury (€ 428.000)

In 2025 verwachten we nog rente te ontvangen over uitstaande middelen. Op basis van het investeringsplan wordt verwacht dat de gemeente daarna weer leningen moet aantrekken en per saldo rentekosten heeft.

Programma 6 Sociaal domein

Crisis en noodopvang vluchtelingen (€ 1.631.000)

Ter dekking van de uitgaven voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen is er een ontvangst van € 1.631.000 begroot van de bekostigingsregeling ontheemden Oekraïne.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Programma Heemstede Duurzaam (€ 67.000)

Dit betreft de incidentele subsidie voor het soortenmanagementplan.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Bestemmingsplannen

In 2027 worden de RO kosten voor het havenkwartier via een anterieure overeenkomst verrekend met de ontwikkelaar. Hiervoor wordt € 575.000 ingeschat.

Klein onderhoud gebouwen (€ 44.000)

We ontvangen eenmalige instandhoudingssubsidies voor groot onderhoud aan erfgoed (gebouwen). De ontvangen subsidies worden gestort in de voorziening. Vanaf 2029 eindigt deze subsidie.

Woning Herenweg 20 (€ 500.000)

Dit betreft de boekwinst op de verkoop van deze woning.

Incidentele toevoegingen reserves

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Reserve meerjarig vervangingsplan GR DIT (€ 839.000)

Het begrote bedrag voor het meerjarig vervangingsplan van de GR DIT wordt toegevoegd aan en onttrokken uit de nieuwe reserve meerjarig vervangingsplan GR DIT. Met deze reserve is het gemakkelijker om te schuiven over verschillende jaren.

Programma 6 Sociaal Domein

Toevoeging reserve BUIG (€ 404.000)

Als de bestemmingsreserve BUIG niet toereikend is voor de tekorten op de bijstand, wordt vanuit de algemene reserve deze bestemmingsreserve aangevuld. Voor 2025 is het tekort op de bijstand € 408.000. De bestemmingsreserve reserve BUIG is per 1/1/2025 € 4.000, waardoor een aanvulling vanuit de algemene reserve van € 404.000 benodigd is. Zie ook bij incidentele onttrekkingen reserves programma 0 onttrekking algemene reserve € 404.000.

Reserve opvang aandachtsgroepen (€ 280.000)

Vanwege een daling van de lasten bij de opvang aandachtsgroepen, wordt het overschot aan ontvangsten toegevoegd aan de reserve opvang aandachtsgroepen.

Incidentele onttrekkingen reserves

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Onttrekking algemene reserve (€ 404.000)

Betreft de onttrekking algemene reserve ten behoeve van de aanvulling van de bestemmingsreserve BUIG. Als de bestemmingsreserve BUIG niet toereikend is voor tekorten op de bijstand, wordt vanuit de algemene reserve deze bestemmingsreserve aangevuld. Voor 2025 is het tekort op de bijstand € 408.000. De bestemmingsreserve reserve BUIG is per 1/1/2025 € 4.000, waardoor een aanvulling vanuit de algemene reserve benodigd is van € 404.000. Zie ook bij incidentele toevoegingen programma 6 toevoeging bestemmingsreserve BUIG. € 404.000.

Reserve meerjarig vervangingsplan GR DIT (€ 839.000)

Het begrote bedrag voor het meerjarig vervangingsplan van de GR DIT wordt toegevoegd aan en onttrokken uit de reserve meerjarig vervangingsplan GR DIT. Deze reserve wordt nieuw voorgesteld in de begroting 2025. Via deze reserve wordt voorkomen dat er fluctuaties optreden in de begroting doordat uitvoering niet gelijk loopt met begroting en in de jaarrekening resultaatbestemmingen nodig zijn. Begrotingstechnisch zijn onttrekking en storting aan elkaar gelijk en dus budgettair neutraal.

Programma 4 Onderwijs

Bestemmingsreserve IHP basisscholen (€ 171.000 in 2026)

In 2025 vinden er geen onttrekkingen aan de reserve IHP plaats. De geraamde onttrekking in 2026 is ter dekking van de verhuiskosten van de Crayenesterschool en het afschrijven van de resterende boekwaarde in verband met de renovatie van de Bronstee.

Programma 6 Sociaal Domein

Onttrekking reserve BUIG (€ 408.000)

Betreft de onttrekking als gevolg van het nadelig saldo op de bijstand van € 408.000.

Reserve opvang aandachtsgroepen (€ 50.000)

Betreft de onttrekking uit deze reserve om het incidenteel budget voor het re-integratie instrumentarium te versterken. Hiermee kunnen werkzoekende statushouders met een bijstandsuitkering via intensieve begeleiding aan een baan geholpen worden. Zie incidentele lasten programma 6 Participatiewet re-integratie.

Reserve Wmo (reserve sociaal domein (€ 137.000)

De onttrekking aan de reserve sociaal domein bedraagt in totaal € 137.000 waarvan; externe capaciteit preventief jeugdbeleid (€ 50.000), investeringen preventief aanbod (€ 75.000) en afschrijvingen van de personenbus (€ 12.000).

Programma 7 volksgezondheid en milieu

Bestemmingsreserve energietransitie (€ 67.000)

Voor het uitvoeren van het soortenmanagementplan wordt deels een subsidie van de provincie ontvangen, maar deels moet de gemeente ook zelf bijdragen. Deze bijdrage wordt in 2025 en 2026 onttrokken aan de reserve energietransitie omdat dit plan is gekoppeld aan isolatiewerkzaamheden.

Programma 8 volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Reserve implementatie omgevingswet (€ 126.000)

Voor de incidentele implementatiekosten van de omgevingswet is een reserve gevormd. Deze wordt gelijklopend aan de uitgaven onttrokken.

Geprognosticeerde balans

De geprognosticeerde balans is voorgeschreven in het BBV en wordt extracomptabel opgesteld.

	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting		
					2026	2027	2028
ACTIVA							
1. Vaste activa							
1a Immateriële vaste activa	29.000	5.000	0	0	0	0	0
1b materiële vaste activa	59.556.000	62.046.000	94.193.000	96.113.000	99.410.000	106.494.000	111.515.000
1c Financiële vaste activa							
3 * kapitaalverstreking (BBV art. 36a)	3.026.000	3.030.000	3.026.000	3.030.000	3.030.000	3.030.000	3.030.000
3 * leningen aan derden (BBV art. 36b)	32.000	26.000	20.000	20.000	14.000	7.000	0
* overige langlopende leningen (BBV art. 36c)	563.000	559.000	563.000	559.000	559.000	559.000	559.000
* transitieaandeel Meerlanden N.V.(BBV art. 36c)	1.447.000	1.447.000	1.447.000	1.447.000	1.157.000	868.000	579.000
* uitzettingen rijks schatkist > 1 jr. (BBV art. 36d)	0	0	0	0	0	0	0
* uitzettingen overige > 1 jr. (BBV art. 36e/36f)	0	0	0	0	0	0	0
2. Vlottende activa							
2a Voorraden							
* voorraden bouwgronden in niet in expl.(BBV art. 38)	0	0	0	0	0	0	0
* voorraden bouwgronden in expl.(BBV art. 38)	0	0	0	0	0	0	0
* voorraden overig	1.000	0	1.000	0	0	0	0
2b Uitzettingen < 1 jaar							
* rijks schatkist	17.440.000	17.888.000	0	0	0	0	0
* overige vorderingen < jaar	10.635.000	8.689.000	6.209.000	8.689.000	8.689.000	8.689.000	8.689.000
2c Liquide middelen	1.090.000	3.051.000	0	2.300.000	2.039.000	1.439.000	1.439.000
2d Overlopende activa	3.491.000	3.661.000	3.491.000	3.661.000	3.662.000	3.662.000	3.662.000
	97.310.000	100.402.000	108.950.000	115.819.000	118.560.000	124.748.000	129.473.000
PASSIVA							
3. Vaste passiva							
3a Eigen vermogen							
* algemene reserve	19.751.000	23.913.000	21.312.000	24.002.000	23.618.000	23.243.000	22.868.000
* bestemmingsreserves ter dekking kapitaallasten	21.993.000	20.645.000	20.670.000	20.144.000	19.401.000	18.550.000	17.685.000
* bestemmingsreserves overig	14.861.000	13.985.000	13.647.000	13.177.000	13.068.000	12.958.000	12.711.000
* resultaat	3.758.000	1.837.000	763.000	597.000	-41.000	-129.000	-1.214.000
3b Voorzieningen	13.120.000	14.664.000	6.261.000	9.802.000	10.689.000	11.274.000	10.781.000
3c Vaste schulden							
* onderhandse leningen	11.328.000	9.900.000	22.172.000	25.044.000	28.496.000	35.524.000	43.288.000
* waarborgsommen	200.000	182.000	182.000	182.000	182.000	182.000	182.000
4. Vlottende passiva							
4a Netto vlottende schulden > 1 jaar	0	0	0	0	0	0	0
4b Netto vlottende schulden < 1 jaar	0	0	0	0	0	0	0
* bank/giro saldi	2.469.000	3.375.000	4.200.000	0	0	0	0
* overige schulden	4.336.000	4.869.000	4.336.000	4.869.000	4.869.000	4.869.000	4.869.000
4c Overlopende passiva	5.494.000	7.032.000	15.407.000	18.002.000	18.278.000	18.277.000	18.303.000
	97.310.000	100.402.000	108.950.000	115.819.000	118.560.000	124.748.000	129.473.000

Berekening EMU saldo

Het EMU-saldo is het geraamde saldo van de ontvangsten en uitgaven van een gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. Een negatief saldo betekent een EMU tekort. Dit wordt veroorzaakt door het investeringsniveau in Heemstede. Het EMU saldo is een netto-financieringsresultaat in een jaar maar dan gedefinieerd volgens het Europese systeem. Het EMU-saldo is binnen de Europese Unie een belangrijke indicator voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Deze indicator dient daarom om het Rijk in staat te stellen gegevens rond het landelijk begrotingstekort en de begrotingsschuld op te stellen. De lokale overheden hebben daar een aandeel in. Voor de individuele gemeente heeft dit saldo minder betekenis en zijn de kengetallen onder de paragraaf weerstandsvermogen en de financieringsparagraaf van meer belang voor het bepalen van de financiële positie.

Berekening EMU 2024-2028 (bedragen x € 1.000)						
		Begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenraming		
				2026	2027	2028
1	Wat is uw exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (BBV art.17c)?	-1.232	501	1.276	1.465	2.701
2	Wat zijn uw afschrijvingen ten laste van de exploitatie?	4.190	4.216	4.160	4.023	3.582
3	Wat zijn uw bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie?	3.117	3.433	3.559	3.776	3.948
4	Wat zijn uw uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd?	24.976	-458	7.457	11.108	8.603
5	Wat zijn de in mindering op de onder vraag 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van het Rijk, de Provincies, de Europese Unie en overigen?	149	111	335	334	329
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	0	0	0	0	0
6a	Wat zijn uw verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)?	0	0	0	0	0
6b	en wat is daarin de te verwachten boekwinst?	0	0	0	0	0
7	Hoeveel bedragen de uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.?	0	0	0	0	0
8	Grondverkoop:	0	0	0	0	0
8a	Wat zijn de verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)?	0	0	0	0	0
8b	en wat is daarin de te verwachten boekwinst?	0	0	0	0	0
9	Wat zijn uw betalingen ten laste van de voorzieningen?	6.179	4.327	2.672	3.191	4.441
10	Zijn er voorts betalingen die niet via de onder vraag 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaand vragen?	0	0	0	0	0
11	Bij de berekening van het EMU-saldo wordt gecorrigeerd voor verkoop van deelnemingen en aandelen.	0	0	0	0	0
11a	Gaat u deelnemingen en aandelen verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee	nee	nee
11b	Zo ja wat is bij verkoop de te verwachten boekwinst?	0	0	0	0	0
		-24.930	4.391	-799	-4.701	-2.484

Meerjarenoverzicht reserves en voorzieningen

Reserves en Voorzieningen 2025-2028	2025				2026			2027			2028		
	1-jan	storting	onttrekking	31-dec	storting	onttrekking	31-dec	storting	onttrekking	31-dec	storting	onttrekking	31-dec
1. Reserves algemeen													
1.1a Algemene reserve	23.491.090		404.000	23.087.090		384.000	22.703.090		375.000	22.328.090		375.000	21.953.090
1.1b Structureel dekkingsmiddel	915.323			915.323			915.323			915.323			915.323
1.2 Rekeningsresultaat	0			0			0			0			0
2 Bestemmingsreserves ter dekking kapitaallasten													
2.1 Centralisatie gemeentelijke huisvesting	2.512.787		129.925	2.382.862		129.925	2.252.937		129.925	2.123.012		129.925	1.993.087
2.2 Huisvesting buitendiensten Cruquiusweg	1.049.123		51.500	997.623		51.500	946.123		51.500	894.623		51.500	843.123
2.3 Aanleg oevers en brug Plan Watertoren	296.162		41.217	254.945		41.217	213.728		41.217	172.511		41.217	131.294
2.4 Kapitaallasten accommodatie Julianaplein 1	684.000		38.000	646.000		38.000	608.000		38.000	570.000		38.000	532.000
2.5 Haven	1.850.000		50.000	1.800.000		50.000	1.750.000		50.000	1.700.000		50.000	1.650.000
2.6 WCP	12.944.386		141.472	12.802.914		293.971	12.508.943		402.304	12.106.639		402.304	11.704.335
2.7 Dividendverlies Meerlanden	669.100		61.700	607.400		61.700	545.700		61.700	484.000		76.100	407.900
2.8 Noodwoningen vluchtelingen	727.964		76.176	651.788		76.176	575.612		76.176	499.436		76.176	423.260
3. Overige bestemmingsreserves													
3.1 1% regeling kunst	15.000			15.000			15.000			15.000			15.000
3.2 Sociale volkshuisvesting	152.063			152.063			152.063			152.063			152.063
3.3 PW - Inkomensdeel, IOAW, IOAZ en BBZ starters	4.000	404.000	408.000	0	384.000	384.000	0	375.000	375.000	0	375.000	375.000	0
3.4 Egalisatiereserve begraafplaats	50.047			50.047			50.047			50.047			50.047
3.5 Implementatie omgevingswet	291.115		125.598	165.517			165.517		29.000	136.517			136.517
3.6 Reserve Sociaal domein	1.967.907		137.000	1.830.907		137.000	1.693.907		125.000	1.568.907		125.000	1.443.907
3.7 Bestemmingsreserve IHP	3.864.086			3.864.086		170.839	3.693.247		225.940	3.467.307		122.034	3.345.273
3.8 Duurzaam Heemstede	293.639			293.639			293.639			293.639			293.639
3.9 Opvang aandachtsgroepen	2.592.506	280.000	50.000	2.822.506	280.000	13.767	3.088.739	280.000	10.653	3.358.086			3.358.086
3.10 Energietransitie	4.050.000		67.000	3.983.000		67.000	3.916.000			3.916.000			3.916.000
3.11 Meerjarig vervangingsplan GR DIT	0	838.904	838.904	0	237.031	237.031	0	236.134	236.134	0	22.934	22.934	0
Totaal Bestemmingsreserves	34.013.885	1.522.904	2.216.492	33.320.297	901.031	1.752.126	32.469.202	891.134	1.852.549	31.507.787	397.934	1.510.190	30.395.531
4. Voorzieningen													
4.1 Pensioenen en wachtgeldten	3.464.218			3.464.218			3.464.218			3.464.218			3.464.218
4.2 Verlofsparen	31.126			31.126			31.126			31.126			31.126
5. Voorzieningen ter egalisering van kosten													
5.1 Onderhoud woningen en gebouwen	416.499	1.052.784	1.187.567	281.716	1.051.950	1.024.880	308.786	1.051.816	855.157	505.445	1.051.816	1.305.475	251.786
5.2 Baggerplan	559.061	100.000	137.482	521.579	100.000	76.951	544.628	100.000	541.992	102.636	100.000	139.410	63.226
5.3 Onderhoud wegen	805.158	1.000.000	1.122.628	682.530	1.000.000	898.002	784.528	1.000.000	540.156	1.244.372	1.000.000	540.156	1.704.216
5.4 Onderhoud bruggen en beschoeiingen	78.162	150.000	58.190	169.972	150.000	54.923	265.049	150.000	51.022	364.027	150.000	51.022	463.005
5.5 Eigenarenonderhoud sportpark	535.183	207.178	741.540	821	207.178	192.486	15.513	207.178	142.192	80.499	207.178	226.542	61.135
6. Voorzieningen voor middelen van derden													
6.1 Onderhoud graven	762.219			762.219			762.219			762.219			762.219
6.2 Riolering	1.323.712			1.323.712			1.323.712			1.323.712			1.323.712
6.3 Afvalstoffen	1.186.764			1.186.764			1.186.764			1.186.764			1.186.764
7. Voorziening voor bijdr. toekomstige vervangingsinvesteringen													
7.1 Vervangingsinvesteringen riolen	1.534.236	922.751	1.079.565	1.377.422	1.049.633	425.000	2.002.055	1.266.843	1.060.375	2.208.523	1.439.229	2.178.275	1.469.477
Totaal Voorzieningen	10.696.338	3.432.713	4.326.972	9.802.079	3.558.761	2.672.242	10.688.598	3.775.837	3.190.894	11.273.541	3.948.223	4.440.880	10.780.884
Totaal generaal Reserves en Voorzieningen	69.116.636	4.955.617	6.947.464	67.124.789	4.459.792	4.808.368	66.776.213	4.666.971	5.418.443	66.024.741	4.346.157	6.326.070	64.044.828

Bijlagen

Taakvelden

plus = nadeel, min = voordeel

Bedragen x € 1.000

		2025		
		Lasten	Baten	Saldo
0	Bestuur en ondersteuning	24.567	-66.563	-41.995
0.1	Bestuur	1.211	-187	1.024
0.10	Mutaties reserves	839	-1.486	-647
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten			
0.2	Burgerzaken	989	-569	420
0.4	Overhead	19.545	-6.578	12.966
0.5	Treasury	442	-1.454	-1.011
0.61	OZB woningen	591	-6.934	-6.342
0.62	OZB niet-woningen		-1.858	-1.858
0.63	Parkeerbelasting		-844	-844
0.64	Belastingen overig	11	-160	-149
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	98	-46.493	-46.395
0.8	Overige baten en lasten	841		841
1	Veiligheid	2.961	-11	2.950
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.287		2.287
1.10	Mutaties reserves			
1.2	Openbare orde en veiligheid	675	-11	663
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	7.020	-425	6.595
2.1	Verkeer en vervoer	5.981	-83	5.898
2.10	Mutaties reserves		-233	-233
2.2	Parkeren	369	-34	335
2.3	Recreatieve havens	138	-75	62
2.4	Economische havens en waterwegen	533		533
3	Economie	482	-251	232
3.1	Economische ontwikkeling	411	-191	221
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	71	-60	11
4	Onderwijs	3.501	-215	3.286
4.1	Openbaar basisonderwijs	40		40
4.10	Mutaties reserves			
4.2	Onderwijshuisvesting	2.297	-26	2.271
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.164	-189	975

5	Sport, cultuur en recreatie	7.878	-1.742	6.137
5.1	Sportbeleid en activering	316		316
5.10	Mutaties reserves		-38	-38
5.2	Sportaccommodaties	2.465	-1.285	1.179
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	381		381
5.4	Musea	6		6
5.5	Cultureel erfgoed	25		25
5.6	Media	1.525	-351	1.174
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.160	-67	3.092
6	Sociaal domein	31.169	-9.975	21.194
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.137	-3.014	2.122
6.10	Mutaties reserves	684	-595	89
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen			
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	1.035		1.035
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.030		1.030
6.3	Inkomensregelingen	7.240	-5.195	2.045
6.4	WSW en beschut werk	1.308	-15	1.293
6.5	Arbeidsparticipatie	1.205	-202	1.003
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)			
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	2.072	-307	1.765
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	2.723	-302	2.421
6.712	Begeleiding (WMO)	2.740	-109	2.631
6.713	Dagbesteding (WMO)	77		77
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	198		198
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)			
6.71B	Begeleiding (WMO)			
6.71C	Dagbesteding (WMO)			
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)			
6.72A	Jeugdhulp begeleiding			
6.72B	Jeugdhulp behandeling			
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	4.056		4.056
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	106		106
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	652		652
6.791	PGB WMO	134		134
6.792	PGB Jeugd	225		225
6.811	Beschermd wonen (WMO)		-123	-123
6.821	Jeugdbescherming	299		299
6.822	Jeugdreclassering	21		21
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	228	-113	115

7	Volksgezondheid en milieu	10.116	-10.668	-551
7.1	Volksgezondheid	2.174	-103	2.070
7.10	Mutaties reserves		-67	-67
7.2	Riolering	2.653	-3.801	-1.148
7.3	Afval	3.730	-5.191	-1.460
7.4	Milieubeheer	888	-615	273
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	671	-890	-219
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.910	-2.269	640
8.1	Ruimte en leefomgeving	888		888
8.10	Mutaties reserves		-202	-202
8.3	Wonen en bouwen	2.022	-2.068	-46
9	Raad	916		916
9.1	Bestuur	916		916
	Totaal	91.521	-92.118	-597

Investerings

exclusief BTW, tenzij BTW een kostenpost is

Jaarschijf 2025

Progr.	Jaar	Project	Soort proj.	Investing	Bijdragen voorziening	Bijdragen inruil/subsidies	Netto investering	Termijn
0	2025	Updaten publieke ruimten gemeentehuis (bouwkosten en meubilair) (Nieuw)		300.000			300.000	
2	2025	WCP Glipperweg - dekking afschr bestemmingsreserve	WCP	1.450.000			1.450.000	30
2	2025	Vervangen parkeerautomaten (Nieuw)		200.000			200.000	10
2	2025	Groot onderhoud Cruquiusweg (Wipperplein-Javalaan)		300.000	300.000			30
2	2025	Vervangen Blauwe brug (Gewijzigd naar 2024)						
2	2025	Vervangen Manpadsbrug		225.000			225.000	90
2	2025	Uitvoering verbeteringen verkeersveiligheids Binnenweg en Raadhuisstraat (Nieuw)		201.000			201.000	30
2	2025	Renovatie openbare verlichting 2025		260.000			260.000	30
2	2025	VRI Cesar Francklaan-Joh Wagenaarlaan-Schouwbroekerbrug		346.000			346.000	15
2	2025	Beschoeiingen 2025		468.000			468.000	30
2	2025	Bedrijfsvoertuig 100% elektrisch toezichhouders buitendienst (Nieuw)		50.000			50.000	8
2	2025	Uitbreiding project rioolvervanging Asterkade/Zandvoortselaan - wegen (Nieuw)		238.190			238.190	30
4	2025	Verbouwing Overboslaan 28-32 bouwkosten 70% (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2026)	(ind btw)					
4	2025	Verbouwing Overboslaan 28-32 installaties 30% (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2026)	(ind btw)					
4	2025	Verbouwing Overboslaan 28-32 ENG/gasloos bouwkosten 70% (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2026)	(ind btw)					
4	2025	Verbouwing Overboslaan 28-32 ENG/gasloos installaties 30% (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2026)	(ind btw)					
4	2025	Nieuwbouw gymzaal Overboslaan 28-32 bouwkosten 70% (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2026)	(ind btw)					
4	2025	Nieuwbouw gymzaal Overboslaan 28-32 installaties 30% (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2026)	(ind btw)					
4	2025	Nieuwbouw gymzaal Overboslaan 28-32 bouwkosten 70% (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2026)	(ind btw)					
4	2025	Nieuwbouw gymzaal Overboslaan 28-32 installaties 30% (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2026)	(ind btw)					
4	2025	Voorfinanciering kinderopvang Overboslaan 28-32 bouwkosten 70% (Humanitas en Casca) (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2027)	(ind btw)					
4	2025	Voorfinanciering kinderopvang Overboslaan 28-32 installaties 30% (Humanitas en Casca) (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2027)	(ind btw)					
4	2025	Verbouwing Crayenesterschool bouwkosten 70% (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2027)	(ind btw)					
4	2025	Verbouwing Crayenesterschool installaties 30% (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2027)	(ind btw)					
4	2025	Verbouwing Crayenesterschool 2023 bouwkosten 70% (amendement gewijzigd van 2023 naar 2024) (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2027)	(ind btw)					
4	2025	Verbouwing Crayenesterschool 2023 installaties 30% (amendement gewijzigd van 2023 naar 2024) (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2027)	(ind btw)					
4	2025	Verbouwing Crayenesterschool ENG/gasloos bouwkosten 70% (amendement gewijzigd van 2023 naar 2024) (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2027)	(inc btw)					
4	2025	Verbouwing Crayenesterschool ENG/gasloos installaties 30% (amendement gewijzigd van 2023 naar 2024) (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2027)	(inc btw)					
4	2025	Voorfinanciering kinderopvang Crayenesterschool bouwkosten 70% (amendement gewijzigd van 2023 naar 2024) (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2027)	(inc btw)					
4	2025	Voorfinanciering kinderopvang Crayenesterschool installaties 30% (amendement gewijzigd van 2023 naar 2024) (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2027)	(inc btw)					
4	2025	Verbouwing Crayenesterschool 2022 bouwkosten 70% (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2027)	(inc btw)					
4	2025	Verbouwing Crayenesterschool 2022 installaties 30% (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2027)	(inc btw)					
4	2025	Verbouwing Overboslaan 28-32 bouwkosten 70% (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2026)	(inc btw)					
4	2025	Verbouwing Overboslaan 28-32 installaties 30% (GEWIJZIGD, VERPLAATST NAAR 2026)	(inc btw)					
4	2025	Voorfinanciering kinderdagverblijf Nicolaas Beetsschool 70% bouwkosten (Nieuw IHP)	(inc btw)	811.041			811.041	60
4	2025	Voorfinanciering kinderdagverblijf Nicolaas Beetsschool 30% installaties (Nieuw IHP)	(inc btw)	347.589			347.589	15

5	2025	Uitbreiding project Riolering Asterkade - groen (Nieuw)		27.500			27.500	30
5	2025	Renovatie plantsoenen 2025		317.000			317.000	30
5	2025	T.V. Merlenhove baan ledverlichting		210.812		36.892	173.920	30
5	2025	Vervangen veld kynologendub (Nieuw MJOP)		33.586		5.878	27.708	12
5	2025	Infrastructuur Terrein sportpark (Nieuw MJOP)		392.287		68.650	323.637	20
7	2025	Vervangen vijzelgemaal Asterkade	Riool	61.900	61.900			15
7	2025	Vervanging riolering Asterkade komt van Rioolinvestering GRP,	Riool	220.000	220.000			70
7	2025	Klimaatadaptief speelplek voorzien van Drainage (Nieuw)	Riool	35.000	35.000			30
7	2025	Drainage, onderdeel geplande Rioolinvestering, onderdeel GRP investeringen.	Riool	205.456	205.456			30
7	2025	EM vervanging gemalen (Nieuw)	Riool	83.722	83.722			15
7	2025	EM drukriolering verangen (Nieuw)	Riool	58.487	58.487			30
7	2025	HWA aanleggen parkeerplaats Sportparklaan (Nieuw)	Riool	200.000	200.000			70
7	2025	Rioolvervanging Lankhorstlaan (verplaatst, van 2026 naar 2025, om mee te gaan met WCP).	Riool	215.000	215.000			70
8	2025	Aankoop grond AWZI ruimte beleid		2.260.000			2.260.000	
8	2025	Flexwoningen Glipperweg (bouw- en plankosten) (Nieuw)		2.160.000			2.160.000	40
8	2025	Flexwoningen Glipperweg (installaties) (Nieuw)		540.000			540.000	20
		Totaal 2025		12.217.570	1.379.565	111.420	10.726.585	

Nieuwe investeringen 2025

Updaten publieke ruimten gemeentehuis

Onze burgerzaal en publiekshal worden intensief gebruikt door onze inwoners, raads- en commissieleden en medewerkers. Deze ruimten zijn inmiddels 15 jaar oud en sluiten niet meer aan bij de huidige (technische) gebruikswensen. De ruimten moeten daarom geüpdatet worden. Belangrijk uitgangspunt is en blijft het multifunctionele gebruik van deze ruimten. Deze investering bedraagt € 300.000. De kapitaallasten van deze investering zijn verder als p.m. opgenomen omdat deze investering nog verder moet worden uitgewerkt.

Vervangen parkeerautomaten

De parkeerautomaten in Heemstede zijn sterk verouderd en dienen vervangen te worden om handhaving te kunnen waarborgen. Naar verwachting moeten er 20 parkeerautomaten vervangen worden van € 10.000 euro per automaat.

Voorfinanciering kinderdagverblijf Nicolaas Beetsschool (Integraal Huisvestingsplan)

De bouw van het kinderdagverblijf bij de Nicolaas Beetsschool wordt voorgefinancierd, maar valt samen met de bouw van de nieuwbouw zelf. Het uitgangspunt is dat de kapitaallasten volledig (rente + afschrijving) gedekt worden uit de huuropbrengsten afkomstig van het kinderdagverblijf. De kinderopvangorganisatie is huur verschuldigd aan het schoolbestuur die deze inkomsten vervolgens afdraagt aan de gemeente. De investering is gesplitst in 70% bouwkosten ter waarde van € 811.041 en in 30% installaties ter waarde van € 347.589 die respectievelijk in 60 en in 15 jaar worden afgeschreven. Hiermee wordt voldaan aan de componentenbenadering. Totale investering bedraagt € 1.158.630.

Vervangen veld kynologenclub

In 2023 zijn nieuwe meerjarenonderhoudsplannen door een externe partij opgesteld en door het college vastgesteld. Hieruit blijkt dat in 2025 het veld van de kynologenclub vervangen dient te worden. Totaal benodigde investering bedraagt € 33.586, waarbij de verwachting is dat de gemeente € 5.878 (17,5%) als bijdrage ter compensatie van de BTW-kosten via de SPUK Sport ontvangt. Hierdoor bedraagt de netto-investering € 27.708.

Infrastructuur terrein sportpark

In 2023 heeft een externe partij nieuwe meerjarenonderhoudsplannen opgesteld en door het college vastgesteld. Uit deze plannen blijkt dat het terrein van het sportpark (gedeeltelijk) vernieuwd moet worden. Onder andere het hekwerk, de paden en fitnessstoestellen komen aan bod. In 2025 staat de eerste investering gepland en de tweede in 2028. Totaal benodigde investering in 2025 bedraagt € 392.287, waarbij de verwachting is dat de gemeente € 68.650 (17,5%) als bijdrage ter compensatie van de BTW-kosten via de SPUK Sport ontvangt. Hierdoor bedraagt de netto-investering € 323.637

Gewijzigde investeringen 2025

Nieuwbouw Overboslaan en verbouwing Crayenesterschool (Integraal Huisvestingsplan)

In de kadernota 2024 - 2027 zijn investeringen in jaarschijf 2025 opgenomen voor de verbouwing van de Bronstee aan de Overboslaan en de verbouwing van de Crayenesterschool. Na een verdere uitwerking is er een ander scenario opgesteld. Deze toetsen we in 2024 op haalbaarheid. In dit scenario verhuist de Crayenesterschool naar de Bronstee aan de Overboslaan en de Jacobaschool verhuist naar het schoolgebouw van de Crayenesterschool. In dit scenario wordt de Bronstee gerenoveerd (gepland in 2026), maar is er beperkte ruimte voor kinderopvang. In 2027 staat de verbouwing van het schoolgebouw van de Crayenesterschool gepland, zodat na oplevering de Jacobaschool daar naar toe kan verhuizen. Dit maakt dat de geplande investeringen in 2025 niet meer aansluiten en gewijzigd zijn naar de renovatie van de Bronstee aan de Overboslaan in 2026 en de verbouwing van Crayenesterschool in 2027.

Flexwoningen Glipperweg

Op basis van het raadsvoorstel genomen op 25 april 2024 is deze investering van € 2,7 miljoen opgenomen in het investeringsprogramma voor de realisatie van flexwoningen op de Glipperweg 55-57.

exclusief BTW, tenzij BTW een kostenpost is

Jaarschijf 2026

Progr.	Jaar	Project	Soort proj.	Investering	Bijdragen voorziening	Bijdragen inruil/ subsidies	Netto investering	Termijn
2	2026	WCP: Zandvoortselaan - dekking afschr bestemmingsreserve	WCP	3.250.000			3.250.000	30
2	2026	Renovatie openbare verlichting 2026		260.000			260.000	30
2	2026	VRI Zandvoortselaan-Leidsevaartweg		346.000			346.000	90
2	2026	Uitbreiding project rioolvervanging Koediefsaan - wegen (Nieuw)		169.916			169.916	30
2	2026	Vervanging tractor begraafplaats (New Holland TVJ-28-K)		60.500			60.500	9
4	2026	Renovatie Brontee (Overboslaan/Crayenesterschool) bouwkosten 70% (Nieuw IHP)	(incl btw)	4.524.800		226.240	4.298.560	60
4	2026	Renovatie Brontee (Overboslaan/Crayenesterschool) installatie 30% (Nieuw IHP)	(incl btw)	1.939.200		96.960	1.842.240	15
4	2026	Nieuwbouw gymzaal Bronstee (Overboslaan/Crayenesterschool) bouwkosten 70% (Nieuw IHP)	(incl btw)	1.344.000			1.344.000	60
4	2026	Nieuwbouw gymzaal Bronstee (Overboslaan/Crayenesterschool) installatie 30% (Nieuw IHP)	(incl btw)	576.000			576.000	15
5	2026	Renovatie plantsoenen 2026		317.000			317.000	30
5	2026	Diverse grasvelden sportpark (Nieuw MJOP)		69.806		12.216	57.590	12
7	2026	HWA Parallelweg Zandvoortselaan (Nieuw)	Riool	120.000	120.000			70
7	2026	Rioolvervanging Koediefaan	Riool	305.000	305.000			30
		Totaal 2026		13.282.222	425.000	335.416	12.521.806	

Nieuwe investeringen 2026

Renovatie Bronstee (Overboslaan/Crayenesterschool) (Integraal Huisvestingsplan)

In het Integraal Huisvestingsplan (IHP) staat in 2026 de renovatie van de Bronstee aan de Overboslaan gepland zodat de Crayenesterschool hier naar toe kan verhuizen. De renovatie is volgens de componentenbenadering gesplitst in 70% bouwkosten ter waarde van € 4.524.800 en in 30% installaties ter waarde van € 1.939.200. De afschrijvingstermijn is respectievelijk 60 en 15 jaar. Totale investering bedraagt € 6.464.000, waarbij vooralsnog wordt uitgegaan van een maximale eigen bijdrage van 5% van de totale investering. Hierdoor bedraagt de netto-investering € 6.140.800.

Nieuwbouw gymzaal Bronstee (Overboslaan/Crayenesterschool) (Integraal Huisvestingsplan)

Tijdens de renovatie van de Bronstee aan de Overboslaan bouwen we ook een nieuwe gymzaal. Totale investeringssom van de nieuwbouw van de gymzaal bedraagt € 1.920.000. De nieuwbouw is volgens de componentenbenadering gesplitst in 70% bouwkosten ter waarde van € 1.344.000 en 30% installaties ter waarde van € 576.000. Ook hier bedragen de afschrijvingstermijnen respectievelijk 60 en 15 jaar.

Diverse grasvelden sportpark

In 2023 zijn nieuwe meerjarenonderhoudsplannen door een externe partij opgesteld en heeft het college deze vastgesteld. Hieruit blijkt dat in 2026 de grasvelden van verschillende verenigingen aan vervanging toe zijn. Totaal benodigde investering in 2026 bedraagt € 69.806, waarbij de verwachting is dat de gemeente € 12.216 (17,5%) als bijdrage ter compensatie van de BTW-kosten via de SPUK Sport ontvangt. Hierdoor bedraagt de netto-investering € 57.590

exclusief BTW, tenzij BTW een kostenpost is

Jaarschijf 2027

Progr.	Jaar	Project	Soort proj.	Investering	Bijdragen voorziening	Bijdragen inruil/ subsidies	Netto investering	Termijn
2	2027	Beschoeiingen 2027		27.000			27.000	30
2	2027	Renovatie openbare verlichting 2027		260.000			260.000	30
2	2027	VRI Javalaan		416.000			416.000	15
2	2027	WCP 2e tranche deel 1	WCP	3.290.000			3.290.000	30
4	2027	Renovatie crayenestersingel (Jacobaschool) 70% bouwkosten (Nieuw IHP)	(incl btw)	3.892.000		194.600	3.697.400	60
4	2027	Renovatie crayenestersingel (Jacobaschool) 30% bouwkosten (Nieuw IHP)	(incl btw)	1.668.000		83.400	1.584.600	15
4	2027	Voorfinanciering kinderopvang Crayenesterschool & Jacobaschool 70% bouwkosten (Nieuw IHP)	(incl btw)	371.000			371.000	60
4	2027	Voorfinanciering kinderopvang Crayenesterschool & Jacobaschool 30% bouwkosten (Nieuw IHP)	(incl btw)	159.000			159.000	15
5	2027	Renovatie plantsoenen 2027		317.000			317.000	30
5	2027	Vervanging waterveld 2 MHC Alliance (Nieuw MJOP)		319.312		55.880	263.432	10
7	2027	Rioolvervangingsprojecten 2027(Nieuw)	Riool	1.060.375	1.060.375			
		Totaal 2027		11.779.687	1.060.375	333.880	10.385.432	

Nieuwe investeringen 2027

Renovatie crayenestersingel (Jacobaschool) (Integraal Huisvestingsplan)

In het integraal huisvestingsplan (IHP) staat in 2027 de renovatie van het schoolgebouw van de Crayenesterschool aan de Crayenestersingel gepland. Hierbij wordt het oude schoolgebouw van de Crayenesterschool gerenoveerd zodat de Jacobaschool hiernaartoe kan verhuizen. De renovatie is volgens de componentenbenadering gesplitst in 70% bouwkosten ter waarde van € 3.892.000 en in 30% installaties ter waarde van € 1.668.000. De afschrijvingstermijn is respectievelijk 60 en 15 jaar. De totale investering bedraagt € 5.560.000, waarbij vooralsnog wordt uitgegaan van een maximale eigen bijdrage van 5% van de totale investering. Hierdoor bedraagt de netto-investering € 5.282.000.

Voorfinanciering kinderopvang Crayenester- & Jacobaschool (Integraal Huisvestingsplan)

In de huidige planning van het integraal huisvestingsplan (IHP) starten we in 2027 met het realiseren van de kinderopvang voor de Crayenester- en de Jacobaschool. Het uitgangspunt is dat de kapitaallasten volledig (rente + afschrijving) gedekt worden uit de huuropbrengsten afkomstig van het kinderdagverblijf. De kinderopvangorganisatie is huur verschuldigd aan het schoolbestuur die deze inkomsten vervolgens afdraagt aan de gemeente. De investering is gesplitst in 70% bouwkosten ter waarde van € 371.000 en 30% installaties ter waarde van € 159.000 die respectievelijk in 60 en in 15 jaar worden afgeschreven. Hiermee wordt voldaan aan de componentenbenadering. Totale investering bedraagt € 530.000.

Vervanging waterveld 2 MHC Alliance

In 2023 zijn nieuwe meerjarenonderhoudsplannen door een externe partij opgesteld en heeft het college deze vastgesteld. Hieruit blijkt dat in 2027 het waterveld 2 van MHC Alliance vervangen moet worden. De totaal benodigde investering in 2027 bedraagt € 319.312. De verwachting is dat de gemeente € 55.880 (17,5%) als bijdrage ter compensatie van de BTW-kosten via de SPUK Sport ontvangt. Hierdoor bedraagt de netto-investering € 263.432.

exclusief BTW, tenzij BTW een kostenpost is

Jaarschijf 2028

Progr.	Jaar	Project	Soort proj.	Investing	Bijdragen voorziening	Bijdragen inruil/	Netto investering	Termijn
0	2028	Vervangen hardware (Nieuw)		800.000			800.000	4
2	2028	Vervangen VRI (Herenweg-Lankhordtlaan/Zandvoortselaan) (Nieuw)		421.000			421.000	15
2	2028	WCP 2e tranche deel 2 (Nieuw)	WCP	2.390.000			2.390.000	30
2	2028	Renovatie openbare verlichting 2028 (Nieuw)		260.000			260.000	30
4	2028	Nieuwbouw Prinses Beatrixschool 70% bouwkosten (Nieuw IHP)	(incl btw)	3.633.000		181.650	3.451.350	60
4	2028	Nieuwbouw Prinses Beatrixschool 30% installatie (Nieuw IHP)	(incl btw)	1.557.000		77.850	1.479.150	15
5	2028	Renovatie plantsoenen 2028 (Nieuw)		317.000			317.000	50
5	2028	Vervanging hockeyveld zand 4 MHC Alliance (Nieuw MJOP)		226.808		39.691	187.117	12
5	2028	Infrastructuur terrein sportpark (Nieuw MJOP)		172.020		30.104	141.917	20
7	2028	Rioolvervangingsprojecten 2028 (Nieuw)	Riool	2.178.275	2.178.275			
		Totaal 2028		11.955.103	2.178.275	329.295	9.447.533	

Nieuwe investeringen 2028

Vervangen hardware

De hardware die we binnen de ambtelijke organisatie gebruiken, moet in 2028 worden vervangen . Dit is nodig om de laptops, telefoons en tablets op orde te houden.

Nieuwbouw Prinses Beatrixschool (Integraal Huisvestingsplan)

In het integraal huisvestingsplan (IHP) staat in 2028 de nieuwbouw van de Prinses Beatrixschool gepland. De nieuwbouw is volgens de componentenbenadering gesplitst in 70% bouwkosten ter waarde van € 3.633.000 en 30% installaties ter waarde van € 1.557.000. De afschrijvingstermijn is respectievelijk 60 en 15 jaar. Totale investering bedraagt € 5.190.000, waarbij vooralsnog wordt uitgegaan van een maximale eigen bijdrage van 5% van de totale investering. Hierdoor bedraagt de netto-investering € 4.930.500.

Vervanging hockeyveld zand 4 MHC Alliance

In 2023 zijn nieuwe meerjarenonderhoudsplannen door een externe partij opgesteld en heeft het college deze vastgesteld. Hieruit blijkt dat in 2028 het zandveld 4 van MHC Alliance vervangen dient te worden. De totaal benodigde investering in 2028 bedraagt € 226.808. De verwachting is dat de gemeente € 39.691 (17,5%) als bijdrage ter compensatie van de BTW-kosten via de SPUK Sport ontvangt. Hierdoor bedraagt de netto-investering € 187.117.

Infrastructuur terrein sportpark

In 2028 staat de tweede tranche van de investeringen in de infrastructuur op het terrein van het sportpark gepland. De eerste investering staat in 2025 gepland. Totaal benodigde investering in 2028 bedraagt € 172.020. De verwachting is dat de gemeente € 30.104 (17,5%) als bijdrage ter compensatie van de BTW-kosten via de SPUK Sport ontvangt. Hierdoor bedraagt de netto-investering in 2028 € 141.917.